ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

נחלת צבי

על חמש מגילות
אידיש

56

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשל"ג לפ"ק

ספר

נחלת צבי

והוא

נופת צופים

חכו ממתקים וכלו מחמדים

על חמשה חומשי תורה

דיא דברי מוסר פון זוהר הקדוש וואס האט גימאכט דער געטליכער תנא רבי שמעון בן יוחאי האבין מיר אויס גיקליבן דיא דברים פשוטים אונ זאבין מעתיק גוועזין אויף עברי טייטש אונ האבין גישטעלט אויף איטליכער סדרה פון דר וואך · צוא מאכין טרונקען דיא קוועלעדיגע וואסער פון טיפען ברונען וואס זענען זיסער אז האניק : נאר דאס הייליגע נימיין · עס זאל פאר שטיין גרויס אונ קליין · ובזכות זה וועלין מיר זוכה זיין אין ירושלים גיין · אמן וכן יהי רצון :

חברו הרב הדרשן הגדול צבי הירש במהור"ר ירחמיאל זצ"ל תאטש סקראקא בן המנוח הרב הור"ר יוסי זצ"ל מבינא

בדפוס המשוב המפואר של השותפים

הרבני הנגיד מוה"ר משה נ"י שניידמעסער

והנגידה האלמנה מרת נחמה תי' אשת המנוח הר' יעקב ז"ל הערשענהארן

בלובלין

שנת תרנ"ג לפ"ק

זוהר הקדוש

שיר השירים (אשר לשלמה) פתח רבי יוסי · רבי יוסי הייבט אן אונ זאגט · דיא שירות הט שלמה המלך גיזאגט ווען דס בית המקדש איז גימויערט גיווארען אונ אלע עולמות דיא עולמות התחתונים אונ דיא עולמות העליונים זענין פר רעכט גיווארען אונ זענין גיווארען אין גאנצין איינס · מיר האבין גילערינט אז דעמאלט ווען משה רבינו עליו השלום הט אויף גישטעלט אין דער מדבר דם משכן כדי די שכינה זאל דארטין רוהין אזו איז איין משכן אין הימל אויף גישטעלט גווארין קעגין דעם משכן · אזו ווי עס שטייט אין פסוק (הוקם המשכן) מיינט דער פסוק דאס אנדרי משכן וואס איז אויף גישטעלט גיווארען אין הימל · אויך דם ערשטי בית המקדש ווען עס איז גימויערט גיווארען · איז אויך אין הימל אויף גישטעלט גיווארין איין בית המקדש קעגין דעם פון אונטין אונ עס האט גילייכט אויף דער גאנצער וועלט אונ עס איז נישט גיוועזין קיין שמחה אין אלע עולמות אזו וויא אין דעם טאג איז גיוועזין · דעמאלט האבין אן גיהובין אלע עולמות דיא עולמות העליונים אונ די עולמות התחתונים שירות ותשבחות צו זאגין אונ דאס איז דאס שיר השירים) · פר וואס שטייט גישריבין (שיר השירים) עס איז דאך טאפלט שיר איז טייטש געזאנג אונ השירים איז טייטש געזאנגן נאר דער אמת איז דאס איז איין געזאנג פון די גרוסי מנגנים וואס זינגין פר הש״י שירות ותשבחות · שלמה המלך הט גיזאגט איין געזאנג פון די געזאנגין פון אובן וואָרין כל זמן דם בהמ״ק איז נאך נישט גימויערט גיווארען זענין די עולמות נאך נישט פאר רעכט גיוועזין · ערשט ווען דאס בית המקדש איז אויף גישטעלט גיווארין זענין אלע עולמות פעסט גיווארין · אונ די לעבט ווס האבין נאך נישט גילייכט האבין אן גיהובין צו לייכטען אויף דער וועלט :

דיא שירות ותשבחות פון שיר השירים זענין גרעסער פון אלע שירות ותשבחות פון פריער אלע שירות זענין קודש אונ שיר השירים איז קודש קדשים · שיר השירים איז כולל דיא גאנצע תורה אונ עס איז כולל גאנץ מעשה בראשית · עס איז כולל דעם סוד פון דיא אבות עס איז כולל דאס ענין פון גלות מצרים אונ ווי יודין זענין ארויס גיגאנגין פון מצרים אונ האבין גיזאגט שירה אויף דעם · עס איז כולל דיא עשרת הדברות אונ דעם ברית פון דעם בארג סיני · אונ וויא יודין זענין גיגאנגין אין דער מדבר ביז זייא זענין גיקומין קיין ארץ ישראל אונ האבין גימויערט דאס בית המקדש · עס איז כולל דאס גלות ישראל ווי זייא זענין צווישען אלע פעלקר אונ די גאולה ווי זיי וועלין אויס גילייזט ווערין עס איז כולל תחיית המתים ביז צו דעם טאג ווס ער איז אין גאנצין שבת (יום שכלו שבת) וואס עס איז גיוועזין אויף דער וועלט אונ ווס עס איז אונ ווס עס וועט זיין אויף דער וועלט שפעטיר (ביום שכלו שבת) אין דעם טאג וואס ער איז אין גאנצין שבת צוא הש״י דס אלדינג שטייט אין שיר השירים · איבער דעם ווער עס זאגט איין פסוק פון שיר השירים אין איין בית משתה איין הויז ווס מען טרינקט דארטין אזו גייט די תורה אן גיטאהן אין איין זאק אונ וויינט פר הש״י אונ זאגט פאר איהם דיינע קינדער האבין מיך גימאכט פר אגילכטר אין די וויין הייזער · איבער דעם דארף יעדער מענטש צו היטין יעדעם ווארט פון שיר השירים אונ זאל יעדעם ווארט נעמין פר איין טייערע קרוין אויף זיין קאפ דארף די גרוסע סודות וואס עס איז אין די הייליגע שירות פון שיר השירים · קיין שום שירות ותשבחות פון דער וועלט קענין נישט מאכען קיין רצון פר הש״י אזו וויא די שירות פון שיר השירים וואס מאכען אגרוסען עת רצון פאר גאט ב״ה גילובט איז ער אויף אייביג :

תא חזי זעה אז דיא שירות ותשבחות פון שיר השירים זענן גרעסר אונ חשיבער פון אלע שירות ותשבחות וואס זענין אויף דער וועלט גיזאגט גיווארין · אלע שירות ותשבחות פון פריער ווס איז ווארין גיזאגט זענין נאר גיגאנגין צווישין די שירות ותשבחות ווס די מלאכים פון אויבין זאגין פאר הש״י אזו ווי עס שטייט אין פסוק (שיר המעלות) שירות ותשבחות פון מלאכים וואס זיי זענין מעלות אונ מדריגות · אבר די שירות פון די (שיר השירים) גייען העכיר איבער אלע מלאכים ושרפים · משה רבינו עליו השלום זיינע שירות ותשבחות זענין צוא לובין הש״י וויל ער הט מציל גיוועזין יודין אונ ער האט זיי גיטוהן גרוסע ניסים ונפלאות אין מצרים אונ ניסים אויף דעם ים · אבער די שירות ותשבחות פון דוד אונ שלמה זענין איין אנדרע זאך זיי האבין זיך משתדל גיוועזין צו פארעכטין מיט די שירות אלע עולמות אונ כדי זיי זאלין צירין די שכינה בקישוטין ותכשיטין · פון די שירות זענין פארעכט גיווארין אלע עולמות דיא עולמות התחתונים אונ דיא עולמות העליונים · (ברוך הוא) גילובט איז הש״י אונ גילויבט איז זיין הייליגער נאמען :

רבי אליעזר פתח (שיר השירים אשר לשלמה) · מיר האבן גילערנט אז דעמאלט ווען הש״י האט באשאפין דיא וועלט הט ער באשאפין דעם הימל מיט זיין רעכטי האנד אונ די ערד מיט זיין לינקע האנד · אונ עס איז גיוועזין דר ווילען פון איהם צו פירען די וועלט מיט טאג אונ נאכט · ער הט באשאפין מלאכים ווס זענן גיזעצט מיט זיין חסד אויף דעם טאג · אונ ער הט באשאפין מלאכים וואס זענין גינעצט צו זאגען שירה ביי נאכט · אזו ווי עס שטייט אין פסוק (יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה) איז טייטש ביי טאג הט הש״י בעפולן זיין חסד אונ ביי נאכט איז זיין שירה מיט מיר · די זענין אין דער רעכטער זייט אונ די אנדרע זענין אין דער לינקער זייט · דיא מלאכים מאכין הערין די שירה פון ביי טאג אונ די אנדרי מאכן הערין די שירה פון ביי נאכט · די שירה פון די יודין קדוש קדוש אונ מיר האבין גילערינט אז די דאזיגי מלאכים ווס זאגין שירה ביי נאכט די זענין שרים איבער אלע בעלי שיר דם הייסט זיי זענין גרעסער אונ זענין הארין איבר אליום זאגן שירה פר הש״י · אונ ווי די לעבדיגע עפינין אויף זייער מויל צו זאגין שירה ווערט גימערט אגרוסער כח אין די עליונים זיי זאלן וויסן אונ דער קענין אונ זאלן משיג זיין ווס זיי האבין נישט גיקענט משיג זיין · אויך די הימעל אונ ערד בעקומין איין גרוסין כח פון דער שירה :

אמר רבי נחמיה זאגט וואול צוא דעם וואס ער איז זוכה צוא וויסין פון דעם שיר מיר האבין גילערינט אז דער וואס איז זוכה צו וויסען דעם שיר דר ווייסט די גאנצע תורה אונ חכמה אונ ער איז מוסיף איין כח אונ איין שטארקייט אין אלע זאכין ווס איז גיוועזן אונ אין אלע זאכין וואס עס וועט זיין אונ דארך דעם הט שלמה המלך זוכה גיוועזין צו וויסין אלדינג רבי שמעון הט גילערינט אז דוד המלך הט גיוויסט פון דעם דאדורך הט ער מתקן גיוועזין שירים ותשבחות זייער פיל אונ ער הט אין זיינע שירות ותשבחות מרמז גיוועזין ווס עס וועט זיין אוף דר וועלט אונ ער הט גימערט קראפט אונ שטארקייט אין אלע עולמות אונ אין רוח הקודש · ער האט גיוויסט אלע סודות התורה אונ ער האט גימעהרט כח אונ קראפט צום לשון הקודש · אונ שלמה המלך הט נאך מער זוכה גיוועזין אין דעם שיר ער הט גיזאגט די חכמה אונ ער הט גיזאגט זייער פיל משלים אונ ער הט גימאכט איין ספר פון דעם דאזיגן שיר דם איז דער זעלביגר שיר ווס דיא עליונים זאגין פר הש״י איבער דעם שטייט אין פסוק (שיר השירים) טאפעל לשון וויל ער מיינט איין שיר פון דיא שירים העליונים איין גיזאנג פון די מלאכים פון אויבן דם איז איין שיר וואס ער איז כולל אלע ענייני התורה אונ אלע ענייני חכמה אונ ער איז כולל דעם גאנצן כח אונ דם שטארקייט פון אלע אונ ווס עס איז גיוועזין אונ ווס עס וועט זיין אוף דר וועלט · דם איז איין שיר ווס די שרים פון אובן זאגן אים איבר דעם הייסט דם (שיר השירים) :

אמר רבי אליעזר די שירים זענין אויף גישטעלט איידר עס איז גבורן גווארן לוי דר פאטר פון משה רבינו עליו השלום אונ ווי לוי איז גיבורען גיווארין האבין זיי גיזאגט שירה אונ ווי משה רבינו עליו השלום איז גיבורען גיווארין אונ אהרן איז געזאלבט געווארין פר אכהן אונ די לוים זענין גיהיילגט געווארן אונ די לוים זענין גישטאנין אויף זייערי משמורות איז גאנץ גווארנדר שיר בשלמות גדול: ואמר רבי אליעזר נאך הט רבי אליעזר גיזאגט · וויא עס זענין פון שבט לוי ארוס גיגאנגין דיא משוררים וואס האבין גיזונגין אין בית המקדש אונ זיי האבין זיך מקדש ומטהר גיוועזן אונ זענין גישטאנין אויף זייערי משמורות אזו זענן גישטאנין דיא משוררים פון הונטין קעגין די פון אויבין אלע צו זאמען אזו וויא איינס אונ אלע עולמות זענין גיווארן איינס אונ גאט ב״ה האט אויף זייא אלע גירוהט דעמאלט איז שלמה גיקומין אונ ער האט גימאכט דעם שיר פון

ריא אלע שרים און ער האט די גאנצע חכמה אין דעם ספר פר מאכט און פר חתמט · גישט יעדער זאל וויסן פון די טייערע ענינים וסודות התורה ורזין עילאין:

מדרש הנעלם

תנו רבנן ווען רבי אליעזר הגדול איז קראנק גיווארין דער טאג איז גיוועזן אום ערב שבת ער האט גיזעצט זיין זון הורקנוס ביא זיין רעכטי האנד און ער האט אים מגלה גיוועזן סודות התורה סודות נפלאים ווס איז גיוועזן זייער טיף ניט משיג צו זיין · נאר איידיי הורקנוס האט ניט גיוואלט מקבל זיין פון איהם ווארען ער האט גימיינט אז זיין פאטער ווייל ער איז זייער קראנק איז ער נישט ביים ריינעם דעת נאר אבער ווי ער האט גיזעהן אז דער פאטער איז באמת זייער ריין און ער האט גרוים דעת מיושבת האט ער פון איהם מקבל גיוועזן הונדערט און אכציג סודות גדולות אין סתרי תורה · וויא ער איז גיקומען צום סוד פון (אבני שיש טהור) דאס זענען גרויסי סודות פון דין אורות עליונים וויינט רבי אליעזר און ער הערט אויף צו ריידען און ער זאגט בלייב שטיין מיין קינד איך זעה אז דוא גייסט אויך באלד אוועק פון דער וועלט וויא זייא זיצין דא זענין אריין גיקומען דיא חכמי הדור ד"א גרויסי תנאים זאלען איהם מבקר חולה זיין · אזוי האט ער זייא גישאלטין ווייל זייא זענען ניט גיקומען איהם משמש זיין וואריין מיר לערנן (גדולה שימושה יותר מלימודה) עס איז גרעסער און מער ווערט אז מען איז משמש איין תלמיד חכם ווי מען זאל לערנין אין דעם איז אן גיקומען רבי עקיבא זאגט רבי אליעזר צו איהם עקיבא עקיבא פר ווס ביסטו נישט גיקומען מיך משמש זיין רבי עקיבא ענטפערט איך האב קיין צייט ניט גיהאט אזוי האט זיך רבי אליעזר גיבייזירט און זאגט איך וואונדער מיך אוב דו וועסט שטארבען דיין טוט און ער הט אים גישאלטן אז זיין טוט זאל זיין שווערער פון אלע ווס זענין אום גיקומען פון דיא עשרה הרוגי מלכות:

רבי עקיבא וויינט און זאגט צו איהם רבי לערינט מיך תורה אזוי עפינט רבי אליעזר זיין מול אין מעשה מרכבה און עס איז גיקומען איין פייער און עס הט ביידע ארום גירינגלט ווי די אלי חכמים האבן דם גזעהן האבן זיי גיזאגט עס מוז זיין אז מיר זענין ניט ווערט און ניט ראוי צו דר נאך און זיי זענין ארויס גיגאנגען אין דרויסען און עס איז גרויסע ווינדער זאכן גיוועזן דם הייסט עס איז גיוועזן נסים און גרויסי ווינדער ווס מען דארף ניט ארויס צו שרייבן און דם פייער איז אוועק גיגאנגען און רבי אליעזר לערינט מיט איהם אין איין נאך דרייא הונדערט הלכות פסוקות און ער הט מיט אים גילערינט צוויי הונדערט און זעכציג טעמים אין דיא פסוקים פון שיר השירים און די אויגען פון רבי עקיבא האבן אן גיהויבן צו גיסען טרערין און דם פייער איז ווידער צו ריק גיקומען אזוי ווי פריער און ווי ער איז גיקומען צום פסוק (סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני) הט רבי עקיבא שון ניט גיקענט אויס האלטען און ער הט אן גיהויבען צו וויינען און צו שרייען נאר ער הט ניט גיקענט רעדין פר גרויס פחד פר דר שכינה וואס דארטן איז גיוועזן רבי אליעזר זאגט אים אלע טיפע זאכן און אלע גרויסי סודות ורזין עילאין ווס עס איז אין שיר השירים און עס הט אים באשווארען מיט א גרויסי שבועה אז ער זאל ניט ניצען מיט קיין שום פסוק פון שיר השירים כדי השי"ת זאל חלילה דיא וועלט ניט חרוב מאכען דאדארך ווארום אלי באשעפניש זענען ניט ראוי און זענען ניט ווערט זיי זאלן משמש זיין מיט דעם דארף דר גרויסע קדושה ווס איז אין שיר השירים:

דער נאך איז רבי עקיבא ארויס גיגאנגן און ער הט גיזאגט וויא רבי רבי די וועלט בלייבט איבר נאך דיר ווי איין יתום דענמאלט זענען אלי חכמים אריין גיגאנגען צו אים און האבען אים גיפרעגט שאלות און ער האט זייא אויף אלעם גיענטפערט עס איז קורץ גיווארן די צייט פון רבי אליעזר צום שטארבן אזוי הט ער ארויס גינומען זייני צווייא הענט מיט דיא ארום און ער האט זיי גילייגט אויף זיין הארץ ארויף און ער הייבט אן צו זאגן וויא גישריגן צו דר וועלט אז די עולמות העליונים גייען אוועק פון איר און אלי לעבט און אורות העליונים ווערין באהאלטין פון דעם עולם התחתון וויא צו איך מייני צווייא הענט ווי צו איך צוויי תורות תורה שבכתב און תורה שבעל פה וואס ווערין דעם דאזיגען טאג פאר געסן פון דער וועלט ווארין רבי יצחק האט גיזאגט (כל יומוי דרבי אליעזר) אלי טעג וואס רבי אליעזר האט גילעבט האבן אלי הלכות גלייכט אזוי ווי דעם טאג וואס זענען גיגעבן גיווארן אויף דעם בארג סיני ער האט גיזאגט דיא תורה האב איך אוים גילערינט און דיא חכמה האב איך פאר שטאנען און אויך האב איך משמש גיוועזן תלמידי חכמים און ווען אלי מענטשן אויף דער וועלט זאלין זיין שרייבערס וואלטען זייא ניט גקאנט אויף שרייבן אלדינג און מייני תלמידים האבין נאך ניט אראפ גינומען פון דעם נאר אזוי אטראפין וויא פיל מען טוט פארב אין איין אויג אריין צו זיין רפואה און איך האב אוועק גינומען פון מייני רבות נאר אזוי פיל וויא עס פעלט אז מען נעמט אראפ א טרינק וואסער פון דעם ים הגדול:

דער נאך האבן דיא חכמים גיפרעגט אים אין הלכות חליצה און דיא דינים פון דעם שוך פון דעם יבם ביז זיין הייליגי נשמה איז אוים גיגאנגן און ער האט גזאגט טהור · דר תנא רבי עקיבא איז דעמאלט ניט גיוועזן בשעת יציאת נשמה · אום מוצאי שבת האט רבי עקיבא אים גיטראפן אז ער איז שוין גישטארבן · אזוי האט ער צו ריסן זייני קליידר און ער האט זיך דאס פלייש צו ריסען ביז עס איז גירונען בלוט אויף זיין לייב און ער האט גישריגען און גיוויינט און ער איז ארויס גיגאנגן און ער האט גיזאגט הימלן הימלן זאגט צו דער זון און דער לבנה אז איין לעבט וואס האט פיל מער גילייכט פון זייא איז פינסטער גיווארן · אמר רבי יהודה אז דעמאלט ווען די נשמה וויל ארוים גיין פון איין צדיק איז זי בשמחה גדולה און ער איז זייער רוהיג און זעבר אז ער וועט האבן איין שכר בעולם הבא אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (וירא וירץ לקראתם) ער האט גיזעהן איז ער זייא אקעגין גילאפען מיט שמחה ער זאל זיי מקבל פנים זיין פון וועלכן ארט (מפתח האהל) אזוי וויא מ"ר האבן גיזאגט (וישתחו ארצה) זיי בוקן זיך צו דר שכינה:

זוהר הקדוש פסוק ישקני

ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין עס שטייט אין פסוק (ונסכו יין רביעית ההין) דיא נסכים וואס מען האט גיבראכט אויף דעם מזבח איז גיוועזן ווין אפירטיל פאס דם מיינט דר פסוק (כי טובים דודיך מיין) עס איז זייער גוט דיין גרוים פריינט שאפט וואס עס קומט פון דעם דאזיגן ווין ווייל עס ווערט נתעורר גרוים רצון און ליבשאפט אין די עולמות העליונים פון דעם ווס מען טוט פון הונטן אזוי ווי צווייא לעבט ווען דאס אייברשטי ווערט פארלאשן ווערט עס צוריק אן גיצונדין פון דעם רויך פון דעם אונטרשטין לעבט ארויף אזוי אויך זענין די עולמות · דער עולם העליון ווערט נתעורר פון דעם עולם התחתון · אז מען איז זיך מתעורר פון הונטען צו טאן מעשים טובים און טייערי ענינים דעמאלט ווערט דר וועקט דער עולם העליון מיט גרוים אהבה און רצון אזוי ווי עס דארף צו זיין:

רבי חזקיה זאגט עס איז אוודאי אזוי אז דער עולם העליון הענגט אן דעם עולם התחתון און דער עולם התחתון הענגט אן דעם עולם העליון און זייט דער צייט וואס דם בית המקדש איז חרוב גיווארן גיפינט מען נישט קיין ברכה נישט אין די עולמות העליונים און נישט אין דיא עולמות התחתונים מען זאל זעהן אז די עולמות הענגען איינס אן דם אנדרי און ווייל עס איז חרוב דם בית המקדש און מען קאן נישט מקריב זיין קיין קרבנות דאדורך איז איבר גיריסן גיווארן דר קנופ פון ביידי עולמות אז זיי קענן נישט משפיע זיין איינס אין דם אנדרי אריין איבער דעם איז נישט דא קיין ברכה אין די עולמות ·

ישקני מיר האבן גילערינט אז ווען השי"ת הט זיך באוויזן אויף דעם בארג סיני און ער האט גיגעבן די תורה און צעהן מאמרות אזוי איז איטליכר דיבור גיווארן איין קול און יעדעם קול איז ווארין צו טיילט אויף זיבעציג קולות און אלי האבן גילייכט און גפינקילט צו די אויגן פון די יודין דעמאלט האבן זיי אלי גזעהן עין בעין דיא לעבט פון דעם גרויסן כבוד העליון אזוי וויא עס שטייט אין פסוק (וכל העם רואים את הקולות) דם איז טייטש אז זיי האבן באמת אלי גיזעהן די קולות און יעדעם קול הט מתרה גיוועזן איין יעדן יוד בזונדר און ער האט גיזאגט ביסטו מיך מקבל אויף דיר מיט אזוי פיל און אזוי פיל מצות פון דער תורה און דיא יודין האבן גיענטפערט יוא דער נאך איז דם קול ווידר אויף זיין קאפ און הט ז' ה' ארום גדרייט אויף אים און האט אים מתרה גיוועזן אין הט אים ווידר גיזאגט ביסטו מיך מקבל אויף דיר מיט אזוי פיל און אזוי פיל שטראפן ווס עס איז דא אין דר תורה האט ער גיזאגט יוא דר נאך איז ווידר דם קול גיקומן צו אים און הט אים גיקושט אויף זיין מויל וויא עס שטייט אין פסוק (ישקני מנשיקות פיהו) איז טייטש ער זאל מיך קושן מיט קושין פון זיין מויל און אזוי אלדינג ווס יודין האבן גיזעהן אין דר צייט האבין זייא גיזעהן דורך איין ליכט וואס איז כולל און עס איז מקבל אלערלייא פרשידינע

לעבט

לֶעכטשאוג זיי הָאבְּן זֵייעֶר גִיגְלוּסְט צוּ זֶעהֶן אַזוֹ הָט הַשי"ת זֵיי גִיזָאגְט דִיא גְרוֹיסֶע לֶעכט ווָס עֶטְיךְ וֶולוּסְט דָאס צוּ זֶעהְן דְאס דְאַזִיגֵי זָאלְט אִיר מְקַבֵּל זַיין צוּ אַייךְ אוּנ עֶטְיךְ זָאלְט דָם אַייךְ הַאלְטְן דָם מֵיינְט מֶען דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה •

ישקני רַבִּי אֶלִיעֶזֶר זָאגְט וֶוער עֶס אִיז עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ דֶער אִיז זוֹכֶה אַז זַיין מִיתָה אִיז נִיט דוּרְךְ דֶעם יֵצֶר הָרָע • מִיר הָאבְּן גִילֶערְינְט אַז דֶער יֵצֶר הָרָע אִיז דֶער נָחָשׁ וָואס עֶר רֶעט אָן מֶענְטְשְׁן צוּ טוּעֶן עֲבֵירוֹת אוּנ עֶר אִיז דֶר שָׂטָן וָואס עֶר אִיז אוֹיף אִים מְקַטְרֵג פַר הַשי"ת אַז עֶר הָאט גִיטוּעְן אַיין עֲבֵירָה אוּנ דֶר זֶעלְבִּגֶער אִיז דֶר מַלְאַךְ הַמָּוֶת ווָס עֶר גֵייט נֶעמֶען דִי נְשָׁמָה פוּן דֶעם מֶענְטְשׁ דֶר אָבֶּער וָואס לֶערִינְט תּוֹרָה לִשְׁמָהּ זַיין מִיתָה אִיז נִישְׁט דָארְךְ דֶעם מה"מ נָאר זַיין מִיתָה אִיז בִּנְשִׁיקָה אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (ישקני מנשיקות פיהו) דָם אִיז אַיין עִנְיָן דְבֵיקוּת חָס דִי נְשָׁמָה אִיז זִיךְ מְדַבֵּק אוּנ בְּהֶעפְט זִיךְ אָן אִיר שׁוֹרֶשׁ וְעִיקָר לְמַעְלָה בְּשֹׁרֶשׁ הָעֶלְיוֹן בַּיי הַשי"ת אַזוֹ וִוי מִיר גִיפִינֶען בַּיי דֶר מִיתָה פוּן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אוּנ בַּיי דֶער מִיתָה פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן עָלָיו הַשָּׁלוֹם שְׁטֵייט גִישְׁרִיבְּן (על פי ה׳) דָאס הֵייסְט אַיין מִיתָה בִּנְשִׁיקָה אַזוֹ וִוי מִיר הָאבְּן גִישְׁרִיבְּן אוּנ אִיבֶּר דֶעם אַז צַדִּיקִים שְׁטַארְבְּן אִיז זֵייעֶר גוּף נִיט טָמֵא אַז אֲפִילוּ הַכֹּהֵן מֶעג זִיךְ מִיט זֵיי מִתְעַסֵק זַיין ווַייל זֵייעֶר גוּף אִיז טָהוֹר מִיר הָאבְּן גִילֶערְינְט אַז אֵלִיָּהוּ ז"ל הָאבְּן אִים דִיא רַבָּנָן גִיטְרָאפִין שְׁטֵיין אוֹיף דֶעם בֵּית הַקְּבָרוֹת הָאבְּן זַייא צוּ אִים גִיזָאגְט עֶר אִיז דָאךְ אַ כֹּהֵן וָואס הָט עֶר צוּ טוּעֶן אוֹיף דֶעם בֵּית הַקְּבָרוֹת ווַייל אֵלִיָּהוּ אִיז פִּנְחָס הַכֹּהֵן ווִיא אַזוֹ קֶען עֶר זִיךְ מְטַמֵּא זַיין עֶר הָאט גִיעֶנְטְפֶערְט דִי צַדִּיקִים וֶוענֶן נִיט מְטַמֵּא בְּמִיתָתָן אוֹיךְ הָאבְּן מִיר גִילֶערְינְט אַז דֶעם טָאג וָואס רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ אִיז גִישְׁטָארְבְּן אִיז בָּטֵל גִיוָוארְן דִי כְּהוּנָּה דָם הֵייסְט אַז כֹּהֲנִים הָאבְּן זִיךְ מִתְעַסֵק גִיוֶועֶן מִיט אִים ווַייל זַיין גוּף אִיךְ אִיז טָהוֹר גִיוֶועֶן דָם אַלֶעס אִיז אִיבֶּר דֶר מִיתָה ווַייל זִיא אִיז נִישְׁט פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע דָם עֶר אִיז דֶער נָחָשׁ אוּנ עֶר אִיז דֶער מַלְאַךְ הַמָּוֶת נָאר זֵייעֶר מִיתָה אִיז בִּנְשִׁיקָה עַל פִּי ה׳ דִיא הַיילִיגֶע נְשָׁמוֹת צִיהֶען זִיךְ צוּ זֵייעֶר שׁוֹרֶשׁ הַקְּדוֹשָׁה וָואס עֶס אִיז אוֹיבֶּען •

זוהר הקדוש פסוק לריח וכו׳

לריח שמניך טובים • רַבִּי שִׁמְעוֹן דַרְשִׁינְט אִין דֶעם פָּסוּק אִיז צוּ בַּאטְרַאכְטְן ווָס מֶען מֵיינְט לְרֵיחַ • דָאס מֵיינְט מֶען דֶעם רֵיחַ פוּן דִי קְטוֹרֶת דָאס אִיז מֶער אוּנ בְּרֶעהִיר פוּן אַלְדִינְג אוּנ וֶוען דֶער רֵיחַ גֵייט אַרוֹיף וֶוערְט דֶער קְוויקְט דִי נהרי אפרסמון אוּנ וֶוערֶן בַּאהֶעפְט אֵיינְס אָן דָם אַנְדְרֵי אוּנ וֶוערֶן גִבֶּענְשְׁט אַלֵי עוֹלָמוֹת אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט (על כן עלמות אהבוך) דָם וָוארְט עֲלָמוֹת מֵיינְט מֶען עוֹלָמוֹת אַז אַלֵי עוֹלָמוֹת זֶענֶען מְקַבֵּל גָאר שֶׁפַע אוּנ בְּרָכָה • אוּנ אִין סֵפֶר פוּן רַב הַמְנוּנָא סָבָא אִיז גִישְׁטַאנֶען אַז דָאס וָוארְט עוֹלָמוֹת אִיז טַייטְשׁ מַלְאָכִים דָאס מֵיינְט מֶען דִיא מַלְאָכִים הָאבְּן לִיבּ צוּא לוֹיבְּן הַשי"ת אוּנ זָאלִין זָאגִין שִׁירָה אוּנ פוּן דָארְטִין וֶוערְט נָצוֹגִין דִיא בְּרָכָה אִין אַלֵי עוֹלָמוֹת אִין דִיא עוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים אוּנ דִיא עוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים •

לריח עֶס הֵייבְּט אָן דֶר יָנוּקָא אוּנ עֶר זָאגְט עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק לְרֵיחַ וָואס מֵיינְט מֶען דֶעם רֵיחַ • עֶס אִיז פַר הַאנְדִין צְוַויי עֶרְלַייא רֵיחַ אַיין רֵיחַ פוּן דִי קָרְבָּנוֹת אוּנ אַיין רֵיחַ פוּן דִי קְטוֹרֶת • דֶער רֵיחַ פוּן דִי קָרְבָּנוֹת נֶעמְט צוּ זַאמֶען אוּנ מַאכְט אֵיינְס אַלֵי שְׁבָטִים פוּן הֵיכָל בֵּית דָוִד • אָבֶּער דֶער רֵיחַ פוּן דִיא קְטוֹרֶת נֶעמְט צוּא זַאמֶען אוּנ מַאכְט אֵיינְס אוּנ מַאכְט לַייכְטֶען אַלֵי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים אַלֵי לַייכְטֶער פוּן אוֹיבְּן דָם זֶענֶען דִיא (נהרי אפרסמונא) • אִיבֶּר דֶעם אִיז גִיוֶוען צְוַויי עֶרְלַייא מִזְבְּחוֹת אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אַיין מִזְבֵּחַ פוּן דֶעם קְטוֹרֶת אוּנ אַיין מִזְבֵּחַ וָואס מֶען הָאט מַקְרִיב גִיוֶועֶן דִי קָרְבָּנוֹת • דָם מִזְבַּח הַקְּטוֹרֶת אִיז גִיוֶועֶן אִינְוֵוייגִיג דָאס הָט גִיהֵייסְן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי • אוּנ דָם מִזְבַּח הָעוֹלָה אִיז גִיוֶועזִין פוּן אוֹיסְן ווַייניג דָם הָאט גִיהֵייסְן מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן • דֶר רֵיחַ מִזְבַּח הָעוֹלָה הָט פַר רֶעכְט עֶס זָאל לַייכְטְן אַלֵי לַייכְטֶר ווָס זֶענִין פוּן הִינְטְן דָם זֶענֶען אוֹרוֹת הַתַּחְתּוֹנִים • אָבֶּר דֶר רֵיחַ פוּן דִי קְטוֹרֶת הָאט פַר רֶעכְט עֶס זָאל לַייכְטְן אַלֵי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים אִיבֶּר דֶעם שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (לריח שמנך טובים) דָם מֵיינְט מֶען דוּרְךְ דֶעם רֵיחַ פוּן דִי קְטוֹרֶת זֶענֶען גוּט אַלֵי לַייכְטֶער זַיי לַייכְטְן אוּנ פִינְקְלֶען זֵייעֶר שְׁטַארְק אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט דָא טוֹבִים דָם מֵיינְט מֶען אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים הַתַּחְתּוֹנִים זֶענֶען גוּט אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (וירא אלהים את האור כי טוב) הַשי"ת הָט גִיזֶעהֶן אַז דִי לִיכְט אִיז גוּט •

מדרש הנעלם

לריח שמניך טובים שמן תורק שמך תָּנוּ רַבָּנָן דִיא רַבָּנָן הָאבְּן גִילֶערְינְט אַז דִיא נְשָׁמָה פוּן דֶעם מֶענְטְשׁ גֵייט אַרוֹיף פוּן דֶר עֶרְד אִין הִימֶל אַרַיין אוּנ זִיא שְׁטֵייט אִין דֶעם גְרוֹיסְן אוֹר הָעֶלְיוֹן אַזוֹ אִיז הַשי"י זִי מְבַקֵּר ווָס זִי טוּט • רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי זָאגְט אַלֵי נְשָׁמוֹת פוּן דִי צַדִּיקִים וֶוען זֵיי שְׁטֵייעֶן אוֹיף דֶעם טֵייעֶרִין אָרְט ווָאס אִיז רָאוּי צוּ זֵייא אִין דֶעם אָרְט ווִי דִיא שְׁכִינָה אִיז • אַזוֹ רוּפְט הַשי"ת צוּ דִיא אָבוֹת אוּנ זָאגְט צוּ זֵיי אַז זֵיי זָאלְן גֵיין מְבַקֵּר זַיין דֶעם צַדִּיק וָואס עֶר אִיז גִיקוּמֶן אוּנ זֵיי זָאלְן אִים מַקְדִּים שָׁלוֹם זַיין אִין נָאמֶן פוּן הַשי"ת וֶוענִין • אוּנ דִי אָבוֹת זָאגֶן צוּ אִים הַאר פוּן דֶר וֶועלְט עֶס אִיז נִישְׁט שֵׁיין אַיין פָאטֶער עֶר זָאל זִיךְ גֵיין צוּם קִינְד זֶעהְן • נָאר עֶס אִיז רָאוּי אַז דָם קִינְד זָאל זִיךְ גֵיין זֶעהֶן צוּם פָאטֶר • אַזוֹ רוּפְט הַשי"ת צוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ דֶער דְרִיטֶּר פוּן דִי אָבוֹת אוּנ עֶר זָאגְט צוּ אִים דוּ הָאסְט גִיהַאט גְרוֹיס צַעַר פוּן קִינְדֶר גִייא אוּנ זַיי מְקַבֵּל פְּנֵי דֶעם דָאזִיגֶן צַדִּיק וָואס עֶר אִיז גִיקוּמֶן פוּן דֶעם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אַהֶער • אוּנ אִיךְ וֶועל מִיט דִיר צוּא זַאמֶען גֵיין צוּ אִים • אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה) אַז דֶר ווָס עֶר אִיז מְבַקֵּר אוּנ עֶר אִיז מְקַבֵּל פָּנִים דָם אִיז יַעֲקֹב אָבִינוּ • (אמר רבי עקיבא) זָאגְט רַבִּי עֲקִיבָא יַעֲקֹב אָבִינוּ אִיז אַלֵיין דֶר כִּסֵּא הַכָּבוֹד צוּ הַשי"י אוּנ הַשי"י הָט מִיט אִים מֶער כּוֹרֵת בְּרִית גִיוֶועזִין וִויא מִיט אַלֵי אָבוֹת אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (חכרתי את בריתי יעקב) אִיז טַייטְשׁ אִיךְ טוּא גִידֶענְקֶען מַיין בְּרִית וָואס אִיךְ הָאבּ כּוֹרֵת גִיוֶועזִין מִיט יַעֲקֹב ווַייל עֶר הָאט אִים גִימַאכְט עֶר זָאל זַיין דֶער כִּסֵּא הַכָּבוֹד חוּץ יֶענֵי אָבוֹת :

רבי אֱלִיעֶזֶר אִיז גִיזֶעסְן אוּנ עֶר הָאט זִיךְ בֶּעמִיהְט אִין דֶר תּוֹרָה אִיז רַבִּי עֲקִיבָא אָן גִיקוּמֶן צוּ אִים אוּנ זָאגְט צוּ אִים אִין וָואס אִיז מַיין הַאר עוֹסֵק • עֶר זָאגְט אִים אִין דֶעם פָּסוּק וָואס שְׁטֵייט (וכסא כבוד ינחילם) אִיז טַייטְשׁ עֶר וֶועט זֵייא מַאכְן אַרְבִּין אַיין כִּסֵּא כָּבוֹד דָם מֵיינְט מֶען יַעֲקֹב אָבִינוּ ווָס הַשי"ת הַאלְט אִים פַר אַיין כִּסֵּא כָּבוֹד עֶר זָאל מְקַבֵּל זַיין דִי תּוֹרָה פוּן דִי הֵיילִיגֵי נְשָׁמוֹת פוּן דִי צַדִּיקִים • אוּנ הקב"ה גֵייט מִיט אִים אַלֵי רֹאשׁ חוֹדֶשׁ • וֶוען דִי נְשָׁמָה דֶר זֶעהְט דָם גְרוֹיסֵי טֵייעֶרֵי לֶעכְט דֶעם אוֹר הָעֶלְיוֹן פוּן זַיין בַּשֶּׁעפֶר דָם אִיז דִי שְׁכִינָה אַזוֹ לוֹיבְּט דִי נְשָׁמָה צוּא הַשי"י אוּנ בּוּקְט זִיךְ פַאר אִים אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה׳ אִיז טַייטְשׁ לוֹיבּ צוּ הַשי"י מַיין נְשָׁמָה • רַבִּי עֲקִיבָא זָאגְט דֶר גַאנְצֶר מִזְמוֹר בָּרְכִי נַפְשִׁי בִּיז סוֹף דֶעם קַפִּיטִיל יִתַּמּוּ חַטָּאִים וגו׳ אִיז דֶער שְׁבַח פוּן דֶער נְשָׁמָה פַר הַשי"י אוּנ הקב"ה שְׁטֵייט אִיבֶּר דֶר נְשָׁמָה אוּנ זִיא לוֹיבְּט אוּנ זָאגְט ה׳ אֱלֹהַי גָּדַלְתָּ מְּאֹד מַיין גָאט מַיין הַאר דוּ בִּיסְט זֵייעֶר גְרוֹיס בִּיז סוֹף קַפִּיטְל אוּנ נִיט דָם אַלֵיין נָאר זִי לוֹבְּט הַשי"ת מִיט דֶעם גוּף וָואס אִיז גִיבְלִיבֶּען אִין עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה׳ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ אִיז טַייטְשׁ לוֹיבּ מַיין נְשָׁמָה פַאר הַשי"ת אוֹיךְ מִיט אַלֵי אֵבָרִים מִיט דִיא גִידֶערִים זָאלְסְטוּ לוֹיבְּן זַיין הֵיילִיגֶן נָאמִין אוּנ דֶער נָאךְ גֵייט הַשי"ת אַוֶועק (מנא לן) פוּן וַואנֶען ווַייסֶן מִיר דָאס פוּן דֶעם פָּסוּק (וירא אליו ה׳ באלוני ממרא) דָם מֵיינְט מֶען יַעֲקֹב אָבִינוּ ווָארֶן יַעֲקֹב אָבִינוּ הָט גִירַשְׁנְת צְוַויי הוּנְדֶרְט עוֹלָמוֹת פוּן דֶעם גַן עֵדֶן אוּנ עֶר אַלֵיין אִיז דֶער כִּסֵּא דָאס מֵיינְט מֶען וָוארִין דָאס וָוארְט מַמְרֵא בגימטריא רפ"א עֶס בַּאטְרֶעפְט צְוַויא הוּנְדֶרְט אַיין אוּנ אַכְצִיג דִי צְוַויי הוּנְדֶרְט עוֹלָמוֹת פוּן גַן עֵדֶן וָואס שְׁטֵייט (ומאתים לנוטרים את פריו) אִיז טַייטְשׁ צְוַויי הוּנְדֶרְט צוּ דִי ווָס הִיטְן זַיינֵי פֵּירוֹת אוּנ אַיין אוּנ אַכְצִיג בַּטְרֶעפְט דָאס וָוארְט כִּסֵּא וָוארִין עֶר אִיז אַלֵיין דֶער כִּסֵּא הַכָּבוֹד • זָאגְט רַבִּי יְהוּדָה בְּאֵלוֹנֵי מַמְרֵא אִיז טַייטְשׁ דָם שְׁטַארְקֵייט פוּן מַמְרֵא דָאס אִיז יַעֲקֹב אַזוֹ עֶר הֵייסְט אֲבִיר יַעֲקֹב • אוּנ דִי אָבוֹת אַבְרָהָם אוּנ יִצְחָק וִוי זֵיי הֶערְן אַז הַשי"ת גֵייט צוּ אִים בָּעטְן זֵיי פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אַז עֶר זָאל מִיט זֵיי צוּ זַאמֶען גֵיין כְּדֵי מַקְדִּים שָׁלוֹם זַיין צוּ אִים אוּנ זֵיי שְׁטֵייעֶן אִיבֶּר אִים אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט (וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו) • דִי דְרַייא מֶענְטְשְׁן זֶענֶען (אברהם יצחק ויעקב) זֵיי שְׁטֵייעֶן אִיבֶּר אִים אוּנ זֶעהֶן זַיינֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים וָואס עֶר הָט גִיטוּעֶן • אִיבֶּר דֶעם (וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה) ווַייל דִי נְשָׁמָה זֶעהְט דִי שְׁכִינָה מִיט זֵיי דַארוּךְ בִּיקְט זִי זִיךְ פַר אִיר • אִיבֶּר דֶעם שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (על כן עלמות אהבוך) דָאס מֵיינְט מֶען דִיא אָבוֹת דִיא הָאבְּן דִיךְ לִיבּ :

זוהר הקדוש פסוק שחורה וכו׳

שחורה אני ונאוה) רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט דָאס מֵיינְט מֶען דִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שחורה אנו זִי אִיז שְׁוַוארְץ פוּן דֶעם גָלוּת דוּרְךְ דִי גְרוֹיסֵי צָרוֹת ווָס זִי לֵיידְט צְווִישְׁן אַלֵי

שְׁעַלְקֶר ונאוה אוּנ זִיא אִיז אָבֶּר זֵייעֶר שֵׁיין פוּן דֶר תּוֹרָה אוּנ דִיא מַעֲשִׂים טוֹבִים • כגות ירושלים דוּרְךְ דֶעם וֶוען זַיי זוֹכֶה צוּ יַרְשְׁעֶנְעֶן יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה • כאהלי קדר חָאטְשֶׁי זֵי אִיז שְׁוַוארְץ אִין גָלוּת פוּן דִי צָרוֹת • כיריעות שלמה מִיט אִירִי מַעֲשִׂים אִיז זִיא אַזוֹ שֵׁיין אַזוֹ וִוי דִי פִירְהַאנְגֶן פוּן דֶעם מלך שהשלום שלו דָס מֵיינְט מֶען הקב"ה :

רַבִּי חִיָּיא רַבָּה אִיז גִיגַאנְגֶן תּוֹרָה לֶערְנֶן אִיז עֶר גִיקוּמֶן צוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי הָט עֶר גִיזֶעהֶן אַז עֶס אִיז גִיוֶועֶן אֵיין מְחִיצָה וָואס הָאט מַפְסִיק גִיוֶועֶן אִין הוֹיז מֶען זָאל נִיט קָאנֶן אַרֵיין קוּמֶן הָט רַבִּי חִיָּיא גִיזָאגְט אִיךְ וֶועל דָא זַיין אוּנ אִיךְ וֶועל הֶערֶן וֶוערְטֶר פוּן זַיין מוֹיל פוּן דַאנֶעט • הָאט עֶר גִיהֶערְט וִוי עֶר זָאגְט דֶעם פָּסוּק ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים אִיז טַייטְשׁ אַנְטְלוֹיף צוּא דִיר מַיין פְרַיינְד אוּנ גְלַייךְ דִיךְ צוּ אֵיין הֶערְשׁ אָדֶר אוֹךְ גְלַייךְ דִיךְ צוּא אֵיין יוּנְגֶע אִינְגֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן זָאגְט אַז דֶעם גַאנְצֶן חֵשֶׁק פוּן דִי יוּדִין אִיז אַז הקב"ה זָאל זִיךְ נִיט דֶער ווַייטֶערֶן פוּן זַיי נָאר עֶר זָאל לוֹפֶן וִוי אֵיין הֶערְשׁ אָדֶר וִוי אֵיינֶר פוּן דִי יוּנְגִי אִינְגֶן וָוס אִיז דֶער טַעַם פוּן דֶר זַאךְ זָאגְט רַבִּי שִׁמְעוֹן עֶס אִיז נִיט פַאר הַאנְדֶן קֵיין שׁוּם חַיָּה אִין דֶער וֶועלְט זִיא זָאל אַזוֹ טוּעֶן אַזוֹ וִוי אֵיין הֶערְשׁ אָדֶר אִיוּנְגֶער אִינְד דֶעמָאלְט וֶוען עֶר אַנְטְלוֹיפְט גֵייט עֶר גַאנְץ פַּאוָואלֶע אוּנ עֶר קֶערְט זַיין קָאפּ אַרוּנְטֶר צוּ דֶעם אָרְט וִוי עֶר אִיז אַוֶועק פוּן דָארְט אוּנ תָּמִיד קֶערְט עֶר זִיךְ אוּם אַרִינְטֶער • אַזוֹ אוֹיךְ בֶּעטֶן דִי יוּדִין פַר הַשֵּׁי"ת רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וֶוען חַס וְשָׁלוֹם אוּנְזֶרִי חַטָּאִים זֶענֶען גוֹרֵם דוּא זָאלְסְט אַוֶועק גֵיין פוּן אוּנְז בֶּעטֶן מִיר דִיךְ דוּ זָאלְסְט אַנְטְלוֹפֶן וִוי דֶר הֶערְשׁ אָדֶער וִוי דִי יוּנְגֶע אִינְגֶן וָוס עֶר לוֹפְט אוּנ קֶערְט זִיךְ תָּמִיד צוּרִיק אוּם אוֹיף דֶעם אָרְט וִוי עֶר אִיז אַוֶועק פוּן דָארְטֶען • אַזוֹי שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם אִיז טַייטְשׁ אוֹיךְ דָאס דָאזִיגִי אַז דֶעמָאלְט וֶוען זַייא וֶועלֶן זַיין אִין דֶער לַאנְד פוּן זֵייעֶרִי שׂוֹנְאִים וֶועל אִיךְ זַיי נִישְׁט פַר מִיאוּסֶען אוּנ פַר אוּמְוֶוערְדִיגֶן זַייא זָאלֶען חָלִילָה פַר לֶענְד בְּלַייבֶּן דָבָר אַחֵר אֵיין אַנְדֶר פְּשַׁט אִיז אוֹיף דֶעם וָואס דֶער פָּסוּק גְלַייכְט הַשֵּׁי"ת צוּ אֵיין הֶערְשׁ וָוארֶען אֵיין הֶערְשׁ אַז עֶר שְׁלָאפְט אַזוֹ שְׁלָאפְט עֶר נָאר מִיט אֵיין אוֹיג אֵיין אוּנ הַאלְט עֶר אָפֶען אַזוֹ זָאגֶן דִיא יוּדִין צוּא הקב"ה אַז דוּא וֶועסְט חָלִילָה דוּרְךְ אוּנְזֶערִי חֲטָאִים בְּרוֹגֶז זַיין מִיט אוּנְז זָאלְסְטוּ נִיט אִין גַאנְצֶן אַוֶועק קוּקֶען פוּן אוּנְז נָאר זָאלְסְט טוּעֶן אַזוֹ וִוי אֵיין הֶערְשׁ וָוס אֵיין אוֹיג הַאלְט עֶר תָּמִיד אָפֶען אֲפִילוּ וֶוען עֶר שְׁלָאפְט • אַזוֹ זָאגְט דֶער פָּסוּק הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל דֶר הִיטֶר פוּן דִי יוּדִין דֶר שְׁלָאפְט נִיט אוּנ דְרִימֶלְט גִישְׁט • וִוי רַבִּי חִיָּיא הָט גִיהֶערְט דִי וֶוערְטֶער הָאט עֶר גִיזָאגְט עֶלְיוֹנִים זֶענֶען עוֹסֵק אִינֶוויינִיג אוּנ אִיךְ מוּז זִיצְען אוֹיסֶעוְוייניג אוּנ עֶר הָט גִיוֵויינְט בִּיז רַבִּי שִׁמְעוֹן הָט דֶר הֶערְט אַזוֹ הָט מֶען אִים אַרַיין גִירוּפֶען אוּנ עֶר הָאט גִיהֶערְט גְרוֹיסִי סוֹדוֹת רָזִין עִילָאִין אִין דִיא פְּסוּקִים פוּן שִׁיר הַשִּׁירִים אוּנ אִין דֶעם פָּסוּק שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה פתח ואמר שחורה אני ונאוה דִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זָאגִין פַאר הקב"ה שחורה אני אִיךְ בִּין שְׁוַוארְץ דוּרְךְ דֶעם גָלוּת ונאוה אִיךְ בִּין שֵׁיין מִיט דִיא מִצְוֹת אוּנ מַעֲשִׂים טוֹבִים אַז חָאטְשֵׁי יוּדִן זֶענֶען אִין גָלוּת פַר לָאזֶן זַיי נִיט דִי תּוֹרָה מִיט דִי מִצְוֹת קֵיין מָאל כאהלי קדר אַזוֹ וִוי דִי בְּנֵי קְטוּרָה וָואס זֵייעֶר פָּנִים אִיז בַּאשְׁטֶענְדִיג שְׁוַוארְץ אוּנ דֶער צוּא פַּארְט כִּירִיעוֹת שְׁלמֹה אַזוֹ וִוי דִי מַרְאֶה פוּן דִי הִימְלֶען וָוס זֶענֶען לוֹיטֶער אוּנ רֵיין אוּנ זַיי וֶוערֶן אָן גִירוּפֶן יְרִיעָה אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק נוטה שמים כיריעה :

שחורה אני ונאוה • אִין דֶר צַייט וֶוען הַשֵּׁי"ת הָט בַּשַׁאפֶן דֶעם מֶענְטְשׁ הָט עֶר אִים בַּשַׁאפֶן בִּדְמוּת הָעֶלְיוֹן אַלִי אֵבָרִים אוּנ גְלִידֶער אַזוֹ וִויא עֶס אִיז אִין דִיא סוֹדוֹת הָעֶלְיוֹנִים • עֶר הָט אִים גִיבְּרַאכְט אִין גַן עֵדֶן אַרַיין וָוס הַשֵּׁי"ת הָט בַּשַׁאפֶן אוֹיף אֵיין אָרְט וָוס אִיז פַארְבָּארְגֶען אוּנ בַּהַאלְטִין וָוס דָאס אִיז אוֹיךְ אִין גִישְׁטַאלְט אַזוֹ וִוי דִי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים זֶענֶען דָס גַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן אִיז גָאר גְלַייךְ אִין דֶעם זֶעלְבִּין גִישְׁטַאלְט אַזוֹ וִוי דָס גַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן • אַרוּם דֶעם גַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן אִיז דָא פִיל גְרֶענְצֶן אוּנ אַרוּם אוּנ אַרוּם אִיז דָא פִיל מַחֲנוֹת הָעֶלְיוֹנִים אוּנ רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת אַזוֹ אוֹיךְ אִיז דָס גַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן אִין דֶעם זֶעלְבֶּן גִישְׁטַאלְט בִּדְמוּת הָעֶלְיוֹן פוּן דֶעם טָאג וָוס הקב"ה הָאט דִי וֶועלְט בַּשַׁאפֶן אוּנ נָאךְ אֵיידֶר אָדָם הָרִאשׁוֹן אִיז בַּשַׁאפֶן גִיוָוארֶען דֶעמָאלְט אַז עֶס אִיז נָאךְ נִישְׁט גִיוֶועזֶען קֵיין שׁוּם נְשָׁמָה פוּן צַדִיקִים דַארִינֶען אִיז דָאס גַן עֵדֶן גִיוֶועזֶען אַרוּם אוּנ אַרוּם מִיט הֵיילִיגֶע מַלְאָכִים וְרוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת וָואס הָאבֶּען עֶס אַרוּם גִירִינְגִילְט עֶס זָאל נִישְׁט זַיין אָן שְׁמִירָה • ווַייל אַלִי נְשָׁמוֹת וָואס זֶענֶען גִיוֶועזֶען אָן גִיבְּרֵייט צוּ זַיין בעולם הזה אוֹיף דֶר וֶועלְט דִי אַלֶע נְשָׁמוֹת זֶענֶען דָארְטֶען שׁוֹין גִיוֶועזֶען • אוּנ דִי אַלִי רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת פוּן דֶעם גַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן קוּמֶען אַרָאפּ אִין דֶעם גַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן אַרַיין אוּנ זַייא זֶענֶען זִיךְ מִתְלַבֵּשׁ אִין אֵיין לְבוּשׁ וָואס עֶס אִיז אַזוֹ וִוי אֵיין גוּף בְּעוֹלָם הַזֶה אוּנ זַיי לֶערְנֶען תּוֹרָה אִין דֶעם לְבוּשׁ כְּדֵי זַיי זָאלֶן וִויסֶן אוּנ פַר שְׁטֵייעֶן דָס גְרוֹיסְקַייט פוּן דֶעם בַּשֶׁעפֶר גְדוּלַּת הַבּוֹרֵא יֶעדֶר אִיז אִין דֶער מַדְרֵיגָה אַזוֹ וִויא עֶר אִיז אָן גִיבְּרֵייט צוּא זַיין אוֹיף דֶער וֶועלְט • אַלֶע תַּנָאִים וְאָמוֹרָאִים עֲלֵיהֶם הַשָּׁלוֹם אֵיידֶער זַיי קוּמֶען אַרוֹיס אוֹיף דֶעם עוֹלָם לֶערְנֶען זַיי דִי גַאנְצֶי תּוֹרָה אוּנ זַיי זֶענֶען מְפַלְפֵּל אוּנ מְחַדֵשׁ דִי אַלִי זַאכֶען וָואס זַיי וֶועלֶען בְּעוֹלָם הַזֶה מְפַלְפֵּל זַיין אוּנ דֶר דָאזִיגֶער וָוס עֶר אִיז זִיךְ מִשְׁתַּדֵל אַזוֹ וִויא מִידַארְף אוּנ עֶר הָט מְתַקֵן גִיוֶועזֶען אַלְדִינְג אַזוֹ וִוי מֶען דַארְף צוּ דֶעם לְבִישׁ דִי נְשָׁמָה גֵייט אַרוֹיף פַר הַשֵּׁי"ת אִין דֶעם לְבוּשׁ אוּנ זִיא שְׁטֶעלְט זִיךְ פַר הקב"ה אוּנ הקב"ה פְרֵייט זִיךְ זֵייעֶר מִיט אִים אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק חי יי אשר עמדתי לפניו אִיז טַייטְשׁ אִיךְ שְׁוֶוער בַּיי הקב"ה וָוס אִיךְ בִּין גִישְׁטַאנֶען פַאר אִים דָאס מֵיינְט מֶען וָוס אִיךְ בִּין גִישְׁטַאנֶען פַאר אִים נָאךְ אֵיידֶר אִיךְ בִּין גִיקוּמֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט • אוּנ אַז הקב"ה הָט בַּשַׁאפֶן אָדָם הָרִאשׁוֹן הָאט עֶר אִים גִיבְּרַאכְט אִין גַן עֵדֶן אַרַיין אִין אֵיין טַייעֶר לְבוּשׁ וָוס הָט גִילַייכְט זֵייעֶר שְׁטַארְק אִין גַן עֵדֶן אוּנ עֶר אִיז גִיוֶועזֶען גָאר מִיט גְרוֹיס שְׁלֵימוּת מִיט אֵיין נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה אוּנ מִיט אֵיין רוּחַ הַקוֹדֶשׁ • אוּנ עֶר מִיט זַיין ווַייבּ זֶענֶען אַרוּם גִיגַאנְגֶען אִין גַן עֵדֶן אוּנ מַלְאָכִים עֶלְיוֹנִים הָאבֶּן זַיי אַרוּם גִירִינְגִילְט אוּנ הָאבֶּן זַיי דֶעם גְרֶעסְטֶן תַּעֲנוּג פוּן דִי עוֹלָמוֹת אָן גִיטוּן • מֶען הָאט אִים גִיעֶפֶנְט אֵיין אוֹצָר מִיהָט אִים גֶעוִויזִין אַלֶע דוֹרוֹת וָוס עֶס וֶועט זַיין אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּנ עֶר הָט גִיזֶעהֶן אַלֶערְלֵייא גִישְׁטַאלְט פוּן דִי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים אוּנ אַלֶערְלֵייא גִישְׁטַאלְט פוּן דִי תַּחְתּוֹנִים • אוּנ וִוי דֶר נָחָשׁ הָט אִים מִיט זַיין ווַייבּ גִיבְּרַאכְט צוּ דֶעם גְרוֹיסֶן חֵטְא אַזוֹ זֶענֶען אַלֶע הֵיילִיגֶע לְבוּשִׁים פוּן דִי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים אַוֶועק גִיפְלוֹיגֶן פוּן אִים אוּנ דִי נְשָׁמָה עִילָאָה וָוס זִיא הָט זֵייעֶר גֶעשַׁיינְט אִיז אוֹיךְ אַוֶועק פוּן אִים אִיז עֶר גִיבְּלִיבֶּן נַאקִיט פוּן אַלֶעם עֶר מִיט זַיין ווַייבּ • נַאקִיט פוּן אַלִי הֵיילִיגֶע לְבוּשִׁים אוּנ פוּן דֶר נְשָׁמָה עִילָאָה • אוּנ עֶר אִיז פַארְטְרִיבֶּן גִיוָוארֶן פוּן דֶעם גַן עֵדֶן • נָאר אָבֶּר וִוי עֶר הָט תְּשׁוּבָה גִיטוּן וִוי עֶר אִיז פַר טְרִיבֶּן גִיוָוארֶן פוּן דֶעם גַן עֵדֶן אוּנ עֶר הָט גִירוּעֶט אִין דְרוֹיסֶן אַזוֹ הָט הַשֵּׁי"ת אוֹיף אִים גְרוֹיס רַחֲמָנוּת בַּקוּמֶן אוּנ עֶר הָאט אִים גִימַאכְט אַנְדֶערִי לְבוּשִׁים אִין דֶעם גִישְׁטַאלְט עֶר זָאל קֶענֶען אוֹיף דֶעם עוֹלָם גִינִיצִין אִין זַיי אוּנ עֶר זָאל זָאל קָאנֶן דוּרְךְ זַייא אַקִיוּם הָאבֶּען • דֶר נָאךְ הָאט עֶר גִיהַאט קִינְדֶער אוּנ דִי גְרוֹיסֶע לֶעכְט פוּן דֶעם נְשָׁמָה עִילָאָה וָוס אִיז פוּן אִים אַוֶועק גִיפְלוֹיגֶן דִי אִיז גִיוֶועזֶען בַּהַאלְטֶן אִין אֵיין אוֹצָר וָוס הֵייסְט גוּף בִּיז עֶר הָאט גִיהַאט זוּן אוּנ חֲנוֹךְ אִיז גִיקוּמֶן אוֹיף דֶר וֶועלְט אוּנ תֵּי' חֲנוֹךְ אִיז גִיקוּמֶן אוֹיף דֶער וֶועלְט אִיז דֶר אוֹר הָעֶלְיוֹן דִי הֵיילִיגִי נְשָׁמָה פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן אַרַיין אִין זַיין אֵיינִיקְל חֲנוֹךְ אוּנ חֲנוֹךְ אִיז גִיוֶועזֶען אִין דֶער גְרוֹיסְקַייט פוּן דִיא עֶלְיוֹנִים אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ויתהלך הנוך את האלהים אִיז טַייטְשׁ חֲנוֹךְ אִיז גִיגַאנְגֶען מִיט הקב"ה • דֶער נָאךְ הָט הקב"ה בַּרַאפְט אִים אַוֶועק צוּ נֶעמֶן פוּן דֶר וֶועלְט כְּדֵי דִי הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה זָאל זַיין אוֹיס גִימִישְׁט אוּנ צוּ זַאמֶן גִישְׁטֶעלְט פוּן דִי אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים מִיט דִיא כּוֹחוֹת הַתַּחְתּוֹנִים אוּנ אִין דֶר הֵיילִיגֶער נְשָׁמָה אִיז אַלְדִינְג בִּכְלַל פוּן דֶעם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִיט דֶעם עוֹלָם הָעֶלְיוֹן כְּדֵי אַלְדִינְג זָאל קָאנֶן נִמְשַׁךְ וֶוערֶן פוּן דֶר נְשָׁמָה • אוּנ דִי הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה אִיז וָוארֶען אֵיין מְמוּצָּע דָס הֵייסְט אֵיין זַאךְ וָוס אִיז אִין דֶר מִיטֶען צְווִישֶׁן דִיא עוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים אוּנ צְווִישֶׁן דִיא עוֹלָמוֹת תַּחְתּוֹנִים • ווַייל עֶס אִיז דָא דַארִינֶען דֶער כֹּחַ פוּן דֶעם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אוּנ דֶער כֹּחַ פוּן דֶעם עוֹלָם הָעֶלְיוֹן אוּנ אִין יֶעדֶר צַייט אַז עֶס אִיז דָא צַדִיקִים אוּנ חֲסִידִים אוֹיף דֶר וֶועלְט וֶוערְט בֶּענַייאט דֶער כֹּחַ פוּן דֶעם רוּחַ הַקוֹדֶשׁ וָואס עֶס אִיז נִכְלַל דַארִינֶען אַלֶע כּוֹחוֹת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים • אִיבֶּער דֶעם שְׁטֵייט אִין פָּסוּק שחורה אני ונאוה • שחורה אני אִיךְ בִּין שְׁוַוארְץ פוּן דֶעם כֹּחַ פוּן הוּנְטֶן ונאוה אִיךְ בִּין אָבֶּר שֵׁיין פוּן דֶעם כֹּחַ הָעֶלְיוֹן וָוס אִיז נִכְלַל פוּן אוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים :

רבי פתח אל תראוני שאני שחרחורת ששזפתני השמש בני אמי נחרו בי שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי דֶער פָּסוּק גֵייט אוֹיף יַעֲקֹב אָבִינוּ דִיא מֶמְשָׁלָה פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ וָוס עֶס אִיז גִיוֶועזֶען דָס אִיז דִי זוּן אוּנ דִי מֶמְשָׁלָה אִיז אַוֶועק גִיגַאנְגֶען פוּן יַעֲקֹב צוּ זַיין בְּרוּדֶער עֵשָׂו אוּנ יַעֲקֹב הָאט גִיזָאגְט אל תראוני שאני שחרחורת אִיר זָאלְט מִיךְ נִיט אָן קוּקִין וָוס אִיךְ בִּין שְׁוַוארְץ וָוארוּם עֶס אִיז מִיר גִינֶעמֶען גִיוָוארֶען דִי מֶמְשָׁלָה פוּן דֶער לְבָנָה וָואס אִיז צוּ פִיל צַייטֶן טוּנְקֶל דֶעמָאלְט וֶוען עֶס אִיז אַוֶועק גִינוּמֶען גִיוָוארֶען פוּן מִיר דִיא מֶמְשָׁלָה פוּן דֶער זוּן בני אמי נחרו בי מַיינֶע מוּטֶערְס קִינְדֶער הָאבֶּען מִיךְ גִירֵייצְט מֵיינְט מֶען עֵשָׂו דֶער בְּרוּדֶער פוּן יַעֲקֹב אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק וישטום עשו את יעקב אוּנ עֵשָׂו הָאט גִיהַאסְט זַיין בְּרוּדֶער יַעֲקֹב

שמוני

שמוני נוטרה את הכרמים זיי האבען מיך גימאכט צוא היטען דיא וויין גערטנער דאס מיינט מען יעקב אבינו אזו וויא עס שטייט הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה יעקב האט גיזאגט אז ווייל ער איז גיוועזן איין שומר ביי זיין שווער לבן האט אים ביי טאג די היץ פר ברענט אונ די קעלט ביי נאכט כרמי שלי לא נטרתי האב איך מיין גארטן ניט גיהיט דס מיינט מען יעקב אבינו אזו ווי ער האט גיזאגט ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי אונ אצונד ווען וועל איך אויך עפעס טאן פון מיינט וועגן :

שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי אין דר צייט ווען די ישראל טוען חסד אויף דר וועלט ווערט דר צד הקדושה אונ אלע כוחות הקדושה ווערן גשטארקט בעולם אונ די אלי כוחות הטומאה ווערען אונטער טעניג אונטער זייא אבער אז ווען די יודען טוען קיין חסד ניט בעולם ווערן די רוחות רעות פיל בעולם אונ די כוחות הטומאה ווערן אלע גישטארקט אונ די ווערן אונטר טעניג אונטר זיי יודן אונ אלע כוחות הקדושה ווערען גישלאפט אונ דיא יודען בעונותינו הרבים ווייל זיי זענען ניט עוסק צו טוען חסדים זענען זיי מרחיק די שפע מיט דר ברכה אונ זיי זענען אונטער טעניג אונ די כוחות הקדושה ווערען גישלאפט אונ דיא כוחות הטומאה ווערען גישטארקט איבר אונז :

הגידה לי זיאין אינון וואל איז צוא דיא דאזיגע מענטשען וואס זענען זיך משתדל אין דער תורה זייא זאלען וויסען די גרויסע חכמה פון זייער באשעפער אונ זיי וויסין אונ בטראכטען אלע סודות עליונים • ווארום אז דער מענטש גייט אוועק פון דר וועלט ווערט אפ גיטוען אלי דינים פון דער וועלט אונ מען עפענט צו דעם מענטש דרייצעהן טויערן פון רזין עילאין דעם סוד פון דר חכמה העליונה אונ הקב"ה איז זיך מיט אים משתעשע אין גן עדן אונ ער ירשית צוויא וועלטין דיא וועלט אונ עולם הבא די חכמות וואס דער מענטש דארף צו וויסן אונ צו לערנען אי׳ איינס ער זאל וויסען צו בטראכטען אונ צוא פאר שטייען די סודות אלהית ער זאל מתבוון זיין אין גדולת הבורא אונ אחדות הבורא דאס הייסט אז הקב"ה איז איין איינציגער באשעפר אונ ער איז זייער גרוס אויף דער גאנצער וועלט אלי עולמות מלאכים שרפים חיות ואופני הקודש זענען גאר ניט גירעכינט קעגן אים • נאך איינס האט דר מענטש צו וויסן ער זאל זיך אליין קענען ער זאל וויסן ווס ער איז אונ ווי אזו ער איז באשאפען גיווארען אונ פון וואנעט ער קומט אונ וויא אהין ער גייט אונ דעם תיקון פון דעם גוף ווי אזו דער גוף קאן פאר רעכט ווערען אונ ווי אזו ער איז אן גיברייט צו קומען אפ צו געבען דין וחשבון פר דעם קעניג פון אלעם • נאך איינס ווס דר מענטש דארף צו וויסען ער זאל בטראכטען דיא סודות אונ די ענינים פון דיא נשמה ווס איז אין אים אונ פון וואנעט דיא נשמה קומט אונ נאך ווס די נשמה קומט אין דעם גוף אריין • ווס דר גוף איז באמת איין פארשטונקענער טראפען וואס הייגט לעבט ער אונ מארגען שטארבט ער • נאך איינס דארף דר מענטש וויסען אונ צו בטראכטען ער זאל וויסען דיא וועלט וואס ער איז אויף איר אונ וויא אזו עס איז דער תיקון פון דעם עולם דאס אדינג זאל דער מענטש בטראכטן אונ לערנען פון סודות התורה :

תא חזי קום אונ זעה אז דער מענטש ווס גייט אוועק פון דער וועלט אויף דער אנדערער וועלט אן דעת דס הייסט ער האט ניט גילערנט ער זאל וויסען די זאכען וואס דא שטייט גישריבן דער דאזיגער מענטש אפילו עס איז אין אים דא גרויסע מעשים טובים וואס ער האט גיטוען אויף דער וועלט דר צו פארט פעהלט אים די גרויסע מדריגה זעה וואס עס שטייט גישריבען אין פסוק הגידה לי זאג מיר אלי סודות פון די חכמות העליונים איכה תרעה וויא אזו דו שפייזט אונ דיא פירקסט אלי עולמות העליונים לערען מיך אלי סודות אונ חכמות וואס איך האב נישט גילערינט כדי איך זאל נישט פר שעמט ווערען צווישען די גרויסי בעלי מדריגות ווס איך קום צווישן זיי ווארן ביז אהער האב איך נאך נישט מתבונן גיוועזן אין זייא :

תא חזי קום אונ זעה עס שטייט אין פסוק (ואם לא תדעי לך היפה בנשים) אוב דוא ביסט אהער גיקומען אן מיין ידיעה ער זאל וויסען די אלע ענינים וואס עס שטייט דא גישריבן אוב די האסט ניט מתבונן גיוועזן אין די דאזיגע חכמות (צאי לך בעקבי הצאן) גיי דיר צווישן דיא דאזיגע ווס ווייסן יוא די רזין עילאין אונ דורך זיי וועסטו אויך וויסן צוא בטראכטן אונ מתבונן צוא זיין די אלי סודות (ורעי את גדיותיך) דס מיינט מען די תינוקות של בית רבן די קינדרלך ווס זיצען אונ בית המדרש אונ לערנען תורה (על משכנות הרועים) דס מיינט מען אלי שוהלן אונ בתי מדרשים ווס ־ארט ווערט גלערנט די חכמות העליונים פון דארטן וועסטו פאר שטיין אלי סודות ורזין עילאין :

רבי אבא פתח רבי אבא הייבט אן דעם פסוק (הגידה לי שאהבה נפשי יגו׳ אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן וגו׳) דיא פסוקים האבן דיא חבריא מפורש גוועזן אויף משה רבינו ע"ה אין דר צייט וואס משה רבינו עליו השלום האט גוואלט שטארבן האט ער גזאגט (יפקד יי אלהי הרוחות לכל בשר וגו׳) אונ מיר האבן גלערינט אז דאס איז גזאגט גווארן אויף דעם גלות דיא פסוקים האבן דיא כנסת ישראל גיזאגט צוא דעם מלך הקב"ה הגידה לי שאהבה נפשי זאג מיר איכה תרעה • עס שטייט בספרא דרב המנונא סבא אז אלע צייטן ווען דיא כנסת ישראל זענען ניט אין גלות אונ זענען צו זאמן מיט הקב"ה אזו איז הקב"ה כביכול בשמחה אונ די ברכות זענען אין אלע וועלטן אונ אלי עולמות אין דר צייט ווס די כנסת ישראל זענען אין גלות אזו טוט כביכולזאגן ווי גשריגן אז איך האב חרוב גמאכט מיין הויז אונ מייני קינדר פרטריבן אין גלות • אויך אין דר צייט וואס די כנסת ישראל זענען גינאנגן אין גלות אריין האט זי גזאגט פר הש"י (הגידה לי שאהבה נפשי) די ווס די ביסט דר ליב האבר פון מיין נפש אונ די ווס די ביסט מיין נפש ווס מיין גאנץ ליבשאפט איז צו דיר (איכה תרעה) וויא וועסטו שפייזן אלי טובות אונ די ברכה אונ אלע שמחות אונ די גאנצע שפע וועט ניט מער זיין (שלמה אהיה כעוטיה) פר ווס זאל איך זיין ווי אפארווילטע איינגהילטבעהאלטן פון אלע ברכות על עדרי חבריך) דס זענען דיא יודן ווס זענען די קינדר פון דיא אבות ווס זיי זענען דיא מרכבה קדושה פון אובן • הקב"ה ענטפערט צוא זיי דס זענען די פר בארגנע זאכען ווס מען קאן ניט וויסן אונ איך גיב דיר איין עצה (אם לא תדעי לך היפה בנשים) דס מיינט מען די כנסת ישראל אז די ווייסט ניט ווס צו טאן (צאי לך בעקבי הצאן) גייא דיר צווישן די צדיקים פון דעם דור וואס האלטן זיך זייער נידעריג אונ ווערן גיטרעטן צווישן די טריט פון דיא מענטשן אונ דורך זייא גיט דיר הש"י קראפט זאלסט האבן איין קיום (ורעי את גדיותיך) דס מיינט מען די יונגע ציקלך די יונגע קינדר די תינוקות שלבית רבן (על משכנות הרועים) דס מיינט מען די בתי מדרשות אונ בתי כנסיות וואס די קינדר לערנען תורה דורך זייער זכות וועסטו איין קיום האבן וארן די וועלט שטייט אויף דעם זכות פון די תלמידי חכמים אונ די תינוקות של בית רבן ווען די צדיקים מיט די קינדר לערנען תורה האט אלעס איין קיום אונ ווען חלילה קיין צדיקים מיט קינדר לערנען ניט קיין תורה קען די וועלט קיין קיום ניט האבן אונ ווען עס זענען צדיקים אונ דס דור טוט חטאים אזו ווערן די צדיקים נתפס דארך דעם עון הדור צום ערשטן אז הקב"ה נעמט זייא פון דער וועלט אוועק דורך די גרויסי חטאים פון דר וועלט :

תא חזי אין דער צייט ווס צדיקים גפינן זיך אויף דר וועלט אונ דיא תינוקות של בית רבן גפינן זיך אונ לערנען תורה אזו קען די וועלט האבן אקיום אז הקב"ה כביכול קען זיך האלטן מיט זייא אין גלות אונ אז ניט קען הש"י מיט זייא ניט בלייבן צו זאמן אין גלות אונ אז די צדיקים זענען ניט באמת קיין צדיקים אזוא ווערן די ציקלך די יונגע קינדר וואס לערנען תורה דיא תנוקות של בית רבן ווערן נתפס בעון הדור אז הקב"ה נעמט זיי אוועק פון דר וועלט דורך די חטאים פון דעם דור אוך הקב"ה גייט אוועק אונ ער טוט אפ זיין שכינה פון דעם עולם :

איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים איז טייטש ווי אזו וועסטו ווידין ווי אזו וועסטו ליגן עס שטייט צוויי מאל איכה איכה דס איז מרמז אויף די צוויי חרבנות ווס דס בית המקדש איז צוויי מאל חרוב גווארן אזו ווי מען לייענט איכה • איכה תרעה וויא אזו וועסטו ווידן בשעת חורבן בית ראשון איכה תרביץ וויא וועסטו ליגען בשעת חורבן בית שני עס שטייט אין פסוק (איכה תרעה איכה תרביץ) דס לשון תרעה איז טייטש ווידן אונ דס לשון תרביץ איז טייטש ליגן ווארן דר ערשטר חורבן האט גדוערט נאר איין קליינע צייט איבר דעם שטייט דר ביי תרעה ווידן ווייל פאכן דוערט נר אקליינע צייט אבר ביי חורבן בית שני שטייט תרביץ דס איז טייטש ליגן ווס מען ליגט אצייט לאנג ווייל דס גלות דוערט שון זייער לאנג בעוה"ר אונ עס איז נאך ניט אויף גשטעלט גווארן דס ביהמ"ק • שלמה אהיה כעוטיה) • אין דער צייט וואס דיא יודן רופן צו הש"י פון זייער ענגעניש אונ אלע פעלקר זענען זיי מבזה אונ זאגן צוא זייא ווען וועט אייר פון גלות ארויס גיין ווען וועט אייך אייער גאט פון דעם גלות ארויס פיהרן פאר וואס טוט ער אייך נישט קיין נסים אזו וויא פריער אונ דיא יודן זאגן שירות ותשבחות) אונ לויבען השי"ת מיט זייער גרויסן צער אין דעם גרויסן גלות אונ זי זאגן אזו וויא די האסט אונז פארציטינס גישפייזט אזו זאלסטו מיט אונז רנן

אין

אין גָלוּת אוּנ זָאלְטְ אוּנְז אוּם לַייזְן פוּן דֶעם גָלוּת • זָאגְט דִיא שְׁכִינָה • אַזוֹ פִיל שְׁבָחִים אוּנ אַזוֹ גְרוֹס אִיז דִי אֱמוּנָה פוּן יִשְׂרָאֵל אוּנ אִיךְ זִיץ ווִי אַיין פַרְווִיקִילְטִי וָואס קָאן נָאר נִיט טוּהְן קַיין נִסִים אוּנ זִיךְ נוֹקֵם זַיין פַאר זַייא אוּנ דִיא שְׁכִינָה זָאגְט צוּא דִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (אם לא תדעי לך היפה בנשים) דֶער פָּסוּק וָואלְט גֶעדַארְפְט אַנְדֶערְשְׁט צוּא שְׁטֵיין (אם לא תדעי היפה בנשים) אִיז טַייטְשׁ אוֹבּ דִיא ווייסְט נִיט דִי שֵׁיינְהַייט פוּן דִיא וַוייבֶּר דִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אוּנ דָאס וָוארְט (לך) אִיז אִיבֶּרִיג וָוס מֵיינְט מֶען דֶערְ (אם לא תדעי לך) אוֹבּ דִיא ווייסְט נִיט צוּ דִיר נָאר בֶּאֱמֶת אִיז דִי כַּוָונָה פוּן דֶעם פָּסוּק אַזוֹ אוֹבּ דִי ווייסְט נִיט צוּא דִיר מִיט וָואס דִיא זָאלְסְט קָאנֶן הָאבֶּן אַיין קִיוּם אִין גָלוּת (צאי לך בעקבי הצאן) זָאלְסְט דִיא דִיךְ מְחַזֵק זַיין דוּרְךְ דִי טְרִיט פוּן דִי שָׁאף דָס מֵיינְט מֶען דִי תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן וָואס זִיצְן אוּנ לֶערְנִין תּוֹרָה (ורעי את גדיותיך) דִי צִיקְלִיךְ מֵיינְט מֶען נָאר קְלֵיינִי קִינְדֶערְלִיךְ וָוס גֵיין אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט אוּנ קוּמֶען אִין דֶער יְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה וָוס הֵייסְט (משכנות הרועים) פוּן דָארְט אִיז דֶער כֹּחַ אוּנ דִיא יְנִיקָה פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט :

אמר רבי אבא) זָאגְט רַבִּי אַבָּא אִיךְ פַר ווּנְדֶער מִיךְ אוֹיף דֶעם וָוס שְׁטֵייט גִישְׁרִיבֶּן אִין פָּסוּק (וכי יהיה לאיש בן סורר ומורה וגו׳ ותפשו בו אביו ואמו וגו׳) אִיז טַייטְשׁ אַז אַיין מֶענְשׁ וֶועט הָאבֶּן אַזוּהן וָוס וֶועט זַיין אַיין סוֹרֵר וּמוֹרֶה זָאלֶן אִים זַיין פָאטֶער אוּנ מוּטֶער אָן נֶעמִין אוּנ פִירְן אִים צוּם בֵּית דִין אוּנ מִיר הָאבֶּן אוֹיךְ אַזוֹ גִילֶערְנְט אַז אִין דֶער צַייט וָוס הקב״ה הָט גִיזָאגְט צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָׁלוֹם שְׁרַייבּ אוֹיף דִי פַּרְשָׁה פוּן דֶעם (בן סורר ומורה) הָט מֹשֶׁה רַבֵּינוּ גִיזָאגְט פַר הַשֵׁ״י אִיז דָס מֶעגְלִיךְ אִיז דֶען פַארְהַאנְדֶן אַיין פָאטֶער זָאל אַזוֹ טוּעֶן צוּ זַיין קִינְד אוּנ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָׁלוֹם הָט גִיזֶעהֶן בִּנְבוּאָה וָוס הקב״ה וֶועט טוּעֶן צוּ זַיינֶע קִינְדֶער דִי יוּדִין אִיבֶּער דֶעם הָט עֶר גִיזָאגְט פַר הקב״ה עֶר זָאל אוּיס לָאזִין דִי פַּרְשָׁה אַזוֹ הָט הקב״ה גִיזָאגְט צוּ מֹשֶׁה אִיךְ ווֵיים וָוס דוּ זָאגְסְט שְׁרַייבּ אוּנ דוּ וֶועסְט נֶעמִין שָׂכָר דוּ ווייסְט אִיךְ ווֵייס אָבֶּר מֶעהְר פוּן דִיר דִי זָאלְסְט דַרְשְׁעָנֶען דֶעם פָּסוּק וֶועסְטוּ גִיפִינֶען דֶעם סוֹד פוּן דֶר זַאךְ • אִין דֶר זֶעלְבֶּער צַייט הָט הקב״ה מְרַמֵז גִיוֶועזְן צוּא דֶעם מַלְאַךְ יָפוֹ דֶר אִיז דֶער שַׂר הַתּוֹרָה אוּנ עֶר זָאגְט צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיךְ וֶועל דִיר דַרְשְׁנֶן דֶעם פָּסוּק עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (כי יהיה לאיש) דָס מֵיינְט מֶען הקב״ה וָוס עֶר וֶוערְט אָן גִירוּפְן (ה׳ איש מלחמה) הקב״ה אִיז אַיין מַאן פוּן שְׁטְרַייט (בן) אַיין זוּהְן דָס מֵיינְט מֶען דִי יִשְׂרָאֵל (סורר ומורה) וָוס זַיי ווִידֶער שְׁפֶּענִיגֶען קֶעגִין הַשֵׁ״י אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (כי פרה סוררה סרר ישראל) (איננו שומע בקול) עֶר הֶערְט נִישְׁט צוּא דֶעם קוֹל פוּן הקב״ה (יסרו אותו) אוּנ מֶען זָאל אִים שְׁטְרָאפְן אוּנ אִים תּוֹכָחָה זָאגִין אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט אוֹיף דִי יוּדְן (ויעד ה׳ בישראל וביהודה ביד כל נביא וחוזה) אוּנ הַשֵׁ״י הָאט מַתְרֶה גִיוֶועזְן דִיא יוּדְן דוּרְךְ אַלִי נְבִיאִים • (ולא ישמע אליהם) אוּנ עֶר וֶועט נִיט הֶערְן צוּא זַייא דָאס מֵיינְט מֶען דִי יִשְׂרָאֵל וָוס ווִילִין נִישְׁט הֶערְן דִי מִצְוֹת אוּנ דִי תּוֹכָחָה פוּן הַשֵׁ״י • עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בננו זה סורר ומורה איננו שומע בקולנו זולל וסובא) • אִיז קָשֶׁה פַר וָוס שְׁטֵייט נִישְׁט בַּיים עֶרְשְׁטְן מָאל אוֹיךְ גִידַארְפְט זוֹלֵל וְסוֹבֵא עֶס שְׁטֵייט נָאר כי יהיה לאיש בן סורר ומורה) אָבֶּר עֶס שְׁטֵייט נִיט זוֹלֵל וְסוֹבֵא דֶער פָּסוּק קוּמְט אוּנְז לֶערְנִין אַז דֶר עִיקָר אוּנ דֶר שׁוֹרֶשׁ פוּן אַיין סוֹרֵר וּמוֹרֶה פוּן דֶעם וָוס עֶר אִיז אַיין ווִידֶער שְׁפֶּענִיגֶער פַר הקב״ה אִיז דָס וָוס עֶר אִיז אַיין זוֹלֵל וְסוֹבֵא אַיין פְרֶעסִיר אוּנ אַזוֹיפָר אוֹיךְ וָוס אִיז גוֹרֵם דִי יִשְׂרָאֵל זַיי זָאלֶן זַיין אַיין סוֹרֵר וּמוֹרֶה אַיין ווִידֶער שְׁפֶּענִיגֶר קֶעגֶן הַשֵׁ״י ווַייל זַיי פְרֶעסְן אוּנ זוֹיפְן מִיט דִי פְרֶעמְדִי הַיידֶען אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם וגו׳) אִיז טַייטְשׁ זַיי הָאבֶּן זִיךְ גִימִישְׁט צְווִישֶׁען דִי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים הָאבֶּן זַיי זִיךְ אוֹיס גִילֶערִינְט זַייעֶרֶע מַעֲשִׂים אוֹיךְ שְׁטֵייט (ויאכל העם וישתחוו) דָס פָאלְק הָט גִיגֶעסֶן מִיט זַיי דְרוּם הָאבֶּן זַיי זִיךְ גִיבּוּקְט צוּ זַייעֶרֶע גֶעטִיר וָוארְן דֶר עִיקָר אוּנ דֶר שׁוֹרֶשׁ אִיז דָס עֶסִין אוּנ טְרִינְקִין וָוען זַיי טוּהְן מִיט דִי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים דָס אִיז זַיי גוֹרֵם זַיי זָאלֶן זַיין אַיין סוֹרֵר וּמוֹרֶה אַיין ווִידֶער שְׁפֶּענִיגֶער זוּהְן קֶעגֶן דֶעם פָאטֶער וָוס זִיצְט אִין הִימֶל • (ורגמוהו אותו כל אנשי עירו באבנים) אוּנ אַלִי מֶענְטְשֶׁן פוּן זַיין שְׁטָאט זָאלֶן אִיהְם פַארְשְׁטֵיינֶן מִיט שְׁטֵיינֶר דָאס מֵיינְט מֶען דִיא כַּשְׂדִים וָוס הָאבֶּן צוּ וַוארְפְן דִי מוֹיעֶרְן אוּנ צוּ שְׁטוֹסְן דִי טוֹרְמִין אוּנ דִי טוֹיעֶרְן פוּן דִי יִשְׂרָאֵל • ווִי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָׁלוֹם הָט דָס גִיהֶערְט הָט עֶר תֵּיכֶּף אָן גִישְׁרִיבֶּן דִי פַּרְשָׁה פוּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אוּנ פוּן דֶעסְט וֶועגֶן (אם לא תדעי לך היפה בנשים) וָוען דוּ ווייסְט נִיט אוּנ דוּ ווִילְסְט ווִיסְן דִי שֵׁיינְהַייט פוּן דִי יִשְׂרָאֵל אוּנ אִיהְר טַייעֶרְקַייט (צאי לך בעקבי הצאן) גֵייא דִיר צְווִישֶׁען דִי בָּתֵּי מִדְרָשׁוֹת אוּנ בָּתֵּי כְּנֵסִיוֹת (ורעי את גדיותיך) דָס מֵיינְט מֶען דִי תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן וָוס הָאבֶּן נִישְׁט טַעם גִיוֶועזְן קַיין טַעם חֵטְא קַיין מָאהְל (על משכנות הרועים) דָס זֶענֶען דִי מְלַמְדִים אוּנ דִי רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת מִיט אַלֶע זַייעֶרֶע רַבָּנִים וָוס לֶערְנִין מִיט זַיי דִי הַיילִיגֶע תּוֹרָה :

זוהר הקדוש פסוק עד שהמלך במסבו :

רבי יוסי פתח רַבִּי יוֹסִי הֵייבְּט אָן עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו) קוּם אוּנ זֶעה דִי וֶועגְן פוּן הקב״ה אִין דִי צַייט וָוס דֶר מֶענְשׁ אִיז מְדַבֵּק אָן הַשֵׁ״י אוּנ הקב״ה מַאכְט רוּהְן זַיין שְׁכִינָה אוֹיף אִים אוּנ עֶר ווייסְט אַז דֶער מֶענְשׁ וֶועט אִין אַצַייט אַרוּם זִינְדִיגֶן אִיז הַשֵׁ״י זִיךְ מַקְדִים אוּנ עֶר נֶעמְט אִים אַוֶועק פוּן דֶר וֶועלְט כְּדֵי עֶר זָאל נִיט טוּהְן קַיין עֲבֵירָה אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו) עַד שֶׁהַמֶלֶךְ דָאס מֵיינְט מֶען הקב״ה וָוס עֶר אִיז אַמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְלָכִים (במסבו) דָס אִיז דֶר מֶענְטְשׁ וָוס עֶר אִיז זִיךְ מְדַבֵּק אָן הקב״ה אוּנ גֵייט אִין זַיינֶע וֶועגְן אוּנ לֶעהְנְט זִיךְ אָן אָן דֶעם הַיילִיגֶן בַּשֶׁעפֶער (נרדי נתן ריחו) דָס זֶענֶען דִי מַעֲשִׂים טוֹבִים וָוס גִיבְּן אַיין גוּטֶן רֵיחַ וָוס דוּרְךְ זַיי גֵייט דֶר מֶענְשׁ אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט פַר דֶר צַייט כְּדֵי עֶר זָאל חָלִילָה נִיט זִ נְדִיגֶן אוּנ שְׁלֶעכְט וֶוערְן אוּנ אוֹיף דֶעם הָט שְׁלֹמֹה הַמֶלֶךְ עָלָיו הַשָׁלוֹם גִיזָאגְט (יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים וגו׳ ויש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים) דֶער פָּסוּק אִיז אַזוֹ ווִיא מִיר הָאבֶּן מְפוֹרָשׁ גִיוֶועזְן אַז דוּרְךְ דִי מַעֲשִׂים טוֹבִים וָואס דִיא צַדִיקִים טוּהְן נֶעמְט זַיי הַשֵׁ״י אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט פַאר דֶער צַייט כְּדֵי זַייא זָאלִין נִישְׁט זִינְדִיגֶן אוּנ דוּרְךְ גְרוֹס אַהֲבָה וָוס הקב״ה הָט זַיי לִיבּ נֶעמְט עֶר זַיי פַר דֶר צַייט אַוֶועק דָס הֵייסְט (יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים) אִיז טַייטְשׁ עֶס אִיז פַארְהַאנְדִין צַדִיקִים וָוס עֶס גִישֶׁעהָט זַיי דֶר זֶעלְבֶּר דִין אַזוֹ ווִי זַיי וָואלְטִין גִיוֶועןְ רְשָׁעִים זַיי שְׁטַארְבְּן יוּנְגֶע פַר דֶר צַייט דוּרְךְ זַייעֶרִי מַעֲשִׂים טוֹבִים כְּדֵי זַיי זָאלֶן נִיט פַר לוֹירִין וֶוערְן אַז זַיי וֶועלִין שְׁפֶּעטִיר זִינְדִיגִין (רשעים אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים) עֶס אִיז פַארְהַאנְדִין רְשָׁעִים וָוס עֶס גִישֶׁעהָט זֵיי דֶר זֶעלְבֶּר שָׂכָר גְלַייךְ זַיי וָואלְטִין גִיוֶועןְ צַדִיקִים דָאס זֶענֶען דִי וָוס הקב״ה דָר לֶענְגֶערְט זַיי זַייעֶר לֶעבֶּן אוּנ עֶר אִיז קֶעגֶן זַיי אַיין אֶרֶךְ אַפַּיִם עֶר הַאלְט אַיין דֶעם צָארְן קֶעגֶן זַייא ווַייל עֶר ווייסְט אַז זַיי וֶועלְן נִיט מֶער זִינְדִיגֶן אוּנ זַיי וֶועלְן תְּשׁוּבָה טָאן אוּנ כְּדֵי זַיי זָאלֶן צַייט הָאבֶּן זִיךְ מְיַישֵׁב צוּא זַיין תְּשׁוּבָה צוּ טוּהְן פַאר הַשֵׁ״י אוּנ אַטַייל לָאזְט עֶר לַאנְג לֶעבֶּן כְּדֵי עֶס זָאל פוּן זַיי אַרוּס קוּמֶן גוּטֶע קִינְדֶער דָס מֵיינְט דֶער פָּסוּק (וללקוט שושנים) הקב״ה גֵייט אִין זַיין גָארְטְן אַרַיין קְלוֹיבְּן רוֹיזְן ווַייל זַיי גִיבְּן אַיין גוּטֶן רֵיחַ אִיבֶּר דֶעם קְלוֹיבְּט זַיי הַשֵׁ״י אוֹיס כְּדֵי זַיי זָאלֶן נִיט פַרְדַארְבִּין וֶוערְן אוֹיף דֶר וֶועלְט :

פתח רַבִּי אַבָּא הֵייבְּט אָן אוּנ זָאגְט (עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו) דֶעם פָּסוּק הָאבֶּן דִי תַּבְרַיָיא מְפוֹרָשׁ גִיוֶועזִין יַז אִין דֶר צַייט וָוען הַשֵׁי״ת הָט אָן גִיבְּרֵייט דֶעם בַּארְג סִינַי צוּ גֶעבִּין דִי תּוֹרָה צוּ דִ יוּדְן (נרדי נתן ריחו) הָאבֶּן דִיא יוּדְן גֶעגֶעבִּן אַשֵׁיינֶם גְשְׁמַאק וָוס דֶר זְכוּת שְׁטֵייט זַייא בַּיי לְדוֹרֵי דוֹרוֹת • אוֹיף אֵייבִּג אִיז דָאס אוֹיף זַיי מֵגִין וָוס זַיי הָאבֶּן גִיזָאגְט נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע :

דבר אַחֵר אַיין אַנְדֶער פְּשַׁט אִיז (עד שהמלך במסבו) תֵּיכֶּף אִין דֶר צַייט ווִי מֹשֶׁה אִיז אַרוֹיף גֶגַאנְגִין נֶעמֶן דִי תּוֹרָה פַר דִי יוּדִין פַר הקב״ה אוּנ עֶס אִיז גִיוָוארְן אוֹיס גִקְרִיצְט אוֹיף דִי לוּחוֹת דִי עֲשֶׂרֶת הַדִבְּרוֹת • בַּאלְד הָרוּף הָאבֶּן דִיא יוּדִין פַאר לָאזְט דֶעם גִיטֶן רֵיחַ וָוס זַיי הָאבֶּן גִזָאגְט נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע זַיי הָאבֶּן גִזָאגְט צוּם עֵגֶל אֵלֶה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל :

זוהר הקדוש פסוק אני חבצלת השרון

רבי שִׁמְעוֹן הֵייבְּט אָן אני חבצלת השרון ווִי גְלִיבְּט אוּנ חָשׁוּב זֶענֶען דִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זִי הָט אַזְכִיָה אַז זִי לוֹבְּט הַשֵׁ״י תָּמִיד אוּנ זַייעֶר פִיל שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת זָאגְט זִי תָּמִיד פַר דֶעם בַּשֶׁעפֶר פוּן דֶר וֶועלְט • ווָאל אִיז צוּ דִי יוּדְן אַז זַיי זֶענֶען דָאס אַרְבְּטֵייל פוּן דֶעם בַּאשֶׁעפֶר אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק כי חלק ה׳ עמו דֶער אַרְבְּטֵייל פוּן הקב״ה זֶענֶען זַיין פָאלְק דִיא יוּדִין • אני חבצלת השרון דָס מֵיינְט מֶען דִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל השרון וָוס זִי זִינְגְט שירות ותשבחות אוּנ לוֹבְּט דֶעם מֶלֶךְ הָעֶלְיוֹן : כְּשׁוֹשַׁנָה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות אַזוֹ ווִיא אַרוֹז צְווִישֶׁן דֶערְנֶר אִיז מַיין גִיזֶעלִינְשַׁאפְטֶרִין צְווִישֶׁן דִי טֶעכְטֶר • הקב״ה הָאט גִוָואלְט מַאכְן דִיא יוּדִין אִין גִישְׁטַאלְט פוּן דִי עוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים אוּנ דִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זָאל זַיין אַיין רוֹז אוֹיף דֶעם עוֹלָם • בִּדְמוּת הָעֶלְיוֹן • אוּנ דִיא רוֹיז וָוס זִי שְׁמֶעקְט זַייעֶר אוּנ אִיז בֶּעסֶר פוּן אַלִי רוֹזְן אִיז נָאר דִי דָאזִיגֶע וָואס קוּמְט אַרוֹס פוּן צְווִישֶׁן דֶערְנֶר אוּנ

די דאזיגע רוז שמעקט אזו ווי עס דארף • איבר דעם האט הש״י גיפלאנצט זיבציג נשמות און ער האט זיי אריין גיבראכט צווישן דערנר • און די דאזיגע דערנר האבן זייער שטארק גוואקסן און האבן גיבראכט גרוסי צווייגן און בלעטר און זיי האבן גוועלטיגט אויף דר גאנצר וועלט און צווישן זיי האט דיא רוז גיבליט און זייער שיין גוואקסן און ווען הש״י האט גוואלט ארוס נעמן דיא רוז פון די דערנר אזו זענן די דערנר פר דארט גווארן און זענן גאר ניט וועהרט גוועזן • אוך אין דער צייט ווען הקב״ה איז גגאנגן אום קלויבן דיא רויז ער זאל אום ציהן זיין עלצטן זוהן • אין דר צייט איז דר מלך מלכי המלכים גגאנגן מיט גרוסי מתנות פון מלאכים און ער האט ארוס גטראגן זיין זוהן פון דערנר און ער האט אים גבראכט אין היכל אריין און ער האט אים גזעצט אין הויז פון דעם מלך הקב״ה:

כתפוח בעצי היער רבי אליעזר זאגט כתפוח אזו ווי איין אפפל בוים דם מיינט מען הקב״ה אזו ווי איין אפפל בוים וום ער איז ליבר פון אנדרי ביימר אז עס איז ניט דא זיינס גלייכן • ער איז מער בצייכנט אז עס איז ניט דא קיין אנדרר אזו ווי ער • איבר דעם בצלו חמדתי נאר אין זיין שאטן האב איך גיגליסט נאר אין שאטן פון הש״י אליין ער זאל איבר אונז הערשין חמדתי פון ווען אן פון דר צייט אן ווס עס איז גוועזן אברהם אבינו אויף דער וועלט וואס ער האט גגלוסט צו הש״י און ער האט ליב גהאט הקב״ה מיט אגרוסי אהבה אזו ווי עס שטייט אין פסוק אברהם אוהבי פון דר צייט אן בין איך אונטר דעם צל פון הקב״ה • ופריו מתוק לחכי דם מיינט מען זיין זון יצחק ער איז גוועזן איין היילגע פרי:

דבר אחר איין אנדרר פשט איז בצלו חמדתי דם איז יעקב ופריו מתוק לחכי דם איז יוסף הצדיק וום ער איז גוועזן זיין הייליגע פרי אזו ווי עס שטייט אין פסוק אלה תולדות יעקב יוסף די גבירט פון יעקב איז גוועזן יוסף:

דבר אחר כתפוח בעצי היער דאס מיינט מען אברהם אבינו עליו השלום וום ער איז גלייך גוועזן ווי איין אפפל בוים וום ער שמעקט זייער אזו איז ער גוועזן באצייכנטר מיט זיין גרוסר אמונה קעגן אלי מענטשן אין זיין דור אז ער האט גגלייבט איין אמונה שלימה און דרורך איז ער גוועזן מער בצייכנט פון אלי מענשן:

דבר אחר כתפוח בעצי היער דם איז הקדוש ברוך הוא כן דודי דאס איז אוך הקב״ה בצלו דם איז אוך הקב״ה חמדתי וישבתי אין דער צייט וואס הקב״ה האט זיך גוויזן אויף דעם בארג סיני און יודין האבן דיא תורה מקבל גוועזן און האבן גזאגט נעשה ונשמע • ופריו מתוק לחכי דם זענן די דברי תורה ווס עס שטייט ביי זיי ומתוקים מדבש ונופת צופים אז די ווערטר פון דער תורה זענן זיסר פון האניג •

דבר אחר ופריו מתוק לחכי דם זענן די נשמות פון די צדיקים ווייל זיי אלי זענן די פירות פון דיא מעשים פון הקב״ה:

רבי חייא פתח רבי חייא הייבט אן כתפוח בעצי היער דעם פסוק האבן דיא חבריא מפורש גיוועזן ווי גיליבט איז די כנסת ישראל פר הקב״ה אז זיא לובט הש״ית מיט די ווערטר עס איז צו בטראכטן פר ווס לובט זיא אים מיט דעם ווארט אז ער איז גלייך ווי איין תפוח און נישט מיט קיין אנדר ווארט ווייל דם איז כולל אלדינג אלי פארבען און דעם ריח און דעם טעם ווארען דער תפוח איז שענער פון אלע ביימער איבער דעם לובט די כנסת ישראל צו הש״ית מיט דעם ווארט וואס איז כולל אלע טייערע זאכען און אלע ענינים אזו ווי איין תפוח האט איין בעסרען ריח פון אלע ביימר און ער איז שענר און זיין טעם איז אויך בעסער פון אלע ביימר אזוא איז אויך הקדוש ברוך הוא אזו וויא עס שטייט אין פסוק וריח לו כלבנון אויך שטייט חכו ממתקים:

רבי יהודה פתח רבי יהודה הייבט אן און זאגט פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וגו׳ בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני ווס שטייט אין פסוק אובן אני ישנה ולבי ער איז טייטש איך שלאף אבער מיין הארץ איז אויף דם זאגט דער פסוק דיא כנסת ישראל איז גינאנגן אין דער מדבר איז זיא גיוועזן אזו ווי איינער ווס ער שלאפט און ער טוט ניט קיין שום זאך אזו איז דיא כנסת ישראל גיוועזן אן מצות איבער דעם זאגט זיא איך שלאף און טוא ניט קיין שום מצות ולבי ער מיין הארץ איז אבר אויף צו טוען מצות און מעשים טובים ווען איך וועל קומן קיין ארץ ישראל ווארען אלע מצות פון דער תורה הענגען אן ארץ ישראל קול דודי דופק דם קול פון מיין פריינד קלאפט דם מיינט מען משה רבינו עליו השלום וואס ער האט תמיד מוסר גיזאגט די יודען און ער האט גישטראפט זיי זאלען גיין אין גוטען וועג אזו וויא ער שטייט גירעכענט אין משנה תורה אז ער האט זיך אויף זייא פיל מאל גיפייערט און ער האט זיי גיזאגט ממרים הייתם עם ה׳ ווידער שפעניגער זענט איר גיוועזן מיט גאט ברוך הוא ובחורב הקצפתם את ה׳ אין חורב האט איר דער צערינט גאט ברוך הוא איבער דעם שטייט דופק דאס איז טייטש קלאפען אזו וויא מען קלאפט צו איינעם שטארק אז מען זאל אים אויף וועקין אזו הט משה רבינו עליו השלום אן גיקלאפט ער זאל זייא אויף וועקין צוא טוען מצות און מעשים טובים און פון דעסט וועגען איז אלדינג גיוועזן מיט גרויס אהבה און יעדרם ווארט איז גיוועזן מיט גרויס ליבשאפט אזו וויא עס שטייט אין משנה תורה וואס משה רבינו עליו השלום הט צו זיי גיזאגט כי עם קדוש אתה לה׳ אלהיך איין הייליגי פאלק ביסטו צוא דיין גאט ברוך הוא ובך בחר ה׳ אלהיך להיות לו לעם און דיך האט אויס גיוויילט דיין גאט ברוך הוא דו זאלסט זיין צו אים איין פאלק בנים אתם לה׳ אלהיכם קינדער זענט איר צו גאט ברוך הוא ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם און איר זענט בהעפט אן גאט ברוך הוא איבער דעם ושמעת בקול ה׳ אלהיך זאלסטו צו הערען דם קול פון הש״ית צו טוען אלע מצות וום ער הט גיבאטען כי מאהבת ה׳ אלהיכם אתכם ווארין ווייל הש״י הט אייך זייער ליב איבער דעם הט ער אייך גנומען פר איין פאלק דם מיינט דר פסוק קול דודי דופק דאס קול פון מיין פריינד משה רבינו עליו השלום קלאפט אן אויף צו וועקען צו הש״ית אבער זייער מיט גוטע רייד און מיט גרויס ליבשאפט פתחי לי אחותי רעיתי עפין מיר אויף מיין שוועסטער מיין גיזעלשאפטירעו וואס שטייט איבער דעם גישריבען קמתי אני לפתוח לדודי איך בין אויף גישטאנגען איך זאל עפענען צוא מיין פריינד זאגען דיא יודען נאך ווען מיר זענען גיוועזן א גיבוייט צוא דיא תורה און מצות נאר אבער דודי חמק עבר מיין פריינד איז שוין אוועק גינאנגען אזו ווי עס שטייט אין פסוק וימת שם משה עבד ה׳ עס איז גשטארבן משה דער קנעכט פון הקב״ה בקשתיהו ולא מצאתיהו איך האב אים גיזוכט איך זאל האבען איינעם זיינעם גלייכען און איך האב אים ניט גיפונען אזו ווי עס שטייט אין פסוק ולא קם נביא עוד כמשה עס וועט ניט מער אויף שטיין קיין נביא ער זאל גלייך זיין צו משה רבינו:

רבי יצחק זאגט קמתי אני לפתוח לדודי איך בין אויף גישטאנגען עפענען מיין פריינד דם מיינט מען הקב״ה אין די צייטען ווס משה רבינו הט גילעבט ווייל תמיד אלע טאג האט ער ניט גיוואלט אז איין מלאך אדער איין שליח זאל רעדען מיט אים נאר הקב״ה אליין הט מיט אים גיהאט צו טאן אזו וויא עס שטייט אין פסוק אם אין פניך הולכים אז דו כביכול וועסט אליין נישט גיין מיט אונז זאלסטו אונז ניט אויף ברענגען פון דעם ארט • זכאה חולקיה דמשה וואל איז דם חלק פון משה רבינו אז הקב״ה הט תמיד מסכים גיוועזן צו זיין ווילן און ער הט גיטון אזו ווי ער האט אים גיבעטען אז נאר הקב״ה אליין הט מיט זיין כבוד אבטונג גטוען אויף די יודן ניט דורך קיין ממונים און ניט דורך מלאכים ושלוחים:

זוהר הקדוש פסוק השבעתי אתכם

פתח רבי בון רבי בון הייבט אן און זאגט השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני • ווער איז דען נאך אזו מקורב צו הש״ית אזו וויא דיא כנסת ישראל און זיא זאגט אם תמצאו את דודי מה תגידו לו אז איר וועט גיפינען מיין פריינד ווס וועט איר אים זאגען דיא כנסת ישראל איז באמת זייער נאהענט צו הקב״ה אליין • און צום סוף זאל זיא זאגען צו דיא בנות ירושלים אם תמצאו וגו׳ נאר באמת די בנות ירושלים מיינט מען די נשמות פון דיא צדיקים זיי זענען נאהענט צו הש״ית און זענען מודיע צוא דעם מלך העליון אלע זאכען פון דער מטרוניתא • דבר אחר בנות ירושלים מיינט מען דיא צוועלף שבטים ווס זאגען עדות צו הש״ית אויף דיא כנסת ישראל אזו וויא עס שטייט אין פסוק שבטי יה עדות לישראל לשם ה׳ זאגט רבי יהודה וואול איז צו די יודען וואס זיי ווייסען דיא דרכים פון הקב״ה ווס איבער דעם שטייט אויף זיי כי עם קדוש אתה לה׳ אלהיך איין הייליג פאלק ביסטו צו דיין גאט ב״ה ובך בחר ה׳ וגו׳ און דיך הט גאט ברוך הוא אויס דר וויילט צו זיך פר איין פאלק:

דומה דודי לצבי או לעופר האילים הנה זה וגו׳ רבי יצחק זאגט וואול איז צו דיא יודען אז זיי האבען זוכה גיוועזן צו האבען דם דאזיגי משכן די בתי כנסיות און בתי מדרשות האטשי זיי זענען אין גלות קומט הש״ית אלע ראש חודש און שבת און אלע צייטען ער זאל אבטונג געבען אויף זייא און אויף זיין משכן • צוא וואס איז דם גלייך צו איין מלך וואס זיין מטרוניתא האט גיזינדיגט קעגען אים און ער

הט זי ארויס געשיקט פון זיין היכל · די מטרוניתא איז אוועק געגאנגען פון אים אונ
הט זיך מיט גענומען איר זון וואס ער איז זייער געליבט געוועזן ביי דעם מלך · אונ
וויל די מטרוניתא איז אים געוועזן תמיד נאך אין די גידאנקען איבער דעם הט
ער איבער געלאזט דעם זון אין אירי הענט · אין דר צייט ווען עס איז געקומען דר
רצון פון דעם מלך צו זיין מטרוניתא מיט דעם זון איז ער געגאנגען אויף די דערנר
אונ איז אראפ געגאנגען פיל טרעפין אונ ער הט אוועק גענומען פיל ווענט ער זאל
קוקען אונ אכטונג געבען אויף זיין מטרוניתא מיט דעם זון וואס זיי טוען אונ וויא
ער זעהט זיי צווישען דיא לעכיר פון די ווענט דער מאנט ער זיך אן זייא אונ ער
ווייגט · אזו אויך יודען האטשע זיי זענען אין גלות אונ זענען אוועק געגאנגען פון
זיין היכל פון רעסט וועגען דם משכן האבען זיי נישט אוועק געלאזט אונ אין דר
צייט וואס עס איז דער רצון פון השי"ת ער זאל אכטונג געבן אויף זיי גייט ער אראפ
פיל מדריגות אונ שפרינגט פון דיא בערג אויף דיא טאלען ער זאל אכטונג געבען
אויף זיי דאס זאגט דר פסוק דומה דודי לצבי או לעופר האילים ער איז גלייך צוא איין
הערש אדר צו איין אינר וואס ער לופט אונ שפרינגט פון בערג אויף טאלען פון
ווענט אויף דעכער אונ פון דעכער אויף ווענט הנה זה עומד אחר כתלינו ער שטייט
אונטער דיא ווענט פון דיא בתי כנסיות אונ בתי מדרשות משגיח מן החלונות ער
קוקט פון דיא פענצטר ער זאל אכטונג געבען אויף זייא :

משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים אין דער צייט וואס דר דין טוט שולט זיין בעולם
אונ אלי ממונים שטייען אום ראש השנה אין דעם טאג ווען הקדוש ברוך
הוא שטייט בדין אויף דער וועלט אונ דר שטן מיט זיינע כתות קומען מקטרג
זיין פאר הקב"ה אויף די מענטשין אזו זאמלין זיך איין אלע מיט זייערע מעשים
טובים אונ שטעלען זיך פר הקב"ה · אויף דער צייט איז געזאגט געווארען משגיח מן
החלונות מציץ מן התרכים עס שטייט דם לשון מציץ דאס איז טייטש לוגען אזו וויא
איינער וואס קוקט דורך איין קליין לעכיל אונ קען ניט זעהן וואס מען דארף · דאס
איז צום ערשטין אבער דער נאך משגיח מן החלונות ער קוקט אראפ פון די פענצטר
דם איז איין ארט וואס מען קאן גוט אראפ קוקען ער עפינט אויף איין גרויסען טויער
זיך מרחם זיין איבער אלי אונ אז הקב"ה איז משגיח אויף דעם עולם האט ער
רחמנות אויף אלע בשעפעניש · דען ווען ישראל בלאזען שופר אום ראש השנה
צו דר וועקין דעם שופר העליון אונ דם קול פון הונטען איז מעורר דאס קול פון
אובען אויס דעם שופר העליון אזו גייט ארויס איין כרוז אונ רופט אויס אין אלע
הימלען אונ זאגט קול. דודי הנה זה בא משגיח מן החלונות דעמאלט ווייסען אלע אז
הקב"ה הט זיך מרחם געוועזן אויף זיין פאלק ישראל אונ זייא זאגען וואול צוא דיא
ישראל וואס זיי האבען הונטען איין עצה אונ זיי ווייסען מיט וואס צו דר וועקן רחמים
מלמעלה איבער דעם זאגט דר פסוק אשרי העם יודעי תרועה דם ווארט תרועה איז
טייטש ברעכען אונ דער פסוק מיינט אז עס איז וואול דעם פאלק וואס ווייסען גוט
יוי אזו זיי זאלען צו ברעכען דעם כח הדין אונ עס זאל דר וועקט ווערען רחמים
וואול צו ישראל בעולם הזה ובעולם הבא דען זיי ווייסען דעם וועג פון השי"ת אונ
זייא ווייזען צו גיין אין דעם וועג אונ זייא ווייסן מייחד יחודים צוא זיין אונ אלע
ממונים וואס הייסען חלונות אונ די אלי וואס הייסען חרכים שטייען אלע צו צו נעמען
די תפלות ישראל וואס גייען פון הונטען אין הימעל אריין כדי הקב"ה זאל זיך
מרחם זיין אויף די יודען איבער דעם דארף צו זיין יעדר שול מיט אסאך פענצטר
אבער ווען עס איז נישט דא קיין פענצטער איז דאס נישט קיין ארט מען זאל
מתפלל זיין · ווארן די שול פון הונטען איז געשטעלט קעגען דער שול פון אויבן וואס
עס איז דרינען דא פענצטער אונ אין דער גרויסער שול איז דא צוועלף פענצטער
אזו זאל אויך זיין די שול פון הונטען מיט צוועלף פענצטער ווארען די עולמות
זענען אלץ געשטעלט איינס קעגען דאס אנדערע הונטען איז קעגען איבר אובן ·
אזו איז געשטעלט געוועזן דם משכן אונ דם מקדש פון הונטען קעגען דעם משכן
של מעלה אונ דם בית המקדש של מטה קעגען דעם בית המקדש של מעלה אונ
דער כבוד פון הקב"ה איז איבער אלעם וואול צו דעם מענטשען וואס ווייסן מייחד
צו זיין דעם מלך מלכי המלכים אונ דער צו הייבען זיין הייליגען אונ ליבען נאמען
אלי מאל כדי ער זאל זוכה זיין לעולם הזה ולעולם הבא :

בתוספתא בזוהר בשלח שטייט אין דעם פסוק תביאמו ותטעמו דיא מצוה צוא בויען
איין מקדש הונטען איז דער עיקר צו בויען אזו וויא עס איז דאס בית
המקדש של מעלה אזו וויא עס שטייט אין פסוק מכון לשבתך פעלת יי דאס מיינט
מען אז עס איז געוועזן מכוון דאס בית המקדש פון הונטען קעגען דעם בית
המקדש של מעלה · אונ עס איז איין מצוה מען זאל מויערען איין שול וואס מען
דאוונט אין איר אלע טאג איז אזו ווי דם בית המקדש וואס מען הט דארטן געטאן
דיא עבודה · ווארען תפלה הייסט אויך עבודה איבער דעם זאל מען דיא שול
מויערען בכבוד גדול אונ מיט אלי תיקונים אזו וויא דאס בית המקדש איז געווען
וויל די שול פון הונטען שטייט קעגען דער שול פון אויבען אונ דם בית המקדש
פון הונטען איז אין געשטאלט ווי דם בית המקדש של מעלה · אזו איז אויך געווען
דם וואס משה האט געמאכט אין דער מדבר איז דם אויך געוועזן אין געשטאלט פון
דעם משכן של מעלה מיט אלע תיקונים · איבער דעם קער די שול אויך צו זיין
מיט די אלע תיקונים פון אויבען אונ עס מוז אויך זיין דארינען פענצטער אזו וויא
דער פסוק זאגט וכוין פתיחין ליה אזו וויא עס איז אויבען משגיח מן החלונות מציץ
מן החרכים :

זוהר הקדוש פסוק הנצנים נראו בארץ

רבי חייא פתח רבי חייא זאגט הנצנים נראו בארץ אין דער צייט ווען הקב"ה האט
בשאפן די וועלט האט ער געגעבן אין דער ערד אריין דעם גאנצן כח וואס עס
איז ראוי צו איר אונ אלדונג איז געוועזן אין דר ערד נאר די ערד הט ניט גוואקסן
ביז אדם הראשון איז בשאפן געווארן איז אלדינג ארוס געזעהן געווארן · דיא ערד
הט ארוס גבראכט פירות אונ די גאנצי קראפט אונ דעם כח וואס איז געווען בהאלטן
אין דר ערד איז ערשט ארוס געזעהן געווארן ווען אדם הראשון איז בשאפן געווארן ·
אוך אזו די הימלן האבן ניט געגעבן זייער כח צו דר ערד ביז אדם איז געקומן אזוא
ווי עס שטייט אין פסוק וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא
המטיר יי אלהים על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה פון דעם פסוק לערנין מיר אז
עס איז געוועזן בהאלטן דר גאנצר כח פון אלי תולדות פון דער ערד אונ זיי זענן
ניט נתגלה געווארן אוך די הימלן זענן אוף נהאלטן געווארן זיי זאלן ניט רעגינן אוף
דר ערד וויל עס איז נאך ניט געוועזן בשאפן דר מענטש אונ ווי דער מענטש איז
בשאפן געווארן תיכף איז ארוס געוואקסן אונ עס הט ארוס געשפראצט פון דר ערד
דם מיינט דר פסוק הנצנים נראו בארץ אז דר גאנצר כח וואס עס איז געווען אין דער
ערד בהאלטן איז נתגלה געווארן עת הזמיר הגיע עס איז געקומן די צייט וואס עס איז
מתקן געווארן צו זינגן שירות והשבחות פאר השי"ת וואס דאס איז ניט געווען פריער
איידר דר מענטש איז בשאפן געווארן אונ ווי דר מענש איז בשאפן געווארן איז אלץ
פאר רעכט געווארן אונ עס איז אלץ נתגלה געווארן אונ עס איז געזעהן געווארן בזה
העולם נאר אבר ווי אדם הראשון הט געזינדיגט איז ווידר אלדינג בטל געווארן פון
דר וועלט אונ די ערד איז געשאלטן געווארן אזו ווי עס שטייט ארורה האדמה בעבורך
וגו' די ערד איז פאר שאלטן געווארן דורך דיר אונ עס שטייט כי תעבוד את האדמה
לא תוסיף תת כחה לך אז די וועסט ארבייטן אוף דר ערד זאל זי ניט מער געבן איר
קראפט צו דיר אונ עס שטייט וקוץ ודרדר תצמיח לך דערנר אונ דיסטלן זאל די ערד
שפראצן צו דיר אוך האבן דיא מענטשן זייער גזינדיגט אוף דער וועלט ביז עס
איז געקומן אברהם אבינו עליו השלום אונ ער הט פר רעכט אלי עולמות דעמאלט
הנצנים נראו בארץ עס איז פר רעכט געווארן די וועלט אונ די גאנצי קראפט פון דער
וועלט איז ווידר נתגלה געווארן אין דר צייט ווען הקב"ה הט געהייסן אברהם אבינו
ער זאל זיך מל זיין אונ וויא אברהם אבינו הט זיך באשניטן דיא ערלה אזו איז
מקוים געווארן איהם דר פסוק אונ די גאנצי וועלט הט אוך דורך איהם איין קיום
גהאט אונ דיא רייד פון הקב"ה איז נתגלה געווארן בעולם אזוי ווי עס שטייט אין
פסוק וירא אליו יי הקב"ה הט זיך צו איהם באוויזן :

מדרש הנעלם

רבי יהודה הייבט אן הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו זאגט
רבי יהודה קום אונ זעה וויא דער מענטש קער עוסק צוא זיין בתורה יומם
ולילה אונ ער זאל טאן נאר מעשים טובים דיא מעלה פון דר הייליגר תורה איז
גרעסר פון אלי מעלות ביי דער מעלה פון דער תורה געפינן מיר אוך צווי גרוסי
טובות חיים אונ עושר אזו ווי דר פסוק זאגט אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד
איין לאנג לעבן איז אין דר רעכטער האנט אונ אין דר לינקר האנט איז עושר
אונ כבוד פרעגט רב פפא עס איז באמת דריי טובות חיים אונ עושר אונ כבוד

און פאר וואס רופט דאס רבי יהודה נאר צוויי טובות רבי יהודה ענפערט אים כבוד איז אין כלל פון עושר ווען דער ווער עס איז איין עושר דער האט שון כבוד אויך און דאס איז אלס דורך דער תורה איז ער זוכה צו די אלי טובות פון דער וועלט וואס זיי זענען נכלל אונטער חיים און עושר :

אמר רבי יהודה זאגט רבי יהודה עס איז ניטא קיין נאכט וואס דר מלאך מט"ט דר שר הפנים וואס ער נעמט ניט די נשמות פון די תלמידי חכמים וואס זענען עוסק בתורה און ער ווייזט זיי פאר השי"ת און די מלאכים ווארטן און שווייגן און זאגן ניט קיין שירה ביז נאכדעם ווען זיך צו זאמען איין אלי נשמות פון די צדיקים מיט זיי און זיי זאגן אלי צו זאמען שירה פאר דעם מלך העליון אזוי ווי עס שטייט אין פסוק הנצנים נראו בארץ דאס זענען די דאזיגע וואס זענען עוסק בתורה לשמה און זענען מתקן די עולמות הונטן אויף דער ערד עת הזמיר הגיע דאס איז די צייט וואס עס קומט צוא זאגן זמירות שירות ותשבחות אלע באזאמען צום בשעפר פון דר וועלט וקול התור נשמע בארצנו דאס מיינט מען דעם מלאך מט"ט וואס ער נעמט צו זאמען אלע נשמות פון די צדיקים זיי זאלן זאגן שירות ותשבחות צו זייער בשעפר אלי נאכט ווי עס שטייט אין פסוק יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם דאס מיינט מען דעם מלאך מט"ט וואס ער ווערט אזוי גרופן :

זוהר הקדוש פסוק יונתי בחגוי הסלע

יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה · יונתי מיין טויב דאס מיינט מען די כנסת ישראל בחגוי הסלע דאס מיינט מען ירושלים וואס עס איז אזוי ווי איין פעלזין שטיין און הויך און שטארק אזוי איז געווען ירושלים העכר און שטארקר פון אלדינג בסתר המדריגה דאס איז דאס בית המקדש דאס ארט פון קדשי קדשים וואס דאס איז דאס הארץ פון דר גאנצער וועלט איבער דעם שטייט בסתר המדריגה איז טייטש אין פר בארגניש פון דעם שטאפיל דאס איז ווי איין אשה צנועה וואס זי איז פר בארגן און בהאלטן אין איר הויז און גייט ניט ארויס איז אויך די שכינה דארטן געווען :

פתח רבי יוסי · רבי יוסי הייבט אן און זאגט יונתי בחגוי הסלע יונתי דאס מיינט מען די כנסת ישראל זי איז געגליכנט צו זיין טויב אזוי ווי א טויב פר לאזט ניט דיא איר זוג קיין מאל אזוי אויך די כנסת ישראל פרלאזן ניט קיין מאל הקב"ה און מרעטן ניט אפ פון השי"ת אויך איביג בחגוי הסלע דאס מיינט מען דיא תלמידי חכמים וואס האבן ניט קיין מנוחה אויף דער וועלט און האבן קיין נחת ניט בזה העולם בסתר המדריגה דאס זענען דיא תלמידי חכמים און צנועים און דיא חסידים וואס האבן פחד פאר הקב"ה פון זייא ווערט די שכינה ניט אפ גטאן איביג דארך זיי זאגט השי"ת צו די כנסת ישראל הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב מאך מיך הערין דיין קול איז זייער זיס עס ווערט ניט גיהערט קיין שום קול אובן אין היכל נאר דיין קול פון די וואס זענען עוסק בתורה און מיר האבן גלערינט אז אלי די דאזיגע וואס זענען עוסק בתורה ביי דר נאכט ווערט זייער גישטאלט אום גקריצט אובן פר השי"ת און השם יתברך איז זיך משתעשע מיט זיי אגאנצן טאג און ער גיט אכטונג און באטראכט זייא און דאס קול גייט ארוף און עס שפאלט אלע היכלן ביז עס קומט פר הקב"ה איבר דעם שטייט כי קולך ערב דיין קול איז זיב ומראך נאוה און דיין גישטאלט איז שיין און אצונד ווערט אוים גיקריצט דאס גישטאלט פון דעם הייליגן תנא רבי שמעון גאנץ הויך אובי און זיין קול גייט ארוף אובן און ער ווערט גיקריינטמיט אהייליגע קרון ביז הקב"ה ווערט גקריינט דארך אים אין אלי עולמות און ער ריהמט זיך מיט אים אויף אים שטייט דער פסוק ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר און ער האט גיזאגט צו מיר מיין קנעכט ביסטו דו ישראל וואס דארך דיר ווער איך גריהמט :

זוהר הקדוש פסוק דודי לי

רבי שמעון הייבט אן און זאגט דודי לי ואני לו הרועה בשושנים ווייי צו די מענטשן וואס גיבין ניט אכטונג און ווייסן ניט אז אין דר צייט ווען עס איז אויף גגאנגן אין די מחשבה פאר הקב"ה צוא באשאפן דיא וועלט אזוי זענען אלי עולמות אויף גגאנגן אין זיין מחשבה און מיט דער מחשבה זענען אלי עולמות בשאפן גווארין אזוי ווי עס שטייט אין פסוק כלם בחכמה עשית אלדונג האסטו נאר מיט דעם קלוגן און דענקן פון דר זאך אליין בשאפן און מיט דר מחשבה פון חכמה איז בשאפן גווארין ביידי וועלטן דיא וועלט און דר עולם העליון · מיט דר ליבקר האנט האט ער בשאפן דעם עולם השפל אזוי ווי עס שטייט אין פסוק אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחדו אלדינג איז אין איין אוגן בליק בשאפן גווארין און ער האט בשאפן דעם עולם התחתון קעגין דעם עולם העליון און וואס עס איז דא הונטן אויף דעם עולם אזוי איין גלייכן איז דא אין ים און אלדינג איז איינס ער האט בשאפן אין עולם העליון מלאכים און אין דעם עולם התחתון האט ער בשאפן דעם לויתן אזוי ווי דר פסוק זאגט ולחבר את האהל להיות אחד דאס איז אלדינג צוא זאמען איינס עס איז ניט יעדים פר זיך נאר אלדינג צוא זאמען איז איין עולם · עס שטייט גישריבן ביים מענטש כי בצלם אלהים עשה את האדם מיט דעם פארים פון הקב"ה האט ער בשאפן דעם מענטש און עס שטייט נאך אין פסוק ותחסרהו מעט מאלהים דיא האסט אים נאר עפיס ווייניגר גמאכט פון א מלאך ער האט אום דער ווילט די עליונים און ער האט אום דר ווייל די יודן פון דעסט וועגין האט ער דיא עליונים ניט גרופן קינדר אבר די מענשן פון דעם עולם התחתון האט ער גרופן קינדר אזוי ווי עס שטייט בנים אתם ליי אלהיכם קינדר זענט איהר צו גאט ב"ה ער רופט זייא אן מיינע ליבע קינדר און זייא רופן אים פאטר אזוי ווי עס שטייט כי אתה אבינו די ביסט אונזר פאטר און עס שטייט דודי לי ואני לו מיין פריינד איז צו מיר און איך בין צו אים ער האט אוס דער ווילט אין מיר און איך האב אוס דער ווילט אין איב הרועה בשושנים האטשי ארום דיא רוזין זענין דערנר דר צוא פארט טוט גאט אונז ווידן צווישן די פעלקר קיינער זאל אונז ניט טאן קיין שלעכטס :

דבר אחר איין אנדערער פשט איז דארך דעם ווערט השי"ת אן גרופן הרועה בשושנים אזוי ווי ארוז איז רויט און דאס וואסר דר פון איז ווייס אזוי אויך פירט הקב"ה די וועלט מיט דעם מדת הדין וואס איז רויט און מיט דעם מדת הרחמים וואס איז ווייס אזוי ווי עס שטייט אין פסוק אם יהיה חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אז אייערי זינד וועלן זיין רויט ווי דיא רוטי זייד וועלן זיי ווייס ווערן ווי דר שנייא :

רבי אבא איז גגאנגן אונטער וועגנס און רבי יצחק איז מיט אים געווען · אין וועג ווי זיי זענען גגאנגן האבן זיי באגעגינט רוזן בייםר רבי אבא גענומט איין רוז און גייט אזוי האט זיי בגעגינט רבי יוסי זאגט ער די שכינה איז אוודאי דא אויף דעם ארט און איך זעה אן די הענט פון רבי אבא אפ צו לערנן גרוס חכמה ווייל ער האט די רוז גנומן כדי צוא זעהן די חכמה · זאגט רבי אבא זיץ מיין קינד זיץ אזוי זענען זיי צו זאמן גזעסן האט רבי אבא גשמעקט צוא דר רוז און ער האט גזאגט גוויס האט דר עולם קיין קיום ניט נאר דארך דעם ריח מיר זעהן אז דאס נפש האט קיין קיום נאר דורך דעם ריח איבר דעם נעמט מען איין הדס אום מוצ"ש: פתח זאמר ער הייבט אן און זאגט דודי לי ואני לו הרועה בשושנים ווער איז מיר גורם אז איך בין צוא מיין פריינד און מיין פריינד איז צוא מיר ווייל ער פיהרט די וועלט בשושנים אזוי ווי רוזן זענען · די רוז שמעקט און זי איז רויט און דאס וואסר ווען מען קוועטשט אום ווערט ווייס און דר ריח בלייבט תמיד גלייך אזוי איז הקב"ה מנהיג דיא וועלט אויף דער ארט אז ניט וואלט די וועלט חלילה קיין קיום ניט גיהאט דארך דיא חטאים פון דעם מענטש די חטאים ווערן אן גירופן ארום רויט אזוי ווי עס שטייט אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע וגו' און אז דר מענטש איז מקריב א קרבן צום פייער וואס איז רויט און שפרענגט דאס בלוט וואס איז רויט אויף דעם מזבח · דר מדת הדין איז רויט · דר רויך און דער ריח גייט ארויף ווייס צוא מאכן די זינד אזוי ווערט איבר גקערט רויט צוא ווייס עס ווערט פון דעם מדת הדין דר מדת הרחמים :

נאך האט גזאגט רבי יצחק אזוי ווי ארוזז איז רויט און ווייס אזוי אויך דר ריח הקרבן איז רויט און ווייס קום און זעה פון די סממני הקטורת טייל זענען ווייס און טייל זענען רויט לבונה איז ווייס · מר דרור איז רויט און דר ריח גייט פון ביידי רויט און ווייס אזוי פיהרט הקב"ה דעם עולם כשושנים מיט דעם מדת הדין ומדת הרחמים וואס זענען רויט און ווייס · עס שטייט און פסוק להקריב לי חלב ודם מקריב צוא זיין דאס חלב און דאס בלוט קעגין דעם ווען איין מענש פאסט איז ער אויך מקריב זיין חלב און בלוט דס חלב איז ווייס און דס בלוט איז רויט און הקב"ה איז איהם מכפר · אזוי ווי רוזן זענען רויט און קענען ניט אנדערשט ווייס ווערן נאר דורך דעם פייער אזוי אויך איז דאס קרבן עס קאן ניט אנדערשט ווייס ווערן נאר דורך דעם פייער · און אצונד בעוונותינו הרבים אז מיר זענען ניט מקריב קיין קרבנות אזוי איז דר וואס זיצט בתענית און איז מקריב זיין חלב און דס קען עס אויך אנדערשט ניט ווערן צוריק ווייס נאר דורך פייער · אזוי ווייא רבי יהודה

וואנט דורך דעם תענית וואס דער מענטש פאסט ווערן שלאף אלי אברים פון דעם מענטש אונ עס שטארקט זיך אויף דעם כח פון דעם פייער וואס איז אין אים · אונ אין דר צייט דארף ער מקריב צו זיין דם חלב מיט דעם בלוט אין דעם פייער · אונ דאס ווערט גרופן מזבח כפרה דר דורך האט רבי אליעזר גזאגט אז ווען ער איז גזעסן בתענית האט ער מתפלל גוועזן די תפלה רבש"ע עס איז אנטפלעקט פר דיר מיין גאט אונ גאט פון מייני עלטערין אז איך האב מקריב גוועזן מיין בלוט אונ חלב א.ג. איך האב גימאכט דר היצן זייא מיט דעם חמימות פון מיין שלאפין גוף עס זאל זיין דר רצון פר דיר אז דר ריח וואס גייט פון מיין מול אין דר צייט דורך דעם תענית זאל זיין אזו ווי דר ריח פון דעם קרבן עולה וואס איז גיבראכט גווארן אויף דעם פייער פון דעם מזבח אונ די זאלסט בווילינן מיך אמן :

נמצא מיר לערנן פון דעם אז דם חלב מיט דעם ריח פון זיין מול ווס דר מענטש איז מקריב אין תענית דאס הייסט אמזבח כפרה · איבר דעם האט מען מתקן גיוועזן תפלות פר קרבנות נאר דר מענטש זאל מכוון זיין צוא דעם ווס מיר האבין גזאגט · זאגט רבי יוסי ווען דם בית המקדש איז גשטאנן הט דר מענטש מקריב גוועזן אקרבן אונ הקב"ה האט אים מכפר גוועזן זייני עונות אונ אצונד אז מיר האבן קיין קרבנות ניט איז די תפלה פון דעם מענטש אויף אים מכפר אנשטאט אקרבן · דבר אחר איין אנדרער פשט איז דודי לי ואני לו הרועה בשושנים אזו ווי דיא רוזין איז צווישן זייא דא דערנר אזו פיהרט השי"ת די וועלט מיט צדיקים אונ מיט רשעים אזו ווי רוזן קאנן ניט האבן קיין קיום נאר מיט דערנר אונ ווען ניט דיא דערנר וואלטן די רוזן קיין קיום ניט גהאט אזו ווען ניט די רשעים וואלט מען די צדיקים ניט דר קענט · רבי יהודה הט גזאגט דורך וועמן ווערין די צדיקים דער קענט דורך דיא רשעים וואלטן קיין רשעים ניט גיוועזן וואלט מען ניט דר קענט קיין צדיקים דורך די מעשים פון רשעים דר קענט מען די מעשים פון די צדיקים · דבר אחר הרועה בשושנים דאס ווארט בשושנים מאכט בשש שנים הקב"ה פיהרט דעם עולם מיט זעקס יאר אונ דס זיבעטע איז שבת צוא איהם · נאך אפשט איז הרועה בשושנים הקב"ה פירט די וועלט מיט די וואס לערנן תורה בשושנים מאכט בששונים מיט די ווס לערנן תורה אין זייער זכות הט די וועלט איין קיום :

זוהר פסוק עד שיפוח היום

רבי יוחנן הייבט אן אונ זאגט עד שיפוח היום ונסו הצללים סוב דמה לך דודי לצבי וגו' דאס איז איין אזהרה וואס מען ווארינט דעם מענטש ווייל ער איז אויף איין עולם ווס ער איז עולם עובר וואס ער איז איין אויגן בליק · קום אונ זעה · קהלת זאגט ואלו חיה אלף שנים דר מענטש זאל לעבן טויזנט יאר דאצו פארט ביום המיתה איז ביי אים אלדונג גלייך נאר ווי איין טאג : אמר רבי שמעון די נשמה פון דעם מענטש איז אים מתרה אונ זאגט אים עד שיפוח היום ונסו הצללים עס איז דאך דיא גאנצי וועלט ווי איין אויגן בליק · עס זאל זיין אין דיינע אויגן גלייך די גאנצי וועלט ווי איין אויגן בליק אונ וויא איין שאטן וואס ער פליהט באלד אוועק אזו וויא עס שטייט כי צל ימינו עלי ארץ אזו ווי איין שאטן זענן אונזרי טעג אויף דר ערד · איבר דעם בעט איך דיך סוב ודמה לך דודי לצבי או לעופר האילים זייא גלייך וויא איין הערש אדר ווי איין יונגר הינד וואס זייא לופין זייער גישווינד אזו זאלסטו אויך זיין גרונג זאלסט לופן ווי זיי לופן כדי דו זאלסט טאן דעם ווילן פון הקב"ה כדי דיא זאלסט ירשנין עולם הבא וואס דס איז הרי בשמים אונ עס ווערט גרופן הר חי"דר בארג פון תענוג דר גוטער בארג ההר הטוב :

רבי יצחק הייבט אן אונ זאגט עד שיפוח היום ונסו הצללים דער פסוק איז גזאגט גווארן אויף גלות ישראל אז זייא וועלן ארבייטן אין גלות ביז עס וועט זיך אום לאזין דר טאג פון דר ממשלה פון די עכו"ם אלך לי אל הר המור הקב"ה זאגט איך וועל מיר גיין קיין ירושלים ווס ווערט גרופן הר המוריה איך זאל אום שאקלין דיא עכו"ם פון ירושלים אל גבעת הלבונה דס מיינט מען דם בית המקדש :

רבי חייא זאגט אז דיא עכו"ם קענין קיין ממשלה האבן איבר די יודין נאר איין טאג ווס איז אטאג פון הקב"ה דס איז טויזנט יאר אזו וויא עס שטייט אין פסוק נתנני שוממה כל היום ער האט מיך גמאכט פאר וויסט אגאנצי טאג אבר נאר איין טאג אליין ניט מער זאגט רבי יוסי אז דיא יודין פלעגין ארבייטן אין גלות מער פון דר צייט פון טויזנט יאר דס איז גיט דורך דר גזירה ווסהשי"ת הט דערמאלט גזר גיוועזן אויף זיי נאר ווייל זיי ווילן ניט טוהן קיין תשובה צוא השי"ת אזו וויא עס שטייט אין די פסוקים והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגו' אם יהיה נדחך וגו'

רבי יוסי הייבט אן אונ זאגט עד שיפוח היום ונסו הצללים ווי דארף דער מענטש זיך משתדל זיין ער זאל זיין אפ גיהיט פון עבירות ער זאל חלילה ניט זינדיגען פר זיין בשעפער דען אלע טאג שרייט אוים איין כרוז וואס זיא רופט דער וועקט אייך איר מענטשען פון דר וועלט אייערע הערצר פר הקב"ה דר וועקט אייך גזהר צו זיין פון אייערי עבירות דר וועקט אייער היילגע נשמה ווס עס איז אייך גגעבן גיווארן פון איין הויך ארט ווס איז זייער היילג מיר האבען גילערינט אז אין דר צייט ווען הקב"ה ציהט אוים דיא נשמה זיא זאל נידערען אראפ אין איין מענטש אריין איז ער איר מתרה פיל התראות אונ מען איז מזהיר אז זיא זאל היטען דיא מצות פון הקב"ה אונ נישט נאר דס אליין מען פירט די נשמה דורך טויזנט אונ אכציג וועלטען כדי זיא זאל זעהן דס טייערקייט פון די ווס זענען עוסק בתורה אז דיא ווס זענען משתדל אין דר היילגער תורה שטייען פאר דעם מלך העליון אין טייערע לבושים אין גישטאלט פון דעם עולם אין איין טייערען לבוש העליון וואס זיא קוקט דס גרויסקייט פון ז עס מלך הקדוש אלע טאג אונ ער קריינט זיא מיט פיל קרוינען אונ אין דער צייט ווס קומט זיא זאל אראפ נידערין אין עולם התחתון איז איר וואונונג אין גן עדן התחתון דרייסיג טאג די"א זאל זעהן דעם כבוד פון די צדיקים אונ זיא גייט ווידער צוריק ארויף אויף איר ארט אויבען · אונ דער נאך גייט זיא אראפ אויף דעם עולם אונ הקב"ה קריינט זיא מיט זיבען קרוינען ביז זיא קומט אין גוף אריין פון דעם מענטש וואס ווערט גיבארען · אונ אז זיא איז שוין אין דעם גוף אונ זיא טוט עבירות אויף דער וועלט אונ איז עוסק אין פינצטערע זאכען אזו ווינדערט זיך דיא תורה אויף איר אונ זאגט וואס פאר אגרויסען כבוד אונ דם גרויסע שלימות ווס השי"ת הט משלים גוועזן דם נפש אונ זיא זינדיגט נאך פר אים אונ זיא זאגט נפש כי תחטא בתמיה דם נפש זאל זינדיגען · זאגט רבי יוסי דר פסוק עד שיפוח היום וגו' דער פסוק איז מזהיר דעם נפש עס זאל זיך היטען פון חטאים אונ עס זאל זיך פירען בקדושה ובטהרה עס זאל טאן תשובה פר הקב"ה עד שיפוח היום איידער עס ווערט אוועק גבלאזען דער טאג פון דעם עולם אונ עס הייבט אן צו בלאזען דר טאג פון דעם אנדערען עולם ווס הקב"ה נעמט דין וחשבון פון דעם ווס ער קומט פון דר וועלט · ונסו הצללים איידער דער שאטען גייט אוועק פון דעם מענטש אין דר צייט ווען עס קומט דער מענטש זאל אוועק גיין פון דעם עולם ווערט פון אים אראפ גנומען זיין צלם אלהים דאס מיינט דער פסוק עד שיפוח היום איידער עס בלאזט אוועק דער טאג אוועק צו גיין פון דעם עולם ונסו הצללים איידער דער צל גייט אוועק פון זיין פנים · רבי אלעזר זאגט יעדער מענטש האט צווייא ערלייא שאטען איין גרויסען אונ איין קליינעם אזוא וויא עס שטייט הצללים מיינט מען צווייא שאטענס אונ אז זיי זענען בעזאמען איז דער מענטש אין איין קיום אין איין באשטאנד · אונ ווען עס קומט דער יום המיתה דעמאלט ונסו הצללים גייען אוועק פון אים ביידי שאטענס · איבער דעם דארף יעדער מענטש צו זעהן צו פר רעכטען זייני מעשים אונ ער זאל מודה ומתודה זיין פר השי"ת · דען הקב"ה איז איין רחום וחנון ער איז מקבל די מענטשען ווס טוען תשובה · ווארען אז עס קומט די צייט ער זאל שטארבן אונ דיא שאטענס פעלין אים שוין איז ער אזו וויא מען זיצט גיבונדען אין קייטען אין תפיסה · אונ די תשובה ווס ער טוט דעמאלט חאטשי עס הייסט איין תשובה אבער קיין גוטע תשובה הייסט דס נישט · דער עיקר איז דער מענטש דארף תשובה צו טאן ווען ער הט נאך כח אונ קראפט דענסמאלט זאל ער טאן תשובה אבר ניט ווען ער האט שוין קיין כח נישט איז די תשובה זייער איין שלעכטי תשובה · אונ שלמה המלך האט אוים גירופן זכור בוראך בימי בהורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה גידענק דיין בשעפער אין דייני יונגע יאר איידער עס קומט די שלעכטע טעג ווס מען האט שוין קיין כח נישט איבער דעם זאגט דר פסוק עד שיפוח היום ונסו הצללים אזו ווי מיר האבן דא גיזאגט ·

זוהר הקדוש מי זאת עולה מן המדבר

רבי אליעזר הייבט אן אונ זאגט מי זאת עולה מן המדבר דם מיינט מען די זאכן ווס קומט ארויס פון די דיבורים דאס ווארט המדבר איז טייטש איז דיא רייד אזו וויא מיר גיפינען אין פסוק (ומדברך נאוה) איז טייטש דיינע רייד זענען שיין דיא ווערטער פון דעם מויל ווס זענען עולה למעלה וארום היכף אין דער פריא וויא דער מענטש חאפט זיך אויף פון דעם שלאף דארף ער תיכף צו לויבן דעם בשעפער

פון דער וועלט אין דער צייט ווי ער עפינט נאר אויף די אויגן · ווי אזו דארף מען צו טאן · אזו ווי די גרויסי חסידים האבען זיך נוהג געוועזען זייא שטעלן פר זיך אבלי מיט וואסער אונ אין יעדר צייט וואס ער הט זיך אויף געהאפט וואשין זייא זיך דיא הענט אונ שטייען אויף אונ לערנען תורה אונ זאגען ברכת התורה · אונ אז דיא הענער קרייען דעמאלט איז חצות לילה אונ הקב"ה געפינט זיך אין גן עדן מיט די צדיקים · אונ עס איז אסור איין ברכה צוא מאכן מיט דיא אונרייניגע הענט ווייל אין דער צייט וואס דר מענטש שלאפט פליהט זיין רוח ארויס פון אים אונ ווען דער רוח פליט ארויס פון אים קומט איין רוחא דמסאבא רוח טמא אונ ער רוהט אויף זייניגע הענט אונ איז מטמא איבער דעם איז אסור א ברכה צוא מאכען אז ער האט זיך נישט אפ געוואשען דיא הענט · אונ דער טעם פאר וואס אז א מענטש גייט אין בית הכסא אריין טאר ער אויך קיין ברכה נישט מאכן אונ ניט לערנין תורה אפילו איין ווארט ביז ער וואשט זיך דיא הענט · באמת דעמאלט שלאפט ער נישט אונ דר רוח איז נישט ארויס געגאנגען פון אים אונ עס רוהט נישט אויף אים קיין רוח טמא אונ דר צו פארט איז ער טמא · אונ מען קאן נישט זאגען אז דער טעם איז פון נטילת ידים ווען ער קומט פון דעם בית הכסא ווייל ער האט איינגערעכטע הענט ווארען מיט וואס הט ער זיך דען די הענט איינגערעכט · נאר באמת דיא זאך איז אזו ווייא צו די מענטשען פון דער וועלט וואס געבען נישט אכטונג אויף דיא גדולת הבורא אונ ווייסען נישט דם גרויסקייט פון זייער באשעפער אונ זיי ווייסען נישט אויף וואס די וועלט שטייט · עס איז פר האנדען איין רוח וואס ער רוהט אין יעדען בית הכסא וואס ער איז נהנה פון די לכלוכים וטנופין פון דארטן אונ תיכף רוהט ער אויף די פינגער פון די הענט פון דעם מענטש :

מדרש הנעלם

כי את עולה מן המדבר ווער איז דם וואס זיא גייט ארויף צווישין די עליונים פון איין גוף וואס ער איז וויסט · ער איז הבל · אזו וויא עס שטייט אדם להבל דמה דער מענטש איז צוא נישט געגליכענט · אונ ער ענטפערט אונ זאגט אחת היא יונתי איינס איז מיין טייבעלע אחת היא לאמה איינציג איז זיא צו איר מוטער דם איז דער כסא הכבוד וואס זיא איז פון דארטען געבארען געווארען ראוה בנות דאס איז דיא אנדערע נשמות וואס זענען אין דיא גרויסי מעלות אויבען אונ דיא נשמות ווערען גירופען בנות ירושלים זאגט רבי יוסי דם איז איין קלארע זאך אז די הייליגי נשמות ווערען גירופען בנות ירושלים אונ דיא אנדערע ווערען גירופן בנות לוט · ראוה בנות ויאשרוה דם זענען די הייליגע נשמות לויבן זיא אונ זייא זאגען שלום איז צוא דיר וואס דו ביסט געקומען מלכות דאס זענען דיא הייליגע אבות וואס זענען מלכים ופלגשים דאס זענען דיא גירי הצדק דיא פרומע גרים אלע לויבען זיא ביז זיא גייט למעלה, למעלה אונ דעמאלט איז דיא נשמה במדריגה העליונה

פתח רבי יוסי זאגט מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן מקוטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל קום אונ זעה אין דער צייט וואס די יודען זענען געגאנגען אין דר מדבר איז די שכינה געגאנגען פר זיי זיי זענען נאכגעגאנגען נאך דער שכינה אזו וויא עס שטייט געשריבען והי הולך לפניהם אונ גאט ברוך הוא איז געגאנגען פר זייא בייא טאג מיט איין עמוד ענן ער זאל זיי פירען דעם וועג אונ ביי נאכט מיט איין עמוד אש ער זאל זיי לייכטען דעם וועג · איבער דעם שטייט אין פסוק כה אמר ה' אזו הט גאט ב"ה געזאגט זכרתי לך חסד נעוריך איך געדענק דיר דעם חסד פון דיין יוגינט לכתך אחרי במדבר ווי דיא ביסט געגאנגען מיר נאך אין דר מדבר · די שכינה איז געגאנגען אונ אלע ענני כבוד זענען מיט געגאנגען אונ אז דיא שכינה האט געצויגען האט מיט דעם עמוד הענן אלדינג מיט געצויגען אזו ווי עס שטייט געשריבען ובהעלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל אונ אז דיא שכינה איז ארויף געגאנגען איז דער וואלקען דר ענן אויך ארויף געגאנגען נאר אין דר הייך אונ די גאנצע וועלט הט געזעהן אונ האבן געפרעגט מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן ווער גייט דאס אויף פון דר מדבר אזו ווי איין זאל פון רויך דער וואלקין פון דר שכינה הט אוים געזעהען וויא איין רויך · אונ דער טעם דער פון פר וואס ער האט אוים געזעהען ווייא איין רויך דאס איז דארך דעם פייער וואס אברהם אבינו האט אן געצונדין אונ זיין זון יצחק האט זיך געהאלטין דארן דאס מיינט מען דעם זכות פון דר עקידה :

זוהר הקדוש פסוק הנה מטתו שלשלמה

אמר רבי יצחק זאגט רבי יצחק דר וואס לייענט קריאת שמע אזו ווי מען דארף בייא נאכט אויף דעם בעט גייט זיין נשמה ארויף זיא זאל שוועבען אין ארץ החיים דם ארט וואס עס איז דם מקום פון דעם חיות פון דר גאנצר וועלט זאגט רבי אבא וואס מיינט מען דם צו לייענען קריאת שמע ווי מען דארף · ווארום עס איז דא זעכציג אותיות אין קריאת שמע ביז ובשעריך מען זאל מכוון זיין זייא אונ צו וויסן די זעכציג וואס רינגלען ארום דעם כסא הכבוד דם מיינט דר פסוק ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל זעכציג גבורים איז ארום איר פון דיא יודען :

תנו רבנן דיא רבנן האבען געלערינט אמאל איז ר' דוסתאי געגאנגען מקבל פנים זיין צו רבי אליעזר בן ערך הט אים רבי חגי באגעגינט אונ הט אים געפרעגט וויא אהין ער גייט הט ער אים געענטפערט ער גייט מקבל פנים זיין דעם הייליגן תנא ער הט אים געפרעגט ווער איז ער הט ער אים געזאגט ער איז דער וואס גרויסע לייט והקב"ה קומען אראפ אונ שטייען פר אים רבי חגי זאגט צו אים איך וועל מיט גיין מיט דיר רבי דוסתאי זאגט צו אים אז דו קאנסט פר שטיין הויכע ענינים מעגסטו גיין אז נישט זאלסטו אוועק גיין זאלסט נישט געניש ווערען :

רבי חגי ענטפערט אים ער זאל ניט חושש זיין ווייל ער הט שוין געהערט גרויסי סודות אונ ער פר שטייט די זאך ניט רבי דוסתאי פרעגט אים וואס די זאך איז רבי חגי ענטפערט אים אז ער הט געהערט דעם סוד פון דעם פסוק הנה מטתו שלשלמה דם איז דר כסא הכבוד פון דעם מלך וואס דר גאנצר שלום איז זיין · ששים גבורים סביב לה דיא זעכציג גבורים זענין דיא גרויסי פערכטליכע משמשים העליונים וואס באדינן דעם כסא הכבוד פון דעם מלך העליון מגבורי ישראל פון די יודישע גבורים דם זענען דיא זעכציג ממונים וואס זענען אונטר דר ממשלה פון דעם מלאך רחמים מיכאל וואס ער איז דר אפטרופס פון יודין אונ ווייל זיי זענען אונטר אים ווערן זייא אן גרופן גבורי ישראל יודישע גבורים וואס זיי שיצן די יודין רבי דוסתאי זאגט צוא אים די ביסט ווערט נאך מער פון מיר דיא זאלסט גיין זעהן דם הייליגע פנים פון דעם קדוש ווי זיי זענען געקומען אהין אונ ער האט זייא געזעהן האט ער זיי געלאזט זאגן דורך זיין משמש אז ווען איין כסא פון דריי שטייט וואס איז זי ווערט אן איינים:

רבי דוסתאי הט זיך גוט בדאכט אין די ווערטער אונ ער הט אים בפוזן אז ניט אויסזיסט הט דוד המלך געזאגט אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה איז טייטש דר גרונד שטיין וואס די מויערערס האבן פר מיאוסת איז געווארן איין הויפט ווינקל שטיין דאס מיינט מען דוד המלך וואס ער איז דר פערטער פוס פון דער כסא דער משמש איז געגאנגין אונ ער האט אים געזאגט די ווערטער פון רבי דוסתאי הט ער ווידר געזאגט אז זאגין זאגט ער גוט אז דר פערטער פון דר כסא איז דוד נאר וויא גפינט מען אז מען הט פרמיאוסט אן דוד המלך וואס עס שטייט אבן מאסו הבונים דעם גרונד שטיין וואס דיא מויער האבן פארמיאוסט איז ערשט שפעטר געווארן צו איין הויפט שטיין :

רבי דוסתאי זאגט צו רבי חגי איך האב געהערט אין דר זאך דריי ענינים איינס איז אדרשה · רבי חגי זאגט צוא אים אז זייא זענען ניט געקומען ווען דרשות נאר ער זאל זאגין דעם עיקר פון דער זאך וואס ער האט געהערט רבי דוסתאי זאגט אז צוויי זאכן הט ער געהערט וואס זיי זענען דברים עיקרים ואמתיים איינס הט געזאגט מיין פאטער אז אין דעם טאג וואס דם בית המקדש איז געווערט געווארן הט הקב"ה גענומען גרוס חסד מיט דוד המלך אז נאך דעם וויא ער הט געטוהן די עבירה פון בת שבע אונ תשובה געטאהן הט הקב"ה אים מוחל געווען די עבירה פון דעסט וועגין האבן אים די מלאכים עליונים ניט געלאזט אריין גיין דורך די טוערין פון ירושלים של מעלה אונ ער איז געזעסן אין דרויסין אונ אין דעם טאג וואס דם בית המקדש איז גיבויעט געווארן הט השי"ת גרופן צוא דעם גרוסן הייליגן מלאך מיכאל אונ ער הט געזעצט אים מיט זייני זעכציג משמשים זיי זאלן זיין אפטרופסים פון די יודין זיי זענן די דאזיגע וואס רינגלין ארום דעם הייליגן כסא הכבוד אונ ער האט געזעצט דעם מלאך מיכאל ער זאל אריין לאזין דוד המלך אין די טויערין פון ירושלים העליון אונ ער זאל אים מאכן צו זאמן מיט די הייליגע אבות איין מרכבה קדושה אזויא וויא עס שטייט אין פסוק על כ. טובה אשר עשה יי לדוד עבדו ולישראל עמו איז טייטש אויף דעם גאנצען גוטס וואס הקדוש ברוך הוא הט געטוהן צוא זיין קנעכט דוד אונ צוא זיין פאלק ישראל :

דאס אנדרי פון דעם איז וואס עס שטייט געשריבן ביי יהודה דער זון פון יעקב אבינו אז זייני ברודר האבן אים פר מיאוסת אזו ווי עס שטייט וירד יהודה מאת אחיו יהודה איז אראפ גנידערט פון זייא ברודר זייא האבן אים אוועק געטאן

זיין מלוכה · אבער צו הקב"ה איז ניט רעכט געווען אז די מלוכה זאל זיין צו אנדרן אין יעקבס קינדר נאר דווקא צו יהודה זאל די ממשלה בלייבן אייביג אזו וויא עס שטייט אין פסוק לא יסור שבט מיהודה וגו' ולו יקהת עמים נאר ער אליין צווישן אלע יעקבס קינדר זאל ער האבן די ממשלה :

נאך איין זאך האב איך גיהערט פר וואס הקב"ה האט געגעבן די ממשלה צו יהודה מער פון אלי ברידר ווייל אין נאמין יהודה איז דא דר שם הויה הש"י האט גקוקט אויף זיין הייליגן נאמן וואס איז אין דעם נאמן פון יהודה אונ דר דורך האט ער געגעבן אים מלוכה אויף תמיד עס זאל ניט אפ גטוהן ווערן פון אים קיין ממשלה · דר נאך ווי זיי האבן אפ גגעסן צו זאמן אונ האבן זיך גדארפט צו ליינן שלאפן האט רבי אלעזר גזאגט ווער עס האט גהערט עפיס אזאך דר זאל זאגן · אזו האט רבי דוסתאי אן גיהובן אונ גזאגט · דאס וואס רבי יצחק האט גזאגט אז דר וואס לייענט קריאת שמע אויף זיין בעט אזו וויא מען דארף גייט זיין נשמה ארויף צו שוועבן אין ארץ החיים עס שטייט אין פסוק ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל · אין קריאת שמע איז דא זעכציג אותיות ביז ובשעריך אונ אויף יעדן אות איז דא איין סוד גדול · אונ דער וואס איז מבין די סודות דר איז זוכה למדריגה עליונה אן שיעור אונ אן איין ערך :

זוהר הקדוש פסוק מצאוני השומרים

מצאוני השומרים הסובבים בעיר וגו' תנן מיר האבן גלערינט הקב"ה האט גמאכט איין ירושלים אובן אין גישטאלט פון דעט ירושלים וואס עס איז הונטן מיט טארימעס אונ מיט טויערן וואס זענען אופן · אונ אויף דיא טויערן זענען דא שומרים ממונים וואס זיי היטן דיא טויערן פון דיא דאזיגע טויערין אזו וויא עס שטייט על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים וגו' אויף דיינע טויערן ירושלים האב איך גשטעלט שומרים · אונ מיכאל כהן גדול איז איבר אלע ממונים אונ איבר אלע שומרים · אונ ווען איין נשמה גייט אוועק פון דעם עולם אז זיא איז זוכה גייט זיא אריין אין דעם אונטערשטן גן עדן וואס השי"ת האט גיפלאנצט פר די נשמות פון די צדיקים · דם גן עדן התחתון איז אין דעם זעלבגן גשטאלט ווי דס גן עדן העליון איז · אונ דארטן זענען אלע צדיקים פון דער וועלט אונ ווען דיא נשמה גייט אוועק פון דעם עולם גייט זי אריין אין דער מערת המכפלה וואס דארטן איז דיא טיר פון דעם גן עדן דארטן בגעגענט זיא אדם הראשון אונ דיא הייליגע אבות וואס דארטן זענען · אונ אז די נשמה איז זוכה פרייען זיי זיך מיט איר אונ עפענען איר אויף די טיר פון דעם גן עדן אונ זי גייט אריין · אונ אז זיא איז ניט זוכה ח"ו שטוסן זיי דיא נשמה ארויס אונ אז מען שטוסט זיא ארויס זאגט זיא מצאוני השומרים וגו' :

זוהר הקדוש פסוק צאינה וראינה

צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו זאגט רבי חייא מיר האבן גלערינט בשעת הקב"ה האט געגעבן די תורה דיא יודן איז גקומן אגר"ם ליכט אונ האט גקריינט הקב"ה אונ פון דעם ליכט ווערן דער לייכט אלע לעכט אלע עולמות העליונים אונ דיא עולמות התחתונים · אויף דר צייט שטייט גישריבן צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו גייטס ארויס אונ זעהטס דעם מלך וואס דר שלום איז זיין די קרוין וואס זיין מוטער די כנסת ישראל האט אים גיקריינט · אויך אין דער צייט ווען דאס בית המקדש איז גימווערט גווארן איז הקב"ה גיקריינט גווארין מיט דער זעלבגר קרון אונ המלך הקדוש איז גזעסן אויף זיין שטוהל גקריינט אין דר קרון :

רבי פנחס פתח · רבי פנחס הייבט אן אונ זאגט עס שטייט אין פסוק צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרת שעטרה לו אמו איז טייטש גייטס אונ זעהטס איר טעכטר פון ציון דעם קעניג שלמה מיט זיין קרון וואס זיין מוטער האט איהם גיקריינט · זאגט רבי פנחס מיר זענן דורך גגאנגן כל התורה כולה אונ עס גפינט זיך ניט אז די מוטער פון שלמה האט אים גמאכט איין קרון וואס דא שטייט אז מען זאל גיין זעהן די קרון · רבי יצחק ענפערט אונ זאגט דר פסוק איז גזאגט גווארין אויף די צדיקים וואס זענען זוכה ווען זייא גייען אוועק פון דיא וועלט אזו ווערן זייא בגראבן אין דעם הייליגן לאנד ארץ ישראל · עס איז אן גיבריייט איין בת קול עס זאל זיך שטעלן אויף יעדין צייכן פון דעם בית הקברות אונ ער זאל זיי אויף וועקן אונ ער וועט זאגן צאינה וראינה גייט ארויס פון דער ערד אונ שטייט אויף פון דעם

שלאף איר בנות ציון וואס איר ליגט אונטן דעם קבר · זאגט רבי פנחס וואל צוא אייך צדיקים וואס איר זענט זוכה צו זעהן דם רויטערקייט פון דעם מלך הקדוש וואס דר שלום איז זיין · אונ דורך וועלכן זכות דורך דר קרון וואס די צדיקים האבן אים גיקריינט מיט די דברי תורה אויף דר וועלט · רבי אבהו זאגט עס שטייט אמו זיין מוטער גלייך עס וואלט גישטאנין דס ווארט אומו זיין פאלק דם מיינט מען דם פאלק פון הש"י די צדיקים וואס זענען זיין גליבט פאלק אונ פון זייערי ווערטר אין דער תורה ווערט דאס צו אים איין קרון אויף זיין קאפ :

זוהר הקדוש פסוק כמגדל דוד

כמגדל דויד צוארך · כמגדל דוד דאס איז דאס ירושלים של מעלה וואס עס שטייט מגדול עוז שם יי · צווארך דיין האלז דם מיינט מען דם בית המקדש התחתון דאס בית המקדש איז גיגלעכינט צו איין האלז ווייל דראן העננגט דאס צירונג אונ דם שונהייט פון דעם מענש אזו איז דם בית המקדש גוועזן די שונהייט פון דר וועלט כגוי לתלפיות תל פיות אבאר: וואס אלי מיילער האבן אהין מתפלל גוועזן אונ גלובט הש"י · אונ ווייל דאס בית המקדש ווערט גריפן צוואר איבר דעם שטייט ווען דם בית המקדש איז חרוב גווארן על צווארנו נרדפנו אויף דעם בית המקדש וואס איז דר האלז אונ די שונהייט פון די וועלט זענען מיר גווארן גזאגט יגענו מיר זענען שון מיהד פון דעם בוען דם בית המקדש וואס מיר האבן עס צוויי מאל גבויעט ולא הונח לנו אונ זייא האבן עס אונז ניט גלאזט עס איז ווידר חרוב גווארן אונ עס איז שון ניט מער גבוט גווארן · אונ אויך אזו ווי איין האלז אז דער האלז ווערט פאר דארבן אזו איז דר גאנצר גוף אין גיפאר אזו איז אויך אז דם הייליגע בית המקדש איז פרדארבן גווארן איז די גאנצי וועלט פר פינצטערט גיווארן · אונ די זון לייכט ניט מער אונ די הימל אונ ערד מיט די שטערן זענען אלע פר פינצטערט דורך דעם שטייט אין פסוק ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך יוסף האט גוויינט אויף דם וואס דאס בית המקדש וועט צוויי מאל חרוב ווערן · אונ דר נאך האט ער גיוויינט אויף די שבטים וואס זיי וועלן פר טריבן ווערן אין גלות אריין אונ ווען דם בית המקדש איז חרוב גווארן זענען אלי שבטים פר טריבן גיווארן צווישן אלע פעלקר איבר דעם שטייט וינשק לכל אחיו ויבך עליהם אויף זיי אלע האט ער גוויינט · ער האט גוויינט אויף דעם בית המקדש וואס וועט חרוב ווערן אונ אויף זייני ברידער וואס וועלן פאר טריבן ווערן צווישן די פעלקר :

מדרש הנעלם

כמגדל דוד וגו' · זאגט רבי אלע זאכן האבן איין עק אונ איין אוים לאז אבער דיא הייליגע תורה האט קיין אוים לאז ניט עס איז ניט פאר האנדן קיין השובע זאך פר השי"ת אזו ווי די הייליגע תורה מיט די וואס לערנן די תורה אזו ווי מיר האבן גילערינט אז דר וואס איז עוסק אין דר תורה ווערט אים נתחדש אלע טאג סודות עליונים ורזין עילאין אונ אלע סודות עליונים פון מעשה בראשית ווערט אים נתגלה וואס צו קיין שום מענטש ווערט דם ניט נתגלה נאר צו דיא צדיקים אונ די וואס זיצן אונ לערנן בשטענדיג די תורה הקדושה · אויך רבי יהודה האט גלערינט אז דר וואס לערינט תורה בשטענדיג דר דאזיגר אז ער ווערט אנטשלאפן נעמט מען זיין נשמה ארויף אונ מען לערינט מיט אים סתרי תורה דיא טיפסטע זאכן פון דר תורה · אונ רבי יצחק זאגט אז דר וואס איז עוסק בתורה לשמה דער איז זוכה אז ווען ער שלאפט גייט זיין נשמה ארויף אונ מען ווייזט איר אלע זאכן וואס עס וועט זיין אויף דר וועלט :

רבי יוסי איז גיזעסן אונ ער האט גילערינט איז גיקומן צו אים רבי אבא אזו זענען זיי ביידע גיזעסן אונ גילערינט תורה · דר ווייל איז נאכט גיווארן זענען זייא גיזעסן ביז עס איז גיווארען חצות לילה אונ רבי אבא איז אנטשלאפען גיווארען אונ רבי יוסי איז גיזעסן אונ ער האט גיזעהן ווי רבי אבא זיין פנים ווערט זייער רוט אונ ער לייכט אונ עס איז גיווארן אין שטוב זייער ליכטיג ווייל ער האט גזעהן די נשמות פון גרויסע צדיקים גייען אהין אונ ער האט גילערינט סודות עליונים :

זוהר הקדוש פסוק אתי מלבנון

אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי תשורי מראש אמנה מראש שניר וחרמון ממעונות אריות מהררי נמרים · רבי חייא הייבט אן דעם פסוק אונ זאגט דר פסוק גייט אויף

ויא

די כנסת ישראל אונ דר צייט ווען די יודען זענען ארויס גינאנגען פון מצרים אונ זענען גיקומן פר דעם בארג סיני מקבל צו זיין די תורה • אזו האט הקב"ה גיזאגט צו איר אתי מלבנון כלה דו ביסט מיט מיר גיקומען פון דעם עדן העליון דו טייערע כלה • אתי מלבנון תבואי דו ביסט גיקומן מיט מיר פון ווען די קינדר זאלען מקבל זיין דיא תורה • תשורי דוא זאלסט נעמין איין תשורה איין מתנה פון דיינע קינדער ווען • מראש אמנה פון אן הייב אן אז זיי זענען אריין גיגאנגען אין איין הוכע אמונה אונ האבן גיזאגט כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אלדינג וואס השי"ת האט גירעט וועלען מיר טאן אונ צו הערן • אזו זענען זיי גיוועזן אין איין ארט אזו וויא מלאכים עליונים וואס עס שטייט ביי זייא ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו שטייט צום ערשטן עושי דברו זיי טוען די רייד פון הקב"ה צום ערשטין כדי לשמוע בקול דברו זיי זאלן הערין דס קול פון השי"ת • אזו אויך ישראל האבן צום ערשטין גיזאגט נעשה מיר וועלן טאן דר נאך נשמע מיר וועלן הערן • דס איז איין מדריגה פון מלאכים אז זיי טוען צום ערשטן אונ זענן זיך משתדל כדי זאלן הערען דיא רייד פון הקב"ה :

מראש שניר וחרמון דס איז דר בארג סיני וואס זיי זענן גיקומן צום בארג אונ האבן זיך גישטעלט אונטר דעם בארג אזו וויא עס שטייט ויתיצבו בתחתית ההר • ממעונות אריות דס זענן די בני שעיר וואס הקב"ה האט זיי אן גיבריים זיי זאלן נעמען די תורה אונ זיי האבן זיא נישט גיוואלט מקבל זיין • מהררי נמרים דאס זענן די בני ישמעאל אזוא וויא עס שטייט אין פסוק ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קודש דאס מיינט דר פסוק ואתה מרבבות קודש מיר האבן גילערינט אז הקב"ה האט גיוואלט געבן די תורה צו דיא יודען זענען גיקומן היילות פון מלאכים עליונים אונ האבן גיזאגט צוא השי"ת ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים די מלאכים האבן גיוואלט ער זאל זיי די תורה געבן אזו האט השי"ת צו זיי גיזאגט איז דען פאר האנדן ביי אייך מיתה קיין מלאכים שטארבען נישט אונ אין דר תורה שטייט אדם כי ימות באהל איין מענטש וואס וועט שטארבן אין גיצעלט אונ עס שטייט וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת אז עס וועט זיין אין א מענטש איין עבירה וואס קומט דארויף מיתה זאל מען אים הרגנן • איז דען פאר האנדן בייא אייך מלאכים עבירות אדר דארפט איר דען דינים איז דען פאר האנדן צווישען אייך גזל אדר גניבה אונ אין דר תורה שטייט לא תגנוב • אויך שטייט לא תחמוד עס איז נישט דא צווישן אייך קיין ווייבר איז דען פאר האנדן צווישען אייך שקר אונ אין דער תורה שטייט לא תענה ברעך עד שקר נאך וואס דארפט איר האבן די תורה אזו האבן זייא תיכף גיזאגט ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ וויא גרויס איז דיין נאמן אויף דער ערד אונ עס שטייט נישט מער תנה הודך על השמים איבר דעם שטייט ואתה מרבבות קודש ער איז גיקומן פון די מלאכים הקדושים וואס זיי זענען רבבות קודש :

רבי אבא פתח רבי אבא הייבט אן אונ זאגט אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי קום אונ זעה וויא צו די מענטשן וואס ווייסען ניט אונ גיבען ניט אכטונג אין דר עבודה פון זייער בשעפר מיר האבן גילערינט אז אלע טאג גייט ארויס איין בת קול פון דעם בארג חורב אונ ער זאגט וויא צו דיא מענטשן פון דער דינסט פון זייער האר וויא צו די מענטשן פון דעם עלבון פון דר תורה אזו וויא רבי יהודה האט גיזאגט יעדער מענטש וואס ער איז זיך משתדל אין דר תורה אויף דר וועלט אונ ער טוט מצות ומעשים טובים דר ירשית אגאנצי וועלט אבר דר וואס ער איז נישט משתדל אין דר תורה אויף דר וועלט אונ ער טוט ניט קיין מצות ומעשים טובים דר האט ניט די וועלט אונ ניט יענע וועלט וויא איז צו אים אונ וויא איז צו זיין נשמה זאגט רבי יהודה ווען די מענטשן זאלן וויסען די גרויסע אהבה וואס הקב"ה האט ליב די יודען וואלטן זיי גישריגן אזו ווי לייבן זיי זאלן נאך לויפן נאך השי"ת אזו ווי מיר האבן גילערינט אין דר צייט וואס יעקב איז גיגאנגן קיין מצרים האט השי"ת גירופן צו זיין פמליא פון מלאכים ושרפים אונ ער האט צו זיי גזאגט אלע זאלט איר גיין קיין מצרים אונ איך וועל מיט גיין קיין מצרים איבר דם זאגט דער פסוק אתי מלבנון כלה דאס מיינט מען דיא היילינע שכינה אז זיא איז מיט אים מיט גיגאנגען :

זוהר הקדוש פסוק עורי צפון

עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו רבי יצחק זאגט אונ ער הייבט אן וויקער יעדער מענטש צו בטראכטן זיינע מעשים אונ צו גידענקען אן זיי אלע טאג וואריען הקב"ה האט אים גיגעבן איין נשמה טהורה כדי ער זאל וויסען אונ דר קענן זיין בשעפער אונ כדי ער זאל זעהן די וואונדר וואס הקב"ה טוט אלע טאג עס איז פאר האנדן פיר ערלייא ווינטן וואס בלאזן אלע טאג יעדר אין זיין צייט אונ דר רוח צפון בלאזט פון דר האלבי נאכט ביז אין דר פריא אין דר צייט גייט הקב"ה ארויס פון אלע זיינע פיל גלוסטיגע וועלטען אונ קומט אין גן עדן אריין ער זאל זיך משתעשע זיין מיט די צדיקים אונ אכרוז רופט אויס פר אים אונ זאגט עורי צפון ובואי תימן דער וועק דיך דו רוח צפון צו קומען אויף דעם עולם אונ צו דר וועקין דס גישמאק פון די צדיקים אין גן עדן אזו ווי דער פסוק זאגט הפיחי גני יזלו בשמיו אזו ווי מיר האבן גילערינט אז אין דר צייט ווען דר רוח צפון בלאזט אונ הקב"ה קומט אין גן עדן אריין דעמאלט גיבען אלי בשמים אונ אלע ביימער אין גן עדן זייער ארויס גישמאק אונ זאגן שירה פר דעם בשעפר פון דר וועלט אזו ווי עס שטייט אז ירננו כל עצי יער מלפני ה' אונ אלע צדיקים זענען נהנה פון דעם לויטערען ליכט פון אויבן אונ ווערען גישפייזט דר פון אונ זינגען אונ לויבן פר השי"ת אין גן עדן איבער דעם זאגט דער פסוק יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו מיין פריינד זאל קומען אין זיין גארטען אריין אונ זענען גוטע פירות זאלען עסען דיא צדיקים דס מיינט מען זיי זאלען הנאה האבען פון דעם לויטערקייט פון דר שכינה דס איז גלייך זיי וואלטן גיגעסען אזו וויא מיר גיפינען אין פסוק ויחזו את האלהים איז אויך טייטש זיי האבן גיזעהן השי"ת איבר דעם האבען זייא גיהאט איין תענוג פון דעם לויטערקייט פון דר שכינה גלייך זיי וואלטן גיגעסען :

תנו רבנן אין דר צייט ווען דר רוח צפון הייבט אן צו בלאזן זענען אלי הימלען אונ שרפים וחיות ואופני קודש דר שראקן אונ אלע מלאכים וצבא השמים ציטרן אונ הייבן אן צו זינגען אונ צו זאגען שירות צו דעם וואס ער האט גיזאגט אז ארט אונ די וועלט איז בשאפן גיווארן ביז הקב"ה גייט אריין מיט די צדיקים אין גן עדן אריין דעמאלט קומט איין פלאם פייער פון דיא אופנים אונ גייט אויס אויף דער גאנצער וועלט אונ אין דער צייט ווערט אגרויסער פחד אויף אלע עולמות אונ דעמאלט קרייען דיא הענער אונ דער מענטש וואס ער האט חכמה אונ עפעס פרשטאנד אין זיין הארץ דער מענטש דער וועקט זיך אונ ער הייבט זיך אויף פון זיין געלעגער אונ זעצט זיך לערנען דר דאזיגער גייט זיין קול פון דר תורה אונ עס ווערט גיהערט אין גן עדן אונ הקב"ה הערט צוא דאס קול אונ אלע צדיקים אין גן עדן פרעגין הקב"ה וועך איז דם קול אזו ענפערט זייא השי"ת דאס קול איז דעם דאזיגען מענטש וואס ער הייסט פלוני וואס ער האט איין היילינע נשמה אונ ער איז עוסק בתורה איר אלי צדיקים הערט צו דאס קול וואס איז מיר פיל ליבר פון אלע שירות ותשבחות וואס ווערן מיר גיזאגט אויבן אין הימל איבר דעם זאגט דר פסוק היושבת בגנים דיא דאזיגע נשמה וואס זיצט אין עולם השפל וגנאי אונ דער צוא פארט איז ער עוסק בתורה חברים מקשיבים לקולך איבער דעם הערן דיא חברים צו דיין קול השמיעיני מאך מיך הערען דיין קול הייב אויף דיין שטים אין דער תורה אונ איך וועל דיר געבען איין שכר גדול לעולם הבא מיר גיפינען אויך אז דוד המלך עליו השלום איז אויף גישטאנן אין דער האלבער נאכט ווען דר רוח צפון האט אן גיהויבן צו בלאזן אזו וויא דיא גמרא ברכות שרייבט דיא זאך איין פידל האט גיהאנגען איבר זיין בעט אונ ווי עס איז גיקומען מיטען דער נאכט האט דר רוח צפון גישפילט אויף דעם פידיל איז ער שוין אויף גישטאנן לערנען אונ זאגען שירות ותשבחות פר דעם היילינן בשעפער :

איין אנדר פירוש איז ויאכל פרי מגדיו ווייל אין דער צייט פון חצות לילה גייט השי"ת אין גן עדן אריין ער זאל זיך משתעשע זיין מיט דיא צדיקים אונ מטן איז פר אים מקריב די נשמות פון די צדיקים אין דר האלבע נאכט איבר דעם שטייט ויאכל פרי מגדיו וואריין די זיסע פירות פון הקב"ה זענען דיא נשמות פון דיא צדיקים אונ דעמאלט איז מען דיא היילינע נשמות פר אים מקריב פו אקרבן :

מדרש הנעלם

רבי אבהו אונ רבי חייא אונ רבי נתן זענען גיגאנגען אונטר ווענגס זאגט רבי נתן איר זאלט אייך ניט ווינדרן אויף דיא בעלי משנה וואס זייער ווארט אונ זייער גזירה איז אזו ווי די גזירה פון די מלאכים זיי האבן גיזאגט אז די לעכט פון דר זון איז אפ גישייד גיווארען פון דער לעכט פון אויבן די אורות העליונים אונ דיא

לעכט

לעבט איז ניט פון איר אליין אזוי וויא עס שטייט אין פסוק יהי מאורות איז גליך עס וואלט גישטאנען מן אורות דס איז טייטש אז הקב"ה הט בשאפן די לעבט פון דער זון מיט דער לבנה פון אורות העליונים זאגט רבי חייא דוא זאלסט דיך ניט ווינדרין אויף דעם מאמר מיר זעהן דאך אז די הייליגע תורה איז אפ גישייד פון די חכמה עליונה · און אז מען וועט אכטונג געבן מיט חכמה וועט מען זעהן אז אלע זאכן פון אלע עולמות פון הונטן און פון אויבן איז אלדינג אפ גישייד גיווארן איינס פון דעם אנדערן און הקב"ה איז איבער אלעם און פון זיין כסא הכבוד הייבט זיך אן דס דאזיגע אצילות ווי עס נעמט זיך איינס פון דאס אנדערע און אלדינג איז אזוי ווי נאר נישט גיגלעכינט קעגין דעם הייליגן בשעפר אזוי וויא עס שטייט אין פסוק וכל דיירי ארעא כלא חשיבין אלע וואגער פון דער ערד איז ווי גאר נישט גירעכינט קעגן אים :

אמר רבי אבוהו זאגט רבי אבוהו דיא זאלסט דיך ניט פר וואונדרין אויף דר זאך מיר זעהן אז דר ראש ישיבה הייבט אן צום ערשטן צו זאגן די תורה צוא זיין מתורגמן און דר מתורגמן זאגט די ווערטר צו דעם וואס שטייט נעבן אים · נמצא אז איינער נעמט פון דעם אנדרן דיא תורה און אלי הענגן באמת אן דעם ראש ישיבה · אזוי אויך איז אובן און אין אלע עולמות משה רבינו איז אפ גשייד גווארן פון דעם לוטרקייט פון אובן מזיו העליון יהושע איז ווידר אפ גשייד גווארין פון משה רבינו · די זקנים זענין אפ גישייד גיווארין זייער חכמה פון יהושע בן נון · און די נביאים פון די זקנים און די נשיאים מיט די ראשי העדה פון דיא נביאים און אלי איינס פון דס אנדרע :

וויא זייא זענן גגאנגן האבן זיי באגעגינט רבי אליעזר דעם הייליגן תנא האבן זיי אים גיפרעגט איז דס אמת אז איר זאגט אז די זון הט ניט אליין קיין לעבט און זי האט ערשט איר לעבט גינומן ווייל זיא איז אפ גשייד גווארן פון די אורות העליונים רבי אליעזר זאגט עס איז אזוי און ער הייבט אן און זאגט עס שטייט אין פסוק מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון איז טייטש איין קוואל פון גערטנר איין ברונן פון לעבעדיג וואסר און פליסן פון לבנון · איז קשה דר פסוק רופט זי צום ערשטין אן מעין אקוואל דר נאך רופט ער זי ווידר באר אברונן דר נאך ווידר נוזלים פליסן אין דעם פסוק איז צוא פרשטיין אז דר מעין ציהט זיך פון דעם באר און דר באר פון די נוזלים און די נוזלים פון דעם לבנון כדי מען זאל וויסן אז אלע עולמות ציהן זיך איינס פון דס אנדרי און איינס קומט פון דעם אנדרן און דיא לעבט וואס קומט פון דר זון איז ניט איר אייגינע לעבט נאר עס ציהט זיך אפאדעם לעבט פון דעם לוטרקייט פון אובן וואס גיט אלעבט צו דר זון · מיר האבן גלערינט אז די לעבט וואס הש"י הט בשאפן צום ערשטין איז גוועזן איין גרוס לעבט וואס דר מענטש הט מיט איר געקאנט קוקן פון איין עק וועלט ביז צו דעם אנדרן עק וועלט :

תא חזי קום און זעה אז די לעבט פון דר זון איז א חלק פון זעכציג טוזינט און פיניף און זיבציג פון דר לעבט וואס עס איז באהאלטן גווארן אויף לעתיד לבא · מיר זעהן אז די לעבט פון דר זון איז זייער גרוס און גינוג אז קיין מענטש קאן ניט אריין קוקן אין דער לעבט פון מעשה בראשית · די לעבט וואס עס איז בשאפן גווארן התחלה הט יעדר מענטש געקאנט דורך איר זעהן פון איין עק וועלט ביז דעם אנדרן עק · און ער הט געקאנט דורך דר ליכט פון חכמה זעהן און וויסן יום עס איז גוועזן און אלדונג וואס עס וועט זיין פון אן הייב וועלט ביז סוף וועלט · און די דאזיגע ליכט איז בהאלטין גווארן פון צדיקים וועגין אויף דער וועלט וואס וועט קומען :

זוהר הקדוש פסוק באתי לגני

באתי לגני אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי וגו' אכלו רעים שתו ושכרו דודים רבי חייא הייבט אן עס איז קשה דר פסוק זאגט צום ערשטן אכלתי איך האב שון גיגעסן דר נאך שטייט עסט און טרינקט איז דען דר סדר אזוי אז די סעודה איז שון פארטיג און ער הט שון אפ גגעסן אז ער זאל רופן און אן ברייטן אנדרי צו דר סעודה · נאר וואל איז צו די יודן אז הקב"ה וויל זיי מטהר זיין און מזכה זיין און ער וויל אין זיי מער פון אלי עבודת כוכבים און ווייל ער וויל אין זיי איבר דעם וויל ער זיי אוף ברענגן עס זאל צו זיי קיין מקטריגים קיין שליטה האבן · קום און זעה אז אין דעם טאג וואס עס איז פארעכט גווארן דס משכן אובן · אין דעם טאג איז גוועזן אגרויסי שמחה פון גאט · און משה רבינו הט ניט גיקאנט אריין גיין אזוי ווי עס שטייט אין דער תורה ולא יכול משה לבא אל אהל מועד אזוי הט הש"י גזאגט דורך משה איז אוף גישטעלט גווארן דאס משכן און ער זאל שטיין אין דרויסן תיכף הט אים הש"י גרופין אזוי וויא עס שטייט אין פסוק ויקרא אל משה ער זאגט צו משה דר חנוך הבית דארף צו זיין מיט א סעודה איבר דעם אדם כי יקריב מכם דאס מיינט דער פסוק באתי לגני אחותי כלה וגו' · ווייטר שטייט גישריבן גרויסי סודות איבר דעם האבן מיר ניט מער מעתיק גוועזן :

באתי לגני וגו' רבי שמעון איז גגאנגן קיין טבריא האט אים בגעגינט אליהו ז"ל זאגט רבי שמעון צוא אים אין וואס איז אצונד הקב"ה עוסק אין הימל ענטפערט אים אליהו אין דר פרשה פון קרבנות איז הקב"ה עוסק און ער זאגט פון דיינט וועגן נאך חדושי דאורייתא וואס די האסט מחדש גוועזן וואל איז צו דיר איבר דעם בין איך גקומן צוא דיר איך זאל דיר געבן שלום און איך זאל דיר פרעגן איי זאך וואס איז גפרעגט גווארן אין דר ישיבה של מעלה · עס שטייט אין פסוק באתי לגני אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי ווי גשיקט זיך דען צו זאגן די ווערטר אכילה ושתיה מכל שכן אויף יענער וועלט איז ניט פאר האנדין קיין אכילה ושתיה מכל שכן הקב"ה זאל זאגן אכלתי יערי וגו' ביי הקב"ה וואס ער איז נעלם מכל הנעלם וויא גשיקט זיך דען אכילה ושתיה · רבי שמעון פרעגט אליהו הנביא וואס הט הקב"ה געענטפערט אויף דר שאלה · אליהו ז"ל ענפרט אים הקב"ה הט גזאגט עס איז פאר האנדין רבי שמעון בן יוחאי מען זאל אים פרעגן · איבר ז עם בין איך אצונד גיקומן די זאלסט די קשיא ענטפערן :

אמר רבי שמעון זאגט רבי שמעון ווי גרוס איז דם ליבשאפט וואס הקב"ה האט ליב די כנסת ישראל אז פר גרוס אהבה הט ער משנה גוועזן און ער הט פרענדרט דעם סדר וואס ער טוט תמיד · דורך דר גרוסר אהבה וואס ער הט ליב די כנסת ישראל אזוי האטשי עס גישיקט זיך ניט ביי אים קיין אכילה ושתיה דאצו פארט ווען ער איז גקומן צו די כנסת ישראל האט ער גזאגט אכלתי יערי וגו' כדי ער זאל טוהן דעם רצון פון דר כלה די כנסת ישראל · מיר גפינן אויך אז ווען די מלאכים זענען גקומן צוא אברהם אבינו עליו השלום און האטשי ביי קיין מלאכים גישיקט זיך ניט קיין אכילה ושתיה פון דעסט וועגן האבן זיי גיגעסן צו ליב אברהם אבינו אזוי ווי עס שטייט אין פסוק ויאכלו אזוי אוך הקב"ה וועגן דר גרוסר אהבה וואס ער הט ליב די כנסת ישראל זאגט ער אכלתי יערי וגו' זאגט אליהו צו רבי שמעון בן יוחאי ביי דיין לעבן גשווארין אז הקב"ה הט גוואלט דעם תירוץ אליין זאגן נאר ער הט זיך ניט גוואלט מחזיק טובה זיין קעגין די כנסת ישראל איבר דעם הט ער גהייסן דיך פרעגן די זאלסט ענפרן · וואל דיר רבי שמעון וואל איז דיר אוף דר וועלט אז דיין בשעפר רימט זיך מיט דיר אובן אוף דיר זאגט דר פסוק צדיק מושל ביראת אלהים :

מדרש הנעלם

רבי תנחום פתח · רבי תנחום הייבט אן דעם פסוק קמתי אני לפתוח לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו זאגט רבי תנחום קום און זעה וויא פיל דר מענש דארף זיך צו ריינגין פון זייני חטאים דערמאלט ווען די וועגין פון תשובה זענין פר אים אפן איידר די דאזיגע וועגן ווערן פר מאכט פון אים · עס שטייט אין פסוק דרשו יי בהמצאו פארשט גאט ווען איר וועט אים גפינן עס איז פרהאנדן צייטן וואס זענן נאהנט מען זאל קומין צו הקב"ה און עס איז פרהאנדן צייטן וואס זענן ווייט · עס שטייט אין פסוק קרוב יי לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת הש"י איז נאהנט צו די אלי וואס רופן צו אים באמת :

עס איז אמשל צו א מלך וואס ער איז גיזעסין ביי זיך און א מענטש איז גקומן און ער הט גישריגן און גבעטין פר דעם מלך · דר מלך הט געהערט אלדינג און ער הט אים גאר ניט געענפרט ביז דר מענש איז אוועק גגאנגן · די אלע קנעכט פון דעם מלך האבן גיפרעגט דעם מלך אונזר האר און קעניג פאר וואס האסטו ניט געענפרט דעם ארומאן קיין ווארט · דר מלך זאגט צוא זייא איך האב געהערט יעדס ווארט וואס ער האט גזאגט און איך האב אים אום גיהערט נאר אבר ער איז ניט ווערט איך זאל אים טאן זיין ווילן · ווארין מען הט אים ווי פיל מאל גזאגט פון מיינט וועגן ער זאל ניט זיין שלעכט און ער זאל קומן פר מיר וועל איך אים טאן גוטס און ער הט ניט גוואלט פאלגן און ער האט ניט גקוקט אוף מיינע רייד איבר דעם גיב איך אוך ניט אכטונג אוף זייני רייד · דם גמשל איז דר מלך איז דר מלך

מלכי

לא נתת לו דו שוטר ווען דו זאלסט נאך קאנן עסין וואלסטו אים נישט גיגעבן עתה שאין בך כח לאכול יותר אתה נותנו לעני אצונר וויל דו האסט נישט מער קיין כח צוא עסין יסטו דאס דעם ארימאן · אויך אין נמשל שטייט שוטה עכשיו שאינך יכול עוד להזיד יותר אתה אומר אחזור בתשובה דאלו היית יכול לא היית חוזר בתשובה דוא שוטה וייל דו קאנסט נישט מער פר דינן זאגסטו איך וועל חוזר בתשובה זיין ווען אבר דו ואסטו נאך האבן מאכט צו טוען וואלסטו נישט קיין חרטה גיהאט צוא טוען תשובה · פון דעם לערנן מיר אפ ווען דיא תשובה זאל זיין אזו ערינסט מיט אזוא אחריות אז השי"ת זאל זעהן אז ווען ער זאל האבן כח וואלט ער אויך שוין מער נישט גיטוען קיין עבירות דס איז איין תשובה מעלייתא ווס די חכמים זכרונם לברכה האבן גיזאגט במקום שבעלי תשובה עומדין אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד דארט ווי בעלי תשובה שטייען קאנן אפילו קיין צדיקים גמורים נישט שטייען אויף דעם ארט אין גן עדן :

מורי ורבותי איך האב די עטליכע ווערטער גישריבן צו דער וועקין דעם עולם צוא תשובה · עס זאל זיך פון דעם ארויס נעמן איין מוסר יונגי לייט אונ זקנים · יונגע לייט זאלן זיך איילן תשובה טוען אונ זיי זאלן נישט זיין ווי דר פרעסר וואס כל זמן ער עסט קען ער נישט אוועק געבן קיין שום שטיקל פון זיין עסן · ובפרט ווער ווייסט נאך צו אויב ער וועט קענן קומן צוא אזו אמדריגה פון תשובה וואס מיר האבן גישריבן צו דעם דארף מען זיין איין גרויסער בעל שכל מען זאל זיך נישט נארין אין דר חרטה אז השי"ת זאל קאנן עדות זאגן אויף דער חרטה · אונ ווידער ווער ווייסט צו ער וועט דר לעבן תשובה צו טוען · אויך די זקנים זאלן זיך ארויס נעמן אמוסר צו טוען תשובה מיט דעם גאנצן הארצן זיי זאלן זיך נישט מייאש זיין פון תשובה · נאר אבר די תשובה זאל זיין מעומקא דלבא אזו ווי מיר האבן גשריבן · השי"ת זאל אונז העלפן מיר זאלן זיין פון די בעלי תשובה באמת אמן :

זוהר הקדוש פסוק מי זאת הנשקפה

מי זאת הנשקפת כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות רבי הודה הייבט אן אונ זאגט דעם פסוק האבן מיר גילערינט דס זענן די ישראל אין דר צייט וואס הקב"ה וועט זיי אויף שטעלן אונ וועט זיי אויס ציען פון דעם גלות דעמאלט וועט זיי גיעפינט ווערין איין קליינע טיר פון לעכט ווס די לעכט וועט ווייניג לייכטן דר נאך וועט ער עפענן איין אנדרי טיר ווס וועט שוין גרעסר זיין פון דר ערשטר אונ דר נאך ווידער איין גרעסערע ביז השי"ת וועט זיי עפענען די טירען פון אויבן דיא שערים העליונים ווס וועלן אפען זיין צוא אלע פיר זייטען פון דער וועלט · אויך אזו ווכ השי"ת טוט צו די יודען אונ צו די צדיקים טוט ער אלץ איינציג ווייס נישט אויף איינמאהל · עס איז גליך צו איין מענטש ווס ער איז גיוועזין אין דר פינסטר ער הט תמיד גיוואנט אין דר פינסטר אונ ער הט פר זיך קיין מאל קיין לעכט נישט גיזעהן · אזו איז ווען מען וויל אים גיוויינען מיט דער טאג לעכט מוז מען צוב ערשט אים עפענען נאר איין קליין לעכיל עס זאל ארייין שיינן דורך דעם קליינעם לעכיל דער נאך עפענט מען אים אלע מאל אגרעסר לאך עס זאל אים לייכטן ער זאל זיך איינציג ווייס גווינען מיט דר לעכט ביז ער ווערט גוואונט מיט דר לעכט אזו וויא יעדער מענטש · אזו אויך שטייט ביי די יודען מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה וגו' איז טייטש איינציג ווייס וועל איך אים פר טרייבן פון פר דיר ביז דו זעקסט דיך מערין · אויך איין רפואה אז זיא קומט קומט זי איינציג ווייס די יודן ווערן ניט שטארקט אונ זייער לעכט הייבט אן איינציג ווייס צו שיינן ביז השי"ת וועט צו זיא מאכן לייכטען אויף אייביג אונ אלע וועלן פרעגען אונ וועלן זאגען מי זאת הנשקפה כמו שחר איז טייטש ווער איז דיא וואס זיא קוקט ארויס וויא דער מארגין שטערין ער איז באמת נאר איין קליינע לעכט אונ דר נאך יפה כלבנה שיין ווי די לעכט פון דר לבנה וייל די לעכט פון דר לבנה איז גרעסער פון דער לעכט פון דעם מארגן שטערן איבר דעם קומט זי שפעטער דר נאך קומט אגרעסערי ליכט ברה כחמה לויטער ווי די זון ווייל די לעכט פון דר זון איז גרעסער פון דער לבנה · אונ דער נאך קומט זייער איין גרויסע לעכט איומה כנדגלות שטארק אונ גרויס מיט לעכט אזו וויא דיא אורות העליונים :

תא חזי קום אונ זעה אז ווען עס דארף טאג צו ווערין ווערט נישט טאג אויף איין מאהל נאר עס הייבט אן צו שיינען איינציג ווייס אונ עס ווערט לעכטיג איינציג ווייס ביז עס ווערט לעכטיג אזו וויא עס דארף זיין אויך אז הקב"ה ווט זיך דער וועקין צו דער לייכטען דיא כנסת ישראל וועט ער צום ערשטין לייכטין אזו וויא איין שחר אזו ווי דער מארגין שטערין וואס ער איז טונקיל אונ דר נאך יפה כלבנה שיין ווי די לבנה אונ דער נאך ברה כחמה לויטער וויא דיא זון אונ דר נאך איומה כנדגלות איין פארכט בארע לעכט אזו וויא דיא דגלים העליונים אזו ווי מיר האבען גילערינט :

זוהר הקדוש פסוק אל גינת אגוז

תנו רבנן איין מאהל האט די וועלט גידארפט רעגין אזו האט רבי אליעזר גוזר תענית גיוועזין פערציג תעניתים אונ עס איז אבר קיין רעגען נישט גיקומן דער נאך הט ער פארבראכט פיל תפלות אונ עס איז פארט נישט גיקומען קיין רעגין · אזו איז רבי עקיבא גיקומען אונ ער האט תפלה גיטוען וויא ער האט נאר גזאגט משיב הרוח איז טייטש הקב"ה מאכט בלאזין דעם ווינט אזו האט אן גהובן ווינטן צו ווערן · אונ וויא ער האט גזאגט מוריד הגשם איז טייטש הקב"ה מאכט נידרן דעם רעגן אזו הט אן גהובן צו רעגינן · ווי רבי אליעזר הט דס גזעהן אז ער מיט זיינע פערציג תעניתים אונ מיט די פיל תפלות הט נאר ניט גפועלת אונ רבי עקיבא הט מיט איין תפלה תיכף גיפועלת אז עס האט גרעגינט אזו איז ער ביי זיך נבוך גווארן · רבי עקיבא אבר הט אים צוריק מחזק גוועזן ער הט גזאגט אז דס ווס ער הט גפועלת אונ ער ניט דס איז ניט וויל ער איז גרעסר נאר דס איז גליך צו איין מלך ווס ער הט גהאט איין אוהב נאמן ווס ער הט אים זייער שטארק ליב אונ דר מלך הט פון אים גהאט גרוס תענוג ווען ער האט מיט אים גרעט אמאל הט דר אוהב פון דעם מלך גדארפט עפיס אזאך צו פועלן ביים מלך אונ ער איז גגאנגן ארייין צום מלך ער זאל אים בעטן די זאך דר מלך אבר האט גהאט גרוס תענוג פון דעם אוהב נאמן ווס ער שטייט אונ רעדט פר אים אזו הט דר מלך אים גלאזט רעדן אונ בעטן אונ ער הט אים ניט תיכף גטוהן ווס ער הט פר לאנגט כדי ער זאל מקבל תענוג זיין פון דעם אוהב נאמן אונ אמאל הט אקנעכט פון דעם מלך גדארפט אזאך צו פועלן ביים מלך איז ער גגאנגן פר דעם מלך דר מלך האט ניט גוואלט אז דר קנעכט זאל ארייין קומן אין זיין פאלאסט ארייין מכל שכן ער זאל נאך רעדן מיט אים · אזו הט ער אים תיכף גטוהן ווס ער הט פרלאנגט כדי ער זאל ניט פיל רעדן צו אים אונ ער זאל ניט ארייין גיין אין פאלאסט ארייין דס נמשל איז רבי אליעזר איז גוועזן אזו ווי איין אוהב נאמן ווס השי"ת הט מקבל תענוג גוועזן פון זייני תפלות ווס ער טוט פר אים איבר דעם האט הקב"ה ניט גישיקט תיכף דעם רעגן כדי ער זאל ווייטער שטיין אונ מתפלל זיין צוא השי"ת אבר רבי עקיבא איז גגליכנט צו איין עבד מלך דארורך האט השי"ת גטוהן זיין בקשה · תיכף האט זיך רבי אליעזר בערוהיגט אונ עס איז גוועזן נח דעתיה · דר נאך האבן זיי צו זאמן גישמועסט סתרי תורה גרוסע סודות ורזין עילאין אין דעם פסוק אל גינת אגוז וגו' :

מדרש הנעלם

רבי יוסי אונ רבי חייא האבן ביידי גזאגט · זעה וויא פיל דער מענש דארף אין זין צו האבן אונ ער זאל אלי טאג אכטונג געבן אונ ער זאל גיט בעטראכטן טאג פר טאג אוך זאל ער אכטונג געבן אויף זייני מעשים אונ ער זאל מדקדק זיין אויף אלי זיינע ענינים אונ זאל אין זיין הארץ מהרהר זיין אז דס ווס השי"ת הט אים בשאפן אונ ער הט אים גיגעבן איין גיהויבינע נשמה פון אובן ווס זי איז העכר אונ גרעסר פון אלי בשעפנישן דס איז אלץ כדי ער זאל משתדל זיין בעבודת השם ברוך הוא וברוך שמו אונ כדי דער מענש זאל זיך מדבק זיין אן דעם היילינן בשעפר · אונ ער זאל חלילה ניט נאך גיין נאך נארישקייטין · אזו וויא רבי יוסי הט גזאגט אז אין דער צייט וואס הקב"ה האט דעם מענש בשאפן האט ער ארוף גיבראכט אין זיין גישטאלט ער הט אים גגעבן דעם צלם אלהים אונ ער הט אים גגעבן איין נשמה ער זאל פרשטיין אלי חכמות פון דר וועלט ווס קיין שום בשעפניש הט ניט דאס ער הט אים גיווארינט אונ האט אים מתרה גוועזן ער זאל נזהר זיין אכטונג צו געבן אונ מתבונן צו זיין אין זיין גרויסקייט אונ ער זאל נזהר זיין צו טון אלע מצות פון דר תורה אזו ווי עס שטייט אין פסוק ויאמר לאדם הן יראת יי היא חכמה וסור מרע בינה השי"ת הט אן גזאגט אדם הראשון די צוויי זאכן ער זאל משתדל זיין אונ מתבונן זיין אין יראת שמים ווס דאס איז איין חכמה גרולה ונפלאה מתבונן

צוא

בלבי המלכים הקדוש ב״ה ער איז נאהנט צו דיא אלע וואס רופן אים באמת און
הערט אבער נאר אום נאר צו די וואס זיי טוען זיין ווילן אזו ווי עס שטייט אין פסוק
רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם דעם ווילן פון זייני יראים טוט ער און זייער
גישריי הערט ער אום און ער העלפט זיי צו טאן תשובה זאגט רבי שמעון דאס
רחמנות פון הקב״ה איז אויף די כנסת ישראל אז ער דר וועקט זיי אזו ווי עס שטייט
אין פסוק פתחי לי עפין מיר אויף א טיהר פון תשובה כדי די זאלסט זוכה זיין צוא
אלע טובות און חסדים פון דר וועלט · ווייל דם גאנצי גוטס פון אלי עולמות און
פון איין עק וועלט ביז צום אנדרן עק האב איך נאר אן גיגרייט פון דיינט וועגן :
דבר אחר איין אנדרר פשט איז קמתי אני לפתוח לדודי דם מיינט מען די נשמה אין
גוף אז כל זמן די נשמה איז אין גוף וויכן זייא ניט טון קיין תשובה זאגט
רבי פנחס אין דר צייט וואס די נשמה גייט ארויס פון דעם גוף אין דר צייט הט זיא
חרטה פר וואס זי הט ניט גטאן קיין תשובה און דר גוף בלייבט איבער וויא איין
שטיין וואס הט קיין ווערט ניט נאך · איינס האט רבי פנחס גזאגט אז אלי זיבן טאג
זייט די נשמה גייט ארויס פון דעם גוף טרוערט זי זייער און זאגט קמתי אני לפתוח
לדודי נאר אבר דר עיקר פון דר תשובה איז ווען דר מענש הט נאך כח און זיין
גוף איז שטארק ווען ער איז ביי אלי כוחות דעמאלט אז ער טוט תשובה הייסט
דם אגוטי תשובה אבר די תשובה וואס ער טוט אז ער הט שון קיין כח ניט דאס
איז נאר קיין תשובה ניט עס הייסט איין תשובה אבר ניט קיין גוטע תשובה אזו
ווי רבי פנחס הט גזאגט א משל צו וואס איז די זאך גלייך צוא א מענש וואס ער זיצט
ביי זיין טיש און ער איז זייער הונגעריג און ער האט גרוס חשק צו עסן און ער
הט באמת זייער גוט גגעסן און אין מיטין עסן איז גקומן איין ארומאן און ער הט
גבעטן ער זאל אים געבין עפעס צוא עסן אזו האט ער זיך אפגיבייזרט אויף דעם
ארימאן און ער הט אים ניט גיגעבן דר ארימאן איז אוועק גגאנגן אין עגמת נפש
אין א שעה ארום הט מען אים ווידער געבראכט א פאר מאכלים ער זאל גיין עסין
און זיין בויך איז אבר שון פיל גוועזן ער הט שון ניט גקאנט נעמן אין מויל אריין
דעמאלט ווי ער הט שון ניט גיקאנט עסין הט ער גזאגט גיט דעם ארימאן צוא
עסין דם מאכל עס איז דארט גוועזן איין חכם הט ער צו אים גזאגט די שוטה ווען
די זאלסט נאך קאנן עסן וואלסטו ניט גגעבן דעם ארימאן צו עסן נאר אצונד די
האסט שון מער קיינכח ניט צו עסן גיסטו דם דם ארימאן דם נמשל איז דר מענטש
אויף דר וועלט גייט אום מיט זיינע נארישקייט אגאנצע טאג ער איז הונגעריג צו
עסין און צו פרדינן געלט אויך צו גניסן אלע תאוות וואס זיינע און נעהן דר ארימאן
איז דר יצר טוב אזו ווי ער ווערט אן גרופין אין פסוק עני ומסכן דר ארימאן קומט
צו אים און בעט אים ער זאל תשובה טאן און ער זאל לערנין תורה · נאר דער
מענש הערט אים ניט ווייל ער איז זייער הונגעריג צו אלי תאוות און צו עשירות ·
דר נאך ווי ער ווערט אלט ער קאן שון ניט פר דינן און ער הט שון אלי תאוות
עולם הזה פרלורן דעמאלט זאגט ער איך וועל תשובה טון · און באמת איז דם
איין ספק גדול אוב ער וועט דער לעבין תשובה צוא טוהן אדר ניט · און השי״ת
זאגט צו אים די שוטה אצונד אז די קענסט ניט מער טוהן ניט פר דינין און ניט
מער צו גניסן זאגסטו אז די ווילסט טוהן תשובה · ווען די זאלסט זיין ביי אלי
כוחות וואלסטו גוויס קיין תשובה ניט גטוהן דר ווייל גייט די נשמה אוועק פון
אים און שטארבט אן תשובה זאגט רבי יהושע בן לוי וואס דארף מען דא פיל
חקירות אין דעם ענין צו זאגן עס שטייט אין פסוק מפורש וואס לערינט אונז דם
עס שטייט וזכור את בוראך גדענק דיין בשעפר עד אשר לא יבואו ימי הרעה איידר עס
קומן די שלעכטי טעג איידר מען קומט אין דיא אלטי יאהרן אז מען הט שון קיין
כח ניט צו טוהן קיין שום זאך :

אמר המעתיק מיר האבן דא גישריבן דאס טייערי ענין פון תשובה וואס שטייט
גישריבן אין זוהר הקדוש נאר אבר כדי דם ענין זאל זיין בשלימות וועל איך
דא שרייבן דם ענין פון דעם וואס ער קומט אויף דר עלטער וויא אזו ער זאל טוען
תשובה אז זיין תשובה זאל אן גינומן ווערן ער זאל ניט מייאש זיין ער זאל ניט
זאגן וואס וועט מיר ארויס קומן פון דר תשובה אז די תשובה איז נאר ניט ווערט
ער זאל אזו ניט זאגן נאר ער זאל תשובה טוען אויף דעם אופן וואס מיר וועלין
דא שרייבן אזו קען ער זיין זוכה אז זיין תשובה וועט אן גינומען ווערין און אלע
עבירות וועלן ווערן זכיות און ער וועט זוכה זיין צו איין שכר וואס עס הט קיין שיעור
און קיין ערך ניט :

דר שורש פון תשובה און דר עיקר איז חרטה אז תיכף וויא ער האט זיך צום הארץ
גינומן די חטאים וואס ער הט גטוהן זאל ער חרטה האבין אויף דעם אלעם וואס ער
הט גיטוהן ער זאל אום גיין מיט איין צו ברעכין הארץ און מיט איין ביטר גימיט
אויף די עבירות וואס ער האט גיטוהן אז ער האט מטמא גיוועזן זיין נפש וואס זיא
קומט ארויס פון איין הייליג מקום השי״ת הט אים בשאפן מיט איין נשמה טהורה
און ער הט זיא מטמא גיוועזין · ובפרט זאל ער זיך מצער זיין אויף דעם וואס ער
הט גיזינדיגט קעגן דעם מלך מלכי המלכים וואס ער איז הייליג בכל מיני קדושה · דער
רמב״ם זכרונו לברכה שרייבט אז די חרטה זאל זיין אזו גרויס אז דער הייליגער
בשעפר וואס הט דעם מענטש בשאפן און ער ווייסט אלדינג וואס אין די מחשבות
פון דעם מענטש איז מיט אלע זיינע כוחות ווי אזו זיי זענן · דר הייליגר בשעפר
זאל קענן עדות זאגן אויף דעם מענטש אז די חרטה וואס ער הט אצונד איז איין
ריינע אמתדיגי חרטה אז ער וועט שוין בשום אופן נישט טוען די עבירה · השי״ת
זאל קענן עדות זאגן אויף אים אז אלע זיינע מחשבות מיט אלע זיינע כוחות זענן
פול חרטה · פון דעם איז צו פר שטיין אז ווען אויך איין זקן וואס ער הט שוין קיין
כח נישט צוא טוען קיין עבירות · ווען ער טוט תשובה מיט איין חרטה מעומקא
דליבא באופן אז גאט ב״ה וואס ער איז איין בוחן לבבות וואס ער ווייסט דם אינווייניגסטי
פון די מענטשן · אז ער וועט אויף אים קאנן עדות זאגן אז אלע זייני כוחות מיט
די מחשבות זענן פול חרטה אז אפילו ווען ער זאל זיין יונג ביי אלי כוחות וואלט
ער אויך שוין מער נישט גיטוען די עבירות דם איז זייער איין וואלע תשובה עס
איז קיין חילוק נישט צווישן איין יונגן מאן און צווישן איין זקן ווען ער קאן נאר
טוען אזוא איין תשובה מיט חרטה מעומקא דליבא ושב ורפא לו זאל ער תשובה
טוען אין זיין נפש וועט איין רפואה האבען :

עס שטייט אין גמרא יומא עס הייסט אנדרש קיין תשובה גאר באותו פרק ובאותו
מקום ובאותה אשה דם הייסט אז ער הט גיטוען תשובה אז ווען עס הט זיך אים
גטראפן די זעלביגי סבות וואס דעמאלט בשעת ער הט גיטאן די עבירה און דער
צו פארט הט ער נישט גיוואלט מער די עבירה טוען · למשל די זעלביגי צייט און
די זעלביגי אשה און אויף דעם זעלבגן ארט און ער האט פארט נישט גיטאן דיא
עבירה דם איז איין סימן אויף דעם אז ער הט שוין גיהאט איין אמתדיגע חרטה ·
פון דעם קאנן מיר שוין לערנן אז דר עיקר פון דער תשובה איז די גרויסע חרטה
אז ער וועט שוין בשום אופן נישט טאן די עבירה אפילו ווען ער וועט האבן אלע
סבות וואס וועלן אים העלפן צו דר עבירה אז ער הט אזו שטארק חרטה איז דיא
תשובה זייער אן גינומן פר השי״ת :

אויך אזו איין אלטער מאן ווען ער טוט תשובה מיט דער גרויסע חרטה אז אלע
מחשבות מיט אלע זיינע כוחות הנפש זאלן זיין פול חרטה אז השי״ת וואס ער
איז איין בוחן לבבות זאל קענן אויף אים עדות זאגן אז ער וועט שוין דאס נישט
טאן אז אפילו ווען ער זאל זיין יונג ביי אלע כוחות וואלט ער שוין מער ניט גיטאן
דעם חטא · דר דאזיגר מענטש וואס ער הט אזו איין גרויסי חרטה דר איז גגליכן
צו איין בעלי תשובה וואס ער הט גיטאן תשובה בשעת מעשה ווען ער הט גיטאן
די עבירה אין די יוגנט ווען ער איז גיוועזן ביי אלע כוחות :

דאס דאזיגי וואס עס שטייט אין אלע הייליגע ספרים ובפרט אין זוהר הקדוש און
אין דר הייליגר גמרא איין חילוק צווישן תשובה אין דער יוגנט און צווישען
תשובה אויף דר עלטר דם איז ווייל מסתמא איז די תשובה אין די יוגנט אמת ·
ער הט חרטה באמת האטשי ער קאן נאך טוען די עבירה דער צו פארט טוט ער
זיא נישט דם איז איין סימן אז ער טוט נישט דורך דעם פחד פון השי״ת אבר אויף
דיא עלטר איז דיא תשובה איבר דעם נישט קיין גוטע תשובה ווייל ער זאל נאר
קענין טאן וואלט ער קיין תשובה ניט גיטאן · ער טוט נאר אבער די תשובה ווייל
ער הט שוין קיין כח ניט צו טאן עבירות נמצא ווען דר מענטש טוט אבר תשובה
מעומקא דלבא אז השי״ת קאן אויף אים עדות זאגען אז ווען ער זאל אפילו יונג זיין
וואלט ער אויך שוין מער די עבירה נישט גיטאן דר איז איין בעל תשובה באמת
ער מעג זיין אפילו איין זקן גדול וואס ער הט ערשט תשובה גיטאן אויף דר עלטר :

יעדער מענטש וואס ער גיט אכטונג אין די הייליגי ווערטר פון דעם זוהר הקדוש
וואס מיר האבן מעתיק גיוועזין דם משל פון דעם תנא רבי פנחס קען ער
גוט פר שטיין אז די ווערטר וואס מיר האבן גישריבן זענן אמת ויציב · עס שטייט
אין זוהר איין משל אז דר חכם הט גיזאגט צו דעם מענטש שוטה אלו יכולת לאכול

לא

צוא זיין אין גרולה הבורא אונ אין כבוד הבורא מען זאל קאנין קומן צוא יראת שמים אויך מען זאל פרשטיין אונ אכטונג געבן אויף די מצות פון דער תורה מען זאל חלילה ניט פעהלן קיין שום זאך פון דר תורה סייא פון דיא מצות עשה סייא פון דיא מצות לא תעשה וארן אז מען פעהלט איינזאך פון דר תורה אפילו א מצות עשה הייסט מען קיין סור מרע ווי איז שון פרהאנדן איין גרעסר רע שלעכטס ווי אז מען פרפעהלט א מצוה פונדר תורה וואס השי"ת הט געהייסן מען זאל די מצוה יוא טוהן דר דאזיגר מענש הייסט איין רע שלעכטר ווייל ער האט ניט גפאלגט דיא מצות פון דעם הייליגן באשעפר :

אמר רבי תנחום זאגט רבי תנחום השי"ת הט דעם מענש בשאפן נאר פון דעסט וועגן ער זאל זיך משתדל זיין אין כבוד פון דעם בשעפר אזו ווי עס שטייט אין פסוק ולכבודי בראתיו איך האב אים בשאפן ער זאל משתדל זיין צו וויסן מיין כבוד אונ ער זאל אכטונג געבן אויף זיינע מעשים כדי ער זאל האבן איין חלק לעולם הבא · זאגט רבי יהודה אלע טאג גייט ארוס איין בת קול פון אובן וואס זיא רופט אוס אונ זאגט וויי צו די מענשין וואס זעהן ניט מיין כבוד אונ וואס גיבן ניט אכטונג זיי זאלן וויסן מיין כבוד אונ דס איז די צייט ווען דיא זון הייבט אן צוא שיינן דעמאלט טוהן אלי מלאכים עליונים והחיות הקודש אונ דר כסא הכבוד פון השי"ת אונ די בשמים ביימר פון דעם גן עדן אויך אלי ביימער פון דעם הימל אונ ערד מיט אלערלייא חיילות טוהן ציטרין אונ טוהן לובן דעם באשעפר פון אלעם אונ דס דאזיגע קול שרייט אוס צו די מענשין וואס גיבן ניט אכטונג דעם כבוד פון דעם מלך העליון אונ זיי זאגן ניט קיין שירות ותשבחות פאר השי"ת אזו ווי אלע בשעפעניש זאגן איבר דעם הט רבי אלעזר גזאגט אז מען טאר ניט מתפלל זיין נאר אין דר צייט ווי די זון גייט אויף אזו ווי עס שטייט אין פסוק ייראוך עם שמש :

אמר רבי יוחנן זאגט רבי יוחנן הקב"ה הט בשאפן מלאכים אובן זיי זאלן לובן אונ זיי זאלן זאגן שירות ותשבחות אלי נאכט אונ ער הט בשאפן קעגן זיי דיא יודען אין עולם התחתון זייא זאלין אים לובן אונ זייא זאלן זאגן פאר אים שירות ותשבחות אלע טאג :

מיר האבן גלערינט אז דרייא משמרות איז בייא נאכט אונ אין דיא דאזיגי דרייא משמרות טיילן זיך דרייא כיתות מיט מלאכי השרת זייא זאלן לובן זייער באשעפר אין יעדן משמר · אונ קעגן דיא דאזיגע דרייא משמורות איז דא דרייא תפלות פון ביי טאג וואס דיא יודן זענן מתפלל זייא זאלן לובן השי"ת אין דיא דרייא תפלות · תפלת שחרית תפלת מנחה תפלת מעריב · אויך האבן מיר גלערינט אז אין מיטן דר נאכט ווען הקב"ה גייט אין גן עדן אריין מיט דיא צדיקים דעמאלט ווערן אפין אלי טוערייי אין הימל אונ דעמאלט איז איין עת רצון צו לערנן תורה אונ דיא כתות מלאכי השרת אונ אלי בשמים ביימר אין גן עדן אונ אלי צדיקים הייבן אן צו זונגן פר השי"ת אונ די דריטע כתה פון דיא מלאכים זאגין שירה ביז דר מארגן שטערן קומט ארוס אונ עס איז איין שולדנקייט פר איעדן יוד אז אין דר צייט ווען דר מארגן שטערין גייט אויף ער זאל אויף שטיין אונ זאל זיך שטארקן מיט שירות ותשבחות פר הקב"ה ווייל עס גיין צו זאמן די שירות ותשבחות פון די מענשן מיט די שירות ותשבחות פון די מלאכים :

אמר רבי יוחנן זאגט רבי יוחנן ווען הקב"ה גייט ארוס פון די גלוסטיגע עולמות אונ ער קומט מיט די צדיקים אין גן עדן אריין דעמאלט ווארט ער אונ ער הערט דס קול פון דעם וואס איז עוסק בתורה אזו ווי מיר האבן גלערינט אז דס קול איז ביי השי"ת חשובר פון די שירות ותשבחות וואס די מלאכי השרת זאגן פר אים אזו ווי עס שטייט אין פסוק אל גינת אגוז ירדתי לראות וואס מיינט מען דס לראות ער קומט זעהן דיא דאזיגע וואס זענן עוסק בתורה :

זוהר הקדוש פסוק מי יתנך

מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי ר' יהודה הייבט אן דעם פסוק האבן די חבריא מפורש גוועזן דס זאגן די יודין צו גאט וואס ער איז דר מלך מלכי המלכים דר שלום פונדר וועלט מי יתנך כאח לי דס מיינט מען יוסף הצדיק איבר די ברידר הט ער צו זייא גזאגט ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם איז טייטש איך וועל אייך שפייזן מיט אייערי קינדר אונ ער הט זיי באמת גישפייזט אין דעם הונגר אזו בעט דיא כנסת ישראל פר הקב"ה מי יתנך כאח לי איז טייטש ווער וועט דיך געבן צוא מיר אזו ווי יוסף הט ניך נוהג גוועזן מיט זיינע ברידר אז ער האט זיי געגעבן פרנסה אזו זאלסטו אונז אויך געבן פרנסה :

זוהר הקדוש פסוק אחות לנו קטנה

אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה רבי אבא הייבט אן אחות לנו קטנה דס מיינט מען די כנסת ישראל וואס ווערט גירופן צו הקב"ה אחות שוועסטר ושדים אין לה דס איז דס וואס מיר האבין גילערינט אז אין דר צייט ווען השי"ת הט מקרב גוועזן דיא יודן צום בארג סיני אזו האבין זיי ניט גהאט קיין זכות אונ קיין מעשים טובים אזו ווי עס שטייט אין פסוק ושדים אין לה קיין ברוסטן הט זי ניט גהאט דס איז די שונהייט פון דר אשה עס הט איר גפעלט די שונהייט דס מיינט מען די מעשים טובים · מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה וואס וועלן מיר צו איר טון ווען השי"ת וועט זיך באווייזן אויף דעם בארג סיני ער זאל רעדן אין דר תורה אזו וועט די נשמות פון זייא ארוס פליען אונ וועלן ניט קענן אוס האלטן דעם גרוסן פחד פון השי"ת :

אמר רבי יוסי זאגט רבי יוסי אין דר צייט וואס יודן זענן גגאנגן צוא דעם בארג סיני אין דר דאזיגע נאכט מיט די דרייא טעג וואס זיי האבן זיך פורש גוועזן פון זייערי ווייבר זענן גקומן מלאכים עליונים אונ האבן מקבל גוועזן דיא ישראל באהבה · די מלאכים העליונים זענן גוועזן אובן אונ די יודן זענן גוועזן הונטן דיא מלאכים האבן מקדש השם גוועזן אובן אונ די יודן האבן מקדש השם גוועזן אין דעם עולם התחתון · אונ יודן זענן גיקריינט גווארן אין דער דאזיגר נאכט מיט זיבציג קרוינען אונ מלאכים העליונים האבן גזאגט אחות לנו קטנה ושדים אין לה זייא האבן קיין מצות ומעשים טובים ניט מה נעשה לאחותנו וואס פאר איין כבוד וגדולה וועלן מיר טון צוא אונזר שוועסטיר ווען השם יתברך וועט זיך באווייזן אויף דעם בארג סיני אז ער זאל די יודן געבן די הייליגע תורה :

זוהר הקדוש פסוק כרם היה לשלמה

רבי יוסי ורבי חייא זענן גגאנגן אונטר וועגינס זאגט רבי חייא צוא רבי יוסי זאג מיר פון די גוטע זאכן וואס דיין פאטר הט גזאגט פון דעם גרוסן תענוג פון דר נשמה בעולם הבא · ער ענטפרט אים מיר וועלן פון דארט אוועק ווייל זיי טוהן ניט קיין רעכטי מעשים זאגט ער צוא אים נוא אדרבה דאדורך דארף מען דא לערנן כדי מען זאל ניצול ווערן פון זיי · ער ענפרט אים אז אין איין מקום סכנה איז דס ניט גזאגט :

דר נאך ווי זיי זענן אוועק גגאנגן זאגט רבי יוסי איך וועל דיר זאגן אזאך אונ דס איז בהאלטין גוועזן צווישן די אוצרות פון מיין פאטר עס שטייט אין פסוק כרם היה לשלמה דעם כרם מיינט מען די הייליגע נשמה וואס זי איז גיפלאנצט אובן אונטר דעם כסא הכבוד אזו ווי איין כרם ווייגשטאק היה לשלמה דס איז הקב"ה וואס דר שלום פון דר וועלט איז ער · איבר דעם הייסט ער שלמה בבעל המון דס איז דר כסא הכבוד וואס ער איז שולט איבר אלעם · ער גוועלטיגט איבר אלי חיילות פון הימל אונ ערד אונ ער איז דר הער פון אלי · ער גיט די נשמה לנוטרים את פריו צו די דאזיגי מענטשן וואס היטן די תורה מיט די מצות ומאתים לנוטרים את פריו הקב"ה הט זייער פיל עולמות אובן איבר אלי חיילות פון דעם הימל אונ טויזנט אונ צוויי הונדערט אנדרי עולמות וואס ער גייט אריין אין זיי ער זאל זיך משתעשע זיין מיט דיא צדיקים אין גן עדן · איש יביא בפריו אלף כסף דס זענין טויזנט עולמות וואס הקב"ה איז זיך משתעשע מיט די צדיקים אין גן עדן · השי"ת זאל העלפן מיר זאלן זיין פון די צדיקים מיר זאלן זוכה זיין צו דר הייליגר תורה ורזין עילאין אמן :

חסלת שיר השירים

מגלת רות

זוהר הקדוש

ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ הייבט אן דער סבא אונ זאגט אין דר צייט וואס השי"ת איז דן דיא וועלט ווען איז ער צום ערשטן דן צוא דיא דאזיגי מענטשין וואס זיי זענן דיינים אונ זענן דן דיא וועלט זייא טוט השי"ת צום ערשטין משפטן אונ אז די דיינים האבן שלעכט גימשפט די וועלט קומט איין הונגר אויף דער וועלט עס שטייט אין פסוק וישנספה בלא משפט איז טייטש עס איז פר האנדין מענטשין שטארבן ווייל עס איז קיין משפט ניט פר האנדן בעולם אז דיא דיינים

נעמין שוחד אונ פר קריטן דעם אמתדיגן משפט פון דעם קומט הונגר אונ גרויסי צרות אויף דער וועלט • איז קשה וואס איז דיא וועלט שולדיג אז די דיינים זענן שלעכט אונ טוהן ניט קיין רעכט אויף דר וועלט אז דארוף זאל גישטראפט ווערן די גאנצי וועלט מיט הונגר דר תירוץ איז די ארימי לייט זענן די כלים פון השי״ת ווען עס קומט איין הונגער בעולם שרייען זיי פאר השי״ת אונ השי״ת הערט זייער גישריי אונ גיט אכטונג אויף דר וועלט אויף די דאזיגע מענשן וואס האבן גורם גיוועזן דעם גרוסן צער אויף דר וועלט אונ זיי שטארבין פר דיא צייט אזוי ווי עס שטייט אין פסוק אם צעק יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני איבער דעם זאגט דר פסוק ויש נספה בלא משפט אז עס איז פרהאנדן אז מען שטארבט ווייל ער האט קיין רעכט ניט גטון עס איז קיין חילוק ניט צווישן איין דיין וואס ער פרקרימט דעם משפט דס הייסט ער פסקנת שלעכט ער איז מחייב דעם וואס קומט ניט אדר ער פטרת דעם וואס קומט בייא אים ווייל ער האט שוחד גנומן וכדומה • אונ צווישן דיא גרוסע לייט די ראשי העדה וואס קאנן אכטונג געבן עס זאל גוט זיין אונ גיבן ניט אכטונג אויף דר וועלט אונ ווערן ניט קיין שום שלעכטס צו טוהן :

ואמר רבי יוסי נאך איין זאך האט רבי יוסי גזאגט אז דר דאזיגר דיין וואס ער איז ניט מחמיד אויף דעם דין ער זאל מדקדק זיין אויף יעדן דין ווי מען דארף אויף דעם דאזיגן מענש איז מען מחמיד פון אובן אונ זיי שטארבן פר דר צייט : עס איז פר האנדן טייל דיינים וואס פסקינן דעם דין לאמיתו דין אמת אזוי ווי מען דארף אונ זיי זענן מקבל שכר פאר דעם פסק אונ טייל פסקינן אויך דעם דין אמת אונ ווערן גישטראפט פר דעם מיר האבן גלערנט אז דס בית דין דארף צו בשטראפן מענטשן וואס טוהן ניט אזוי וויא מידארף צו טוהן על פי דת ישראל אונ פיל מאל דארף מען מעניש צו זיין כדי מען זאל מאכן איין גדר צוא דער תורה האטשי דר דין תורה איז ניט אזוי אונ דר דאזיגר דיין וואס ער פסקנת וויא דער דין איז אונ ער מאכט ניט קיין גדר צו דער תורה האטשי דר דין איז גאנץ אמת דר דיין שטארבט פר דר צייט אונ ער ברענגט אויף די וועלט צרות ורעות רחמנא ליצלן :

מדרש הנעלם

פתח רבי יהודה הייבט אן אונ זאגט עס שטייט אין פסוק רפאות תהי לשרך וגו׳ די תורה איז איין רפואה צום מענש צום גוף אונ צו זייני ביינר אויף דער וועלט אונ אויף יענר וועלט • אזו וויא רבי נחמיה האט גזאגט אויף ער וועלט איז איין רפואה צום מענש דער וואס לייענט קריאת שמע אזו וויא מידארף צו לייענן אלע טאג קריאת שמע :

אמר רבי נהוראי אין קריאת שמע איז דא צוייא הונדרט אונ אכט אונ פערציג ווערטר אזו פיל אברים ווי דר מענש האט • דר מענש האט צוויי הונדרט אונ אכט אונ פערציג אברים אונ אז ער לייענט קריאת שמע אזו וויא מידרף נעמט יעדעם אבר אווארט אונ דאס אבר ווערט גיהיילט פון דעם ווארט • איז קשה עס איז באמת נאר אין קריאת שמע דא צווייא הונדערט אונ פינף אונ פערציג ווערטר פאר וואס זאגט רבי נהוראי אז עס איז פר האנדין צווייא הונדרט אונ אכט אונ פערציג ווערטר • דער תירוץ איז אזו • אין קריאת שמע איז דא רמ״ה ווערטר ווייניגער דרייא ווערטר נאר מיט דעם וואס דער חזן זאגט צוויי מאל הי אלהיכם אמת מיט דעם איז ער משלים דיא רמ״ח ווערטר אונ ער פר רעכט מיט דעם די רמ״ה אברים איבר דעם דארף יעדער מענטש גוט אויס הערן ווי דר חזן זאגט הי אלהיכם אמת אונ ער זאל מכוון זיין דיא ווערטר כדי ער זאל משלים זיין דיא רמ״ח ווערטער וואס זיי היילין דיא רמ״ח אברים יעדעם ווארט גיט ארויין איין כח אין איין אבר פון דעם מענטשס איברים אונ אז ער פעלט איין ווארט שראפט ער דעם כח פון איין אבר וואול דעם מענטש וואס ער איז מכוון צו אלע ווערטער פון קריאת שמע ער זאל זיך משלים זיין אלע זייני איברים ער זאל נישט זיין קיין בעל מום אויף קיין שום אבר הלילה אונ ער זאל ניט בלייבן אן איין אבר :

אמר רבי יוסי זאגט רבי יוסי פון רבי עקיבא ווען די קדמונים האבן מתקן גיוועזן קריאת שמע קענן די עשרת הדברות אונ קענן די׳ צאל פון די איברים פון דעם מענטש אונ קעגין דיא דרייא ווערטר וואס פעהלט האט מען מתקן גיוועזן דער חזן זאל צוויי מאהל זאגין יי אלהיכם אמת • אונ יעדער מענטש זאל מכוין זיין אויף זיי • אויך האבן זיי מתקן גיוועזן דרייא שמות תחלת קריאת שמע אונ דריי שמות צום סוף קריאת שמע תחלת זאגט מען יי אלהינו יי אונ צום סוף זאגט מען יי אלהיכם אמת • אונ יעדר וואס לייענט קריאת שמע אזו ווי מיר האבן גישריבן דער ווערט ניט ניזוק אין דעם טאג • אונ דער דאזיגר וואס לייענט קריאת שמע ביחיד ניט בצבור אונ ער הערט נישט דעם חזן אויס זאגן הי אלהיכם אמת דער דאזיגער מענטש זאל מכוון זיין אין דיא פונפציג ווערטר פון ויציב ונכון וקים וישר וגו׳ :

זוהר הקדוש

ושם האיש אלימלך מיר האבן גילערנט אז אזו ווי עס איז מרומז ביי אברהם ויצחק שרה ורבקה דר שם הוי״ה אזו איז מרומז דא אין די פסוקים הויכע ענינים מיר האבן גילערנט אז די חלקים פון דר נשמה פון די מענטשן זענן גיטיילט אויף פיר חלקים נפש• רוח• נשמה חיה נשמה לנשמה וואס הייסט חיה אונ יחידה דס איז מרמז אין די מגלת רות • אלימלך דס איז די העכסטי מדריגה קעגן חלק חיה • נעמי הייסט די נשמה וואס זיא איז פון דעם ארט פון אויבן וואס זיא הייסט אויבען נועם הי אלהינו • מחלון הייסט דר רוח וואס זיא איז פון דעם ארט פון אויבן וואס השי״ת איז מוחל • רות דס איז קעגן נפש • כליון דס איז דר רוח הבהמה וואס דס איז דער חלק יצר הרע • ערפה דס איז ווידר דס נפש הבהמות וואס איז דר בת זוג פון דעם יצר הרע פון דעם קומט אז מען זאל זיין איין קשה עורף • ווען דער מענטש איז זוכה בלייבן בייא אים דיא אלי חלקים פון דער הייליגר נשמה אונ אז ניט גייט פון אים אוועק דיא חלקים אזו וויא עס שטייט ותצא מן המקום אשר היתה שמה וגו׳ באשר תלכי אלך באשר תליני אלין • דס מיינט מען אלע מצות עשה אונ דיא מצות לא תעשה באשר תלכי אלך דארט ווי דו וועסט גיין וועל איך זיין דאס איז מרמז אויף מצות עשה וואס דס זענן די אלע מצות פון דר תורה וואס מידארף זיי טוען אונ מען דארף גיין רוען אז מען וויל זיי מקיים זיין באשר תליני אלין דארט ווי דו וועסט נעכטיגן אונ וועסט רוען דארטן וועל איך אויך נעכטיגן דס איז מרמז אויף די מצות לא תעשה וואס זייער גאנצער קיום איז מיט נישט טוען אונ מיט רוען אז מען בלייבט שטיין אונ מען גייט ניט מער אונ מען טוט נישט ער זאל זיין אויף אזו אמדריגה אזו ווי איינער ליגט אונ שלאפט טוט ער גיווים קיין שום זאך נישט אזוא זאל ער זיין בייא דיא מצות לא תעשה ער זאל נישט טוען קיין שום עבירה חלילה :

זוהר הקדוש פסוק ויאכל בועז

ויאכל בועז וייטב לבו רבי יוסי פתח רבי יוסי הייבט אן דעם פסוק וייטב לב וואס מיינט מען דס אז ער האט גוטס גיטוען דעם הארץ דס מיינט מען אז ער האט גיבענטשט ברכת המזון • אונ דס איז דר סוד אז דר דאזיגר וואס בענטשט ברכת המזון ווען ער עסט אפ דר טוט גוטס זיין הארץ מיט דער נשמה :

מדרש הנעלם

רבי נהוראי ורבי יצחק זענן גיגאנגן אונטר ווענינם ווי עס האט אן גהובן טאג צוא ווערן האט רבי נהוראי אויף גיהובן די אויגן צום הימל האט ער גזעהן די מארגן שטערן ווי זיי ציטרן אזו זאגט ער צו רבי יצחק וויא דיא שטערן ציטרן פאר דער גרויס פון זייער בשעפר עס איז גיקומן אצונד די צייט זיי זאלן שירה זאגן אונ די בני אלהים שטייען אויף זיי אונ אז זיי לאזן אויס אזו טוען דיא אלע חילות וואס האבן אנאנצע נאכט גיזאגט שירות ותשבחות זיי בלאזן איין תרועה אז עס קומן זיך צו זאמן אלע חיילות פון ביי נאכט אונ זיי גייען יעדרר אויף זיין ארט אונ די חיילות פון ביי נאכט הייבן אן צו ציטרן אונ צו שרעקין פר דעם גרויסן פחד פון דעם בשעפר אונ זייא זאגן שירה אזו שטייט אין פסוק ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים איז טייטש ווי די שטערן פון דר פריא הייבן אן צו זינגן בלאזן די בני אלהים אתרועה :

וויא זיי זענן גיגאנגן זאגט רבי יצחק צוא רבי נהוראי ער זאל אים זאגן עפעס פון די גוטי זאכן וואס ער האט גיהערט אין קריאת שמע דעם פסוק שמע ישראל הי אלהינו ה׳ אחד • פתח ואמר ער הייבט אן אונ זאגט עס שטייט אין פסוק שמע ישראל הי אלהינו הער דו יוד גאט איז אונזר גאט איז קשה דס גישיקט זיך ווען די קינדר פון יעקב אבינו האבן גיזאגט צו זייער פאטר וואס ער האט אויך ישראל גיהייסן איז רעכט שמע ישראל הער ישראל אחר אז משה רבינו האט צו די יודין גזאגט גישקט זיך אויך שמע ישראל הערטס אויס יודן אונזר גאט איז איין גאט אבר אצונד אז די גאנצע וועלט אלע יודין זאגן דס צו וועמן זאגן זייא שמע ישראל הער דו יוד • יודין אליין זאגן דאס יעדר פר זיך ניט צו קיינעם • דר תירוץ איז אזו מיר האבן

גילערנט

געלערנט יעקב אבינו איז ניט געשטארבן און הקב"ה האט אים געתתמית אויף זיין כסא הכבוד ער זאל זיין תמיד איין עדות אויף זיינע קינדער אז זיי טוען איינציגן זיין הייליגן נאמן אזו ווי מען דארף צוויי מאל אין טאג און אז זיי זאגן מייחד זיין הייליגן נאמן זאגן זיי שמע ישראל זיי רופן צו יעקב אבינו וואס ער זיצט אין כסא הכבוד ער זאל הערין און ער זאל עדות זאגן אז זיי טוען איינציגן זיין נאמן אזו ווי מען דארף :

פתח ואמר ער הייבט אן און זאגט וואול איז דעם פאטער וואס ער האט אזעלכע קינדער אויף דר ערד · וואול איז די קינדער וואס קריינן דעם פאטער מיט זעלכע טייערע קרוינן · אין דר צייט הייבן אן אלע חיילות אין הימל און זאגן בשכמל"ו און יעקב ווערט געקריינט מיט דרייצען נהרי אפרסמונא · און ער שטייט תמיד און שיצט זיינע קינדער אזו ווי איין שטאט וואס איז ארום איין מויער כדי דר מדת הדין זאל ניט שולט זיין אין זיי און קיינר פון די פעלקר זאל נישט קאנען קיין שליטה האבין אין זייא :

פתח רבי · רבי הייבט אן און ער זאגט אין דעם זעלבגן געשטאלט ווייא די צוועלף שבטים זענן געוועזין הונטן דיא קינדר פון יעקב אבינו · אזו איז אובן אויך פארהאנדין אגעשטאלט פון יעקב מיט צוועלף קינדר וואס זענן צוועלף שבטים אובן אין הימל · און אזו וויא דיא יודין זענן מייחד זייא איינציגן דעם הייליגן נאמן הונטן אויף דר ערד אזו טוען די מלאכים העליונים אין הימל :

פתח רבי ר' הייבט ווידר אן און זאגט עס שטייט אין פסוק כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם איז טייטש אזו האט השי"ת געזאגט צום הויז געזינד יעקב וואס ער האט געלייזט זיין פאטר אברהם · איז קשה האט דען יעקב אויס געלייזט זיין פאטר אברהם · יעקב איז נאך גאר נישט געבארן געווארן אין דר צייט פון אברהם אבינו דר תירוץ איז אזו אין דער צייט וואס מען האט אברהם אבינו געווארפן אין קאליך אויבן אריין האט הקב"ה צו זאמן גינומן די גאנצע פמליא של מעלה און ער האט זיי געזאגט זיי זאלן מציל זיין אים פון דעם קאליך אויבין ווייל ער איז איין אוהב ה' · דיא מלאכים האבן געזאגט צו השי"ת עס וועט אבר פון אים ארויס קומין עשו הרשע · זאגט השי"ת עס וועט פון איהם ארויס קומען דער צדיק יעקב אזו האבען זייא געזאגט אז ער זאל ניצול ווערען אין זכות פון יעקב הצדיק דאס מיינט דער פסוק אשר פדה את אברהם אז יעקב האט אויס געלייזט אברהם אבינו :

מדרש הנעלם

אמר רבי חסדאי זאגט רבי חסדאי · רות דורך איר גרויס צניעות איז זיא געגאנגען תחת כנפי השכינה און דוד איז פון איר ארויס געקומן · פרעגט רבי פדת רות אז זיא האט זיך מגייר געוועזן פר וואס האט מען איר נישט געגעבן איין אנדערען נאמן נישט זיא זאל הייסן דעם זעלבגן נאמן ווי פריער דר תירוץ איז אזו רות האט זיך מגייר געוועזן ווען זיא האט גינומן איר מאן מחלון און נאך דערמאלט האט זי זיך מגייר געוועזן און ער האט איר געגעבן דעם נאמן רות פריער האט זיא געהייסן גילית און וויא זיא האט זיך מגייר געוועזן האט ער איר אנאמן געגעבן רות און ווי זייערע מאנען זענען געשטארבן מחלון און כליון · דערמאלט איז ערפה צוריק געגאנגען צו איר ערשטע אמונה און רות איז געבליבן אן דער יודישן אמונה קלעבן עס שטייט אזו מפורש אין פסוק אז ביידי רות און ערפה האבן זיך מגייר געוועזן ווען זייא האבען חתונה געהאט מיט זייערע מאנען מחלון וכליון חס ושלום מען זאל זאגען אז זייא האבן גינומן פון עובדי כוכבים וייבער נאר זיי האבן זיך מגייר געוועזן צוא דער חתונה און נאך דעם ווי זיי זענען געשטארבן איז ערפה צוריק גגאנגן צו איר ערשטע אמונה און רות איז געבליבן ווייטער קלעבן אן דער יודישער אמונה עס שטייט אין פסוק הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה איז טייטש ערפה איז צוריק געגאנגען צוא איר פאלק און צו איר גאט · נוא אז עס שטייט זיא איז צוריק געגאנגן צו איר גאט כמו ניין אז זיא האט זיך שוין מגייר געוועזן און האט צו געטרעטן צום בשעפר פון דר וועלט ער זאל איר גאט זיין נאר אצונד גייט זי צו ריקצו איר גאט · שטייט געשריבין ורות דבקה בה איז טייטש רות איז געבליבן קלעבן אן איר דס מיינט מען אז זיא איז געבליבן קלעבן אן דר הייליגר אמונה זיא האט נישט צוריק געטרעטן צו איר ערשטע אמונה האטשי איר מאן איז געשטארבן איז זי געבליבן קלעבן אן דר הייליגר אמונה ?

זוהר הקדוש

דבין נעמען הייסט דם גיהנם · בור · שחת · דומה · טיט היון · שאול · צלמות · ארץ תחתית · און אויך זיבן טויערן האט דאס גיהנם קעגען דיא זיבן נעמן וואס עס ווערט גירופן · זיבן ערלייא וואונונגן איז פר האנדן אין גיהנם זיי ווערן גירופן שבעה מדורי גיהנם און אלע ערטר זענן פון די רשעים וועגן מען זאל זיי דארטין דן זיין זייער גוף ווערט פר דארבן אין קבר און די נשמה ווערט פאר ברענט און דאס פייער פאר ברענט זייא :

המדור הראשון דר ערשטער מדור פון דעם גיהנם הייסט בור דאס איז גאר דאס אייבערשטי וואוינונג איבער אלע דארטן זענן דא פיל כיתות מלאכי חבלה · און דם הייסט איבר דעם בור וואס דאס ווארט איז טייטש גרוב ווייל אזו ווי אין איין אגרוב איז קיין וואסר נישט דא נאר שלאנגען און עגדיסן איז יוא דא אזו אויך איז דאס מדור עס איז דא פול כיתות מלאכי חבלה אזוא וויא שלאנגען און עגדיסן · און דרייא ממונים איז פר האנדן דארטן וואס זיי גיבן אכטונג איבר אלע און זיי לויפן אום זענן דן דיא נפשות פון דיא רשעים און אלי כיתות מלאכי חבלה רוישן און שטארמן אין גיהנם אז מען הערט זייער קול אין הימל און דם קול פון די רשעים אין גיהנם איז וואס זיי שרייען און זאגן וויי וויי און קיינר דר בארימט זיך נישט איבר זיי · די דאזיגי משחיתים גיוועלטיגן אגאנצע וואך פון דר צייט וואס מען דאווינט מעריב אגאנצע נאכט ביז עס ווערט טאג זיי זענין דן די דאזיגע מענטשין וואס טוען עבירות בסתר פר בארגין קיינר זאל נישט זעהן אזו ווי דר פסוק זאגט והיה במחשך מעשיהם זייערי מעשים זענין אין דיא פינצטר קיינער זאל נישט זעהן דעם דאזיגן מענש זענין זיי דן אגאנצע נאכט און אז זיי האבין אן גיהובין טוען איין משפט אן איין רשע · און עס איז שוין טאג גיווארין ענדיגן זייא דאס משפט ביי טאג אבר דער אן הייב פון דעם דין איז תחלת הלילה אזו וויא עס שטייט אין פסוק מפחד בלילות זאגט רבי אלכסנדריא אז דאס מיינט מען דעם פחד פון דעם גיהנם פון בייא נאכט · איבר דעם האט מען מתקן גיוועזן אז תחילת מעריב זאל מען זאגין והוא רחום יכפר עון ווייל אין דער צייט הייבט מען אן דן צוא זיין דיא רשעים דאדורך זענן מיר מתפלל אז השי"ת זאל מוחל זיין די עבירות און זאלן ניט גענעטש ווערן · די דרייא ממונים הייסן משחית · אף · חמה · און אין דעם פסוק שטייען זיי אלע דרייא גידאכט זיי זאלן קיין שליטה ניט האבן אזו ווי עס שטייט ולא ישחית דם מיינט מען דעם ממונה וואס ער הייסט משחית ער זאל קיין שליטה ניט האבן · און עס שטייט להשיב אפו דם מיינט מען דעם ממונה וואס הייסט אף ער זאל קיין שליטה נישט האבן · און עס שטייט ולא יעיר כל חמתו דם מיינט מען דר ממונה וואס הייסט חימה זאל קיין שליטה נישט האבן · דאדורך האט מען מתקן גיוועזן צוא זאגן והוא רחום יכפר עון וגו' נאר אין דר וואכן נישט אום שבת ווייל אום שבת האבן די רשעים אין גיהנם רוה און די מלאכי חבלה האבן איבר זיי קיין שליטה ניט · און דר וואס זאגט והוא רחום דער איז מבזה דעם כבוד פון שבת מלכתא · אויך דארף מען נישט זאגן שומר עמו ישראל לעד · און אין דעם דאזיגן מדור פון גיהנם ווערען גישטראפט די מענטשן וואס זענען מפסיק אין מיטן לערנען מיט דברים בטלים און די וואס זענען ניט נוהג כבוד אן תלמידי חכמים און דער וואס גייט פאר בייא פר דר שול און וויל ניט אריין גיין דאווענען אין שול אריין און נאך אזעלכי מענטשן ווערן גישטראפט אויף דעם ארט :

המדור השני דאס אנדערי וואונונג פון דעם גיהנם הייסט שחת דארטען איז גאר פינצטר און קיין שום רחמים איז דארט ניט פר האנדן דארטן איז מען דן די וואס זיי רעדן פון תלמידי חכמים לשון הרע און דיא וואס זענן מבייש דעם חבר ברבים און די וואס זענן שטאלץ נישט לשם שמים און דער וואס מאכט זיך כבוד אוים דעם חברס בזיון און דר וואס ווייסט אז דער חבר וועט חלילה נכשל ווערין אין אזאך אדר אין איין הלכה און ער איז אים ניט מודיע · און דער וואס הייבט אויף די האנט אויף דעם אנדרן אפילו ער האט אים ניט גישלאגן · און דער וואס שעלט דעם אנדרן אין גילעכטר אז דר ווערט דאדורך מבויש די אלי און זייערס גלייכן ווערן דארטן גישטראפט :

המדור השלישי דם הייסט דומה דארטין ווערין גישטראפט אלי שטאלצי מענטשן וואס זענן שטאלץ ניט לשם שמים און די וואס רעדן לשון הרע און דיא וואס זענן דן דעם חבר לכף חוב · און דר וואס לייט אויף רווחים און דר וואס זאגט ניט נאך קיין אמן און דער וואס ער דאווינט שטיקליך ווייס און ער רעד אוים און איז מפסיק צווישן די תפלה · און דר וואס לאכט אוים דעם אנדרן · און דר וואס זעהט עפיס שלעכטץ אויף זיין חבר און ער איז אים ניט מודיע צום ערשטן די אלע און

ליי'ערם גלייכן ווערן דארטן גישטראפט :
המדור הרביעי דר פערדער מדור הייסט טיט היון · דארט ווערן גישטראפט דיא וואס טוען שלעכטץ ארימע לייט אונ די וואס זעהן איין ארימאן וואס איז אין איין נויט אונ פער לאנגט מען זאל אים וואס לייען אונ ער לייט אים ניט אונ דר וואס צאלט ניט אפיעל וויפיל מידארף אונ דר וואס ליגט ביי אנדה אונ דער וואס נעמט אמשכון פון איין ארימאן אונ דר ארימאן הט קיין אנדרם נישט אונ ער גיט ים דם ניט אפ אונ דר וואס נעמט שוחד ווערן אלע גישטראפט אין דעם צ"ט :

המדור החמישי ער הייסט שאול דארטין ווערן גישטראפט די אפקורסים אונ דיא מוסרים אונ די וואס לייקינן אן דער תורה חלילה אן תחיית המתים · אויף די רשעים זאגט דר פסוק כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה איז טייטש אזו ווי איין רויך גייט אוועק אזו די וואס גייען אין גיהנם אריין וועלן פר פאלן ווערן אונ וועלען נישט ארויס קומן פון דארט קיין מאל · אבער אויף אנדערי זינדיגר תאמשי זייא ווערן נידון אין גיהנם קומן זיי ארויס פון דעם גיהנם אונ האבן אתיקון אזו ווי עס שטייט ממית ומחיה מוריד שאול ויעל ער מאכט טייטן אונ מאכט לעבדיג ער מאכט נידערין אין גיהנם אריין אונ ברענגט צוריק ארויף · נאר די רשעים דיא כופרים בתורה די אפיקורסים זיי ווערן פר פאלן אין גיהנם אויף אייביג אונ האבען קיין שום תיקון נישט :

המדור הששי דם זעקסטי מדור הייסט צלמות דארטן ווערן נידון אלי וואס זיי קומן צו זייער מוטער אונ אלי עריות פון דר תורה ווערן דארטין גישטראפט :

המדור השביעי דר זיבטר מדור הייסט תחתית דר וואס ער קומט אהין דר גייט ניט מער ארויס פון דארטין אונ די אלי פייערן פון דארטן פר ברענן טאג אונ נאכט דיא נפשות פון די רשעים · דיא דאזיגע רשעים וואס זענן ניט קיין רשעים גמורים די ווערן נידון אין גיהנם צוועלף חדשים · אונ די וואס זענן רשעים גמורים אונ ער הט קיין תשובה ניט גטאן דר הט קיין תקנה ניט אונ ער בלייבט אין גיהנם אויף אייביג · די רבנן זאגן אז דר רשע ווערט נידון אין גיהנם זעקס חדשים אונ איין רשע גמור ווערט נידון צוועלף חדשים דס איז אבר נאר אז ער האט אין זין גהאט צו טון תשובה תאמשי ער איז גישטארבן אונ ער הט נאך קיין תשובה ניט גטוהן ווערט ער נידון צוועלף חדשים אין גיהנם אונ ער הט אתיקון אז ער קאן קומין אין גן עדן אריין · אבער אז ער הט אפילו גאר ניט אין זין גהאט צוא טוהן תשובה אונ ער האט קיין תשובה ניט גיטוהן דער ווערט נידון אין גיהנם לדורי דורות ער ווערט פאר פאלן אין גיהנם אן אתיקון :

רבי נחמיה פתח רבי נחמיה הייבט אן אונ זאגט וואס שטייט אין פסוק ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וגו' ווען הקב"ה האט בשאפן אדם הראשון הט ער אים בשאפן פון דעם בית המקדש · פון דר ערד פון דעם בית המקדש הט ער גנומן אונ ער הט אים בשאפן אונ הט אים גישטעלט אויף זייני פיס · אזו זענן גיקומען אלי בשעפנישן זיי זאכן זיך בוקן פר אדם הראשון · וואס הט גטאן הקב"ה ער הט אים פון דארטן אוועק גנומן אונ ער הט אים אריין גפיהרט אין גן עדן אריין אונ ער האט אים גמאכט צעהן חופות אזעלכי חופות וואס ער וועט מאכן די צדיקים אין גן עדן לעתיד לבא אונ די מלאכי השרת זענן אראפ גקומן אונ האבן גמאכט פר אים איין גרויסי שמחה אונ ער הט אים גגעבן חכמה פון אובן חכמה העליונה · אונ ווי סמאל איז אראפ גקומן פון דעם הימל אונ ער הט גזעהן די גרויסי גדולה פון אדם הראשון ווי די מלאכי השרת באדינען אים אין זיין חופה הט אים זייער פר דראסן אונ ער הט זיך מקנא גוועען אן אים אזו איז ער אראפ גגאנגן אונ ער הט אים איבר גרעט ער זאל די עבירה טוהן ביז ער האט עובר גוועען די רייד פון זיין בשעפר · ווי ער הט עובר גוועען הט זיך נאט בוויזן צו אים אונ הט אים פרטריבן פון גן עדן אונ ער הט גוזר גוועען אויף אים צעהן גזירות · אונ אויף זיין ווייב חוה צעהן גזירות · אויף דר שלאנג צעהן גזירות · אונ אויף דר ערד צעהן גזירות ווייניגר איינס · נך הכל איז ניין אונ דרייסיג גזירות · קעגן די ניין אונ דרייסיג מלקות וואס עס קומט דעם רשע ביי דם ב"ד · צום סוף הט ער תשובה גטוהן אונ הש"י הט זיין תשובה אן גינומין באהבה :

פתח ואמר ער הייבט אן אונ זאגט עס שטייט אין פסוק קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת די אלי וואס רופן צו הש"י באמת די דאזיגע מענשן איז הקדוש ברוך הוא מקרב אונ ער איז זיי מקבל · וואהרן דם הארץ אונ דער רצון פון דעם מענש איז ביי הש"י חשיבר פון אלי קרבנות אונ עולות פון דר גאנצר וועלט · אז דער מענש טוט זיין ווילן מיט תשובה איז ניט פאר האנדן קיין שום טויער אין אלי הימלן וואס זאלן ניט אפען ווערין קעגן דעם מענש דם הענגט אפ פון דעם הארץ אונ פון דעם ווילן פון דעם מענש אזו ווי עס שטייט גישריבן ותתודה אשר חטא עליה ער זאל מתודה זיין אויף די זינד וואס ער האט גזינדיגט אונ ווידוי הענגט נאר אפ פון דעם הארץ :

רבי נחוניה בן הקנה הט גזאגט צוא די חכמים קינדר איר זאלט וויסן אז אין נעהנטער איז ניט פר האנדן פר הש"י ווי דם הארץ פון דעם מענטש אונ דם איז חשיבר פר השם יתברך פון אלי קרבנות אונ פון עולות פון דר גאנצר וועלט דר מענש וואס זיצט בתענית אונ נעמט זיך צום הארץ אונ זיין גאנצר ווילן איז תשובה צו טוהן דר דאזיגר מענש איז מקריב איין גאנץ קרבן וואס דם איז איין נחת רוח פאר הקב"ה ווייל ער איז מקריב פאר אים זיין חלב אונ זיין בלוט מיט דעם גוף מיט דעם גאנצן הארץ אונ גאנצן ווילן אונ דאס הייסט א מזבח כפרה :

ואמר רבי יהודה · אונ רבי יהודה זאגט דריי ערליי מיני תשובה איז פרהאנדן תפלה גבעטן שועה שרייען דמעה טרערין · אונ אלי שטייען אין איין פסוק גישריבן שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש אלי דריי זענן חשוב פר הש"י אונ חשובר פר אלעם איז וויינען וואורין אז דער מענש וויינט גייט דם הארץ מיט דעם ווילן פון אלי כחות פון דעם מענש אונ דם גייט דורך דרייצען טויערין ביז עס קומט פאר הש"י אליין · עס שטייט אין פסוק שמעה תפלתי פר נעם מיין גיבעט · ושועתי האזינה מיין גישריי הער אוס אבר בייא וויינען שטייט אל דמעתי אל תחרש צו מיין וויינען זאלסטו ניט שווייגן וואס איז דר חילוק צווישן די דאזיגע · זאגן די רבנן מיט רבי בר יוסי עס איז אגרוסר חילוק צווישן זייא ביי תפלה איז אמאל אז דר מענש טוט תפלה אונ הקב"ה הערט אוס זיין תפלה נאר אבר ער שווייגט אונ ער טוט אים גיט וואס ער בדארף · עס שטייט ניט מער ביי תפלה נאר שמיעה הערן אז הש"י הערט · אבר ער גיט ניט אכטונג אויף אים אונ ער טוט ניט אים וואס ער דארף שועה שרייען איז גרעסער פון תפלה ווייל ער שרייט מיט דעם גאנצן הארץ פר זיין בשעפר איבר דעם שטייט דא ושועתי האזינה אזו ווי מען לייגט צוא די אויערן מען זאל הערין די ווערטר · אזו וויל הש"י צו הערין דם גשריי נאר דר צו פארט איז צו מאל אז הש"י הערט אונ ער טוט ניט דעם רצון פון דעם מענש אבר וויינען דאס איז מיט דעם הארץ אונ מיט דעם ווילן פון דעם גאנצן גוף פון אלי כחות פון דעם מענש איבר דעם שטייט אל דמעתי אל תחרש צוא מיין וויינען זאלסטו ניט שווייגן :

רבנן די רבנן זאגן ניט אלי טרערן גיין פר הש"י טרערן פון כעס אונ טרערן פון איינעם וואס וויינט פר הש"י איבר דעם אנדרין מענטש די טרערן קומן ניט פר הקב"ה נאר דיא טרערן פון תפלה פון תשובה אונ דער וואס בעט הש"י פון גרויסי צרות די דאזיגע טרערן שפאלטן אלע הימלן אונ עפנין אלי טויערן אונ גייען פר הש"י מיר האבן גלערנט אז דעמאלט ווען דם בית המקדש איז חרוב גיווארין זענין אלי טויערין פר שלאסין גיווארן נאר די טויערין פון טרערין זענין נישט פר שלאסין גיווארין · עס שטייט אין פסוק שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך איך הא' גהערט דיין תפלה איך הב גיזעהן דיינע טרערין אויך שטייט ובתחנונים אובילם:

רבי כרוספדאי איז שלאף גיווארין זענן גגאנגן צו אים מבקר חולה זיין די רבנן אונ רבי יוחנן בן קיסמא דר טאג איז גוועען שבת אזו האבן די רבנן גזעהן וויא רבי כרוספדאי האט גוויינט אונ דר נאך הט ער גילאכט אונ דר נאך איז ער גישטארבין קם רבי יוחנן ודרש · רבי יוחנן האט גדרשית עס שטייט אין פסוק וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה עס איז גשטארבן אלימלך נעמיס מאן אונ עס איז גיבליבן זי מיט אירע צוויי זין · אלימלך איז גשטארבן זענען גיבליבן אירי צוויי זיהן זי זאל זיך טרייסטן מיט די וואס זענן גיבליבן זיי זאלן מלא מקומו זיין פון זייער פאטר אלימלך · דר נאך אבר ווי זיי זענן ביידי גשטארבן איז גוועזן אגרויסי צרה זי הט זיך ניט גהאט מיט וועמן צו טרייסטן · אזו אויך אז דר תנא רבי אליעזר איז גשטארבן האבן מיר זיך גיטרייסט מיט די רבנן וואס זענין גיבליבן · אז עס איז אבר גשטארבן רבי יוחנן בן נורי מיט זייני חכמים איז אצונד איז גשטארבן אונזר חבר רבי כרוספדאי איז אגרויסי צרה אונ אגרוים אומגליק · ווי זיי זענן גזעסן איז גוועזן ביי אים רבי חולקיה הט ער גזעהן דעם תנא ווי ער ליגט אין טרערן זענן אויף זיין פנים אונ ער לאכט מיט דעם מול אזוי הט ער גרופן רבי יוחנן בן קיסמא מיט דר חבריא אונ זייא האבן אלי גזעהן ווי

טרערן

מערן זענען אויף זיין פנים אונ ער לאכט מיט זיין מול · אזו זאגן זייא גוויס איז אונזר חבר רבי פרוספדאי ניט געשטארבן אונ זיי זענען דארטן געזעסן אונ האבן קיין מענש ניט צו גלאזט צו אים · פר נאכט הט רבי פרוספדאי געעפנט די אויגן אונ ער הט פרלאנגט אביסל וואסר צו טרינקן · אזו איז רבי יוחנן צו אים צו גגאנגן · ער זאגט צו אים רבותי גייט בשלום אהיים אונ קומט מארגן צו מיר וועל איך דיר צייגן וואס איך האב געזעהן · אזו זענען זייא אלי אוועק גגאנגן נאר רבי יוחנן איז ביא אים געבליבן אונ ער איז ניט צו גגאנגן צו אים אגאנצי נאכט :

ווייא עס איז לעכטיג געווארן הט רבי יוחנן געזעהן ווי ער רעט אונ וויינט אונ ער הט ניט גוויסט וואס ער מיינט · אזו האט ער זיך אויף געשטעלט אונ ער הט גרופן צו רבי יוחנן · אונ ער הט אים געזאגט איך קום פון יענער וועלט אונ מען הט מיר ניט געגעבן קיין רשות מגלה צוא זיין קיין שום זאך וואס איך האב געזעהן נאר דיר מיט דייני חברים · איך האב געזעהן טייל פון דר חבריא וואס זייער לערנן איז ביא זייא אין די הענט אז זיי זענען אויף דעם זעלבגן ארט ווי דר מלך המשיח זיצט אונ איך האב געהערט איין כרוז אום רופן אלי טאג · וואול צו דיא מענטשן וואס זענען משתדל זאכן לערנן תורה אונ וואול צו די וואס זענען מזכה אנדרי מענשן זאלן לערנן תורה אונ די דאזיגע מענשן וואס זענען מעביר על המדה אז זיי שווייגן ווען איינר טוט זיי שלעכטס :

דס וואס איר הט געזעהן אז איך האב גוויינט אונ גלאכט · דאס איז געווען ווייל עס איז געגעבן געווארן רשות צום מלאך המות ער זאל מיך ברענגען אונ איך האב געזעהן נעבן מיר די הייליגע שכינה וואס מען הט אים ניט גלאזט האבן קיין שליטה צוא מיר · איבר דעם האב איך גוויינט אונ גלאכט גוויינט דארך דעם מלאך המות אונ גלאכט ווי איך האב גיזעהן דיא שכינה הקדושה לאזט אים ניט צו גיין צו מיר · דער נאך הט מען מיך גנומן פאר דעם ב"ד של מעלה האב איך געזעהן זייער פיל היילות אונ כתות וואס זענען עוסק צו טון משפט אויף דר וועלט · אונ איבר אלי איז דא אגרוסר מלאך וואס די גאנצי ממשלה פון דעם היכל איז אונטר אים אונ מען הט מיר ניט געגעבן קיין רשות איך זאל צו גיין זעהן נאר פון ווייטנס האב איך געזעהן דס ב"ד אונ פיל שרפים זענען פר זיי טייל זענען מליצי יושר וואס זיי זאגן גוטס אויף דר וועלט · אונ טייל זענען מקטריגים וואס זיי זאגן שלעכטס אויף דר וועלט · דר ווייל הט מען מיך גינומן פאר דעם ב"ד צום משפט אזו זענען אויף געשטאנען דריי עדות אונ האבן גזאגט מצאנו כופר דריי מאל זיי האבן עדות גזאגט אויף מיר אז איך בין געווען אמעביר על מדותי איך האב געשוויגן יעדן מענטש וואס ער הט מיר גטוהן אונ וואס ער הט מיך מבייש געווען דעם גאנצן טאג הט מען עוסק געווען אין מיין משפט · מען הט אגאנצי טאג גזוכט מייני מעשים אונ מען הט גרעכנט די טעג מיט אלי מיינע יאהרן אונ מען הט זיי געטראפן רעכט אונ איבר דעם ווייל איך בין געווען אמעביר על מדותי האבן זיי מיר גאר ניט געקאנט טוהן · ביז מיהאט מיין משפט גנומן אין איין ארט אריין זיי זאלן זאגן זייער פסק אונ איך ווייס ניט ווי אהין מען הט דס גנומן דר נאך איז גקומן דער פסק פון דארטן מען זאל מיך נאך לאזין לעבין אונ מען זאל מיר געבין צייט איך זאל קענין אויס לערנין די גאנצי תורה אויף דער וועלט ווארין איך האב נאך ניט אויס גלערינט וואס מידארף אזו הט דר מלאך המות קיין שליטה ניט געהאט צו מיר אונ איך בין צוריק גיקומין אויף מיין ארט :

קרא עליה רבי יוחנן זאגט דעם פסוק אויף דעם צדיק זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק הקב"ה וואס ער איז איין רחום וחנון וצדיק הט גמאכט שיינן אליכט צום צדיק רבי פרוספדאי ער זאל בלייבן לעבן אונ ער זאל פר לייכטן די וועלט מיט זיין תורה :

זוהר הקדוש פסוק ותאמר נעמי

ותאמר נעמי לכלותיה וגו׳ כי שמעה בשדי מואב כי פקד יי את עמו לתת להם לחם זאגט רבי ברכיה קום אונ זעה אז דר וואס פר מאכט זיינע אויגן פון ארימי לייט אין איין הונגר יאר אזו זענען די ארימי לייט זוכה צו זעהן ישועות ונחמות ווי דיא גאנצי וועלט ווערט גהאלפן אונ זיי שטארבן ניט ביז השי"ת גדענקט זיי צום גוטן · אונ דר דאזיגר מענש אבר דר איז ניט זוכה צו זעהן ווייא השי"ת העלפט די וועלט מיר זעהן אז אלימלך איז געווען אגרוסר עושר אונ ווי עס איז געווען אהונגר אויף דר וועלט הט ער פר מאכט זייני אויגן פון ארימי לייט אונ ער איז אוועק קיין מואב ער זאל ניט דארפין קיין ארימי לייט צו שטיצן · אזו איז ער דארט געשטארבן אונ ער הט ניט דר לעבט צו זעהן קיין ישועה פון דר וועלט · ווייא דיא וועלט איז גהאלפן געווארן אז השי"ת הט גדענקט זיין פאלק צום גוטן ער זאל זיי געבין ברוט אזו ווייא עס שטייט אונ פסוק כי פקד יי את עמו פרעגט רבי ברכיה אקשיא עס איז באמת דר שטייגר פון אלי צדיקים אז זיי זאלן אנטלויפן פר דעם הונגר עס איז געווען גרסערי לייט פון דעם אלימלך וואס האבן אזו גטון מיר געפינן אברהם יצחק יעקב האבן אזו גטוהן זענען אוועק פר דעם הונגר איינר איז אוועק קיין מצרים אונ איינר איז אוועק קיין פלשתים · זאגט רבי יצחק איין תירוץ דער הונגר וואס איז געווען אין דר צייט פון דיא היילגע אבות איז געווען וואס הקב"ה הט געשיקט איין הונגר כדי זיי זאלן אוועק פון זייער ארט זיי זאלן ארוס פון צווישן רשעים אונ כדי זיי זאלן בקאנט ווערן אויף דר וועלט פר גרוסי לייט אבר דר הונגר וואס איז געווען אין דר צייט פון אלימלך אונ נעמי מיט זייערי קינדר איז געווען פר די חטאים פון דר וועלט אונ אלימלך איז געזעסן אין גרוס עשירות אונ ווי דער הונגר איז גקומין זענען ארימי לייט צו אים גקומן ער זאל זיך דר בארימן אויף זיי הט ער זייני אויגן פון זייפר מאכט אונ ער איז אנטלאפן קיין מואב אויך הט ער אום רעכט גטון ווי ער הט געזעהן אז עס איז דיא יודן שלעכט איז ער אנטלאפן צווישן אנדרי פעלקר איבר דעם איז ער געשטראפט געווארן אז ער איז געשטארבן מיט זיינע קינדר :

כי צר לי מאוד מכם איז קשה עס שטייט אין פסוק צר לי מאד מכם איז טייטש עס איז מיר זייער באנקאונג ענג מער פון אייך עס וואלט גדארפט צו שטיין צר לי מאוד עליכם עס טוט מיר באנק אויף אייך · דר תירוץ איז אזו נעמי האט גזאגט צו זייא עס איז מיר שלעכט פון אייך איך האב צרות דורך אייך ווארום איר האט גורם געווען מייני זון זאלן שטארבן · ווארן זיי זענען געשטארבן ווייל זיי האבן גנומן ווייבר פון דעם פאלק מואב :

זוהר הקדוש פסוק ותאמר הנה שבה יבמתך

ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה זאגט רבי נחום פון רבי יהודה'ם ווען דס ווארט שבה איז טייטש זי איז צוריק גגאנגן צו איר פאלק פון דעם איז גידרונגן אז זי הט זיך צום ערשטן מגייר געווען נאר אצונד איז זי צוריק גגאנגן צוא איר ערשטר אמונה ורות דבקה בה איז טייטש רות איז געבליבן קלעבן אן דר אמונה וואס זי הט אויף זיך גנומין אונ הט זיך מגייר געווען ביים מאנס לעבן :

רבי ברוקא אמר רבי ברוקא זאגט עס שטייט אין פסוק וישכם אברהם בבוקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה איז טייטש אברהם האט גנומן ברוט אונ וואסר אונ ער הט געגעבן צו הגר ער הט דס גטון אויף אירע אקסיל איז קשה אז עס שטייט ויתן אל הגר אברהם הט געגעבן ברוט אונ וואסר זיין דינסט הגר נאך וואס שטייט שם על שכמה ער הט דס גטון אויף אירע אקסל · נאר דער פשט איז אז ער הט זי אן גלאדן מיט דעם עול פון דר אמונה אז זי זאל בלייבן ביי דר אמונה וואס זי הט גילערינט ביי אים אז זי זאל ניט אפ טרעטן פון זייער אמונה · עס שטייט דא שם על שכמה אונ מיר געפינן עס שטייט שם שם לו חוק ומשפט דס מיינט מען אז ער הט גטוהן דעם עול פון דר תורה ומצות אויף זיי נאר אבר הגר ווי זי איז נאר אוועק גגאנגן פון אברהם אבינו רשות הט זי אפ געטרעטן פון דר אמונה אונ זי הט אפ גלייגט דעם עול פון דעם בשעפר אזו ווי עס שטייט אין פסוק ותלך ותתע דס מיינט מען אז זי הט גדינט עבודה זרה וואס ווערט אן גרופן הבל מעשה תעתועים :

זוהר הקדוש פסוק ותלכנה שתיהם

אמר רבי אלכסנדר אין דער צייט ווען דער מענטש גייט אוועק פון דעם עולם גייען דיא נשמה מיט דעם גוף ביידע צו · ואמען אזו ווייא עס שטייט אין פסוק ותלכנה שתיהם וגו׳ ותהום כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי אלע ווינדערן זיך אויף איהר איז דאס דיא נשמה וואס זיא איז גנומען געווארען פון דעם עולם העליון וואס זי איז געווען פול מיט אלעם גוטן פול מיט תורה דר עמוד ענן האט גרוהט אויף איר ביא טאג אונ דער עמוד אש ביא נאכט אונ איין לעכט הט גישיינט פר איר אונ זיא האט גיזעהן דאס גיהנם אלע ערטר וויא דיא רשעים זיצן אזו ענטפרט די נשמה אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרה אני מלאה הלכתי אז איך בין געווען אין דעם עולם בין איך געווען פול מיט אלעם גוטן מיט תורה אונ מיט אלם נאר אצונד בין איך גיוועין אויף איין עולם וויא השי"ת האט אין מיר אריין גישיקט איין יצר הרע ·

עס שטייט אין פסוק אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל דס איז דם נפש הבהמות וואס עס בלייבט אין גוף ווייל זיי האבן ביידי שותפות גימאכט · אמשל צוא וואס איז דס גלייך צו אמלך וואס ער האט גיזעצט אין זיין גארטן צווייא שומרים זיי זאלן אכטונג געבן אויף דעם גארטן איינר איז גיוועזן בלינד אונ א״ב צו איז גיוועזן קרום אונ דער מלך האט גיזאגט צו זיי איר זאלט אייך היטן איר זאלט ניט עסן פון די פירות פון דעם גארטען וואָרען איך ווייס אלדינג וואס עס גיפינט זיך אין גארטן דר קרומר האט דר זעהן זייער אשיינע פרי האט זיך אים פארגלוסט די פרי זאגט ער צום בלינדען עס איז דא אשיינע פרי אויף דעם בוים נאר איך קען ניט גיין זיא נעמען דער בלינדער זאגט איך זעה נישט קיין שום זאך אזו האבען זייא בשותפות גימאכט אונ דר קרומר האט זיך גיזעצט רייטן אויף דעם בלינדען אונ האבן צו זאמן אויף גינעסן דיא פרי :

דער מלך האט גיזעהן ווי זיי עסן פון די פירות פון די ביימר פרעגט ער זייא ווער האט גינומן פון די פירות דר קרומר ענפרט איך קען דאך ניט גיין אונ דער בלינדר ענפרט איך זעה ניט האב איך דאך גיוויס ניט גיטאן :

דער מלך זאגט אזו ווי איר האט גיטאן אזו וועט איר בצאלט ווערן דר מלך הייסט צו זאמן נעמן ביידי דעם קרומן מיט דעם בלינדן אייגם אויף דאס אנדערי אונ ער האט זיי ביידי אין איינם גילאזט שלאגן זעכציג שטעקן אזו אויך זענן צו זאמן דער גוף מיט דעם נפש הבהמית אונ הקב״ה נעמט זיי צו זאמן אין איינעם דעם גוף מיט דעם נפש הבהמית אונ ער שטראפט זייא צו זאמן אויך אז ער איז אין צדיק גיוועזן נעמט זייא השי״ת צו זאמין אונ ער צאלט זייא גוטס ביידי אין איינעם אונ זייא זענן צו זאמן מקבל שכר :

רבי אלכסנדרי זאגט אז דר גוף מיט דעם נפש צוא זאמן זענן שותפים אויף דער וועלט אונ גייען אין איינעם בזה העולם אונ דעמאלט ווען דער מענטש שטארבט אונ מען ברענגט אים צום קבר קומט דר מלאך וואס ער איז ממונה אויף דעם בית הקברות אונ ער זאגט צו דעם ווייא צו דעם ראזיג, מטנטש ווייא צו זייני אויגן וואס ער האט מיט זיי גיטוען עבירות ווייא צו זייני הענט אונ צוא זייני פיס וואס האבן זיך בשעפטיגט אין די הבלי עולם אזו ענטפערט דער גוף איך קען ניט זעהן דס נפש האט מיך גיפירט אונ דס נפש זאגט איך קען נישט גיין אונ איך ווייס נישט ווי צו גיין אונ זיי ביידי זענן אזו ווי דר בלינדר מיט דעם קרומען וואס טוט דר מלאך ער נעמט דס נפש אונ ברענגט אינגוף אריין אונ ער איז זיי דן דרייא טאג איינם נאך דס אנדרי דער נאך ווערט דער גוף צו שפאלטן אונ ווערים גייען ארום אויף דעם גוף אונ דאס נפש טרויערט אויף אים אזו ווי א עס שטייט אין פסוק ונפשו עליו תאבל אונ דאס נפש זאגט אני מלאה הלכתי וריקם השיבני יי איך בין אוועק גיגאנגן פון דעם עולם העליון פול מיט אלעם גוטן אונ אצונד גייא איך צוריק ליידיג פון תורה ליידיג פון מצות ליידיג פון מעשים טובים וואול דעם וואס זיין תורה איז ביי אים אין די הענט :

דיא שכינה מיט דיא יודין זענן גיגלעכינט צום גוף מיט דעם נפש דס נפש איז גיגלעכינט צו דר שכינה אונ דר גוף צו די יודין דעמאלט ווען די יודן זענן פר טריבן גיווארן אין גלות אריין איז די שכינה מיט זיי פר טריבן גיווארן אונ אזו וויא מיר זעהען גייען ארום אויף דעם גוף אזוא דעמאלט ווען יודין זענען שלעכט גיוועלטיגן איבער זייא ווערים דיא בני עשו אונ ישמעאל אונ דער גוף ווערט צוא שפאלטן דאס איז אז יודין ווערן גיהרגית בעוונותינו הרבים איבער דעם שטייט ונפשו עליו תאבל די שכינה האט צער פון די עינויים קשים פון די יודין :

זוהר הקדוש פסוק ולנעמי מודע

ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בועז וגו׳ רבי רחומאי הייבט אן עס שטייט אין פסוק גבור בארץ יהיה זרעו וואל דעם מענש וואס ער ווערט גיבענטשט מיט זון אויף דר וועלט כדי ער ׳אל נישט אוועק גיין פון דער וועלט : רבי זמוראי איז גיגאנגן אין פעלד אריין האט ער גיזעהן אין דיא שפאלטן פון דיא בערג וויא עס גייען ארוים פונקין אז האט ער צו גיבונגן זיינע אויערן האט ער גיהערט פערשידינע קולות · אזו האט צו אים גיזאגט איין ערבי קום מיט מיר וועל איך דיר וויזן גרויסי וואונדערליכי זאכן פון דיא מענטשן ער האט אים גיפירט אויף איין ארט האט ער גיזעהן גרויסי שפאלטין אונ פונקין גייען ארוים פון דארטן אונ זיי האבן גיהערט אנדרי קולית · זאגט ער צו אים ביינ צו די אויערן וועסטו הערן

קולות ער האט צו גיבונגן די אויערן האט ער גיהערט קולות וואס האבן גיזאגט ווייא ווייא · זאגט רבי זמוראי גיוויס איז דא דס ארט פון דעם גיהנם · אונ דר ערבי איז אוועק אונ רבי זמוראי איז אליין גיבליבן · דעמאלט איז ער גיגאנגען אונ ער האט זיך איינגיבונגן אוף אנגדר ארט האט ער גיזעהן איין מענטש וואס ער האט גישריגן אונ מען האט אים גינומן אין אנאנדרן מיטן מדור פון די מדורי גיהנם אונ ער איז דארט פר דעקט גיווארן אונ ער האט נישט מער גזעהן אים · דער ווייל איז דער תנא איין גישלאפן גיווארן האט ער גיזעהן אין חלום דעם ראזיגן מענטש וואס ער האט אים גיזעהן דן זיין · ער פרעגט אים ווער ביסטו ער ענפרט אים איך בין איין פושעי ישראל וואס איך האב נישט נאך גילאזט קיין שום עבירה בעולם איך זאל זיא נישט טוען · ער זאגט צו אים אין חלום ווי הייסטו ער ענפרט אים איך ווייס נישט ווייל אלע וואס זענן אין גיהנם פר געסן זייערי נעמן · דער תנא פרעגט אים פון וועלכן ארט ביסטו ער זאגט אים איך בין פון דעם גליל העליון איך בין דארטין גיוועזן אקצב אונ ווייל איך האב זייער גרויסי עבירות גיטוען דאראך איז מען מיך דן דרייא מאל יעדען טאג אונ דרייא מאל יעדע נאכט :

רבי זמוראי האט זיך אויף גיחאפט אונ איז גיגאנגן קיין גליל העליון אונ ער האט נאך גיפרעגט אויף דעם רשע אזו האט מען אים גיענפרט אז ער איז גשטארבן אגרויסר רשע וואס ער האט קיין שום עבירה בעולם נישט אויס גילאזט · רבי זמוראי פרעגט אויב ער האט איין זון גילאזט אויף דר וועלט האט מען אים גיזאגט ער האט גילאזט איין זון ארשע אזו ווי דר פאטר איז גיוועזן · אונ ער איז אקינד וואס ער איז אין יאמקע · רבי זמוראי האט אים אפ גיזוכט אונ ער האט מיט אים גילערינט תורה ביז ער האט אים אויס גילערינט מקרא אונ קריאת שמע · דר נאך האט ער מיט אים גילערינט משניות אונ גמרא · הלכות אונ אגדות ביז ער איז גיווארן איין גרויסר תלמיד חכם אונ דס איז דר תנא רבי נחום הפקולי דר נאך איז גיקומן דר מענטש בחלום צום תנא רבי זמוראי אונ ער האט אים גיזאגט אזו ווי דו האסט מיר גיהאלפן זאל דיר השי״ת אויך העלפן וואָרין פון דעם טאג וואס מיין זון האט נאר גיוויסט אפסוק האט מען מיר פרגרינגרט מייני יסורים ביי טאג אונ ביי נאכט · אונ אמאל האט ער זייער לאנג גילייענט קריאת שמע האט מען דעם גאנצן עונש אראפ גינומן פון מיר · אונ דעם טאג וואס ער איז גיווארן דר גרויסר תלמיד חכם אונ מען האט אים גירופן רבי האט מען מיר גימאכט אשטיל צווישן די צדיקים אין גן עדן אונ אלע טאג ווען ער איז מחדש חידושי דאורייתא ווערט מיר גיקריינט אקרון אויף מיין קאפ אזו וויא צדיקים ווערן גיקריינט מיט כתרים עליונים · דעם גאנצן כבוד וגדולה האב איך זוכה גיוועזן דאראך דיר וואס דוא האסט מיט מיין קינד תורה גילערינט :

רבי יונתן האט גיפרעגט צו רבי יוסי ברבי חנינא אליהו הנביא האט גיהאט אזון אדר ניט רבי יוסי ענפרט אים וואס פרעגסטו דרויף עס שטייט אין פסוק אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו איז טייטש מיט מיינע נביאים זאלט איר ניט זיין קין חברים · השם יתברך וואס ער איז היילעג אן ערך אונ אן שיעור..האט אוס דער ווילט די נביאים אונ ער האט זייא אפ גיטיילט פון אלע יודען אונ ער האט זייא גבראכט אין זיין הייכל ארייין מכל שכן אליהו הנביא וואס ער איז אמלאך אין היכל צום סוף פרעגסטו אויף אים אזעלכעם וואס מען פרעגט ביי אנדרי מענטשן זאגט רבי אלעזר אליהו דס איז פנחס דער זון פון אלעזר דאס איינקל פון אהרן הכהן עס שטייט ביים דיא מעשה אין שיטים ויקנא אונ ביים אליהו שטייט קנא קנאתי ער האט זיך תמיד מקנא גיוועזן דעם כבוד פון השי״ת :

מדרש הנעלם

פתח רבי יודאי עס שטייט אין פסוק וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך וואול איז צו די יודין וואס זייא זענין בצייכינט מיט מצות תמיד ביים ליגן אונ ביים אויף שטיין ביים זיצן אונ ביים גיין אזו ווי עס שטייט בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך אונ די יודין זענן גיקריינט מיט תורה אונ מצות כדי זאלן זיין באהעפט אן השי״י אזו ווי עס שטייט אין פסוק ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם חיים כלכם היום אונ דר ראזיגר מענטש וואס איז דבוק אן דעם היילגן בשעפר דר דאזיגר ווערט אפ גיהיט פון אשאדן · אונ ניט דאס אליין נאר צווייא מלאכי השרת באלייטן דעם מענטש נאך דעם טויט איינר פון דר רעכטי זייט אונ איינר פון דר לינקער זייט אזו וויא עס שטייט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך אונ נישט דאס אליין נאר הקב״ה

כביכול

כביכול אליין ווערט זיין שומר אונ ער היט אים אפ פון אלעם שלעכטין נוא ווער קען אים שלעכטץ טוען. איבר דעם דארף יעדער מענטש אכטונג צוא געבין ער זאל ניט זיין קיין רגע אן תורה אונ אן מצות :

מיר האבען גילערינט רבי יוסי בר יהודה זאגט דער וואס איז אונ בעצייכינט מיט מזוזות אוף דר טיער קען קיין שום מזיק אונ קיין שטן ופגע רע צו קומן צוא אים ווייל השי"ת היט אים :

פתח רבי נהוראי בפרשת ציצית עס שטייט אין פסוק ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדרתם עס שטייט לדרתם אן איין וי"ו אויך ביי מצות שבת שטייט ולעשות את השבת לדרתם שטייט אויך לדרתם אן וי"ו · מיר האבן גילערינט די חכמים האבן מתקן גיוועזן די פרשה פון ציצית אין קריאת שמע אזו ווי מיר זאגן אלע טאג אין דר קריאת שמע דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית אדר ביי דר דירה פון דעם מענטש וואס מידארף אן צו שלאגין אמזוזה אונ אין דער מזוזה שטייט נאר די פרשה פון קריאת שמע ואהבת וגו' והיה אם שמוע וגו' אבער די פרשה פון ציצית שטייט ניט דארטן · מיט וואס ווערט דם דר נעצט אין דר צייט ווען דר מענטש גייט איינגיהילט אין דיא ציצית אונ ער גייט צוא דער טיר צוא וויא דיא מזוזה איז דעמאלט ווערט דער זעצט דיא פרשת ציצית אן דער דירה אונ הקדוש ברוך הוא פרייט זיך זייער מיט דעם מענטש אונ דער מלאך המות ווערט אוועק גיריקט פון דארטין אונ דר מענטש ווערט בעשערימט פון אלעם בייזין אזו וויא עס שטייט מזוזות דאס זענין די אותיות ז"ו מו"ת אז דער מלאך המות קען קיין שליטה ניט האבן צוא אים · אויך בייא שבת שטייט לדרתם אן איין וי"ו דאס איז אויך טייטש צו זייערי דירות וואורן אז עס ווערט שבת דארף די דירות פון די יודין צו זיין אן גיגרייט זייער שיינע לעכט זאלין ברענן דר טיש גדעקט אונ דיא דירה זאל זיין צו רעכט גמאכט אזו ווי אדירה פון אחתן ווס ער איז מכין פון אכלה ווען אונ שבת ווערט גרופן כלה איבר דעם דארף מען מכין זיין אדירה לכבוד דר כלה איבר דעם שטייט לעשות את השבת לדורתם צו מאכן דעם שבת לדרתם מען זאל אריין ברענגן די שבת מלכתא די כלה קדושה אין דר דירה אריין זי זאל דארט בלייבן · אבר אז עס איז ניט אן גיגרייט גוואורן די דירה לכבוד שבת מלכתא דר טיש איז ניט גדעקט אונ די ליכט ברענן ניט אזו ווייל זי ניט אריין גיין אין דר דירה אונ ניט די קדושה איבר דעם דארף מען צו מאכן אצייכן פון קדושה אין די דירה מען זאל דר קענן אז די דירה איז אן גיגרייט גוואורן פון קדושה ווען דארוך שטייט ביי ציצית אונ ביי שבת לדרתם :

רבי נהוראי זאגט איך זאג עדות אויף דעם מענש וואס ער גייט ארוס פון זיין הויז איינגיהילט אין טלית מיט ציצית אונ דיא תפלין אויף זיין קאפ וויא ער קומט צווישן דר טיר ווי די מזוזה איז דארטן ווארט די שכינה אויף אים אונ צוויי מלאכים שטייען זאלן אים בלייטן איינר פון דער רעכטר זייט אונ איינר פון דר לינקע זייט אונ גיין מיט אים ביז ער קומט אין שול אריין אונ זיי בענשין אים אונ דר מלאך רע מוז בעל כרחו ענפרן אמן :

זוהר הקדוש פסוק ויאכל בועז

ויאכל בועז וישת וייטב לבו דם מיינט מען אז ער האט גבענשט ברכת המזון · רבי נחמיה פתח עס שטייט אין פסוק ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך איז טייטש די זאלסט עסן אונ זאט זיין אונ זאלסט בענטשן דר ווס עסט אונ בענשט נישט קיין ברכת המזון דר הייסט אגזלן זאגט רבי חנינא עס איז ט"ום דר כח פון בענשן אז דורך דעם קען מען זוכה זיין צו האבן דיא ברכה אין דעם וואס מען ארבייט אונ מהאנדלט :

רבי בון אונ רבי יוסי ברבי חנינא זענן גגאנגין אונטר וועגינס אויף פדיון שבוים זענין זיי גיקומין אין איין דארף אריין זייא האבין דארטן גישלאפין מיט דעם בעל בית פון דעם נאכט הוז אין מיטין דר נאכט זענין זיי אויף גישטאנין לערנין תורה איז אויף גשטאנן איין אשה פון דעם הוז אונ האט אן גצונדן ליכט פון זייערט וועגן ווי זיי האבן זיך גזעצט לערנן איז זי גזעסן אינטר זיי זי זאל הערן לערנן תורה אזו האט איינר אן גהובן עס שטייט אין פסוק נר ה' נשמת אדם איין לעכט פון גאט ב"ה איז די נשמה פון דעם מענש עס איז גווים אז די נשמה איז ווי אליכט אזו ווי אלעכט מאכט לייכטן אין איין פינסטר ארט אזו מאכט די נשמה לייכטן צום גוף דר נאך האבן זיי גזאגט מיר האבן גלערינט ווען זאכן זענן דיא ווייבר זוכה צו עולם הבא דורך חלה נעמן אונ נדה היטן את לעכט צונדן אום שבת · ווי ער זאגט דם זעהט ער ווי די אשה ווינט זייער דר ווייל איז איר פאטר אוף גשטאנין אונ ער הט זיך גזעצט צווישן זיי רבי בון זאגט צו אים ווס ווינט דיין טאכטר ער ענפרט אים זי ווינט ווס זיא הט ניט זוכה גוועזן צו איין מאן וואס ער זאל לערנן ער איז שון צוועלף יאר אלט אונ ער קאן ניט אפילו בענשן קיין ברכת המזון רבי בון זאגט צו אים פאר וואס האסטו אים גגעבן דיין טאכטר ער ענפרט אים איך האב ניט גוויסט אז ער איז איין עם הארץ איך האב אים מיין טאכטר גגעבן דורך אמעשה ווס איך האב פון אים גזעהן אז אמאל איז ער ארויס גשפרונגן פון דעם בודים אוף דר ערד כדי ער זאל הערן קדיש זאגן אזו האב איך אנדר גטוהן איך זאל אים געבן מיין טאכטר ווי איך בין ארוס גגאנגן פון דער שול האב איך אוף קיין שום זאך ניט גקלערט אונ איך האב אים תיכף גגעבן מיין טאכטר אונ אצונד זעה איך אז ער קען קיין ווארט ניט דברי תורה · רבי בון זאגט צוא אים אפשר וועט ער זוכה זיין צו האבן אגוטן זון ווס ער וועט לערנן תורה דר ווייל איז דער יונגר מאן אויף גישטאנין פון זיין בעט אונ איז גישפרונגין אונ הט זיך געבין זייא אנידר גיזעצט · רבי בון הט דעם יונגן מאן אן גיקוקט הט ער גיזאגט איך זעה אן זיין פנים אז אגרוסע לעכט פון דער תורה וועט ארוים גיין פון דעם יונגען מאן :

פתח ההוא ינוקא ואמר ער הייבט אן אונ זאגט זאכין אין ברכת המזון ער זאגט עס איז אין ברכת המזון פרהאנדין גרוסי סודות אונ טייערע ענינים ווס מען דארף נזהר צוא זיין אין זייא :

דאס ערשטי איז מען זאל גרייטן צום טיש מיט אטישטיך אונ ער זאל דעם טיש אן ברייטין ווייל ער זעצט זיך עסן פאר אמלך אזו וויא עס שטייט אין פסוק ואכלת לפני יי אלהיך די זאלסט עסן פאר דיין גאט ב"ה · איבר דעם דארף מען זיך מכין צו זיין צו גרייטן צום טיש אזו ווי מידארף :

דאס אנדרי איז ער זאל זיך וואשן פר דעם עסן וואורין דר וואס עסט אום גוואשן איז גלייך ער וואלט גגעסן בטומאה :

דאס דריטע איז נזהר צו זיין ביים וואשן מען זאל אפ גיסן די רעכטי האנט מיט דער לינקר האנט ער זאל זיך באדינן מיט דער לינקר האנט אונ זאל זיך אפ גיסן די גאנצי האנט אזו ווי דר דין איז גרוס :

דאס פערדי איז ער דארף אוף צו הייבן בידע הענט נאך דעם ווי ער הט די הענט אפ גגאסן בשעת ווען ער זאגט די ברכה · אונ ער זאל צו זאמן נעמן ביידי הענט אין איינעם דעמאלט ווען ער הייבט זיי אוף :

דאס פינפטע איז ער זאל זאגין דיא ברכה אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים תיכף ווי ער ניסט אפ די הענט אונ ער זאל ניט מפסיק זיין מיט רעדן אדר מיט אנדרע זאכן :

דאס זעקסטי איז אז ער זאל געבן פון זיין ברוט ארימי לייט ער זאל אליין ניט עסין פון זיין ברוט נאר ער זאל מהנה זיין ארימי לייט

דאס זיבינטע איז ער זאל מאכן די ברכה איבר דעם ברוט המוציא לחם מן הארץ אונ ער זאל מכוין זיין יעדער ווארט אונ ער זאל מדקדק זיין אין יעדן ווא"ט אונ מען טאר ניט עסן חלילה אן אברכה אונ אז מען עסט אן אברכה איז אזו ווי מען גזילת כביכול :

דאס אכטי איז אז מען עסט ביים טיש זאל מען ניט עסן אזו וויא אפרעסיר נאר מען זאל עסין אזו ווי מען זיצט ביים טיש פין אמלך עסט מען מיט גרוס דרך ארץ אונ מיט פחד אזו דארף מען זיך אין דער מחשבה פארשטעלן אז מען זיצט פר דעם מלך מלכי המלכים ביים טיש אזו ווי עס שטייט אין פסוק ואכלת לפני יי אלהיך דם איז טייטש די זאלסט עסן פאר הקב"ה זאלסט דיר פארשטעלן אז דיא זיצט פר הקב"ה דארוך זאלסטו דיך נוהג זיין ביים טיש מיט קדושה וטהרה צו עסן מיט פחד אונ גרוס דרך ארץ :

דאס נייניטי איז מען זאל זאגן ביים טיש דברי תורה אונ אז עס זיצן מער מענשן אין איינעם זאלן זיי צו זאמן שמועסן דברי תורה ווייל דם איז דר עיקר מצוה אין איינעם עוסק צו זיין דברי תורה · מיר האבן גלערינט אין דר משנה שטייט שנים שיושבים ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם צוויא מענשין זענן גזעסן אונ עס איז גוועזן צווישן זיי ביידע דברי תורה רוהט די שכינה צווישן זיי אזו ווי עס שטייט אין פסוק אז נדברו יראי יי איש אל רעהו אז דיא יראים רעדן איינער מיט זיין חבר רוהט די שכינה צווישן זיי וואורין אז זיי רעדן תורה צו זאמן ווערן זיי ביידע

צו

צו זאגן פר קניפט דורך די דברי תורה קאן אויף זיי בײדי אין איינם ריהן די שכינה: דאס צעהנטי איז · פר דעם בענשן זאל מען וואשין זיך דיא הענט מיט מים אחרונים מיר האבן גלערינט מים אחרונים איז איין חוב אויף יעדן מענש ער זאל זיך וואשן אונ קיין ברכה דארף מען ניט צו מאכן :

דיא אלע צעהן זאכן דארפן צו זיין פר ברכת המזון אונ יעדר זאך הט אבזונדרין טעם אין דר ישיבה של מעלה אונ איך וועל די אלי טעמים איבר זאגן :

דאס ערשטי איז מען זאלי גרייטן צו טיש צום עסן דס איז איבר דעם כבוד פון דעם מלך מלכי המלכים וס ער הט געגעבן מזונות מען זאל האבן צו עסן · מיר האבן גלערינט די מזונות פון דעם מענש איז שווער פר הש"י אזו ווי קריעת ים סוף דר טעם איז ווייל די פרנסה פון דר וועלט קומט נאר פון דעם מדת הדין אזו ווי דר דין איז ווי פיל יעדרדט זיך פר דינט · אונ הקב"ה איז מעביר אויף דעם מדת הדין אונ ער שפייזט אלי מענטשן צדיקים אונ רשעים אונ ער שפייזט אלע באשעפנישן פון דעם גרעסטן ביז דעם קלענקסטין · אונ די שכינה גייט פר יעדין יוד אזו וויא עס שטייט אין פסוק זה השולחן אשר לפניי דער טיש איז פר גאט ב"ת עס איז גווים אזו נאר פר הש"י אליין ניט פר מלאכים אונ ממונים ווייל הש"י דארף אוועק צו גיין פון דעם מדת הדין איבר דעם דארף דר טיש צו זיין אן גיגרייט · אין דער וואכן זאל זיין האלב צום טיש גיגרייט אונ האלב ניט · אונ אום שבת דארף צו זיין אין גאנצן צום טיש גיגרייט :

דאס אנדרי איז מען זאל זיך וואשן פר דעם עסן דער טעם איז אכילה דארף צוא האבן נקיות וטהרה אזו ווי די מלאכי השרת אובן · אזו הט רב המנונא סבא גזאגט עס שטייט אין פסוק לחם אבירים אכל איש דאס מיינט מען אזו ווי די מלאכי השרת עסן · אזו זאל דר מענש עסן אזו ווי די מלאכי השרת עסן בקדושה וטהרה אזו זאל דר מענש עסן בקדושה וטהרה עס שטייט אין פסוק והתקדשתם איר זאלט ווערן גיהייליגט דס איז דורך מים ראשונים וס מען וואשט זיך פר דעם עסן והייתם קדושים איר זאלט זיין הייליג דס מיינט מען מים אחרונים מען זאל זיך וואשן נאך דעם עסן פאר ברכת המזון · כי קדוש אני ווייל איך בין הייליג לערנן מיר פון דעם אז דר וס עסט בקדושה וטהרה דר איז גליך צו מלאכי השרת וס זענן הייליג אן שיעור אונ אן ערך :

אבר דר דאזיגער וס עסט אן נטילת ידים רוהט דס מדות פרעניות אויף אים אונ זיין עסן איז טמא · אונ די שכינה זאגט אל תלחם לחם ר"ע ווארין דער וס עסט אן נטילת ידים הייסט זיין מאכל לחם רע עין · רב המנונא סבא הט אזו גזאגט צווי מדות שטייען ביים טיש פון דעם מענש איינם איז דר מדת הטוב אונ איינם איז מדת הרע · אונ אז דר מענש איז זיך מקדש ומטהר ביים עסן ער וואשט זיך אונ מאכט א ברכה זאגט דער מדת הטוב זה שלחנו של הקדוש ברוך הוא דס איז דער טיש פון הש"י אונ ער לייגט זייני הענט אויף אים אונ זאגט צו אים עבדי אתה דיא ביסט דר קנעכט פון הש"י וס ער ריהמט זיך מיט דיר אזו וויא עס שטייט עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר אבר אז דער מענטש איז זיך ניט מקדש די הענט צום עסן אונ עסט אום גוואשן זאגט דר מדת רע זה הוא דר איז מיין מענטש אונ דיא טומאה רוהט תיכף אויף אים אונ איז אים מטמא אונ זיין עסן הייסט לחם רע עין ווייא צוא דעם מענש אונ וויי איז צו זיין נשמה :

עס איז גוועזן א מעשה אין בבל ביי א מענש וס ער הט געבעטן איין ארומאן צום טיש צו עסן אונ דר ארימאן הט געזעהן אז דר בעל בית עסט אים גוואשן איז ער אוועק גגאנגן אונ דר בעל בית האט אים גרופן אונ ער האט אים געענפרט ח"ו איך זאל עסן מיט דיר עס שטייט אין פסוק אל תלחם לחם רע עין איז ניט דס אליין נארדיין עסן איז טמא אונ ווער עס רוהט אויף אים איין רוח רע איז טמא וס עס איז שווער צו האבן א טהרה דארויף די מעשה איז גקומן פר די רבנן האבן זייא געגעבן דעם ארומאן הונדערט גולדן :

בכה רבי תני ואמר וואול צו אייך יודין וואול צו אייך יודין וואס איר זענט עוסק בתורה ובמצות מאראך דר ארומאן וואס ער איז גיוועזין הונגעריג אונ האט גיהאט איין גישריפטי גידערים דר צו פארט הט ער זיך איין גיהאלטן ער האט ניט גיקוקט אויף קיין זאך נאר אויף דעם כבוד פון דעם בשעפר · מכל שכן אנדרי מענטשן דארפן אוודאי צו טראכטן נאר אויף דעם כבוד פון זייער בשעפר · אונ מכל שכן ווי פיל שכר איז נאך אן גיגרייט פר די מענטשן וס זיצן בשטענדיג אונ בעמיען זיך אין דר תורה וואול איז צו זיי זייער שכר איז זייער גרוס :

דאס דריטע איז ער זאל זיך וואשין דיא רעכטי האנט מיט די לינקע האנט צום ערשטן · ווארן די רעכטי האנט איז חשובר פון די לינקע איבער דעם דארף די לינקע האנט בעדינען די רעכטי האנט ווארן די הענט פון דעם מענטש איז אזו ווי דס גישטאלט פון אויבן · מיט דר רעכטער איז די תורה גיגעבן גווארן אונ עס שטייט (ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל) איבר דעם דארף מען מיט דער לינקע האנט מקדש זיין דיא רעכטי :

דאס פערדי איז אויף צו הייבן די הענט בשעת מען מאכט דיא ברכה על נטילת ידים אזו וויא עס שטייט אין פסוק שאו ידיכם קודש וברכו את ה' הייבטס אויף אייערי הענט מיט הייליקייט אונ לויבט הקב"ה · אונ עס איז פאר האנען גרויסע סודות פר וס מידארף ביידי הענט צו זאמן צו נעמן ווייל דאס אי זגרויסי יחודים וס מיר קאנן ניט דאס שרייבן אין דעם ספר הש"י זאל העלפן מיר זאל טוען דיא מצות אזו ווי מידארף אונ ווי עס שטייט אין אלע הייליגי ספרים אמן :

דאס פינפטי איז אז ער דארף צו מאכן דיא ברכה מיט גרויס כוונה כדי ער זאל מעורר זיין די ברכות פון אויבן ווייל מיט די ברכות פון אונטען ווערען דער וועקט דיא ברכות העליונים :

דאס זעקסטי איז ער זאל געבין פון דעם עסין צו איין ארימאן צו עסין · אונ עס איז א מצוה מן המובחר מען זאל געבן דעם ארימאן פון דעם זעלבגן מאכל וס ער עסט פון דעם בעסטן וס עס געפעלט אים · אונ הקב"ה וועט אויף אים דארויך משפיע זיין גרויסי טובות ווייל ער האט דער פרייט דעם ארימאן מיט דעם מאכל :

דאס זיבעטי איז ער זאל מאכן דיא ברכת המוציא איבר דעם ברויט · רב המנונא סבא הט גזאגט אז זעקס ארצות איז פר האנגרן אונ די אלי ארצות זענן איבר גיגעבן צו ממונים אין די הענט נאר דאס זעקסטי וס הייסט תבל גיט הש"י אליין אכטונג אונ אין די ארצות זענן ניט דא די שבעת המינין נאר אין דעם עולם · אונ הש"י הט אלע קרייטיכצר אונ אלע פירות איבר גיגעבן צו ממונים אין דיא הענט נאר די שבעת המינים וס דארונטר איז דס ברויט וס מענטשן עסין איבער דעם דארף מען מדקדק זיין אין יעדין אות פון דר ברכה ובפרט אין דר הא פון המוציא אז מען זאל מכוון זיין אז דס איז אין דער האנט ביי הש"י ניט ביי קיין שום ממונה אונ הש"י אליין ציהט ארויס דס מזון נישט קיין אנדרר איבר דעם מוז מען זאגן המוציא לחם ניט מוציא לחם :

דאס אכטי איז ער זאל ניט זיין קיין פרעסר ער זאל ניט עסין ווי א פרעסער נאר ווי איינר וס עסט פר א מלך קיין ברכה קען ניט רוען אויף דעם מענטש וס עסט ווי א פרעסר אונ ער איז גיגליכנט אז ער איז אזו ווי עשו וס עס שטייט ביי אים הלעיטני נא מן האדום האדום הזה אונ נישט דאס אליין נאר ער ווערט אן גירופן אז ער איז א רשע אזו ווי עס שטייט ובטן רשעים תחסר איבר דעם דארף דר מענטש עסין ביים טיש פאוואלי מיט גרויס דרך ארץ גליך ער וואלט גיזעסן פאר א מלך ווארט ער גיוויס גיוואגין יעדעם שטיקל וס ער וואלט גינומען צום מויל מכל שכן אז מען זיצט פר דעם מלך מלכי המלכים אונ מען עסט פר אים אזו ווי עס שטייט אין פסוק ואכלת לפני ה' אלהיך דו זאלסט עסין פר הש"ית :

דאס ניינטי איז עס זאל זיין אויף דעם טיש דברי תורה אזו ווי מיר האבן גילערינט דער טיש וואס עס קומט ניט קיין דברי תורה אויף אים איז אזו וויא מיהאט גיגעסן פון זבחי מתים פון דר עבודה זרה חס ושלום · ווארן מיר האבן גילערינט אז הקב"ה טיילט מזונות אויף דר וועלט צו אלע עולמות צו די עליונים אונ צו די תחתונים אונ דערמאלט ווען ער גיט די אלע עליונים זייער שפייז לויבן זייא אלע הש"י אונ זאגין שירות ותשבחות צו זייער בשעפר איבר דעם דארפן די ידן אויך אזו צו טוען כדי זאלן זיין חברים צו די מלאכים העליונים :

דאס צעהנטי איז מים אחרונים אז דס איז א חיוב גמור ער זאל זיך אפ וואשין דיא זוהמא פון די הענט ער זאל אפ געבן דס חלק דיא חיצונים :

זוהר הקדוש פסוק ותגל וכו'

קום אונ זעה אז צווייא נשים זענין גיוועזן וואס דארך זיי אונ פון זיי איז גיבויעט גיווארן דיא זרע בית יהודה פון זייא איז ארויס גיקומען דוד המלך אונ שלמה המלך אויך דר מלך המשיח וס ער וועט קומן בקרוב · די צווייא נשים זענן איינס קענן דר אנדרי איינע איז גיוועזין אין זעלבגן גישטאלט ווי דיא אנדרי זייא האבען גיהייסן תמר אונ רות זייערי ביידי מאנן זענן צום ערשטן גישטארבן אונ זיי האבן

ויך משתדל געוועזן אז זיי זאלן אויף שטעלן דעם נאמען פון זייערי מאנן זייער נאמען זאל בלייבן שטיין אונ ווייל זייא האבן גיטוהן חסד מיט דיא מתים דארויף האבן זיי זוכה געוועזן עס זאל פון זייא ארויס קומן מלכים מלכות בית דוד וואס פון דעם וועט משיח קומן בקרוב · תמר האט זיך משתדל געוועזן ביי איר שווער ווייל ער האט איר נישט געגעבן זיין שלה אזו וויא עס שטייט אין פסוק כי ראתה כי גדל שלה והיא לא נתנה לו לאשה איבר דעם האט זיא זיך משתדל געוועזן בייא איר שווער אויף רות איז איר מאן צום ערשטן געשטארבן אונ זיא האט זיך משתדל געוועזן צו טוען חסד מיט דעם מת עס זאל בלייבן זיין נאמען אויף דער וועלט איבער דעם איז פון איר ארויס געקומען דיא זרע בית דוד דער מלך דוד אונ שלמה המלך אויך דער מלך המשיח אזו ווי מיר האבן געלערנט אז דר מלך המשיח איז מזרע בית דוד :

מדרש הנעלם

ויהי בחצי הלילה מיר האבן געלערנט אז דיא נאכט האט דרייא משמורות אונ אין יעדן משמר זיצט הקב"ה אונ שרייט אזו ווי איין לייב אונ אין יעדין משמר זענען דא ממונים מלאכים וועם זענען געזעצט איבר דעם משמר :

אין דעם ערשטן משמר זענען די מלאכים וואס האבין געזאגט שירה תחלת הלילה זיי האבן געזאגט לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה וגו' מי יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב וגו' ווייל די נשמות פון דיא מענטשן וואס זייא גייען פון זייא ארויס ביי נאכט ווילן ארויף גיין אונ ווי זיי קומן פאר דעם ארט וויא דיא ממונים שטייען אונ דארטען איז פארהאנדין דרייא הונדערט פינף אונ זעכציג היכלות אזו פיל וויפיל טעג עס איז פארהאנדין אין יאהר אונ צוועליף ממונים זענין איבער די היכלות אונ אז דיא נשמות א אויף טוערן אובן אז זייא זענין זוכה עפינט מען זאלין גיין למעלה צו דיא אורות העליונים · אינ אז דיא נשמות זענין נישט זוכה פרשנייט מען זייא פון אובן אונ זיי גייען אוועק אונ שוועבין אום אין דר גאנצער וועלט אונ זיי באגעגינט רוחות רעות · אונ זייא דער ציילין זיי זאכן פערשידינע טייל זאכן זענען אמת אונ טייל זענען ליגינט :

דאס אנדרי משמר דארטן זענען דא אנדרי ממונים וואס ווערן גירופן אבילי ציון זייא טרויערן אויף דעם חורבן בית המקדש וירושלים · אונ אין דער צייט ווען די הענר קרייען ווערט אויס גירופן אברוז שטייטס אויף אונ דער וועקט אייך צוא וויינן אויף דעם בית המקדש דעמאלט קומען זיך צו זאמען אלע מלאכים אונ אלע חיילות אזו ווי עס שטייט מלאכי שלום מר יבכיון אונ דס גאנצי חיל אונ די מרכבות קדושות שרייען אונ וויינין אונ הקב"ה שרייעט אונ וויינט אונ ער טרעט דרייא הונדרט אונ זיבעציג היכלן · אויף דר צייט שטייט אין פסוק ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת דאס מיינט מען הקב"ה וואס ער שרייט אונ ער גיט זיין קול אויף דעם חורבן בית המקדש אזו ווי עס שטייט אין פסוק ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו אין דר צייט ווערן דר וועקט אלע חיילות אונ אלע מרכבות קדושות אונ טרויערן אונ זאגען אלהים באו גוים בנחלתך וגו' נתנו את נבלת עבדיך וגו' על נהרות בבל וגו' עס שטייט אין פסוק וילפת אונ ער איז וואורן דר שראקין דס איז געוועזן ווייל והנה אשה שוכבת מרגלותיו די הייליגי שכינה אונ די כנסת ישראל ליגן אויף דר ערד גיטרעטין צווישן די פיס פון די פעלקר וואס האבן צו שטערט דעם בית המקדש אין דר צייט ווערט הקב"ה דער וועקט צוא איר אונ פרעגט זיא מי את בתי וואר ביסטו גיוועזן מאכטר אין גלות וואר ביסטו ביי דר צייט אונ זיא ענפערט אנכי רות אמתך איך בין אן געזעט מיט צרות אן גיזעט מיט גרויסע ווייטאג איבר דעם וואס איך בין פארטריבין גיווארין פון דעם הייליגן מקום פון דעם היכל הקדוש אונ נישט דס אליין גאר אלע טאג ווער איך מער מבוזה אונ זייא שעלטין מיך אונ איך קען זייא גאר נישט ענטפרין :

זוהר הקדוש פסוק וזאת לפנים בישראל

וזאת לפנים בישראל די רבנן האבין דעם פסוק מפורש געוועזן אונ האבין איס אזו גידרשית עס שטייט אין פסוק לפנים הארץ יסדת ומעשה ידך שמים אין דר צייט ווען השי"ת האט די וועלט בשאפן האט ער זיא בשאפן נאר איבער דער תורה · דיא תורה איז געוועזן צוויא טויזנט יאר פריער ווי ער האט די וועלט בשאפן אזו ווי עס שטייט אין פסוק ואהיה אצלו שעשועים יום יום· אין דר צייט ווען השי"ת האט די וועלט בשאפן האט ער די תורה אן געברייט ער זאל מיט איר בשאפין די וועלט · דעמאלט

וועגען געקומען אלע אותיות פאר השי"ת אונ יעדער אות פון דעם אל"ף בי"ת האט געזאגט מיט מיר זאל השי"ת בשאפן די וועלט אונ זיי זענען געקומען כסדר ערשטען דיא תי"ו דער נאך דיא שי"ן דער נאך דיא רי"ש ביז אלע זענען געקומען :

דיא תי"ו האט געזאגט פר הקב"ה רבונו של עולם איז דיין ווילן צו בשאפן מיט מיר דיין וועלט ווארן איך בין דר סוף פון אלע באשעפינישן · אויך דיין הייליגער נאמן אמת איז מיט ת"יו גיענדיגט גיווארן · אזו האט השי"ת גיענפערט דו ביסט ניט ראוי עס זאל מיט דיר בשאפן ווערן די וועלט· פיל צדיקים וועלן דורך דיר שטארבן אזו ווי עס שטייט אין פסוק (והתוית תי"ו מצחות האנשים) אזו איז זיא אוועק געגאנגן אן דער זייט אונ איז גבליבען שטיין אונ האט מער ניט גיזאגט קיין ווארט :

דיא שי"ן האט זיך גישטעלט פר השי"ת אונ האט גיזאגט פר איס רבונו של עולם עס זאל זיין דער ווילן פון דיר מיט מיר צו בשאפן די וועלט ווייל דיין הייליגער נאמן שדי איז מיט דר שי"ן · אונ השי"ת האט גיזאגט אז דיא וועלט וועט מיט איר אויך ניט בשאפן ווערין · ביז די כ"ף איז גיקומן פר הקב"ה אונ האט זיך פאר איס גישטעלט · אונ וויא דיא כ"ף איז אראפ פון דעם כתר האט גיציטערט דר כתר אונ אכציג טויזנט מאל צעהן טויזנט פעריל וואס זענען איין גיזעצט אין כתר האבן אויך גיציטערט אונ האבן גיזאגט פאר השי"ת אונזר כבוד אונ אונזר גדולה איז נאר ווייל די כ"ף איז אין כתר אונ אצוינד גייט זיא אראפ פון אונז :

דיא כ"ף האט גזאגט פר השי"ת עס זאל זיין דער ווילן מיט מיר צו בשאפן די וועלט ווייל איך בין איין אות פון דיין כתר הכבוד אזו האט השי"ת צו איר גזאגט זיא זאל צוריק גיין אין כתר אריין · אזו האט השי"ת אלי אותיות צוריק גישיקט אז ער וועט מיט זיי ניט בשאפן די וועלט · ביז עס איז גקומן די בי"ת פר הקב"ה אונ האט גזאגט רבש"ע עס זאל זיין דר ווילן פר דיר הקב"ה מיט מיר צו בשאפן דיין וועלט ווייל איך בין איין אות פון ברכה אונ מיט מיר וועלין דייני קינדר דיא יודין דיך לובן אלי טאג אונ זיי וועלן זאגן ברוך אתה ה' · אזו האט הקב"ה גזאגט מיט דיר איז ראוי צו בשאפן די וועלט · אונ די אל"ף האט גזעהן אז השי"ת האט שון די בי"ת צו גזאגט מיט איר צו בשאפן די וועלט איז זי שון גיבליבן שטיין אונ איז ניט מער אריין גגאנגן פר הקב"ה :

אזו האט השי"ת גרופן די אל"ף אונ האט גזאגט צו איר פר וואס זי גייט ניט אריין אזו ווי אלי אותיות זענן אריין גגאנגן · אזו האט די אל"ף גענפערט איך האב גיזען אז אלי אותיות זענן גוועזן פר דיר אונ זייא זענן אוועק גגאנגן בפחי נפש · דר דורך האב איך שון מער ניט גוואלט אריין גיין · ובפרט אז די האסט שון גגעבן רשות אז די וועלט זאל מוט דר בי"ת בשאפן ווערין · דארורך בין איך גיבליבין שטייען אונ איך האב שון קיין ווארט ניט גזאגט :

אזו האט השי"ת גזאגט צו איר פר דעם זאלסטו זיין דס ערשטי אות פון אלי אותיות · אונ מיט דיר וועל איך ווערן גרופן אחד · דאס ווייזט אז ער איז איינציג אויף דר גאנצר וועלט אונ ער איז דר ערשטר פון דר גאנצר וועלט אזו וויא די אל"ף איז דס ערשטי אות פון דעם אל"ף בי"ת :

רבי חנינא אומר · רבי חנינא זאגט יודין זענן אויף גגאנגן אויף דער מחשבה פון הקב"ה איידר ער האט די וועלט בשאפן ווייל זיי זענן ראוי מקבל צו זיין די תורה דס מיינט דר פסוק וזאת לפנים בישראל דס ווארט זאת איז מרמז אויף דר תורה אונ דס ווארט לפנים מיינט מען אז פריער איידר הקב"ה האט די וועלט בשאפן איז גיוועזן דיא תורה אונ דער גאנצער תכלית איז נאר וועגן יודן זאלן לערנן דיא הייליגע תורה :

על התעודה דס מיינט מען דעם תלמוד ירושלמי אונ דעם תלמוד בבלי אזו ווי עס שטייט אין פסוק לתורה ולתעודה :

זוהר הקדוש פסוק ותקראנה לו השכנות

ותקראנה לו השכנות שם יולד בן לנעמי · דיא רבנן האבין דעם פסוק מפורש געווען מיט דעם פסוק אם חבול תחבול שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו דער פסוק שמועסט פון דעם מענטשס נשמה אויף דר וועלט אונ פון דעם גוף ווען ער גייט אוועק פון דעם עולם · מיר לערנן פון דעם אז די נשמה פון דעם מענטש גייט אלי נאכט אוועק פון דעם מענטש אונ הקב"ה האלט זי פאר אמשכון · פון דעסט וועגן אלי אין דר פריא גיט ער זי צוריק אפ צום מענטש דארורך יעדר מענטש

צו געבן צוא בהאלטן זיך נשמה צוא איר באשעפר אונ ער זאל זאגן דעם פסוק בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי יי אל אמת מיט די ווערטער וייזט ער אז ער גיט די נשמה צו הקב"ה פר איין פקדון ניט פר איין משכון אונ וויל דיא נשמה איז ביי הקב"ה בתורת משכון איבר דעם חאטשי די נשמה איז שולדיג פר השי"ת זייער פיל חובות הייסט ער זי צו ריק אפ געבן דעם מענש אונ ער וועט זיא ניט איינהאלטן פאר אירע חובות :

אויך אזו דארף דער מענש זיך נוהג צוא זיין ער זאל זיך פיהרן אין דעם וועג פון השי"ת אז ער זאל די נשמה אפ געבן אין דר צייט ווען ער דארף זי אפ צו געבן צו השי"ת זי זאל זיין ריין אזו ווי הקב"ה הט זי אים געגעבן ווי עס שטייט אין פסוק והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה איז טייטש די נשמה זאל צוריק גיין צו הקב"ה אזו וויא ער האט זיא געגעבין :

דיא נשמה אז זיא קומט פון אובן איז זיא ריין אונ הייליג אזו דארף מען זיא צוריק אפ צו געבין פר הקב"ה דס מיינט דר פסוק אם חבול תחבול שלמת רעך אז דו האסט פר דארבין אונ פר פלעקט די הייליגי נשמה וואס זיא קומט פון דעם לבוש פון הקב"ה וואס ער ווערט אן גירופן ריעך וריע אביך זאלסטו טראכטין עד בא השמש תשיבנו לו אז אין דער צייט ווען עס גייט אונטער דיין זון עס קומט דיא צייט אוועק צו גיין פון דעם עולם תשיבנו לו זאלסטו זי אים צוריק אפ געבן אזו וויא ער הט זי דיר געגעבן · מער האבן מיר ניט גקאנט מעתיק זיין וויל עס שטייט גרויסי סודות · פון די הייליגע ווערטער וואס שטייט דא פון דעם זוהר הקדוש קאנן מיר זיך ארוס נעמן אנרוסן סובר ווי אזו מידארף צו היטן די הייליגע נשמה זיא זאל חלילה ניט פרפלעקט ווערן אונ באם ח"ו ער הט געטוהן איין עבירה זאל ער גשווינד טון תשובה אלי נאכט איידר מען לייגט זיך שלאפן דאס מיינט דער פסוק עד בא השמש תשיבנו לו די זאלסט תשובה טון אונ די נשמה צוריק אפ געבן קדוש וטהור צו השי"ת ווס ער האלט דיא נשמה ביא נאכט פאר אפקדון · מיר דארפן זיך צוא ברעכינן אז חוץ דעם ווס עס קען זיין חלילה מען זאל שון מער ניט צוריק געבן די נשמה · חוץ דעם מוז מען ברעכנן אז די נשמה קומט צו הקב"ה אונ זיא איז ביי הקב"ה אין דיא הענט וואס ער איז הייליג בכל מיני קדושות אונ טהור בכל מיני טהרות אונ אז די נשמה איז טמא קאן זי גאר ניט קומין פאר הקב"ה ווס ער איז קדוש וטהור דארורך דארף מען אלי נאכט איידר מען לייגט זיך שלאפין צו טון תשובה מען זאל אויף זיך נעמן אז מען וועט שון קיין מאל ניט טון קיין עבירות · השי"ת זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו תשובה מיר זאלין זיך קאנן מדבק זיין אן הקדוש ב"ה אמן :

חסלת מגלת רות

מגלת איכה

זוהר הקדוש

איכה · רבי יוסי פתח עס שטייט אין פסוק כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי וגו' אזו האבן מיר גלערינט אז אין דעם טאג ווס דס בית המקדש איז חרוב געווארן הונטין אונ דיא יודן זענן גגאנגן אין גלות אריין אונ זייא האבן גטראגן מיל שטיינער אויף דיא העלזר אונ דיא הענט זענין געווען ארונטר גבונדן אונ די כנסת ישראל איז פרטריבן פון דעם הויז פון דעם מלך זי זאל נאך גיין זיי אין גלות אריין אזו ווי די כנסת ישראל איז ארויס גגידרט הט זי גזאגט איך וועל צום ערשטן גיין אונ וועל וויינן אויף מיין וואנונג אונ אויף מייני קינדר אונ אויף מיין מאן :

וויא זי איז ארויס גינידרט האט זיא גזעהן דס הייליגי מקום איז חרוב אונ זייער פיל בלוט פון חסידים וקדושים איז פר גאסן געווארן אונ דס היכל הקודש אונ דס בית המקדש איז פר ברענט אין פייער אזו הט זי אן גהובן צו וויינן אונ הט געמאכט שטורמין אלי עליונים אונ תחתונים אונ דס קול איז גגאנגן ביז צום ארט פון דעם מלך העליון · אזו האט געוואלט דר מלך מלכי המלכים מאכין דיא גאנצי וועלט וויסט ביז עס איז ארויס גיגאנגן זייער פיל חיילות אונ מחנות זיי זאלן זיא טרייסטן · זי הט זיך אבר ניט גלאזט טרייסטן דאס מיינט דר פסוק רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה זיא האט ניט געוואלט זיך טרייסטן לאזן כי איננו וויל דער הייליגר מלך עליון איז ארוף גגאנגן אונ ער איז ניט געווען מער אויף דעם ארט ער זאל רוען אין דעם הייליגן מקום איבר דעם שטייט אין פסוק כי איננו ער איז ניט דא · אונ עס שטייט ניט כי אינם אז זי הט זיך ניט גלאזט טרייסטן וויל דיא קינדר זענן ניט געווען אין לאנד · דר פשט איז אזו ווי מיר האבן געשריבן אז דס גייט אויף דעם מלך העליון ער איז אוועק פון דעם לאגר אונ האט ניט געוואלט רוען דארטן :

זאגט רבי חייא ווס מיינט מען רחל מבכה על בניה דס האבן מיר גלערינט אז מען מיינט די כנסת ישראל ווערט אזו אן גרופן אזו ווי דר פסוק זאגט ורחל עקרה עס שטייט מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה :

אמר רבי חייא פון וועלכן ארט הט זי אן גהובן צוא גיין אין גלות אריין פון דעם בי"המק ווס דארטן הט זי גריהט אונ פון דארטן אי איז זי אוועק גגאנגן אונ איז ארום גיגאנגן אין גאנץ ארץ ישראל · דר נאך איז זיא גגאנגן אין דער מדבר אריין אונ איז דארטן גזעסן דריי טאג אונ זיא האט מיט גפיהרט אלי חיילות אונ מחנות אונ האט גליייענט איכה ישבה בדד וגו' :

בכו רבי חייא ורבי יוסי האבן געוויינט רבי חייא אונ רבי יוסי · זאגט רבי יוסי דיא יודן זענן ניט פרטריבן געווארן פון דעם הייליגן לאנד ביז זיי האבן גזינדיגט אונ ביז די פרנסים ומנהיגים ווס גיבן אכטונג אויף דער קהלה זיי זאלן גיין בדרך הישר ביז זייא האבין גזינדיגט · אזו וויא דער פסוק זאגט עמי מאשריך מתעים ודרך אורחותיך בלעו אונ וויא די קעפ פון דר שטאט טוהן שלעכטס אזו גייט דאס גאנצי פאלק נאך זיי אונ טוהן אלי שלעכטס · אונ ווערן אלי גשטראפט מיט גלות :

רבי חייא זאגט עס שטייט אין פסוק ואם כל עדת ישראל ישגו אז דס גאנצי פאלק וועט גרייזן דס איז אסימן אז זיי זענן ניט שולדיג נאר די מנהיגים אזו וויא דר פסוק זאגט ונעלם דבר מעיני הקהל דס מיינט מען ראשי הקהל ווס דס גאנצי פאלק ציהט זיך נאך זיי · די ראשי הקהל ווערן דארורך גרופן עיני הקהל וואָרן אזו ווי דר גוף גייט נאך די אויגן אונ ווי די אויגן פיהרן אים גייט ער אזו גייט דס גאנצי פאלק נאך די ראשים אז די ראשים זענן יראים ושלמים פיהרן זיך דס גאנצי פאלק בדרך הישר · אונ אז דיא ראשי העדה זענן קלים פיהרט זיך דיא גאנצי קהלה בקלות אן יראת שמים :

מדרש הנעלם

איכה די בני בבל האבן גישיקט צו די בני ארץ ישראל צו אונז איז רעכט מיר זאלן וויינן אונ מיר זאלן קלאגן אויף דעם חורבן בהמ"ק וואָרין מיר זענן פר שפרייט געווארן צווישן די עכו"ם איבר דעם דארפן מיר אן צו הייבן דיא דברי הספר אונ מיר זאלן מפורש זיין דעם אלף בית ווס דר בשעפר פון זר וועלט הט גשיקט צו קלאגן אויף חורבן בית המקדש וירושלים :

שלחו להו האבן די בני ארץ ישראל צוריק גישיקט צו דיא בני בבל אמת איז איר זענט פר שפרייט געווארין צווישן די עכו"ם הקדמונים אונ איהר זענט פר טריבן פון דעם הייליגן לאנד אונ איר דארפט צו קלאגן אונ וויינן אויף אייך ווס איר זענט פר ביטרט אונ איר זענט ארויס פון דר גרוסר לעכט אין דר פינסטרניש אריין אזו וויא אקנעכט ווס ער גייט אוועק פון זיין האר · אונז אבר בני ארץ ישראל דארפן צו וויינן אונ צו קלאגן אונ מפורש צו זיין דעם אלף בית פון איכה מיר זענן דאס בני בית וואס מיר ווייסן דאס טייטשקייט פון דעם מכות מיט דער שכינה הקדושה מיר זענן יתומים אן פאטער אונ מוטר אונ מיר קוקין אויף דיא ווענט פון דעם בית המקדש ווס דארט איז גיוועזין דס וואונונג פון דר שכינה וואס זיא איז אזו ווי אמוטר וואס האט אונז גיגעבן כל טוב אונ הט אונז אן גיזייגט אונ משפיע געוועזין שפע וברכה פון אלעם בעסטן · אוך הט זיא אונז גיטרייסט אונ גירעט אויף דעם הארץ · אצונד קוקין מיר אין אלע זייטן אונ דס ארט פון דר הייליגר מוטער איז חרוב וויסט אונ ליידיג ווער וועט אונז טרייסטן ווער וועט צו אונז רעדן אזוי וואָרט ווער וועט אויף אונז מגין זיין פר דעם מלך העליון פריער אז דאס בית המקדש איז גישטאנען אונ דיא שכינה הקדושה איז דארט גיוועזין אונ ווען מיר האבן חס ושלום גיזינדיגט פאר אונזר פאטר הט זיא אויף אונז מגין גיוועזן אונ מיר זענן ניצול גיווארן פון יסורים אונ אצונד אז זיא איז נישט דא ווייא ווייא צו אונז וויא ווייא צוא אייך :

צוא אונז איז רעכט צו וויינן צו אונז איז רעכט צו קלאגן צו אונז איז רעכט מיר זאלין מפורש זיין די ביטרע ווערטר פון דיא הספדים · מיר נייען אלע טאג

צום בעט פון אונזער מוסר דס מיינט מען דיא היילינגע שכינה אויף דעם ארט פון ארון הקודש והכפורת מיר זוכין זיא אונ מיר גיפינען זי ניט מיר פרעגן אופאיר אונ קיינר הערט אונז ניט • מיר פרעגן אויף דעם בעט • דס בעט איז אבר צו בראכן מיר פרעגן אויף די שטול זעהן מיר אז זיא איז איינגיפאלען מיר פרעגן אויף דעם היכל אונ מען ווייסט ניט צו ענפרן מיר פרעגן צוא אלע שטראכן אונ וועגן אויב מען הט זיא ניט גיזעהן אזו זאגן זיי אלע אז זיי האבן גיהערט איין ביטר קול מיט גיוויין ווס זיא קלאגט אונ וויינט אויף דיא קינדער :

צוא אונז איז רעכט צו וויינען צו אונז איז רעכט צו קלאגן מיר קושין דיא ערד פון דעם היילינגן מקום • מיר קושין דס ארט פון דעם וואונונג פון דער שכינה מיר קושין די ווענט פון היילינגן היכל אונ מיר וויינען זייער ביטר מיר וועלין אלע טאג זאגן די הספדים אונ מיר וועלן תמיד וויינען אונ מיר וועלן ניט אויף הערן צו קלאגין אונ ווי האבן באלד אן גיהויבן צו זאגן איכה ישבה בדד העיר :

איכה ווי אזו ביסטו מיין ליבסטע פון מיין נפש ווי אזו ביסטו מיין טייערי וויא אזו ביסטו מיין איינציגי ווס פלעגסט תמיד אלע טאג צו נעמען די היילינגע אותיות אונ הט מייחד יחודים געוועזן אונ דאדורך איז זיא גירופן גיווארן שוועסטער אויך מאכטר אויך מוסר אזו ווי עס שטייט אין פסוקים פון שיר השירים אז אמאל הט ער זיא גירופן אחותי אונ אמאל כתי אויך אמאל אמי • ווי אהין ביסטו גיגאנגען אונזו ביסט פר טריבן גיווארן • איבר דעם איז רעכט מיר זאלין וויינען אונ קלאגען אונ מיר זאלען זאגען איכה ישבה בדד :

זוהר הקדוש

איכה ישבה בדד העיר • מיר האבן גלערינט אז דס איז גזאגט גיווארן אויף דר היילינגע שכינה נאך דעם וויא יודין האבן גיזינדיגט אונ דאס בית המקדש איז חרוב גיווארן איז גיזאגט גווארן אויף דר שכינה איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה אונ דאדורך פרלעשט מען תשעה באב ביא נאכט די לעכט אונ מען קלאגט אונ מען וויינט אונ מען זיצט אזו וויא דיא אבלים כדי מען זאל זיך משתתף זיין בצער השכינה ווייל זיי האבן איר גורם גיוועזין דעם גרויסן צער אין גלות :

מדר"ש הנעלם

רבי חנינא הייבט אן דעם פסוק פון אדם הראשון עס שטייט אין פסוק ויקח את האדם ויניחהו בגן עדן וגו' עס שטייט אין פסוק ויקח איז טייטש הש"י הט גינומן אדם הראשון זאגט רבי חנינא דס מיינט מען ער הט גינומן מיט גוטי ווערטר אזו ווי עס שטייט אין פסוק קח את אהרן • אונ די רבנן זאגן ער האט אים גינומן מיט איין ווינט מיט גיוואלד אזו וויא עס שטייט אין פסוק יי לקח את אדוניך מעל ראשיך ויניחהו בגן עדן ער הט אים גבראכט אין גן עדן אריין ער זאל האבן מנוחה אונ ער זאל האבן איין גייח דעת ער זאל קאנען לערנין די היילינגע תורה אונ ער זאל פאר שטיין דאס גרויסקייט פון זיין באשעפר אונ הקב"ה כביכול האט מיט אים תורה גילערינט אונ מלאכי השרת האבן פר אים גילויבט • ביז עס הט דר זעהן דר שטן סמא"ל דעם גרויסן כבוד פון דעם מענטש הט ער זיך מקנא גיוועזן אין אים ער הט אים אן גירעט ער זאל אפ טרעטע פון דעם היילינגן באשעפר ער זאל אים ניט פאלגען וואס הקב"ה האט אים אן גיזאגט • כדי ער זאל אים מטריד זיין פון דעם עולם • אזו איז ער גיגאנגען צו זיין ווייב חוה ווארין מיר האבן גילערנט נשים דעתן קלות ווייבר זענען גרינג מיט זייערי דעות מען קאן זייא גישווינד איבער רעדן אונ חוה הט זיך גילאזט איבר רעדין אונ הט גיגעסן פון דעם עץ הדעת אונ זיא האט גיגעבן איר מאן אויך אונ ער הט גיגעסן • דעמאלט הט סמא"ל שוין גיהאט איבר זיי צו גיוועלטיגן אונ זיי זענען גיווארן מזוהם פון דעם חטא • אונ הקב"ה איז גקומן ער זאל זיי זעהן שטייט ויתחבא האדם ואשתו איז טייטש אדם מיט זיין ווייב הט זיך באהאלטן ווייל זייא האבן שוין ניט גיקאנט צוא נעמין דיא קדושה פון דעם מלך הקדוש דאדורך זענען זיי גיפאלן • אונ הקב"ה הט אן גיהויבן אויף זיי צו וויינען איכה אזו ווי אין פסוק שטייט ויאמר לו איכה ווי אזו וועסטו האבן אקיום אז די ממשלה איז שוין אפ גיטונען גיווארן פון דיר • אזו אויך ביא חורבן בית המקדש איז דיא ממשלה אפ גנומען גווארן אונ הקב"ה הט גוויינט איכה ווי אזו וועסטו האבן אקיום :

זוהר הקדוש

בכה רבי שמעון הט גיוויינט אונ גיזאגט וויא אז דס גלות ציהט זיך אזו לאנג אונ ווער ווייס קאנן אום האלטן דס גלות איין תנא זאגט צו אים וויא וואלט ווען דו זאלסט וויסן ווי ארעש אונ אבקבול עס איז גיוועזן אין דער צייט אז הקב"ה הט גוזר גיוועזן ער זאל איבר געבן זייני קינדר צו מלכות אדום אין דער צייט ווען עס איז גישריבן גיווארן די פתקין אין היכל איידער זיי זענען גיוועזן פר חתמית מיט דר חתימה פון דעם מלך • הט הש"י גירופן דער מלאך גבריאל אונ ער האט אים גיזאגט ער זאל אויף האלטן די פתקין איידר ער חתמית זייא אונ ער וועט זיינען אויף די קינדר ווס ווערן פרטריבן אין גלות אריין אונ ער הט גיזאגט איך בשווער איך אלע חיילות פון דעם היכל איר זאלט מיך נאך לאזן אונ איר זאלט מיך ניט טרייסטן אזו ווי עס שטייט אין פסוק שעו מני אמרר בבכי וגו' אל תאיצו לנ מני אונ ער הט אן גיהויבן אונ גיזאגט ליבע טייערי קינדר איך האב אייך אויף גיצויגן אונ האב גיפירט אזו וויא אפאטר פיהרט א קינד איך האב אייך גילערינט מיין פארכט איך האב זייך גימאכט גיוועלטיגן איבר אנדרי פעלקר פון דר וועלט איר האט גיזינדיגט פר מיר פיר מאל אונ איך האב אייך מוחל גיוועזן ווייל איר זענט גיוועזן פר מיר טייערי ליבע קינדר איך וועל רופן אלע פיר זייטן פון דר וועלט אונ זייל זייא בשווערען פון אייערט וועגן :

מזרח מזרח איך בשווער דיך אז מיינע קינדר וועלן פאר שפרייט ווערן צו דיר אז דו זאלסט אכטונג געבי אין זייער גישטאלט ווי אזו עס איז פר ענדרט אונ פר שווארצט פון עינוים קשים ווס די פעלקער וועלן זיי טוען ביא דיר דו זאלסט קלאגן אונ וויינען אויף זיי אונ דוא זאלסט זייא היטן :

מערב מערב קינדר ווען איר זענט גיוועזן אין דר היים אין גרוים תענוג הט איר נישט גיוואלט אכטונג געבין אויף מיר ליבע קינדר ווס זאל איך אייך טוען דיא גזירה ווס איך האב גוזר גיוועזן איז מיט איין שבועה אונ עס קען נישט אנדערש שוין זיין נאר מיר ביידע איך אונ איר צו זאמן וועלן גיין אין גלות אריין • קינדער קינדר ליבע פון מיין הארץ ווי אזו גייט איר גיבונדן אין קייטן קינדר וואס זעלען גיוועזין גיצויגן איז גרוים תענוג קינדר וואס זענען גוועזין טייערער פון גאלד אונ בראנטשען קינדער היילינגע ווי אזו זענט איר גיפאלן אין פרעמדע הענט אריין וואס זיי האבן גאר קיין רחמנות ניט אויף אייך :

דרום דרום איך בשווער דיך אז מיינע קינדר וועלן פאר שפרייט ווערן צו דיר אז דו זאלסט אכטונג געבן ווי זייער פנים איז פאר שווארצט אונ זייער קראפט איז צו בראכין צווישן די פעלקר :

דרום דרום איך בשווער דיך דו זאלסט דיך דר וועקין צו אברהם מיין ליב האבער אונ זאג אים ווי אזו זיינע קינדר זענען גיפאלן אונ פר שפרייט גיווארן אונ דוא זאלסט קלאגן אויף זייא :

דרום דרום איך בשווער דיך דו זאלסט היטן מיינע ליבע קינדר אז ווען זייא וועלן פר טריבן ווערן צו דיר דו זאלסט רחמנות האבן אויף זיי ווייל זיי זענען דיא קינדר פון אברהם יצחק יעקב :

צפון צפון דר וועק דיך מיט איין קלאג אונ מיט גיוויין צו מיינע קינדר ווי אזו זיי זענען גיפאלן אין דר שווערד איר זאלט גיין צוא יצחק וואס ער איז גיבראכט גיווארן אויף דר עקידה • איר זאלט ניט מודיע זיין די צרה צו זיין זון יעקב ער זאל נישט איבר קערין די וועלט זיא זאל ווערן חלילה • מערב מערב דער וועק דיך צוא דעם גישרייא פון מיינע ליבע קינדר וויא אזו זייא גייען אין גלות אריין וויא אזו זייא זענען פאר שפרייט אין אלע פיר זייטן פון דער וועלט אונ דיא שכינה זאלסט מיט גייען מיט זייא אין גלות אריין אונ זאלסטו אכטונג געבין אויף זייא זייא זאלן חלילה נישט פארלורין ווערן פון דער וועלט • איך בשווער דיך אז דו זאלסט נישט אפ טרעטן פון זיי אין גלות חלילה • אין דר צייט ווי די שכינה הט דס גיהערט פון הש"י הט זיא גיוויינט אונ עס האבן גיציטרט אכצעהן טויזינט וועלטן • אזו וויא עס שטייט אין פסוק קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה אונ ווער עס הט גיזעהן די אלע וויינן הט אויך אן גיהויבן צוא וויינען אונ צוא קלאגן אז אלע חיילות פון דעם היכל האבן מיט גיוויינט דעמאלט הט הקב"ה גיזאגט צו דר היילינגר שכינה אז זיא זאל מיט גיין אין גלות אונ צו שיצן די יודן אין גלות אונ זי זאל וואונען מיט זייא צוא זאמען : דיא שכינה הקדושה זאגט צו הש"י • די טייערי קינדר וואס דו האסט זייא אויף גיצויגן אונ גיפירט ווי אזו קען איך זעהן ווי זייערי שונאים עסין זיי אויף אונ טוען זיי אן עינוים קשים • אזו הט הש"י איר צו גישווארן ער זאל די יודין צוריק

אויף

אויף שטעלן אונ ער זאל זיי אום ציהן פון דעם גלות · אזו ווי עס שטייט אין פסוק כה אמר ה׳ מנעי קולך מבכי וגו׳ אויך שטייט ושבו בנים לגבולם איז טייטש דו זאלסט אויף הערין צו וויינן וואָרן דיא קינדר וועלן צוריק קומן אין זייער גבול אריין דער נאך איז די שכינה גינאנגן אין גלות אריין · אונ אויף איר גיזאגט גיוואָרן די קינות איכה ישבה בדד אויף דר הייליגר שכינה וואס זיא איז גינאנגן אין גלות אריין :

מדרש הנעלם

איכה רבי פנחס פתח עס שטייט אין פסוק קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וגו׳ אין דער צייט וויא דאס בית המקדש איז חרוב גיוואָרן אונ פר ברענט גיוואָרן איז גיקומען איין קול אונ האט גיוועקט אויף דיא קברים פון די הייליגע אבות אונ האט גיזאגט הייליגי אבות איר ליגט דא אונ שלאפט אונ איר ווייסט ניט דעם צער פון דר וועלט די קינדר אייערי וואס איר האט אויף גצויגן מיט גרוס צער אונ איר הט זיי גבראכט צו דר טייערי אמונה פון הקב״ה יתברך שמו דיא טייערי קינדער זענין פיל גשטארבן אונ פיל גהרגית גיוואָרין פיל זענין גגאנגן אין גלות אריין צווישן זייערי שונאים די הענט זענן ארונטר גבונדן אונ שטארבן אין גרוס הונגר אונ דארשט · זייער הוז איז פרברענט · ווי איז אייער רחמנות ווי איז אייער נאמנות שטייטס אוף אונ דר וועקט אייך צו זיי · אזו זענן דר וועקט גוואָרן די הייליגע אבות אברהם יצחק יעקב אונ זענן נגאנגין צוא משה רבינו אונ האבן צו אים גזאגט משה רעיא מהימנא ווי זענן די קינדר וואס די האסט זיי גפיהרט פון מצרים וואס מיר האבן זיי ביי דיר גלאזט · אזו איז משה גגאנגן מיט זיי צו זאמן צו יהושע בן נון אונ האבן צו אים גזאגט ווי זענן די קינדר וואס די ביסט איבר זיי גיוועזן אמלך אזו הט ער גיזאגט איך האב זייא גלאזט אין הייליגן לאנד וואס הש״י הט זיי גגעבן עס זאל זיין זייער לאנד · איך האב צווישן זיי דם לאנד איינגטיילט על פי גורל אזו וויא איך בין בעפולין גיוואָרן פון הש״י דארך משה רבינו · איך האב יעדן גלאזט אין זיין טייל בשלום ובשלוה אזו זענן זיי אלי גגאנגן קיין ארץ ישראל · ווי זיי זענן גקומן אין דעם היילגן לאנד אריין האבן זיי גטראפן דם לאנד וויסט אונ ליידיג · זיי זענן גגאנגן צום ארט פון בית המקדש האבין זיי גזעהן דם בית המקדש פרברענט · אזו האבן זיי אן גהובין צו קלאגין ביז מען האט גהערט זייער גוויין אין די העכסטי הימלין אונ אלי מלאכים עליונים האבין מיט גיוויינט מיט זיי ביז הקב״ה אליין איז דר וועקט גוואָרן צום קול פון גוויין אונ ער איז גקומן צו זיי אונ ער הט זיי גטראפן וויינן זייער ביטר אונ שטארק · זאגט הקב״ה צו זיי וואס טוט איר אבות הקדושים אזו ווי עס שטייט אין פסוק מה לידידי בביתי :

אזוי איז אויף גישטאנן צום ערשטין אברהם אונ ער האט גיזאגט בשעפר פון דר וועלט די ווייסט גוט אז איך בין פר דיר גגאנגן אין אמתין ווען צעהן מאל בין איך גשטאנן פר דיר בנסיון אונ איך בין דעם נסיון באשטאנן · וויא זענן מיינע קינדר איך האב קיינים נישט גיטראפין אין דעם הייליגען לאנד וואס דוא האסט מיר גישוואָרן די זאלסט זיי אין לאנד אריין ברענגן אונ זיי דם לאנד געבן פר איין נחלה · הש״י זאגט צו אברהם אבינו דיא יודן האבין מבטל גוועזן דעם ברית ובשר קודש יעברו מעליך זייא האבן מבטל גוועזן דעם הייליגן ברית אונ האבן גדינט דיא עבודה זרה · איבר דעם האב איך זיי פר טריבן אין גלות אריין · אין דיין זכות האב איך פיל מאל זיי דער לענגירט אז איך האב זיי קיין שלכטס ניט גטוהן אונ האב גווארט זייא זאלן טון תשובה פאר מיר אונ זיי האבן קיין תשובה ניט גטון · וויא אברהם הט דם גהערט הט ער גזאגט אז די זאך איז אזו אמת יכהו על קדושת שמך דארך זייערי חטאים זאלן זיי בלייבן צווישן די פעלקר ביז עס וועט זיין דר ווילין פר דיר די זאלסט זיי צוריק פיהרן אין דעם הייליגן לאנד אריין · אוך די איבריגע אבות הקדושים האבן אלי מצדיק את הדין גיוועזן אז דאס משפט איז רעכט פון הש״י וואס ער הט זיי פר טריבן אין גלות אריין אונ דעם דין וואס מיהאט גטון אן זיי איז בצדק ובמשפט :

עס איז גיבליבן שטיין אונזער מוטער רחל אונ הט אן גהובן צוא וויינן אונ צוא שרייען ביטרלך ביז הש״י הט איר גזאגט וואס ווינסטו אזו · רחל הט גענפערט פר זיין ליבן נאמן וואס זאל איך ניט וויינן וויא זענן מיינע קינדר אונ וואס האבן זיי גזינדיגט פר דיר וואס די האסט זיי אזו ביטר גשטראפט · הש״י זאגט צו איר זיי האבן גיבראכט אין הוז אריין צו מיר אפרעמדן גאט אונ זיי האבן גדינט די עבודה זרה אונ האבן פרגעסן אן מיר :

יהל זאגט פר הש״י האב איך ניט מער גטון אז איך האב גיבראכט צו מיר אוך אצרה אין דער צייט וואס שטייט ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא יעקב הט גזאגט צו רחל אז ער איז איר פאטערס ברודר דערמאלט הט יעקב גזאגט צו איר אז ער וויל זי נעמן פר אווייב הט רחל גזאגט אז זיא וויל נאר אבר זי הט איין עלטירע שוועסטר וואס זי דארף פריער חתונה האבין אונ איך האב מורא פר מיין פאטער ווארין ער איז איין רמאי אונ ער וועט אים בשווינדלן · אזו הט יעקב איר גזאגט כי אחי אביה הוא אז ער איז איר פאטרס ברודר אונ ער פרשטייט זיך אויף רמאות נאר גוט אזו הט יעקב איר גגעבן סימנים כדי ער זאל זיא דר קענן · אונ אין דער נאכט ווי לבן הט גבראכט לאה צו יעקב אבינו הט זיך רחל גדאכט אצונד וועט מיין שוועסטר פר שעמט ווערן יעקב הט מיר גגעבן סימנים אונ אז ער וועט זיא פרעגן אונ זי וועט ניט וויסן וועט זיא פאר שעמט ווערין · אזוי האב איך איהר גגעבן די סימנים · אצונד קען מען שון וויסן וואס איך האב גיטוהן אז איך האב גשוויגן אונ איך האב מיר ניט גימאכט קיין זאך אום דעם אונ דיא השם יתברך וואס די ביסט איין רחום וחנון ארך אפים דיא האסט גדארפט מוחל צוא זיין זייערי עבירות אזו נאט זייא פאר טרייבן אונ אויך ניט איבער געבן אין דיא הענט פון זייערי שונאים :

הש״י הט איר גענפערט אויף אלעם אונ זי הט זיך ניט גוואלט לאזן טרייסטן אזו ווי עס שטייט אין פסוק קול ברמה נשמע וגו׳ כי איננו זיא האט ניט גוואלט זיך טרייסטן ווייל כי איננו די שכינה איז ניט גיוועזן צווישן זיי אזו ווי פריער אז הש״י אליין איז גוועזן מיט זיי אונ אצונד איז ער גגאנגן ארויף אונ ער איז ניט מיט זייא גוועזן איבר דעם הט זי זיך ניט גקענט טרייסטן ביז הקב״ה הט איר צו גשווארין אז זיי וועלן צוריק גיין אין זייער הייליג לאנד אריין אזו וויא דער פסוק זאגט מנעי קולך מבכי ושבו בנים לגבולם :

זוהר הקדוש פסוק רוח אפינו משיח ה׳

רוח אפינו משיח יי׳ וגו׳ רבי יוסי הייבט אן עס שטייט אין פסוק רגזו ואל תחטאו וגו׳ דר פסוק איז מפורש ער שמועסט פון דעם אז דר מענש דארף מרגיז צו זיין דעם יצר טוב איבר דעם יצר הרע אין דער צייט וויא עס ווערט פינסטר אונ דער מענש לייגט זיך אויף זיין גלעגר דערמאלט ווערט נתעורר זייער פיל רוחות וואס גיין אונ שוועבן אויף דר וועלט אונ די מענשן דארפן צוא ציטרן פר הקב״ה אונ מורא צו האבן פר אים כדי ער זאל זיך ניט גפונן צווישן זיי אונ ער זאל ניצול ווערין פון זיי · אונ דר מענש זאל בעטין פר הש״י אונ ער זאל אכטונג געבן אז ער זאל ניט ארוס לאזן קיין ווארט פון זיין מויל כדי עס זאל ניט נתעורר ווערין צווישין זיי · איבר דעם שטייט אין פסוק אמרו בלבבכם על משכבכם ודומו סלה מען זאל נאר שווייגן מען זאל קיין ווארט ניט ארוים לאזין פון דעם מול · מער קען מען נישט מעתיק זיין ווייל עס שטייט גרויסי סודות :

רוח אפינו משיח יי׳ נלכד בשחיתותם דאס מיינט מען דעם מלך יאשיהו וואס ער איז נתפס גוואָרין בעון הדור דורך די חטאים פון דעם דור איז ער נתפס גוואָרין חאטשי ער איז גוועזן א גרוסער צדיק · מיר האבן גלערנט אז דער קאפ פון דעם פאלק איז גוט אזו ווערט דם גאנצי פאלק ניצול אין זיין זכות אונ אז דר קאפ פון דעם פאלק איז שלעכט אזו ווערט דם גאנצי פאלק נתפס אין זייני חטאים אונ דם וואס מיר זעהן אז יאשיהו איז נתפס גוואָרן אין חטא פון דעם דור חאטשי יאשיהו המלך איז גוועזן א גרוסר צדיק דם איז גוועזן ווייל ער הט ניט גגלייבט ירמיה הנביא אונ ער הט ניט בצווינגין די יודן זייא זאלן גיין אין גוטן וועג יאשיהו המלך האט גמיינט אז אלי יודן זענן כשר׳ם אונ צדיקים אזו ווי ער איז גיוועזן · אבר ירמיה הנביא הט אים גזאגט אונ ער הט ניט גיגלייבט · איבר דעם איז ער נתפס גוואָרן אין חטא פון דעם דור אזו וויא דער פסוק זאגט רוח אפינו משיח יי׳ נלכד בשחיתותם :

מדרש הנעלם

שלחו די בני בבל האבן גשיקט צו די בני ארץ ישראל עס איז רעכט וואס איהר דארפט צו וויינן אונ צו מאכן טרויער ווייל איר זעהט דם היכל פון דר מוטער איז פרברענט אונ דם ארט ווי דם בעט איז גוועזן איז וויסט אונ זי איז אוועק פון אייך אונ איר הט ניט גוויסט פון איר · איר זאגט אז זי איז מיט אונז אין גלות אונ זי וואנט מיט אונז אין דר פרעמד דארוך דארפין מיר זיך פרייען פרקערט איבר דעם דארפן מיר צו קלאגן אונ וויינן אז מיר זעהן אונזר מוטר דיא שכינה זי איז פרטריבן פון איר היכל מיר זענן אין גלות אונ זי קומט צו אונז מיט א ביטר גוויין

זי

יי וָועהְט אוּנְז אַלֵי טָאג אַיין גְרוֹסִי צָרוֹת אוּנ בִּיטְרִי גְזֵירוֹת וָוס דִי פֶּעלְקֶער וָועלְן אוֹיף אוּנְז גְּזֵר אַלֵי טָאג אוּנ זֵי קֶען אוּנְז נִיט אַרוֹיס הֶעלְפְן פוּן דִי גְזֵירוֹת רָעוֹת אוּנ פוּן דִי בִּיטֶרֶע צָרוֹת וָוס מִיר לַיידְן :

שלחנ להו בני ארעא קדישא דִיא בְּנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאבְּן גִשִׁיקְט עֶס אִיז רֶעכְט אַז אִיר הָאט צוּ וֵויינֶען אוּנ צוּ קְלָאגִין אוֹיף דֶעם וָואס דִי שְׁכִינָה אִיז פַּרְטְרִיבְּן אוּנ זִיא זִיצְט וִוי אַיינֶער וָוס קֶען נִיט הֶעלְפְן מִיר הָאבְּן אָבֶּר מֶער צוּ וֵויינֶען אַז מִיר זֶעהֶן דָאס הֵיכָל אִיז חָרוּב אוּנ פוּקְסִין לוֹפְן אוּם אוֹיף דֶעם אָרְט פוּן קָדְשֵׁי קָדָשִׁים אוּנ מִיר זֶעהֶן דָס דָאזִיגֵי מִיט אוּנְזְרִי אוֹיגֶן זָאלְן מִיר נִיט קְלָאגְן אוּנ וֵויינְן אוֹיף דֶעם :

זוהר הקדוש פסוק זכור ה׳

זכור יי מה היה לנו וגו׳ רַבִּי חִיָיא פָּתַח עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב וגו׳ דֶר נָבִיא זָאגְט עמי זכר נא מַיין פָאלְק גֶדֶענְק נָאר • וואל אִיז דֶעם חֵלֶק פוּן דֶעם הֵייליגְן פָאלְק יִשְׂרָאֵל אַז זֵייעֶר בַּשֶׁעפֶר וָועט עֶר שְׁטְרָאפְט זַייא אוֹיף זֵייעֶרִי חֲטָאִים זָאגְט עֶר צוּ זֵיי עמי מַיין פָאלְק הָאטְשִׁי זֵיי הָאבְּן גְטוּן פִיל עֲבֵירוֹת אוּנ הָאבְּן נִיט גְטוּן וָוס הַשׁ״י הָט זֵיי גְהֵייסְן דַאצוּ פָארְט רוּפְט עֶר זֵיי מַיין פָאלְק :

רבי יִצְחָק זָאגְט וואל אִיז צוּ דֶם חֵלֶק פוּן יִשְׂרָאֵל אַז זֵייעֶר בַּשֶׁעפֶר זָאגְט צוּ זֵיי עמי מה עשיתי לך מַיין פָאלְק וָוס הָאבּ אִיךְ דִיר גְטוּן פַאר אַשְׁלֶעכְטְס • זָאגְט רַבִּי יוֹסֵי הקב״ה הָאט גְזָאגְט צוּ דִי יוּדְן זכר נא אִיז טַייטְשׁ אִיךְ בֶּעט אַייךְ גְדֶענְקְטְס אוּנ אַצוּנְד דוּרְךְ דִיא גְרוֹסִי חֲטָאִים זָאגְן מִיר אוּנ שְׁרַייעֶן אוּנ וֵויינֶען אַלֵי טָאג זכור יי מה היה לנו גֶדֶענְק גָאט וָוס עֶס אִיז אוּנְז גִשֶׁעהֶן אוּנ קֵיינֶער עֶנְפֶרְט אוּנְז נָאר נִיט • הקב״ה הָט גְזָאגְט זכור נא אִיךְ בֶּעט דִיךְ גְדֶענְקְטְס אוּנ מִיר הָאבְּן נִיט גְוָואלְט אוּם הֶערְן אַזוֹ שְׁרַייעֶן מִיר צוּ הקב״ה זכור יומה היה לנו גְדֶענְק וָוס אוּנְז אִיז גְשֶׁעהֶן זכור יי לבני אדום גְדֶענְק צוּא דִיא בְּנֵי אֱדוֹם וָואס טוּן אוּנְז אָבֶּער הקב״ה וִויל אוּנְז אוֹיךְ נִישְׁט אוּם הֶערִין :

זָאגְט רַבִּי יְהוּדָה הַשׁ״י גִיט בְּוַודַאי אוֹיף אוּנְז אַכְטוּנְג ווָארְן אַז הקב״ה זָאל נִישְׁט אַכְטוּנְג גֶעבִּין אוֹיף אוּנְז וָואלְטִין מִיר נִיט אוּם גְהַאלְטֶן אִין גָלוּת אוּנ מִיר וָואלְטֶן פַּר לוֹרְן גְוָוארְן נָאר הַשׁ״י גִידֶענְקְט אָן אוּנְז אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו׳ הקב״ה מוּז אוּנְז נִיט אַזוֹ וִוי מִיר הָאבְּן גְמוּהְן חֵס וְשָׁלוֹם :

זוהר הקדוש פסוק על צווארנו

על צווארנו נרדפנו דָס מֵיינְט מֶען דָס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וַוייל דֶר הֵיילִיגֶר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז גְוֶועְן דֶר הַאלְז אוּנ דָס שֶׁענְצְט פוּן דֶר וֶועלְט אַזוֹ וִוי אַיין צואר אַהַאלְז אִיז דָס שֶׁענְסְטֶע אִין גַאנְצְן גוּף פוּן דֶעם מֶענְשׁ אַזוֹ אִיז דָס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ גְוֶועְן דָאס שֶׁענְסְטוּ פוּן דֶר וָועלְט • יגענו מִיר הָאבְּן זִיךְ בַּמִיהָט אוּנ מִיר הָאבְּן גְמוּעֶרְט צְוֵויי מָאל דָס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ ולא הונח לנו עֶס אִיז אָבֶּר נִיט גִיבְּלִיבִּין שְׁטֵיין אוּנ דָאס אִיז בֵּיידִי מָאל חָרוּב גְוָוארְן אוּנ נִיט מֶער גְמוּעֶרְט גְוָוארְן • אַזוֹ וִוי אַהַאלְז אַז עֶר וָוערְט פַר דַארְבְּן וָוערְט דֶר גַאנְצֶר גוּף פַר דַארְבְּן אַזוֹ וִוי דָאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז פַרְבְּרֶענְט גְוָוארְן אִיז דִי גַאנְצִי וֶועלְט פַרְפִינְסְטֶערְט גִיוָוארְן :

רבי חִיָיא פָּתַח עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה שישו אתה משוש וגו׳ קוּם אוּנ זֶעה אַז וֶוען דָס בהמ״ק אִיז חָרוּב גְוָוארְן דוּרְךְ אוּנְזֶרִי גְרוֹסִי חֲטָאִים אוּנ יוּדְן זֶענֶען פַרְטְרִיבְּן גְוָוארְן פוּן דֶעם הֵיילִיגְן לַאנְד דֶעמָאלְט הָט הַשׁ״י אָפּ גְטוּן זַיין הֵיילִיגֶע וואוּנְג פוּן דָארְטְן אוּנ עֶר אִיז אַרוֹיף גְגַאנְגֶען אִין הִימְל אַריין אוּנ עֶר הָט נִיט אַכְטוּנְג גְגֶעבְּן אוֹיף דֶעם בהמ״ק אַז עֶס וָוערְט וִויסְט אוּנ נִיט אוֹיף זַיין פָאלְק יוּדְן אַז זֵיי וֶוערְן פַרְטְרִיבְּן אוּנ אוֹיךְ דִי שְׁכִינָה אִיז מִיט זַייא פַאר טְרִיבְּן גְוָוארְן • אוּנ וִוי עֶר אִיז אַרָאפּ גְקוּמֶן אוּנ עֶר הָט גְזֶעהֶן דָס בהמ״ק אִיז פַרְבְּרֶענְט אוּנ עֶר הָט גְזֶעהֶן דִי יוּדְן זֶענֶען פַר טְרִיבִּין גְוָוארְן דֶעמָאלְט ויקרא יי צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד הַשׁ״י הָט גְרוּפְן דֶעם טָאג צוּ קְלָאגְן אוּנ צוּ וֵויינֶען אַלֵי חַיָילוֹת אִין הִימְל אוּנ עֶרְד הָאבְּן גְטְרוֶֹערְט אוֹיף דֶעם אוֹיךְ דִי זוּן אוּנ דִי לְבָנָה אוּנ דִיא שְׁטֶערְן הָאבְּן אַלֵי גְטְרוֶֹערְט אוֹיף דֶעם גְרוֹיסְן אוּמְגְלִיק וָוס עֶס אִיז גְשֶׁעהֶן דֶעם פָאלְק יִשְׂרָאֵל :

מדרש הנעלם

רבי אֱלִיעֶזֶר זָאגְט אַלֵי גָלִיוֹת וָוס דִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זֶענֶען פַר טְרִיבְּן גְוָוארְן הָט הַשׁ״י גְגֶעבְּן אַצַייט אוּנ זְמַן נָאר דָס לֶעצְטִי גָלוּת הָט קֵיין זְמַן נִיט נָאר עֶר הֶענְגְט אַלְדוּנְג אָפּ פוּן תְּשׁוּבָה שֶׁנֶּאֱמַר ושבת עד יי אלהיך ושמעת בקולו וגו׳ אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו׳ אִיז טַייטְשׁ אַז דִי וֶועסְט תְּשׁוּבָה טָאן אוּנ דִיא וֶועסְט הֶערֶן הַשׁ״י אַזוֹ וֶועט עֶר צוּ זַאמִין נֶעמֶן אַלֵי וָוס זֶענִין פַר שְׁפְּרֵייט אוֹיף דֶר וֶועלְט פוּן אַיין עֶק וֶועלְט בִּיז צוּם אַנְדְרִין עֶק אוּנ זֵיי וֶועלְן אוּם גְלֵייזְט וֶוערְן • פְרֶעגְט רַבִּי עֲקִיבָא אַקַשְׁיָא וִוי אִיז דָס מִיגְלְךְ אַז דִי גַאנְצִי וֶועלְט זָאל דֶר וֶועקְט וֶוערֶן תְּשׁוּבָה צוּ טוּן • אַז דִי גְאוּלָה הֶענְגְט אָן אָן תְּשׁוּבָה מוּז דִי גַאנְצִי וֶועלְט תְּשׁוּבָה טוּן אוּנ וִוי אַזוֹ אִיז דָס מֶעגְלְךְ אַז דִיא גַאנְצִי וֶועלְט פוּן אַיין עֶק וֶועלְט בִּיז דֶעם אַנְדֶרְן עֶק זָאלְן אוֹיף אַיין מָאל תְּשׁוּבָה טוּן • דִי וָוס זֶענֶען פַר שְׁפְּרֵייט אוֹיף דֶער גַאנְצֶר וֶועלְט וֶוער וֶועט זֵיי צוּ זַאמִין נֶעמֶן זַייא זָאלְן תְּשׁוּבָה טוּהְן אַלֵי אִין אֵיינֶעם • עֶנְפֶרְט רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיךְ שְׁוֶוער דִיר אַז וֶוען דִי רָאשֵׁי כְּנֵסִיּוֹת וֶועלְן נָאר תְּשׁוּבָה טוּן אָדֶר וֶוען נָאר אַיין קְהִלָּה וֶועט תְּשׁוּבָה טוּן מִיט דֶעם גַאנְצְן הָאָרֶץ אִין זֵייעֶר זְכוּת וֶועט דִי גַאנְצִי וֶועלְט דֶר לֵייזְט וֶוערִין אוּם דֶעם בִּיטֶרְן גָלוּת • וָוארְן הַשׁ״י קוּקְט אַרוֹיס אוֹיף תְּשׁוּבָה וֶוען יוּדִין וֶועלִין תְּשׁוּבָה טוּן עֶר זָאל זֵיי שׁוֹין טוּן גוּטְס אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ולכן יחכה יי לחננכם עֶר הָאפְּט תָּמִיד אוּנ קוּקְט אַרוֹס וֶוען זַייא וֶועלֶן שׁוֹן תְּשׁוּבָה טוּן :

רבי אִיז גְזֶעסְן אַיין טָאג אוּנ עֶר הָט אַכְטוּנְג גְגֶעבְּן אִין דֶעם פָּסוּק פוּן דֶר תּוֹרָה עֶס שְׁטֵייט בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יי אלהיך ושמעת בקולו אִיז טַייטְשׁ אַז אִיהְר וֶועט הָאבְּען גְרוֹסִי צָרוֹת אוּנ עֶס וֶועט אַייךְ טְרֶעפְן שְׁלֶעכְטְס אִין דִי לֶעצְטִי טֶעג אוּנ דִי וֶועסְט תְּשׁוּבָה טוּן פַאר הַשׁ״י וֶועט עֶר דֶער הֶערֶן דַיין קוֹל אוּנ עֶר וֶועט אַייךְ אוּם לֵייזְן • אִיז קָשֶׁה מִיר זֶעהֶן דִי גְרוֹסִי צָרוֹת זֶענֶען שׁוֹן גְקוּמֶן אוֹיף יוּדְן אוּנ קֵיין תְּשׁוּבָה אִיז נָאךְ נִיט גְטוּן גְוָוארְן בִּיז אֵלִיָּהוּ ז״ל אִיז גְקוּמֶן צוּ אִים אוּנ עֶר הָט גְזָאגְט צוּ אִים רַבִּי וָוס לֶערִינְסְט אִיר אַצוּנְד הָט עֶר אִיהְם גְזָאגְט אַז עֶר אִיז עוֹסֵק אוּנ דֶר פָּרָשָׁה פוּן דֶר גְאוּלָה אַז עֶס וֶועט קוּמֶן גְרוֹסִי צָרוֹת אוֹיף יוּדְן וֶועלְן זֵיי תְּשׁוּבָה טוּן צוּם סוֹף זֶעהֶן מִיר אַז גְרוֹסִי צָרוֹת זֶענֶען שׁוֹן גְקוּמִין אוֹיף יִשְׂרָאֵל אוּנ קֵיין תְּשׁוּבָה הָאבִּין זֵיי נָאךְ נִיט גְטוּן :

אליהו ז״ל עֶנְפֶרְט אִים רַבִּי אִין דֶעם וָוס דִי בִּיסְט עוֹסֵק אִיז הַשׁ״י אִין הִימְל אוֹיךְ עוֹסֵק דֶעם טָאג אַזוֹ אִיז גְקוּמֶן מִיכָאֵל דֶר מַלְאָךְ רַחֲמִים פוּן דִיא יוּדְן אוּנ עֶר הָט גְבֶּעטֶן פַר הַשׁ״י וֶוען יוּדְן וֶועלְן אַרוֹיס גֵיין פוּן דֶעם בִּיטֶערִין גָלוּת עֶס שְׁטֵייט אִין דֶער תּוֹרָה אַז יוּדְן וֶועלִין לַיידִין גְרוֹסִי צָרוֹת אוֹיף דֶעם וָואס הָאבֶּן עוֹבֵר גְוֶועזְן וֶועסְטוּ הַשׁ״י אוֹיף זֵיי רַחֲמָנוּת הָאבְּן אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט כי אל רחום יי אלהיך אַזוֹ הָט הַשׁ״י גְזָאגְט צוּ אִים לָאז קוּמֶן סמא״ל אוּנ עֶר זָאל טַעֲנָן מִיט דִיר צוּ זַאמֶן פַר מִיר אַזוֹ אִיז גְקוּמֶן סמא״ל אוּנ עֶר הָט גְזָאגְט פַר הקב״ה • בַּשֶׁעפֶר פוּן דֶר וֶועלְט דוּא הָאסְט גְזָאגְט אִין דֶער הֵיילִיגֵי תּוֹרָה אַז דִי יוּדִין וֶועלִין זַיין אַזוֹ לַאנְג אִין גָלוּת בִּיז זֵיי וֶועלִין תְּשׁוּבָה טוּן אוּנ אַצוּנְד הָאבִּין זֵיי נָאךְ קֵיינֶער קֵיין תְּשׁוּבָה נִיט גְטוּן בִּיז אִין דֶר צַייט פוּן הַיינְט זֵיי קָאנֶן נִיט אַרוֹס פוּן דֶעם גָלוּת אָן תְּשׁוּבָה אוּנ מַעֲשִׂים טוֹבִים : אַזוֹ הָט הַשׁ״י גְזָאגְט צוּ דֶעם מַלְאָךְ מִיכָאֵל עֶס שְׁטֵייט אִין דֶר תּוֹרָה ושבת עד יי אלהיך דִיא זָאלְסְט דִיךְ וִוידֶר קֶערֶן צוּא הַשׁ״י דַיין גָאט זָאלְסְט תְּשׁוּבָה טָאן אוּנ עֶר וֶועט דִיךְ הֶערֶן דַיין קוֹל אוּנ דֶר נָאךְ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק כי אל רחום יי אלהיך דַיין גָאט אִיז אַיין בַּארִימְהֶערְצִיגֶער גָאט :

מיכאל זָאגְט פַאר הַשׁ״י בַּאשֶׁעפֶער פוּן דֶער וֶועלְט דוּ בִּיסְט אַיין אל רחום אַיין בַּארִימְהַארְצִיגֶר גָאט דוּ דַארְפְסְט רַחֲמָנוּת הָאבְּן אוֹיף זַייא וַוייל זֵיי הָאבְּן שׁוֹן זֵייעֶר פִיל צָרוֹת גִילִיטְן • גָאט עֶנְפֶרְט אִים אִיךְ הָאבּ גְשְׁוואוֹרְן דֶעם טָאג וָואס עֶס אִיז נִגְזַר גִיוָוארְן אוֹיף זֵיי דִי גְזֵירָה אַז נָאר וֶוען זֵיי וֶועלְן תְּשׁוּבָה טוּעֶן וֶועל אִיךְ זֵיי עֶפֶענִין דִי טוֹיעֶרְן פוּן תְּשׁוּבָה אוּנ וֶועל זַייא הֶעלְפְן צוּ דֶער תְּשׁוּבָה אוּנ דִי גְאוּלָּה וֶועט זַיין בְּקָרֹב וִוי זֵיי וֶועלְן זִיךְ נֶעמֶען צוּם הָאָרֶץ צוּ טָאן תְּשׁוּבָה :

מדרש הנעלם

תנינן מִיר הָאבְּן גְלֶערִינְט אַז אַלֶע נַאכְט וֶוערְט גִיהֶערְט אַיין יֶעמֶרְלִיךְ קוֹל דֶער גְרוֹיסֶר וַוייטִיג פוּן צִיּוֹן וֶוערְט גִיהֶערְט פוּן דִיא הוֹיכֶע הִימְלֶן אַרָאפּ אִין דֶער נִידֶר • אוּנ פוּן דֶר נִידֶר גֵייט צוּרִיק דָס קוֹל אִין הִימְל אַריין וִוי אַזוֹ עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק יי ממרום ישאג ממעון קדשו יתן קולו שאג ישואג על נוהו אִין אָן הַייבּ נַאכְט אִיז דִי הֵיילִיגֶע שְׁכִינָה אִין גִיוֵויין וָוס זִיא שְׁרַייט פוּן דִי הוֹכֶע הִימְלֶען אַרָאפּ אִין דֶר נִידֶר אוּנ זִיא גֵייט אַרָאפּ אוֹיף דֶעם אָרְט וִוי דָס מִזְבַּח הַחִיצוֹן אִיז גִישְׁטַאנֶען אוּנ זִיא הָט גִיזֶעהֶן דָס אָרְט אִיז וִויסְט אוּנ פַר אוּמְרֵיינִיגְט • אַזוֹ הָט זִיא גִיקְלָאגְט מִיט אַבִּישֶׁער

קול אונ האט גיזאגט מיין מזבח וואס פון דיר זענען גישפייזט גיווארן אלע עולמות העליונים דארך דיא עולות אונ נסכים האבען פיל עליונים קדושים מקבל תענוג גיוועזין אונ יך גיפרייט מיט גרויס שמחה אצונד ליגט אויף דעם ארט דיא טויטע קערפיר פון צדיקים החסידים קדושים חס ווייער בלוט איז פר גאסן גיווארן אזו ווי וואסער · אזוא האבען אלע עליונים מיט גיוויינט אזוא וויא עס שטייט אין פסוק

הן אראלם צעקו חוצה

בפלגות ריליא אין מיטן דער נאכט גייט זיא אריין אין דעם ארט פון קדשי קדשים אונ זיא זעהט דאס היילינע מקום פון קדשי קדשים איז חרוב אונ וויסט אונ עס איז פר אומרייניגט בבל מיני טאומין אזו האט זיא אן גיהויבן צו קלאגן אונ צו וויינן אונ הט גימאכט מיט וויינן אלע שרפי מעלה אונ אלע עולמות זענן דער ציטערט גיווארן אונ האבן גיוויינט צו דעם קול :

מיר לערנן פון דעם זוהר הקדוש אפ אז דר עיקר גאולה איז נאר תשובה · איבר דעם וועלן מיר דא שרייבן מעורר צו זיין דעם עולם צו תשובה יעדר מענטש זאל זיך צום הארץ נעמען ער זאל חרטה האבען אויף זייני חטאים ער זאל טוען תשובה פר הש"י ער זאל ניט זאגן ווס העלפט מיין תשובה · כל ישראל צו זאמען סוון תשובה טוען אונ כל זמן אלע יודין טוען ניט קיין תשובה אין איינעם קען די גאולה נישט זיין אזו טאר דר מענטש ניט זאגן · דר זוהר הקדוש שרייבט אז נאר ווען איין קהלה קדושה פון יודין וועט זיך צום הארץ נעמען אונ טוען מיט דעם גאנצן הארץ תשובה אזו וועלן אלע יודין אין זייער זכות גיהאלפן ווערין אויך כוז נאר זיין איין תשובה אזו וויא דר פסוק שרייבט ושבת עד יי אלהיך דו זאלסט ווידער קערין צו גאט ברוך הוא די תשובה זאל זיין ביז גאט ברוך הוא וברוך שמו דם מיינט מען אז אלע כחות הנפש אונ אלע מחשבות פון דעם מענטש זאלען זיין פול פון חרטה אונ אן גיקניפט אן הש"י אז דם הארץ זאל ברענן צום היילינן בשעפר ניט מיט דעם אליין ווס מען הט חרטה מען טוט ש"ין מער קיין עבירה ניט הייסט מען איין בעל תשובה איין בעל תשובה הייסט מען אנדרשט ניט נאר סיידן מען זאל צוריק קערין צו גאט ברוך הוא דאס הייסט ער זאל ברענן צום בורא עולם אונ אלע כחות הנפש מיט זיינע אלע מחשבות זאלען נאר זיין אן גיקניפט אן השי"ת מיט גרויס חשק אונ מיט התלהבות גדול דם איז דער עיקר פשט אין דעם פסוק ושבת עד יי אלהיך דו זאלסט דיך ווידר קערין צו דיין גאט ברוך הוא אונ דר דאזיגר מענטש וואס ער טוט תשובה אויף דעם אופן דער איז גיווים מקרב דיא גאולה עאָרן השי"ת וועט מיט העלפן אז פיל מענטשן זאלען טוען תשובה אונ די גאולה וועט זיין במהרה בימינו אמן :

חסלת מגלת איכה

מגלת קהלת

זוהר הקדוש

דברי קהלת הבל הבלים וגו' תא חזי מיר האבען גיהערט וואס ער האט זיך גיטראפן עס איז גיוועזין אמענטש ווס ער איז קרום גיוועזין אונ ער איז גיגאנגן אונטר וועגינס הט ער באגעגענט צווייא גדולי הדור גרויסע חכמים מופלגים בתורה הט ער גזאגט צו זיי שלום עליכם מרנן ורבנן איך האב גיהערט אויף אייך אז איר זענט חכמי הדור אויף וועלכן ארט גייט איר · די רבנן האבען אים גיענפערט אז זייא גייען אויף איין באשטימט ארט דעקאלט איז גיוועזין ערב שבת אזו זאגט דר קרומר צו זיי איך וועל אהין פריער גיין כדי איך זאל אן גרייטן פון אייערט וועגין אלע זאכן ווס מידארף לכבוד שבת אונ אגוט ארט צו זייקדארט איבר שבת · דיא רבנן זאגן צו אים מיר פארין מיט פערד אונ דוא ביסט אן פים ווי אזו קען מעגליך זיין אז דו זאלסט קענן פריער אהין קומן פון אונז ער ענפערט זיי האטשי איר פארט מיט פערד אונ איך גייא צו פוס אונ בין קרום דר צו פארט קען איך אהין קומען פריער פון אייך אונ מכין זיין וואס מידארף לכבוד שבת · דיא רבנן האבן זיך זייער גיוווינדערט דר וויל הט ער גיזאגט איין שם קדוש אונ זיי זענן גיפלוגן אין איין רגע ביז זיי זענן גיקומן פר איין מערה · דר קרומר זאגט צוא זייא גייטס אריין אין דר מערה אזו זענן זיי גיגאנגן אין דר מערה · ביז זיי זענן גיקומן אין איין נארטן דארטן הט זיך דר קרומר מתלבש גיוועזין אין איין אנדרן גוף ווס

זיין פנים האט גילאכט אזו וויא דיא זון אונ דרייא הונדרט תלמידים זענן גיוועזין ארום זיין שטול אונ האבן גילערינט דעם פסוק הבל הבלים אמר קהלת זייא האבען דעם פסוק גיזאגט זייער פיל מאל אן חשבון · האבן די רבנן גיזאגט צו אים רבי זאגט אונז עפיס איין רמז אין דעם פסוק ער ענפערט זיי אז גרויסי סודות איז פר האנדן אין דעם פסוק · עס איז פר האנדן שבעה הבלים אונ אויף דיא שבעה הבלים שטייט די וועלט · מיר האבן גילערינט אין עולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תנוקות די וועלט קען קיין בשטאנד נישט האבן נאר פון דעם הבל פה פון דיא קינדערליך וואס לערנען תורה · אונ דער קיום פון דר וועלט איז נאר דער הבל פה פון יעדין מענטש · אזו וויא דר מענטש אליין קען קיין קיום נישט האבן אן דעם דאך פון דעם מויל וואס עס גייט פון אים ארויס אזו אויך דיא גאנצי וועלט האט נאר אקיום פון דעם הבל פה דם זענן די זיילן פון דר וועלט ווס די וועלט הט פון זיי איין בשטאנד · אונ אזו ווי עס איז פר האנדן שבעה הבלים קדושים ווס די וועלט שטייט אויף זיי אזו אוך איז פאר האנדין שבעה הבלים רעים וואס אלע דינים פון דער וועלט קומען פון זייא ארויס ווס פון זייא ווערט דר מענטש גישטראפט כדי ער זאל גיין אין גוטין וועג אונ ער זאל זיך פארכטין פר דעם באשעפר פון דער וועלט ווארל דעם מענטש ווס ער היט דעם דיבור ער זאל נישט רעדן ווס מידארף נישט ווארן דיא גאנצי וועלט הענגט נאר אפ פון דעם הבל פה פון דעם מענטש אז ווען זייני דיבורים פון זיין מויל זענן בקדושה ובטהרה אזו ווערט נתעורר דאס קול העליון משפיע צוא זיין אויף דער וועלט ברכה והצלחה קדושה וטהרה · אונ אז חלילה די דיבורים פון דעם מענטש זענן שלעכטי די דיבורים ווערט נתעורר דיא שבעה הבלים רעים ווס ברענגט רחמנא ליצלן גרויסי צרות אויף דעם מענטש :

מיר קאנן פון דעם לערנן ווי ווייט דר מענש דארף נזהר צו זיין מיט זיין רעדן אז פון דעם מענטש מיט זייני דיבורים קענען פר רעכט ווערין עולמות אונ פאר קערט הס ושלום בטל ווערין · עס איז גיוועזן איין גרויסר צדיק האט ער גיזאגט מיר קאנין שון אליין כר שטיין ווי ווייט עס איז גרוס איין יודישר דיבור דען מיר וויסן אז ווען מען איז מזנה מיט איין אשת איש איז דר חטא גרוים אן שיעור אונ אן ערך מען איז פוגם אין די עולמות העליונים אונ עס קומט אים סקילה אונ באמת דר גאנצר איסור פון איין אשת איש קומט נאר בלוס פון איין יודישן דיבור ווייל ער הט גיזאגט צו איר הרי את מקודשת לי פון דעם קענן מיר לערנן ווס איין יודישר דיבור מאכט אוים אז מען קאן פאר רעכטן עולמות אונ חרוב מאכן עולמות מיט דיבורים קיין מענטש זאל ניט זאגען וואס איז ווערט מיין דאוונען וואס איך זאג שמונה עשרה וכדומה איבר דעם וועט ער זיך טראכטן אז ווען ער הט פר פעלט אמאל צו דאוונען איז אויך נישט קיין גרוסר שאדן · נייו ליבע טייערי ברידר אויף דיא זאכן שטייט די וועלט · עס איז נאך ניט פר האנדן איין דיבור וואס ער גייט ארויס פון דר מענטש ער זאל ניט מאכן איין רושם לטוב או לרע חס ושלום · מיט דעם אז מען היט דעם דיבור פון דברים בטלים אונ מכל שכן פון רכילות לשון הרע הנופה שקר וכדומה קען מען קומען צו רוח הקודש אז דם מויל אליין זאל זאגן נאר אזעלכע דיבורים וואס זענען אמת וצדק אונ זיינע דיבורים זאלין מאכין ארושם אין עולמותהעליונים ווס ער וועט בעטין זאל מקוים ווערען אונ וואס ער וועט גוזר זיין זאל הקדוש ברוך הוא מקיים זיין ואול צוא אונז אוף דער וועלט אונ אויף יענע וועלט :

זוהר הקדוש פסוק וזרח השמש

וזרח השמש ובא השמש רבי יצחק זאגט דער פסוק איז מפורש גיווארין אז דאס מיינט מען דעם מענטש אז אין דער צייט ווען ער לעבט אונ די נשמה איז מיט אים צו זאמען אויף דר וועלט אזו שטייט וזרח השמש די זון שיינט אונ אין דער צייט ווען דיא נשמה גייט ארוים פון דעם מענטש שטייט ובא השמש [illegible] אונטר אונ אז ווען די נשמה גייט אוועק פון דעם מענטש מיט תשובה אזו ציהט זיא זיך צום שורש צו דעם היילינן מקור ושורש פון וואנים די נשמה קומט ארוים פון דעם עולם העליון דם מיינט דר פסוק אל מקומו שואף זורח הוא שם צו דעם ארט פון וואנים זיא קומט ארוים ציהט זיא זיך אונ זיא שיינט דארטן · דם מיינט אויך דר פסוק ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים אזו ווי די זון גייט אונטר אונ ער איז ריין קדוש וטהור דר נאך עסט ער פון קדשים · אנדערך פשט איז וזרח השמש די זון טוט שיינן דם מיינט מען די היילינע שכינה ווס זיא טוט רוען אויף דעם מענש

אזו ווי עס שטייט אין פסוק בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגו' אויף דעם אָרט וואו די שכינה רועט דארטן קומט ברכה אבר חס ושלום אז די שכינה גייט אוועק שטייט וזרח השמש דיא זון איז אונטר גיגאנגן וואָרן דיא לעכט פון הש"י איז פון אים אוועק גיגאנגן א"ז ער גיבליבן אין דר פינצטר אונ עס רוען אויף אים פיל מלאכי חבלה אונ יסורים רעים אזו ווי עס שטייט אין פסוק על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה וויל הקב"ה איז נישט מיט מיר איבר דעם האט מיך פיל צרות אונ שלעכקבגעגינט אונ וויש עס איז גורם דיא שכינה זאל זיך אפ טוען אונ זאל נישט רוען אויף דעם מענטש נאר זיין הבל פיו דארך די דיבורים פון שקר וואס גייען פון זיין מויל ארויס דס איז גורם די שכינה זאל ניט קאנען רוען אויף אים :

מיר האבן גלערינט עס איז פרהאנדן צווייערליי הבל עס איז פרהאנדן איין הבל פון די בעלי שקר וואס עס שטייט אויף זיי גישריבן הבל המה מעשה תעתועים • וויל זיי זענען פראירט מיט זייערי מעשים רעים ומעשים שקר אויך איז פרהאנדן איין הבל קדוש וואס מיר האבן גלערינט אויף דעם כי על כל מוצא פי יי יחיה האדם דס איז דר הבל פון דר היילגר תורה וואס עס איז חמשה חומשי תורה אונ עס הייבט זיך אן פון בראשית ביז לעיני כל ישראל וואס צו די מענשן וואס זאגן יעדר ווארט מיט אהבה ויראה אז דורך דעם קול זענען זיי מייחד יחודים אונ עס ווערט נתעורר דס קול העליון אונ עס איז משפיע אופאים קדושה וטהרה פון די עולמות העליונים:

זוהר הקדוש פסוק מה יתרון

פתח ואמר מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש איז טייטש וואס פר איין איבר בלייבונג האט דר מענש פון זיין גאנצי מיה וואס ער במיהט זיך אונטר דר זון • עס איז אבטונג צו געבן אין דעם פסוק עס שטייט גישריבן בכל עמלו פון זיין גאנצי מיה בלייבט אים גאר ניט איבר ווען עס וואלט שטיין גשריבן בעמלו פון זיין מיהע בלייבט אים ניט וואלט משמע גוועזן אז עס איז פרהאנדין איין מיה וואס בלייבט יוא איבר דורך דעם שטייט בכל עמלו אז פון דער גאנצר מיה בלייבט גאר נישט איבר • מיר דארפן אבר אכטונג צו געבן עס שטייט אין פסוק בכל עמלו עס שטייט ניט גישריבן בכל יגיעו ווייל עס אחילוק צווישן עמל אונ צווישן יגיעה • עמל איז איין מיה וואס במיהט זיך אויף שלעכטן וואס דר מענש איז זיך משתדל נאר שלעכטס צו טון אזו ווי עס שטייט אין פסוק ישוב עמלו בראשו אבר יגיעה מיינט מען דס וואס דר מענש במיהט זיך לשם שמים פרנסה צוא זוכן עס זאל קענן דאדורך לערנין איבער דעם שטייט אין פסוק יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אויך שטייט גשריבן ואת יגיע כפי ראה אלהים ווייל יגיע כפו איז באמת א טייער ענין אונ אז דר מענש לעבט נאר פון יגיע כפו איז אים באמת וואל אויף ביידי וועלטן אונ דס ענין איז ניט קיין נידריג ענין נאר דס איז למעלה למעלה מן הטבע אבער עמל דאס וואס דער מענש במיהט זיך שלעכטס צו טון דס ברענגט קיין שום יתרון ניט עס בלייבט נאר ניט דאפון אונ די זאך איז זייער נידריג דס מיינט דר פסוק תחת השמש :

בשעתא אין דר צייט וואס דר מענש איז זיך משתדל שלעכטס צו טון אויף דר וועלט שטייט גשריבן לא נין ולא נכד לו עס וועט אים ניט בלייבן קיין קינד אונ קיין אייניקל • וואָרן הש"י וויל עס זאל ניט בלייבן פון איהם קיין קונדער • כדי דיא וועלט זאל חלילה ניט חרוב ווערן • דאדורך שטייט גשריבן אין פסוק מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול וואס פר איין יתרון אונ וואס פאר איין איבערבלייבונג בלייבט דעם מענש וואס ער במיהט זיך מיט שלעכטי זאכן וואס זיי זענען גאנץ נידריג אונ זיי זענען תחת השמש אונטר דער זון דעם קאן גאר ניט בלייבין קיין שום זכר ניט אויף דער וועלט אונ נישט אויף יענער וועלט :

זוהר הקדוש פסוק כל הנחלים

רבי שמעון הייבט אן אונ זאגט עס איז אווינדר אויף דיא מענטשן פון דר וועלט וואס זיי האבן ניט קיין אויגן צוא זעהן אונ קיין הארץ אכטונג צו געבן זייא ווייסן ניט אונ ווילן ניט טראכטן אין דעם ווילן פון זייער באשעפר • ווייא גישריגין ווי זיי אלי שלאפן אונ וועקן זיך ניט אויף פון דעם שלאף איידר עס קומט דר יום הדין וואס הקב"ה וועט פר לאנגן חשבון פון די מענשין פון דער וועלט • איין כרוז רופט אלי טאג אום אונ די נשמה זאגט עדות אויף זיי ביידא טאג אונ ביי נאכט דיא היילגע תורה רופט אום אונ אלי זייטין עד מתי פתאים תאהבו פתי ביז וואנים וועט איר ליב האבין נארישקייט די תורה רופט אונ עס איז קיינר ניט דא זאל

וועלן הערן אונ ער זאל זיין הארץ דר וועקן : תא חזי קום אונ זעה די דורות פון שפעטר וואס וועט זיין איידר משיח וועט קומן וועט חלילה די תורה פרגעסן ווערן פון צווישן יודן אונ די גרוסי חכמים וועלן אוועק גיין פון דר וועלט אונ עס וועט ניט זיין איינר זאל ווייסן צו עפנן אדר צו פר שליסן אין דר היילגר תורה • ווייא גישריגן צו דעם דור וואס עס וועט זיין ביז הש"י וועט העלפן עס וועט זיין דס דור פון דעם היילגן מלך המשיח דעמאלט וועט דער וועקט ווערן גרוס חכמה אין חכמות התורה אזו וויא אין פסוק שטייט כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם אלע וועלן מיך ווייסן פון קליין ביז גרוס אלי וועלין פארשטיין דיא סודות התורה אז כל הנחלים הולכים אל הים אלי בעך אונ די גאנצי שפע אונ אלי קוואלן וועלן ארייין גיין אין ים אריין דעם ים פון דר חכמה אונ עס וועט זיין די גאנצי וועלט מיט גרוס חכמה כמים לים מכסים אזו ווי דיא וואסרין דעקין צו דעם ים :

זוהר הקדוש פסוק ראיתי את כל

רבי יוסי פתח עס שטייט אין פסוק ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח איך האב בטראכט אלי מעשים וואס ווערן גטון אונטר דר זון אז עס איז אלדונג הבל אונ גאר ניט ווערט עס איז קשה ווי קען מען דען זאגן אז אלי מעשים פון דר וועלט איז הבל מיר געפינין דאך מעשה הצדקה די מעשה פון צדקה געבן זאגט דר פסוק מפורש והיה מעשה הצדקה שלום די מעשה פון צדקה איז גאר גאנץ אונ בשלימות • נאר דער פשט איז דר פסוק מיינט נאר די מעשים וואס זענען נידריג וואס זענען אונטר דער זון אזו וויא עס שטייט אשר נעשו תחת השמש אבר די מעשה הצדקה איז העכר פון דעם עולם השפל זי איז העכר פון דר זון זי גרייכט צו דעם עולם העליון • דר פסוק וואס שרייבט אז דיא מעשים זענען הבל מיינט ער נאר אזעלכי פעולות אונ אזעלכי מעשים וואס קערין צום עולם השפל וואס קענן ניט גרייכן צו די עולמות העליונות דס איז טייטש אשר נעשו תחת השמש וואס ווערן גטוהן אונטר דער זון כלומר וואס קערן צום נידריגן עולם ניט צוא דיא עולמות העליונות אבר די מעשה פון צדקה דס גרייכט למעלה למעלה דאס איז פיל העכר פון דעם עולם השפל :

קום אונ זעה אין דר צייט וואס די מעשים פון הונטן זענען רעכט פארטיג אונ דער מענש איז משתדל אין דר עבודה פון דעם בשעפער אזו יעדר זאך וואס ער טוט ווערט איין הבל קדוש למעלה למעלה אונ דס דאזיגי ווערט איין מליץ יושר פר דעם מענש • אבר די מעשים וואס דר מענש טוט אונ ער איז משתדל אין זאכן וואס זענען ניט צו דר עבודה פון הקב"ה פון דר זאך ווערט איין הבל וואס זי שוועבט אום אויף דר וועלט אונ אז די נשמה גייט ארוס פון דעם מענש קלעבין זיי זיך אן אין זיין נשמה אזו זי ווערט גהינדרט צו קומן אויף דעם ארט ווי זי דארף צו קומן איבר דעם שטייט אין פסוק הבל ורעות רוח :

זוהר הקדוש פסוק וראיתי אני

רבי חייא הייבט אן אונ זאגט ראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות עס איז דא פיל ערטיר וואס מידארף צו באטראכטין אין דיא ווערטר פון שלמה המלך עליו השלום • שלמה המלך איז גיוועזן איין גרוסר חכם דר גרעסטר אין דר גאנצער וועלט אונ ער זאגט וראיתי וגו' איז טייטש איך האב באטראכט אז חכמה איז גרעסיר פון טפשות אזוי וויא לעכט פון פינצטרניש • באמת דיא גאנצי וועלט וואס זענען ניט אזעלכי גרוסי חכמים ווייסן אויך אז חכמה איז בעסיר אונ גרעסר פון טפשות • אונ צום סוף ריהמט זיך שלמה המלך אונ זאגט וראיתי וגו' אז ער האט דס ערשט דר קלערט אז חכמה איז גרעסר פון טפשות • נאר דר פשט איז פון דעם פסוק אזו וראיתי אני שיש יתרון להחכמה מן הסכלות ניט אז חכמה איז גרעסר פון טפשות דר ציילט דר פסוק • נאר דר פסוק זאגט אז פון טפשות אליין זעהט מען מעלות גדולות פון דר חכמה • דס טפשות איז איין תועלת צו דער חכמה ווארין ווען עס זאל זיך ניט גפינן קיין נארישקייט אויף דר וועלט וואלט מען גאר נישט ארוס גזעהן די מעלות החכמה אזו ווי מיר זעהן אז דס פינצטערניש איז א תועלת צו דר לעכט אז ווען ניט די פינסטרניש וואלט מען ניט גוויסט די מעלה פון דיא ליכט אזו איז דס טפשות איין תועלת צו דר חכמה • מיר גפינין אז נאר דיא היילגע תורה איז דיא אמתי חכמה אונ אנדרי זאכן וואס מען לערינט ווערט נישט גרופן חכמות נאר סכלות ווייל דר אמת איז בהאלטן אונ מען ווייסט ניט דעם אמת פון

קיין שום זאך · אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָשָׁל די זאך איז גְלייך צו אַזויס זאך און צו אַבּיטְרֶע זאך אַז נָאר די בִּיטְרִי זאך מַאכְט דָם אַנְדֶרִי זִיס און וָוען עס זָאל זיך נִיט גְפִינֶן דָם בִּיטְרִי אויף דֶר וֶועלְט וואלְט בְּוַודַאי נִיט דֶר טַעַם פון דֶעם זִיסֶן בַּקַאנְט גְוָוארִין אִיבֶּר דֶעם שְׁטֵייט אִין פָּסוּק גם את זה לעומת זה עשה האלהים :

זוהר הקדוש פסוק את הכל

תא חֲזֵי קוּם און זֶעה אַז וואל צו דִיא מֶענְשֶׁן וָואס זֶענֶען מִשְׁתַּדֵל אִין דֶר תּוֹרָה און
וַוייסֶן צו קוּקֶן דֶעם סוֹד פוּן דֶר חָכְמָה · את הכל עשה יפה בעתו אַלִי זַאכֶן וָוס השי"ת הָט בַּשַׁאפֶן אויף דֶער וֶועלְט אויף דֶעם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אויף אַלֶעם איז פַאר הַאנְדֶן מְמוּנִים וָוס זֶענֶען גְזֶעצְט אויף זֵיי סַיי צו גוּטֶן און סַיי צום שְׁלֶעכְטֶן · עֶס איז פַרְהַאנְדֶן מַדְרֵיגוֹת אִין דֶר רֶעכְטִי זַייט און מַדְרֵיגוֹת אִין דֶר לִינְקֶע זַייט און אַז דֶר מֶענְשׁ גֵייט אִין דֶר רֶעכְטִי זַייט אַזוֹ הֶעלְפִין אִים דִי רֶאזִינְגֶע מְמוּנִים וָוס זֶענֶען גְזֶעצְט אויף דֶר רֶעכְטִי זַייט און אַז דֶר מֶענְשׁ גֵייט אִין דֶר לִינְקֶע זַייט אַזוֹ הֶעלְפֶן אִים דִי אַלִי מְמוּנִים וָוס זֶענֶען גְזֶעצְט אויף דֶר לִינְקֶע זַייט און זֶענֶען מְקַטְרֵג אויף אִים · אָבֶּר דִי גוּטִי מַעֲשִׂים וָוס דֶר מֶענְשׁ טוּט וָוס זַייא זֶענֶען אִין דֶר רֶעכְטִי זַייט אַזוֹ הֶעלְפֶן אִים דִיא מְמוּנִים און עֶפֶּנֶן אִים עֶר זָאל אַרַיין גֵייעֶן און הֶעלְפִין אִים צוּא קְדוּשָׁה וְטָהֳרָה · דָם מֵיינְט דֶר פָּסוּק יפה בעתו אַזוֹ וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין · אַלְדִינְג איז בַּשַׁאפִין גְוָוארֶן אַזוֹ וִוי עֶס דַארְף צו זַיין אַז מִזָאל פוּן אוֹבֶן הֶעלְפֶן אַלִי מַעֲשִׂים פוּן הוּנְטֶן · גם את העולם נתן בלבם דִי גַאנְצֶי וֶועלְט און אַלִי מַעֲשִׂים פוּן דֶר וֶועלְט הֶענְגְט נָאר אָפּ אָן דֶעם ווילֶן פוּן דֶעם מֶענְטְשֶׁם הַארְץ אַז דֶר ווילֶן פוּן זַיין הַארְץ איז צו גוּטִי און הֵיילִיגֶע זַאכֶן פַר רֶעכְט עֶר דִי וֶועלְט און אַלִי מַעֲשִׂים פוּן דֶר וֶועלְט הָאט אַיין קִיוּם און אַז דֶר ווילֶן פוּן זַיין הַארְץ איז צוּ שְׁלֶעכְטִי זַאכִין איז עֶר מַחֲרִיב עוֹלָמוֹת דָם מֵיינְט דֶר פָּסוּק נתן בלבם השי"ת הָט גֶגֶעבֶּן דִיא גַאנְצִי וֶועלְט אִין דֶעם הַארְץ פוּן דֶעם מֶענְשׁ ווייל דִי גַאנְצִי וֶועלְט הֶענְגְט נָאר אָפּ אִין דֶעם הַארְץ פוּן דֶעם מֶענְשׁ יוֹאֵל צוּ דִי צַדִיקִים וָוס טוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים אויף דֶר וֶועלְט און צִיהֶען אויף זִיךְ און אויף דֶר גַאנְצִי וֶועלְט גְרוֹסִי טוֹבוֹת · זַייא זֶענֶען זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל אִין צְדָקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים און מִיט דֶעם צִיהֶען זַייא אויף זִיךְ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים און מַדְרֵיגוֹת גְדוֹלוֹת און שֶׁפַע וּבְרָכָה · און וַוי איז צוּ דִי רְשָׁעִים וָוס ווייסֶן נִיט און טוּן נִיט קֵיין מַעֲשִׂים טוֹבִים אויף דֶר וֶועלְט און זֵיי ווייסֶן נִיט צוּ פַר רֶעכְטֶן דִי עוֹלָמוֹת · נִמְצָא אַז אַלְדִינְג הֶענְגְט אָפּ אָן דֶעם ווילֶן פוּן דֶעם הַארְץ פוּן דֶעם מֶענְשׁ דָאס מֵיינְט דֶר פָּסוּק מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף דִיא מַעֲשִׂים הֶענְגֶען נִיט אָפּ אָן דֶעם ווייל עֶס איז נִגְזַר גְוָוארֶן אויף דֶעם מֶענְשׁ וָוס השי"ת הָט גוֹזֵר גְוֶועזֶן אויף אִים נָאר דָם הֶענְגְט אָפּ אָן דֶעם מֶענְשׁ אַלֵיין אָן זַיינֶע מַעֲשִׂים סַיי גוּטֶם סַיי שְׁלֶעכְטֶם · אִיבֶּר דֶעם שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח עֶס איז נִיט פַרְהַאנְדֶן אויף דֶר וֶועלְט קֵיין בֶּעסֶרְס נָאר מִזָאל זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט דֶעם אַלִים וָוס עֶס איז אויף אִים גְקוּמֶן סַייא גוּטְס סַייא שְׁלֶעכְטְס · און עֶר זָאל לוֹיבִּין השי"ת פַאר דֶעם שְׁלֶעכְטִין אַזוֹ וִויא פַאר דֶעם גוּטֶן ·

זוהר הקדוש פסוק ידעתי כי כל אשר וכו'

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים איז טַייטְשׁ אִיךְ ווייס אַז אַלְדִינְג וָוס השי"ת הָט בַּשַׁאפֶן אויף דֶר וֶועלְט דָם וֶועט בְּלֵייבֶּן אויף אֵייבִּיג דָם וֶועט נִישְׁט גְמִינֶערְט וֶוערֶן און דָם וֶועט נִיט מֶער וֶוערֶן · אַלִי בַּעֲלֵי מְלָאכוֹת אַז זֵיי מַאכֶן עֶפֶּס נֶעבֶּן זֵיי אַכְטוּנְג אוֹב עֶס איז גוּט וִוי דָם איז גְמַאכְט גְוָוארֶן · עֶר פַר רֶעכְט דִי זַאךְ בִּיז דִי זַאךְ קוּמְט שַׁיין ארוֹם · אָבֶּר הקב"ה וָוען עֶר הָט דִי וֶועלְט בַּאשַׁאפֶן איז אַלְדוּנְג גוּט בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵימוּת · וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד השי"ת הָט גְזֶעהֶן אַז אַלְדוּנְג וָואס עֶר הָאט בַּשַׁאפֶן איז גַאנְץ גוּט עֶס הָאט נִיט גְדַארְפְט קֵיין שׁוּם תִּיקוּן · אִיבֶּר דֶעם זָאגְט דֶר פָּסוּק ידעתי וגו' :

זוהר הקדוש פסוק מה שהיה כבר הוא

מה שהיה כבר הוא רַבִּי חִיָּיא זָאגְט מה שהיה כבר הוא אֵיידֶר השי"ת הָט בַּשַׁאפֶן דִיא וֶועלְט הָאט עֶר בַּשַׁאפֶן פִיל עוֹלָמוֹת בִּיז עֶר הָאט בַּשַׁאפֶן דֶעם עוֹלָם און וִויא הקב"ה הָט בַּשַׁאפֶן דִי וֶועלְט און עֶר הָט זִיךְ בַּארָאטֶן מִיט דֶר תּוֹרָה אַזוֹ הָט עֶר דֶעמָאלְט דִי גַאנְצִי וֶועלְט בַּשַׁאפֶן און אַזוֹ הָאבֶּן מִיר אוֹיךְ גְלֶערִינְט אַז אַלְדִינְג פוּן דֶר וֶועלְט וָוס עֶס גִיפִינְט זִיךְ אִין יֶעדֶן דוֹר און וָוס עֶס וֶועט זַיין אויף דֶר וֶועלְט אִין

אַלִי דוֹרוֹת דָם אַלְדִינְג איז גְשְׁטַאנֶן פַר הקב"ה מִיט זַייעֶר גְשְׁטַאלְט אַזוֹ וִוי עֶס וֶועט זַיין · אֲפִילוּ אַלִי נְשָׁמוֹת פוּן דִי מֶענְשֶׁן זֶענֶען גְוֶוען אוֹם גְקְרִיצְט אִין הִימְל אִין זַייעֶר גִישְׁטַאלְט אַזוֹ וִוי זֵיי זֶענֶען אויף דֶעם עוֹלָם און אַלְדוּנְג וָוס זֵיי לֶערְנֶן אויף דֶר וֶועלְט דָם אַלְץ הָאבֶּן זֵיי גְוִויסְט אֵיידֶר זַייא זֶענֶען גְקוּמֶן אויף דֶר וֶועלְט און דָם מֵיינְט דֶער פָּסוּק מה שהיה כבר הוא וָוס אויף דֶר וֶועלְט איז פַר הַאנְדֶן איז שׁוֹן לַאנְג גְוֶוען אִין דֶר צַייט וָוען דִי וֶועלְט איז בַּשַׁאפֶן גְוָוארֶן

זוהר הקדוש פסוק ושבח אני את המתים

ושבח אני את המתים שכבר מתו איז טַייטְשׁ אִיךְ לוֹבּ דִיא מֵתִים וָואס זֶענֶען שׁוֹן
גְשְׁטָארְבֶּן דֶר פְּשַׁט איז אַזֶעלְכִי וָוס זֶענֶען גְשְׁטָארְבִּין ווייל זֵיי הָאבֶּן גְדִינְט השי"ת און הָאבֶּן זִיךְ בַּמִיהָט מִיט תּוֹרָה און מִצְוֹת און מְסִירוּת נֶפֶשׁ דַארוּךְ זֶענֶען זֵיי גְשְׁטָארְבֶּן דִי דָאזִינְגֶע מֶענְשֶׁן איז צוּא לוֹבֶּן · מִיר הָאבֶּן גִילֶערִינְט דְרַייא עֶרְלֵייא וואוּנוּנְגֶן הָט השי"ת גְמַאכְט צוּ דִי צַדִיקִים אֵיינְס איז צוּ דִי נְשָׁמוֹת פוּן דִי צַדִיקִים זֵיי זָאלֶן זִיךְ תָּמִיד גְפִינֶן אויף דֶעם עוֹלָם כְּדֵי אַז וֶוען דִי וֶועלְט דַארְף רַחֲמִים פוּן השי"ת אַזוֹי לוֹפֶן זֵיי און זֵיי זֶענֶען מוֹדִיעַ דִי אָבוֹת אִין חֶבְרוֹן זַייא זָאלֶן בֶּעטִין פַאר זַייעֶרִי קִינְדֶר און השי"ת טוּט דֶעם ווילֶן פוּן דִי צַדִיקִים און עֶר הָט רַחֲמָנוּת אויף דִי וֶועלְט און דִי נְפָשׁוֹת פוּן דִי צַדִיקִים גְפִינֶן זִיךְ אויף דֶר וֶועלְט כְּדֵי זֵיי זָאלֶן מֵגֵין זַיין אויף דִי לֶעבֶּדִיגֶי און דָם וֶוערְט גְרוּפֶן נפש און דָם חֵלֶק גֵייט נִיט אַוֶועק פוּן דֶעם עוֹלָם און זֵי גְפִינְט זִיךְ נָאר אויף דֶעם עוֹלָם כְּדֵי זִיא זָאל אַכְטוּנְג גֶעבֶּן וָואס עֶס טוּט זִיךְ אויף דֶעם עוֹלָם וִוי דִי חֲכָמִים זָאגֶן אַז דִי טוֹטִי ווייסִין וָואס טוּט זִיךְ אויף דֶעם עוֹלָם און זֵיי ווייסֶן דֶעם צַעַר פוּן דֶר וֶועלְט און דֶר עוֹנֶשׁ פוּן דִי מֶענְשֶׁן וָוס זֶענֶען רְשָׁעִים איז אַז זֵיי וֶוערֶן אָפּ גְשְׁנִיטֶן פוּן דֶר וֶועלְט און זַייעֶרִי נְפָשׁוֹת קֶענֶן דָא נִיט הָאבֶּן אַקִיוּם אַזוֹ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ונכרתה הנפש ההיא מעמיה : דֶר אַנְדֶרֶר מָדוֹר איז דָם גַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן וָוס הקב"ה הָט גְמַאכְט פוּן וֶועגֶן דִי צַדִיקִים אִין גְשְׁטַאלְט וִוי דֶר עוֹלָם הָעֶלְיוֹן איז און דָארְטֶן איז פַרְהַאנְדֶן זַייעֶר טַייעֶרִי הֵיכָלוֹת און בֵּיימֶר וָוס גִיבֶּן אַיין גוּטֶן רֵיחַ אויף דֶעם אָרְט איז דָם וואוּנוּנְג פוּן דֶר טֵייל נְשָׁמָה וָוס עֶס וֶוערְט אָן גְרוּפֶן רוּחַ און יֶעדֶר רוּחַ איז אָן גִיקְלֵייד אִין זַייעֶר טַייעֶרִי לְבוּשִׁים וָואס דָאס איז אוֹיךְ אִין גְשְׁטַאלְט פוּן בֵּיידֶע עוֹלָמוֹת :

דֶער דְרוּטֶר מָדוֹר איז דָאס גַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן אַיין וואוּנוּנְג פוּן אוֹיבִּין וָואס איז זַייעֶר
הֵיילִיג דָארְטֶן איז מְקַבֵּל תַּעֲנוּג דָם חֵלֶק פוּן דֶעם מֶענְשׁ וָוס וֶוערְט אָן גְרוּפֶן נְשָׁמָה דָארְטִין וֶוערְט דִיא נְשָׁמָה מִתְדַבֵּק עֶס זָאל מְקַבֵּל תַּעֲנוּג זַיין פוּן אַיין תַּעֲנוּג עֶלְיוֹן אויף דֶעם שְׁטֵייט אז תתענג על יי' והרכבתיך על במתי ארץ · מִיר הָאבֶּן גְלֶערִינְט אַז אִין דֶר צַייט וָוס דִי וֶועלְט איז בְּצָרָה און זִי דַארְף הָאבֶּן רַחֲמִים דֶעמָאלְט וֶוערֶן נִתְעוֹרֵר דִי נְפָשׁוֹת פוּן דִי צַדִיקִים וָוס זַייעֶר וואוּנוּנְג איז אוֹיף דֶעם עוֹלָם און זַייא זֶענֶען מוֹדִיעַ דִי רוּחוֹת וָוס זֶענֶען אִין גַן עֵדֶן און דִי רוּחוֹת זֶענֶען מוֹדִיעַ דִי נְשָׁמוֹת און דִיא נְשָׁמוֹת זֶענֶען מוֹדִיעַ צוּ הקב"ה אַזוֹ הָט השי"ת רַחֲמָנוּת אויף דֶר וֶועלְט און אַלֶע שַׁבָּת און רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוּמֶן זִיךְ דִי אַלִי דְרַיי צוּ זַאמֶן און בִּיקֶן זִיךְ צוּם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים און דֶר נָאךְ גֵיין זֵיי יֶעדֶר צוּרִיק אויף זַיין אָרְט וִויא עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק והיה מדי חדש בחדשו יבוא כל בשר איז טַייטְשׁ אַלִי חֹדֶשׁ און אַלִי שַׁבָּת וֶועלֶן קוּמֶן
אַלִי בַּשֶׁעפֶּנִישֶׁן זִיךְ בִּיקֶן פַאר הקב"ה וּבָרוּךְ שְׁמוֹ :

אוֹיךְ הָאבֶּן מִיר גְלֶערִינְט אַז אִין דֶער צַייט וָואס דִיא וֶועלְט דַארְף רַחֲמִים און
דִי לֶעבֶּדִיגֶי גֵייעֶן מוֹדִיעַ זַיין דִיא נְפָשׁוֹת פוּן דִיא צַדִיקִים און זַייא ווייגֶן אוֹיף זַייעֶרִי קְבָרִים אַזוֹ וֶוערֶן דֶר וֶועקְט דִיא טַייעֶרִי נְפָשׁוֹת פוּן דִיא צַדִיקִים און זַייא זַאמְלִין זִיךְ צוּ זַאמֶן און גֵייעֶן קֵיין חֶבְרוֹן צוּ דִי הֵיילִיגֶע אָבוֹת און זֶענֶען זַייא מוֹדִיעַ דֶעם צַעַר פוּן דִי לֶעבֶּעדִיגֶי און אַלֶע גֵייעֶן צוּ דֶער טִיר פוּן דֶעם גַן עֵדֶן און זֶענֶען מוֹדִיעַ דִי רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת און דִי רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת זֶענֶען מוֹדִיעַ דִיא נְשָׁמוֹת און דִיא נְשָׁמוֹת זֶענֶען מוֹדִיעַ צוּ הקב"ה און אַלִי צוּ זַאמֶן בֶּעטֶן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וֶוענֶן דִיא לֶעבֶּדִיגֶי און דֶער בַּעַל הָרַחֲמִים איז זִיךְ מְרַחֵם אוֹיף זַייא אִיבֶּער דֶעם זָאגְט שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ ושבח אני את המתים :

תאנא רַבִּי יִרְמְיָה זָאגְט אַמָאל איז גַיגַאנְגֶען רַבִּי חִזְקִיָה און רַבִּי יוֹסֵי אוּנְטֶר וֶועגִינְס
זֶענֶען זֵיי גִיקוּמֶן אִין אַיין אָרְט וָוס הַייסְט גוּשׁ חָלָב עֶס איז אָבֶּר חָרוּב גִיוֶועזֶן אַזוֹ הָאבֶּן זֵיי זִיךְ גִיזֶעצְט לֶעבֶּן בֵּית הַקְּבָרוֹת און רַבִּי יוֹסֵי הָט גִיהַאלְטֶן אַיין יְרִיעָה פוּן אַסֵפֶר תּוֹרָה וִוי זֵיי זֶענֶען גִיזֶעסֶן בַּיים קֶבֶר איז אַרוֹיס אַקוֹל אוֹי וֵויי דִי וֶועלְט איז גִיוֶוים בְּצַעַר אַז מֶען איז אַהֶער גִיקוּמֶן מִיט אַסֵפֶר תּוֹרָה אַזוֹ זֶענֶען רַבִּי חִזְקִיָּה מִיט

ירבי

רבי יוסי דר שראקן געווארן אונ האבן גיזאגט ווער ביסטו דאס קול ענפערט איך בין אסור. אונ בין וואהרן דר וועקט דארך דר ספר תורה וואס איר האט געבראכט · וארן אמאל איז גוועזן די וועלט בצער אזו האט זיי געבראכט א ספר תורה אהער כדי מען זאל אונז דר וועקן מיט דעם ספר תורה אונ איך מיט מייני חכמים זענין געגאנגן צו די וואס ליגן אין חברון מיר זאלן גיין בעטן פר השי"ת פר די וועלט · אונ ווי מיר זענן געקומן צו די היל גי אבות האבן זיי געלייענט איידעם ספר תורה אונ האבן דר יעדן אז דם ספר תורה איז פסול אזו האט מען מיך מיט מייני חברים ארוס געשטויסן פון דר ישיבה של מעלה ביז אהין וואס ער איז צווישן זיי געוועזן איז געגאנגן אונ האט געבראכט א ספר תורה פון רב המנונא סבא ערשט דעמאלט איז דר וועקט געווארן רבי אליעזר ברבי שמעון ווס ער איז געוועזן מיט אונז באגראבן ער איז געגאנגן אונ האט געבעטן אויף דר וועלט אונ די וועלט איז געהאלפן געווארן אונ אונז האט מען אויך מוחל געוועזן · נאר אבר פון דר צייט ווס רבי אליעזר איז געגאנגן צו פאטר אונ ער איז אין דר מחיצה פון דעם פאטער איז קיינער נישט דא צווישן אונז מיר זאלן קאנען בעטן פאר דיא לעבעדיגי · אזו איז רבי יוסי נישוויגנד אוועק געגאנגן מיט דר יריעה פון דר ספר תורה :

רבי חזקיה ענפערט זיי חס ושלום די וועלט איז ניט בצער אונ מיר זענן נישט פון פון דעסט וועגן אהער געקומן אונ רבי יצחק מיט רבי יוסי זענן אוועק גנאנגן פון דארטן אונ האבן געזאגט געווים איז אזו אז אין דר צייט ווס עס איז בישטא קיין פרומע לייט אויף דר וועלט שטייט די וועלט נאר אויף די צדיקים ווס זענען שוין געשטארבן אין זייער זכות האט השי"ת רחמנות אויף דר וועלט אונ זיי האבן אקיום :

אמר רבי יוסי אין דר צייט ווס די וועלט דארף רעגן אדער רחמים פר וואס גייען זיי צו די טוטע עס שטייט מפורש אין פסוק ודורש אל המתים אז עס איז אסור צו פארשטן ביי מתים · דר תירוץ איז עס שטייט אין פסוק אל המתים דאס מיינט מען נאר די טוטע ווס זענן רשעים ווס האבן קיין שום חיות נישט זיי זענן תמיד מתים אבר די יודן ווס זענן צדיקים די היסן נישט מתים · נאר מתים שכבר מתו די זענן פריער גיווען געשטארבן אבער זיי לעבן אצונד זייערי נשמות לעבן אין ג"ע אונ האבן תענוג אונ זענען נהנה מזיו השכינה · נאך איין פשט איז ודורש אל המתים היינט מען קומט צו זיי מיט כישוף מען זאל מעורר זיין מיט רוחות רעות אונ כחות הטומאה אבר די יודין גייען אויף די קברים מיט איין צו בראכן הארץ אונ מיט תפלות אונ מיט סיגופים כדי די הייליגע נשמות זאלן זיך דר וועקן אונ בעטן רחמים פון השי"ת אונ איז זיך באמת מרחם אין זייער זכות דם האבן מיר גילערינט אז צדיקים האטשי זיי שטארבן גייען זיי ניט אוועק פון אלע וועלטן אונ זיי געפינען זיך מער ווי ביים לעבן וארן אז זיי לעבן געפינען זיי זיך נאר אויף דעם עולם אונ נאך דעם טוט געפינען זיי זיך אין דרייא עולמות אזו וויא עס שטייט דא גישריבן וואול איז דר חלק פון די צדיקים :

זוהר הקדוש פסוק טוב ילד מסכן

טוב ילד מסכן רבי חייא פתח טוב ילד דם מיינט מען דעם יצר טוב ער ווערט אן גירופן קינד ווייל דר יצר טוב קומט צום מענטש ערשט נאך דרייצעהן יאר אבר דעם איז זיין קראפט שלאפר פון דעם קראפט פון דעם יצר הרע וואורן דער יצר הרע קומט צום מענטש באלד ווי ער ווערט געבארן איבער דעם ווערט דער יצר הרע גירופן מלך זקן וכסיל · מלך ווערט ער גירופן ווייל זיין ממשלה איז זייער גרויס ער גיוועלטיגט איבר אלע מענטשן פון דר וועלט · זקן וכסיל ווערט ער גרופן ווייל ער קומט צום מענטש באלד ווי ער גייט נאר אויף דר וועלט ארוס אונ ער עקשרט זיך מיט דעם מענטש פון יוגינט אן · אונ פון קינד וויים אן גיוויינט ער דעם מענטש צו טוען נארישקייט אונ הבלים ווס פון דעם ווערט ער גיוואונט צו טוען עבירות אונ אלע מיני הבלים אשר לא ידע להזהר מען קאן גאר ניט וויסן מען זאל זיך קענען דער היטען פאר אים :

דער מענטש אז ער איז איין קינד גיוויינט ער זיך מיט אלע נארישקייטן · אונ ער ווייסט גאר ניט נאך וואס ער איז געבארן געווארן אין דעם תכלית פון דער בריאה אונ אפילו מען גיוויינט דם קינד ער זאל נזהר זיין אין יודישקייט טוט ער דם אן מיט אונ אן חשק ווייל ער פר שטייט גאר נישט נאך וואס דם ניצט · דער נאך אז ער ווערט אלט דרייצען יאר אונ ער איז שוין מחויב צו טוען אלדינג מן התורה פון דעסט וועגן קען ער נישט נאך טוען מיט טעם אונ מיט חשק ווייל ער איז שוין גיוואונט גיווארן צו טוען ארץ אן טעם · וקמ"ל אז די קינדר זענן גיוואונט שלעכט צו טוען · זייא דאוונען נישט אונ מאכן ניט קיין ברכות צוא יעדער זאך וכוונה פון אלע מעשים טובים ווס מ'דארף צו טוען אונ די אלע מעשים רעים ווס מ'דארף נזהר צו זיין זענען זיי ניט נזהר איז אוודאי אים זייער שווער אז ער זאל זיך גיוויינען צו זיין פרום אונ מורא צו האבן פר השי"ת · דם איז אלץ איבער דעם יצר הרע וואס ער קומט צום מענטש תיכף ווייא ער ווערט נאר געבארן · אונ ער גיוויינט אים מיט הבלים מיט נארישקייטן צו פר ברענגען די גאנצע טעג :

מיר דארפן גוט אכטונג צו געבן אויף די דרכי יצר הרע · ווס ער איז אמלך אונ ער גיוועלטיגט איבר דר גאנצע וועלט עס איז ביי אים קיין חילוק ניט צווישן איין פראסטן מענטש אונ פרומן אונ צווישן א תלמיד חכם אונ צווישן א צדיק אונ איין ירא שמים ער קומט צו יעדן אונ רעדט אים אן עבירות צו טוען · עס איז נאר דר חילוק אז צום פראסטן מענש קומט ער אונ רעדט אים אן ער זאל טוען גראבע עבירות ער זאל מחלל שבת זיין וכדומה אונ א ידערע מענטשען קומט ער מיט איידלע עבירות · אונ ער רעדט אים אז ער טוט נאך מצות אזו וויא מיר זעהן אז אים ווינטר אפילו עס איז גאר נישט קאלט היישט ער הייצין די אייבינס מען זאל דם עסין אריין שטעלן ער רעדט איין אז דאס איז איין מצוה לכבוד שבת וכדומה איז פר האנדן טויזנטר זאכן ווס דר יצר הרע רעדט אן צוא טוען אונ רעדט איין אז דאס איז מצות ומעשים טובים · אונ צו תלמידי חכמים קומט ער מיט אנדערע תחבולות ער רעדט אים איין אז ער איז זייער חשוב ביי השי"ת אונ ער איז איין איש מכובד ווס די גאנצע וועלט דארף פר אים דרך ארץ צו האבן דאדארך ווערט ער איין בעל גאוה ווס ער קען זייער גרינג אן ווערין אלע וועלטן · אונ אמאל רעדט ער אים איין אז ער מוז זיך פירן בגאוה וואורן אז ניט היישט דם איין בזיון צום כבוד התורה · ער מוז ווארפן אפחד אויף אנדרי מענטשן מען זאל פר אים גרוים דרך ארץ האבן דאס וועט זיין כבוד התורה · אונ צוא צדיקים ויראי שמים קומט ער ווידער מיט אנדערע תחבולות ער זאגט אים עס איז באמת דיא גאנצע וועלט נאר בשאפן געווארן צו זיין איין ירא שמים · איבר דעם דר גאנצר עולם וואס זענן נישט אזעלכע גרוסע יראי שמים איז גאר נישט חשוב ער מאכט יעדן מענטש אין זיינע אויגן אזו ווי בלאטע ער קוקט יעדן מענטש אן גלייך וויא ער וואלט חלילה קיין יוד נישט גיוועזן · אחינו בני ישראל מיר שרייבן דא דיא פאר ווערטר דעם מענטש אביסל מעורר זיין מען זאל אכטונג געבן אויף די דרכי יצר הרע אונ מען זאל פר רעכטן זיך די מעשים דם ווס שטייט דא גישריבן איז ווי א טראפן וואסער קעגן דעם ים הגדול די אלע זאכן זענן גראבע זאכן ווס יעדר קאן פר שטיין וויא אזו דר מענטש קאן חלילה ניחאפט ווערין פון אים · אבער עס איז פאר האנדין טויזנטר תחבולות פון דעם יצר הרע וואס ער זוכט דעם מענטש צו חאפן איבר דעם הייסט ער מלך ער איז א קעניג ווס ער האט זיין ממשלה אוף דר גאנצר וועלט אונ דער מענטש דארף גינוג צו הארעווען ביז וואנים ער קאן זוכה זיין צוא זיין איין שטיקל פרומר יוד :

דער מענטש ווס ער וויל זיין איין ירא שמים אונ ער זאל זיך בהעפטן אין זיין ליבן נאמן איז די גרעסטע עצה פר אים ער זאל זיך מדבק זיין אין א צדיק איין ירא שמים אונ ווס ער וועט זעהן טוען וועט זיך גיווים אן אים אן קלעבן · עס איז פאר האנדן טייל מענטשען זאגן זיי ווס דארף מען צו זיין ביי א צדיק מיר האבען גנוג הייליגע מוסר ספרים ווס מען קאן זיך פון זיי ארוס נעמן א מוסר מ'זאל פרום זיין אונ מען זאל זיך פירן בקדושה ובטהרה גיין רבותים עס איז נישט אזו · אפילו מען הערט איין מוכיח ווס ער זאגט מוסר מיט גרוים התלהבות העלפט דם אויך נישט אזו ווי דם דאזיגע ווס מען זעהט מיט די אויגן דם ווס מען לערנט אין דיא מוסר ספרים אדער מען הערט איז זייער גרינג צו פאר געסן עס פליהט ארויס פון דיא גדאנקן אבר דם ווס מען זעהט מיט די אויגן שטייט תמיד פר די אויגן אונ עס איז זייער גרינג צו פילן וואורן אז מען זעהט א צדיק וויא ער דאווינט מיט דביקות אונ מיט התלהבות אדר מען זעהט אים לערנען אויך אלע זאכן וואס ער טוט מיט פחד השי"ת דם דאזיגע ווערט זייער גרינג איין גקריצט אין מוח אונ דם שטייט תמיד פר די אויגן מען קאן פיל מאל לערנן אונ דיא מוסר ספרים אז מען זאל מאכן א ברכה בכוונה אונ עס איז פארט שווער צו קומן דר צו נאר אז מען זעהט א צדיק ווי אזו ער זאגט די ברכה ווערט דם זייער שטארק איין גיקריצט אין הארץ אונ דם הארץ ברענגט אויך נאך צו טוען אזעלכע זאכען :

אונזער הייליגע גמרא שרייבט גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה עס איז גרעסער אז מען איז משמש א תלמיד חכם א צדיק מער פון דעם לערנען אליין דער טעם איז אזו ווי עס שטייט דא גישריבן ביז אהער ווייל ד׳ מען זעהט מיט די אויגן אלע מאי׳ אנדערע זאכן ומעשים טובים וואס דר תלמיד חכם טוט דאס ווערט זייער שטארק איין גקריצט אין הארץ ברענגט דורך דעם צו זיין ליבן נאמן דר טעם איז ווייל דר עיקר לערנען פון אונזער הייליגע תורה איז ניט עס זאל זיין איין קענטנים דר עיקר פון דר גאנצער תורה איז כדי מען זאל קומען דורך דעם לימוד צוא יראת שמים און תורה און יראת שמים איז גאר ניט ווערט איבר דעם דר וואס ער האט שימוש חכמים ער זאל זיך באהעפטען אן יראים ושלמים און ער זאל נאך קוקן יעדן טריט ווי אזו זיי טוען ער זאל אויך טוען דר מענטש קאן גרינג קומן צו יראת שמים מיר געפינן אז יהושע בן נון איז גיט ארוים גגאנגן און האט גיט גוואלט אפ טרעטן זיין רבי משה רבינו עליו השלום אזו וויא דר פסוק שרייבט ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל גיפינן מיר אז אלישע הנביא האט משמש גוועזן אליהו הנביא איבר דם יעדר וום ער וויל קומען צו א שטיקל יראת שמים זאל ער זיך מדבק זיין אן יראים ושלמים ובפרט אן צדיקים וגדולי הדור וועט ער גוים קאנען ניצול ווערין פון דרכי יצר הרע גאט זאל העלפן מיר זאלן קאנען קומן צו יראת שמים אמן:

זוהר הקדוש פסוק אל תתן את פיך

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך רב המנונא סבא זאגט עס איז קשה וואס שטייט דר מענטש זאל ניט געבן זיין מול ער זאל מאכן זינדיגן זיין פלייש וואס מיינט מען דאס נאר דער פשט איז אזו דר מענטש זאל היטן דם מול ער זאל חלילה ניט רעדן קיין ניבול פה אדר אפילו נאר קליינעקייטן למשל צו שמועסן פון איין אשה וכדומה אזעלכע זאכן ווס מען קאן דר פון קומן צו הרהורים רעים רח״ל אזעלכע דיבורים קאן מען מאכן זינדיגן זיין פלייש מען זאל מחלל זיין דעם ברית קודש וויא צו די מענטשן וואס רעדן ניבול פה און שמוסן פון אזעלכע זאכן וום מען קאן קומן צו הרהורים רעים און דאדורך קומט ער צו גרסרע עבירות • די הייליגע גמרא זאגט מגיד לאדם מה שיחו אז בשעת הדין זאגט מען דעם מענטש אלדינג וואס ער האט גשמוסט אפילו די דיבורים וואס ער שמוסט מיט זיין ווייב אז ער שמוסט גראב און ער איז מנבל פיו זאגט מען זיי אים און ער קאן גרינג קומן אין גיהנם אריין דאדורך דארף יעדר מענטש צו היטן דאס מול פון אזעלכע גראבע דיבורים ער זאל נישט מאכן זינדיגן זיין פלייש ער זאל ניט מחלל זיין דעם ברית קודש ער זאל נישט קומן דאדורך אין גיהנם אריין חלילה • עס שטייט אין פסוק כל עמל האדם לפיהו זאגט רבי יוסי דר פשט אין פסוק איז אזו • אין דר צייט וואס מען דן דעם מענטש אויף דר וועלט אויף אים שטייט כל עמל האדם לפיהו אלי דינים און אלע גזירות און אלדינג וום ער לייד אויף דר וועלט איז איבר זיין מול • ווייל ער האט נישט גהיט דם מול אזו ווי מיבאר און ער האט זיך מטמא גיוועזן און ער האט זיך ניט מדבק גיוועזן אן דעם חי העולמים :

זוהר הקדוש פסוק את הכל

את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו • פתח ר״ש מען דארף צו פר שטיין דעם פשט אין דעם פסוק וויא גשיקט זיך צו זאגן אז עס איז פר האנדן א צדיק קאן ער פר לורן ווערן מיט זיין צדקות און א רשע זאל לאנג לעבן מיט זיין רשעות נאר דם ענין איז מיר זעהן די וועגן פון הקב״ אזו ווי מיר האבן גילערינט אז הקב״ה גיט אכטונג אויף דער וועלט און אז ער געפינט דיא וועלט זענען זינדיגר אזו ווערט דר צדיק נתפס בעון הדור און דיא זינדיגר איז ער מאריך אף ער דר לענגערט זיי זייער לעבין זייא זאלן תשובה טוען דם מיינט דער פסוק יש צדיק אובד בצדקו עס איז פאר האנדן א צדיק ווערט ער פאר לורן מיט זיין צדקות דר צדיק ווערט פר לורן פון דר וועלט דארך די רשעים פון דעם דור אזו האבן מיר גילערינט לעולם אל ידור אדם דער מענטש זאל ניט אנדערש וואונען נאר במקום שאנשי מעשה דרים בתוכו אויף אזו איין ארט ווי מענטש בעלי מעשים טובים האנען דארטן ווייל צו דעם וום ער וואונט צווישן רשעים וואדן ער ווערט ניתאפט דארך זייערע חטאים אבער אז ער וואונט צווישן צדיקים טוט מען אים גוטס דארך זייערע מעשים טובים :

רב חסדא האט גיוואונט אין קפוטקיא איז אים זייער שלעכט געגאנגען און זייער פיל רעות איז אים נאך גילאפן אזי האט ער זיך אויס גיצוגן און האט זיך בעוועצט צווישן מענטשן אין דר שטאט צפורי דארטן האט ער זוכה גוועזן צו פיל גוטס צ עושר און כבוד צו תורה וגדולה און ער האט גיזאגט דם אלץ האט ער זוכה גיוועזן ווייל ער וואונט צווישן זעלכע מענטשן וואס השי״ת גיט אויף זיי אכטונג ער זאל זייא גוטס טוען אויף דער וועלט :

זוהר הקדוש פסוק בכל עת

בכל עת יהיו בגדיך לבנים וגו׳ רבי אלעזר פתח זעה הקב״ה האט בשאפן דעם מענטש מיט גרוס חכמה און ער האט אים גימאכט ער זאל האבן שכל ער האט אריין גיבלאזן אין אים איין נשמה ער זאל וויסען און זאל טראכטען דאס גרוסקייט און טייערקייט פון דעם בשעפר אזו ווי דער פסוק זאגט כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו עס קען ניט פאר רעכט ווערין דר כסא הכבוד נאר צווישען דיא מענטשן וום זיי זענען פרום און רעכט פארטיג זייא ווייסן צו פאר רעכטן עולמות • השי״י האט דעם מענטש בשאפן זיין גישטאלט פון אובן אזו וויא דער פסוק זאגט נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וואול דעם מענטש וום ער פר רעכט זיינע מעשים ער זאל טוען מעשים טובים און מצות דאדארך איז ער זוכה צו גרוסע מדריגות השי״י זאל העלפין מיר זאלן פאר רעכטען די מעשים און מיר זאלען אויס גילייזט ווערן פון דעם גלות אמן : חסלת מגלת קהלת

מגלת אסתר

זוהר הקדוש

ויהי בימי אחשורוש עס איז צוא באטראכטען אין מגלת אסתר וויא דער פסוק דר ציילט צום ערשטן די גאנצע מעשה פון אחשורוש ביט זיין סעודה נאך וואס דער ציילט דאס דער פסוק • מיר ווייסן אז דער גאנצער תכלית פון דער מגילה איז כדי יעדר זאל וויסן דאס גרוסע נס וואס השם יתברך האט גיטוהן זיין פאלק ישראל וואלט באמת גינוג גוועזן אז דער פסוק זאל נאר דרציילן ווי המן הרשע האט גוואלט אלי יודין אומברענגן און השי״י האט גהאלפן פון זייני הענט ארוס אז דר גורל איז גוועזן אים צום שלעכטן אז ער מיט זיינע קונדר מיט די איבריגע שונאי ישראל זענען גהרגת גווארן פון די יודין • מיר דארפין צוא פרשטיין אז דיא גאנצי מגילה איז ברוח הקודש גזאגט גווארן איז בוודאי קיין שום ווארט נישט איבריג און יעדעם ווארט קומט צוא ווייזן וויא השי״י איז משגיח אוף זיין פאלק ישראל • דר תירוץ איז אזו דר הייליגר רמב״ן שרייבט אז השי״י פירט דיא וועלט מיט גרוס השגחה און עס איז פרהאנדן צוויי ערליי נסים זיי ווערן גרופן נסים נגלים נסים נסתרים דם ענין איז נסים נגלים מיינט מען די נסים וום יעדר מענש זעהט און דר קאנט אז דם איז א נס עס איז אנפלעקט פר יעדן און יעדר מענש מוז מודה זיין אז דם איז א נס גרול אזו ווי יעדר מענש האט גמוזט מודה זיין אז קריעת ים סוף ווי השי״י האט דעם ים סוף גשפאלטן איז גוועזן א גרוס נס וכדומה אלי נסים וואס משרע״ה האט בוויזן אויך אלי נסים וום דיא נביאים האבן גוויזן יעדר אין זיין צייט זענען גוועזן אפין בארע נסים דם ווערט אן גרופן נסים נגלים און נסים נסתרים ווערט אן גרופן דם וום השי״י טוט און זיי זענען פרבארגן פון דעם מענש ער נעהט ניט ארום אז דאס איז איין נס עס איז פאר האנדען מענשין טפשים אז זייא זעהן עפס זאכען חידושים לייגן זיי די זאך אין דער טבע אריין זייא זאגן עס איז אזוי כדרך הטבע עס קאן זיין ווייל די וועלט פירט זיך אזו ווי צו די מענשן וום ווילן ניט וויסן און ווילן ניט פרשטיין אז השי״י האט בשאפן די וועלט און דאדורך ווייל ער איז דר בשעפר פון דר וועלט איז ער אמשגיח אוף דר וועלט און ער פירט זי אלע סבות וום עס קומן אוף דר וועלט איז אלעם פון השי״י. וום השי״י באשערט עס זאל אזו זיין כדי עס זאל דר פון ארום קומן די ישועה אזו ווי עס שטייט אין פסוק ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ דאס נס פון פורים איז אונטר די נסים נסתרים וואס עס איז פארבארגין פון דעם מענש ער האט נישט גיזעהין עס זאל אראפ קומען איין מלאך און הארגענען די שונאי ישראל אזו ווי עס איז גיוועזין ביים מלך סנחריב נאר השי״י האט אנס באוויזן אז דר מלך אליין וום ער האט גישריבן בריף אום צו הרגנין אלי יודן ער אליין זאל זייני בריף צוריק רופן און ער זאל פר קערט שרייבן איבר דעם שרייבט דר פסוק די אלי מעשות וום עס איז גשעהן פון תחלת אן אז די אלי זאכן זענען שון גוועזן איין התחלה פון דעם גרוסן נס וום השי״י

האט

הט גטון צו זיין פאלק ישראל דיא אלי זאכן זענן גוועזן בהשגחה גדולה וואס דער בשעפר פון דר וועלט הט מסבב גוועזן כדי עס זאל דאפון נצמח ווערן דס נס פון פורים די סעודה וואס אחשורוש הט גמאכט איז ניט גוועזן בדרך הטבע נאר בדרך נס וואס דר בורא עולם הט מסבב גוועזן ער זאל מאכן א סעודה. אונ בייא דעם ויין טרינקן זאל ער הייסן די מלכה ושתי אריין קומן נאקיט וואס דס איז באמת אשגעון וואס אפראסטר מענש וועט אזעלכס ניט טון מכל שכן אזו אגרוסער מלך דאס איז אבר גוועזן בהשגחה גדולה כדי זי זאל גהרגית ווערן אונ אויף איר ארט זאל קומן אסתר המלכה וואס דארך איר איז דם גרוסי נס ארוס גיקומן · אוך אלי זאכן וואס נס שטייט גשריבן אין מגלת אסתר איז ניט דא אזאך וואס דר בורא עולם הט ניט מסבב גוועזן ווענן דעם נס צום ערשטין וויא דיא צווייא דינער בגתן ותרש האבין גזינדיגט פר דעם מלך אחשורוש אונ מרדכי הצדיק הט דם אוס גזאגט אונ דר נאך הט אחשורוש ניט גקאנט שלאפן אונ מיהאט איהם פיר גלייענט אז מרדכי הצדיק הט אים פון דעם טוט מציל גוועזן אונ דס איז אליץ גוועזן סבות וואס דער בורא עולם הט מסבב גיוועזן וועגין דעם נס פון פורים · סוף דבר דר וואס לייענט מגלה אסתר מיט אפיני אוגן דר זעהט אז דר בורא עולם איז מסבב זייער פיל טוזינטר סבות פון איין ישועה ווענן אלי סבות זענן בהשגחה גדולה כדי עס זאל נצמח ווערן אנס מיר דארפין צו לערנין פון דעם אמוסר גדול ווי אזו מזאל גלייבין אן השי"ת אז ער איז דר מסבב סבות אונ מען זאל קיין שום זאך ניט אריין לייגן אין דר טבע אריין אין דר וואס גלייבט אן השי"ת אזו איז ער זעבער אז ער וועט גהאלפן ווערן אין ער וועט אים טון נסים ונפלאות השי"ת זאל מיט אונז תמיד טון נסים ונפלאות ער זאל אונז שיקין דעם גואל צדק אמן :

יהי בימי אחשורוש די חכמים האבן גילערינט אז דארטין ווי עס שטייט גישריבין דס ווארט ויהי בווייזט דס אז עס איז אצרה גוועזן אין דער צייט אזו ווי מיר זעהן אז אין דר צייט איז גוועזן אגרוסי צרה אויף יודן וואס המן הרשע הט גטראכט מען זאל אוס הרגנין אלי יודין אונ דער מלך אחשורוש האט איהם גפאלגט · רבי שמעון ברבי אסא פרעגט אקשיא מיר זעהן עס שטייט גישריבן אין פסוק ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור השי"ת הט גזאגט עס זאל זיין ליכט אונ עס איז גווארן ליכט דא איז קיין שום שלעכטס ניט גיוועזין עס איז בשאפין גווארן דיא לעכט אונ עס שטייט דאס ווארט ויהי דער תירוץ איז אז דעמאלט איז אוך קיין שמחה ניט גוועזן ווארן השי"ת האט בשאפין אליכט עס איז גוועזן זייער גרוס אן שיעור אונ אן ערך ער האט אבטונג געבן אין די דורות וואס זענן רשעים גוועזן דאדורך הט ער דיא לעכט באהאלטן לעולם הבא

דיא הייליגע חכמים ז"ל שרייבן אז דעם ערשטן טאג דורך די גרוסי לעכט הט אדם הראשון גזעהן פון איין עק וועלט ביז דעם אנדרן עק וועלט אונ וויא הקב"ה הט גזעהן דס דור אנוש אונ דם דור פון דעם מבול אונ דם דור הפלגה ווי זיי האבן גזינדיגט קעגן דעם בשעפר פון דער וועלט אזו האט ער דיא לעכט בהאלטן אין גן עדן צו די צדיקים דר זוהר הקדוש שרייבט אז דוד המלך הט דס לעכט גזעהן ווי השי"ת הט אים דאס לעכט גוויזן האט ער זיך גווינדרט אונ גזאגט מה רב טובך אשר צפנת ליראיך איז טייטש ווי גוט איז דם גוטס וואס די האסט בהאלטן פון ווענן די פרומע לייטס ווענן וואס פארכטן זיך פר דיר דס לעכט הט דר בשעפר גוויזן משה רבינו ע"ה אונ דיא לעכט איז ביי אים גוועזן נאך קינדווייס :

איש יהודי צו פאר שטיין פאר וואס דר פסוק רופט מרדכי הצדיק איש יהודי · שרייבן די הייליגע חכמים ווייל ער איז גוועזן אגרוסר ירא שמים ער הט זיך גפארכטן פר זיין ליבן נאמן ער זאל חלילה ניט טון קיין שום עבירה · איבר דעם זאגט השי"ת אויף אים עדות אז ער איז גוועזן איין הייליגער יהודי · אין דעם נאמין יהודה שטייט דר גאנצר שם הוי"ה גישריבן אונ דר וואס ווערט גרופן יהודי איז גווים איינר וועלכר ער הט כיורא פאר גאט ב"ה אונ דאדורך ווערט ער גרופין מיט דעם נאמין וואס דר בורא עולם שטייט דרינן · וויי צו די מענ״ן וואס שעמן זיך מיט דעם נאמן יהודי · זיי טון אלי מיני תחבולות אז מען זאל זיי ניט דערקענין אז זיי זענן יודן ובפרט אז מען רופט זיי יהודי שעמן זיי זיך ווי צו זיי ווי צו זייער נשמה זיי ווייזן אז זיי האבן קיין חלק ניט אין זיין ליבן נאמין ב"ה וב"ש · דר עיקר וואס מיר ווערן גרופן יהודים איז איבער דעם נאמן פון דעם בורא עולם דער שם הוי"ה וויס ער איז אין דעם נאמן אונ מיר דארפן זיך צו פרייען אז מיר ווערן גרופן מיט דעם נאמן פון דעם בורא יתברך · מיר מאכן אלי טאג איין ברכה אין דער פריא וואס מיר זענן גבוירין יודן וואל איז צו אונז אז דער בשעפר פון דר וועלט הט אונז אוס דר ווילט מיר זאלן זיין דר חלק פון הקב"ה דם פאלק ישראל · מיר דארפן גינוג שמחה דער פון צוא האבן · השם יתברך זאל אונז העלפין מיר זאלין ליב האבן זיין ליבין נאמען אמן :

ויאמר המן בלבו · מיר האבן גילערינט דעם חילוק צווישן צדיקים אונ צווישן רשעים · די צדיקים איז זייער הארץ ביי זיי אין רשות מיר ווייסן גוט אז אלע זאכן וואס דר מענש טוט איז דר עיקר דס הארץ דם הארץ גלוסט דם הארץ ברענט דאס הארץ וויינט אונ דאס הארץ פרייט זיך אונ אלע אנדרי זאכן וואס דער מענש דארף צו טון איז דר עיקר נאר דם הארץ · איבר דעם איז אחילוק צווישן צדיקים אונ צווישן רשעים · די צדיקים איז זייער הארץ ביי זיי אין רשות דאס הארץ זאל ניט גלוסטן קיין זאך ביז וואניט דם יודישקייט איז מסכים דער צו · דם הארץ פרייט זיך ניט אנדרשט נאר צוא דעם וואס השי"ת איז מסכים · מען זאל זיך פרייען נאר צו תורה אונ מצות אונ מעשים טובים אונ ווען ח"ו ער דר זעהט איין עבירה איז דם הארץ ביי אים אין רשות ער זאל ניט גלוסטן ער זאל זיך ניט פרייען מיט הבלים · אבער די רשעים זענן ביי זיך ניט אין רשות נאר ביי דעם הארץ אין רשות דם הארץ גלוסט אונ ברענט נאך תאות אונ הבלים אונ ער קען ניט מושל זיין איבר דעם הארץ · די רגע וואס ער דר זעהט איין תאוה ברענט אים זיין הארץ אונ ער גלוסט צו דר זאך · וויי איז צו זיי אויף דר וועלט אונ אויף יענר וועלט אז זיי זענן שון פר קופט ביים יצר הרע · דר יצר הרע דארף מיט זיי קיין מיה ניט צו האבן ער זאל קומן אן רעדן צו טון איין עבירה אזו ווי ער דארף מיה צו האבן ביי אצדיק · ווארן דער רשע איז אין גאנצן ביי אים אין דער האנט אלע פעולות אונ מעשים וואס ער טוט איז ניט נאר ביי אים אין דר האנט · די אויערן הערן שלעכטס די אויגן זעהן וואס מידארף ניט דם מויל רעד שלעכטס די פיס לויפין צוא טוהן רשעות · קורץ עס איז ניט דא איין אבר עס זאל ביי אים זיין אין דיא מאכט עס זאל ניט גלוסטן אונ לופן צו טון מעשים רעים :

זאגט רבי אבא תחשכנה עיניהם מראות עס זאל ווערן פר פינסטרט די אויגן פון דיא רשעים פון צו זעהן · זייערי אויגן זענן שון גוואונט נאר שלעכטס צו זעהן אונ זייערי אויגן ברענגן זיי אין גיהנם אריין לדורי דורות :

עס שטייט ביי חם בן נח גישריבן ווי ער הט גזעהן די שאנד פון זיין פאטר אונ ביי עשו הרשע שטייט וירא עשו ער הט גזעהן די טעכטר פון כנען אונ ביי בלק שטייט גשריבן וירא בלק אוך בייא בלעם שטייט וירא בלעם בלעם האט גזעהן אז הקב"ה וויל בענשן די ישראל אונ דר צוא פארט וויל ער זיי שעלטן אזו שטייט ביי המן הרשע וירא המן ער זעהט אז מרדכי הצדיק וויל זיך ניט פר אים בוקין דר דורך וויל ער די יודן אוס הרגנן · די אויגן פון די רשעים ברענגין זייא אין גיהנם אריין זייא זענין גוואונט נאר שלעכטס צוא זעהן ביז זייא ווערין פאר לוירין פון דער וועלט אונ פון יענע וועלט :

אבער דיא צדיקים זייערי אברים זענן קדוש וטהור אונ זיי זענן גוואונט נאר גוטס צוא טאן · זייערי אויערן הערין נאר תורה ומצות ומעשים טובים זייער מויל איז אפ גיהיט פון אלעם אונ עס רעד נאר דברי קדושה אונ דברי תורה זייער הארץ גלוסט נאר צוא זייער בשעפער אונ עס ברענט נאר צוא זיין ליבען נאמען אפילו דיא אויגן זענען בייא זייא אין רשות זיי זעהן חלילה נישט קיין תאוה אונ קיין שום הבל זייא זענן גוואונט צו זעהן נאר גוטס וואל איז צוא זייא דארך זייערי אויגן האבן זיי זוכה גוועזן צו פיל גוטס בייא אברהם אבינו עליו השלום שטייט גישריבן וירא שלשה אנשים ער האט גזעהן דרייא מלאכים אונ דארך זיי האט ער זוכה גוועזן צוא פיל גוטס בייא דער עקדה שטייט גישריבן וירא והנה איל ער האט דער זעהן איין ווידער שטייט ער זאל אים ברענגן פר אקרבן אונ דעם זכות האבן מיר גיארבט לדורי דורות · ביי יעקב אבינו שטייט וירא ער האט גיזעהן אברונען אויף דעם פעלד אונ פון דעם זענען ארוים גקומן די צוועליף שבטים · ביי משה רבינו ע"ה שטייט וירא והנה הסנה בוער באש ער הט גיזעהן אדארן ברענן אין פייער פון זיין זעהן האבן מיר זוכה גוועזן צו דר גאולה אוים גילייזט צו ווערין פון מצרים אונ מיר האבן די תורה מקבל גוועזן אויף דעם בארג סיני אונ אלע יודין זענן גיהאלפן גווארן צום אייביגן לעבן לחיי עולם · דארך דעם האבן די צדיקים שמחה פון זייערי אויגן אזו וויא עס שטייט יראו ישרים וישמחו די רעכט פארטיגי זעהן אונ פרייען זיך די אויגן פון די צדיקים ברענגן זיי

צו גוטן אונ צו האבן דם גן עדן וחיי עולם הבא :

ויזעק זעקה גדולה ומרה · מרדכי הט גשריגן אביטר גוויין עס איז קשה וס איז דאס וואס מרדכי איז ארוס גלאפן אונ גשריגן השי"ת הערט יוא דיא תפלה פון דיא מענטשן וס דאוונען גאנץ שטיל חנה האט נאר מהרהר גוועזן אין הארץ אונ גאט ב"ה הט איר תפלה צו גהערט אזו ווי עס שטייט אין פסוק ותנה מדברת על לבה איז טייטש חנה הט גרעט אין איר הארץ אונ הט מתפלל גיוועזן אונ אויף דעם שטייט גשריבן ואלהי ישראל יתן את שלתך דר גאט פון דיא יודין זאל דיר געבן דיין ווילן · אונ השי"ת הט איר באמת גהאלפן · אויך זעהן מיר אז די שמונה עשרה וואס דם איז דר עיקר וס די אנשי כנסת הגדולה האבן מתקן גיוועזן דם דארף צו זיין נאר בלחש שטילרהייט קיין אנדרר מענטש זאל ניט הערן ווי מען איז מתפלל פר השי"ת · אונ די גמרא זאגט אוף פיל ערטר גרויסע אזהרות אז דר מענטש טאר נישט שרייען ביי דר שמונה עשרה · על כן איז צו פר שטיין דם ענין פר וס מרדכי הט גשריגן אונ ער הט נישט מתפלל גיוועזן שטילרהייט · דר זוהר הקדוש שרייבט עס איז פר האנדן זייער פיל אופנים פון תפלות וואס דר מענטש איז מתפלל פר זיין ליבען נאמן · עס איז פר האנדן זעקה צ׳זקה צעקה מיר געפינען אז אין מצרים האבען יודען מתפלל גוועזן מיט גרוס גשריי · מיר זעהן אז ווען אמענטש איז ביים שכל אז ער בעט זאגט ער יעדעס ווארט מיט ישוב הדעת ער זאגט יעדעס ווארט בכוונה גדולה אבר אמענטש וס דם הארץ איז אים פר ביטרט אונ פאר שטיינרט דער מענטש קאן שוין קיין ווארט ניט רעדן ער ווייסט נישט וס צו רעדן אונ וואס צו זאגין דם הארץ שרייט צו גאט ב"ה נאר מיט איין גישריי אן ווערטר דם איז דיא גרעסטי מדריגה עס זאל זיין אן גנומין די תפלה פאר הקב"ה דאס מיינט דר פסוק צעק לבם אל ה׳ דם הארץ שרייט צו גאט עס גייט איין גישריי מעומקא דלבא פון דעם טיפסטן ארט פון דעם הארץ · אונ זיין הייליגר נאמן ער פר שטייט שוין גוט דם גישרייא גלייך מען וואלט גירעט ווערטער :

דער טעם וס שמונה עשרה מוז זיין בלחש דם איז ווייל עס איז אמצות עשה אין דר תורה מען זאל אלע טאג מתפלל זיין פר דעם בורא יתברך · אונ מתפלל צוא זיין איז אנגדרשט נישט מעגליך נאר סיידען אז מען איז מתפלל גאנץ שטיל קען מען יעדס ווארט מכוון זיין אונזרי הייליגי חכמים שרייבן אז מען דארף מתפלל צו זיין אונ מען זאל יעדס ווארט מיט גרוס כוונה זאגן אונ מען זאל אכטונג געבן בארוף אזו וויא אמענטש ציילט געלט גיט ער גיווים אכטונג אויף יעדער מטבע עקסטרי אונ ער ציילט יעדי מטבע עקסטרי ער זאל זיך נישט טועה זיין ער זאל נישט קיין שום גרייצר היזק האבן מכל שכן אז דר מענטש איז מתפלל פאר דעם בשעפר דארף ער בוודאי יעדיס ווארט עקסטרי מכוון זיין ער זאל נישט ווארפען ווערטר פון דעם מויל ארויס אונ גיט צו וויסין וס נאר ער זאל יעדיס ווארט מכוון זיין איבער דעם דארף מען דאוונען גאנץ שטיל מיט גרוים פחד מיר ווייסן זייער גוט אז עס איז אחילוק צווישן דעם אריין קומן צו אפראסטן מענטש אונ צו דעם אריין קומין פאר אמלכות אז מען קומט אריין צו אפראסטין רעט מען הויך אונ מען שרייט אבר אז מען קומט אריין פר אמלכות בקומט מען גרוים פחד מען קאן בוודאי דם מויל ניט עפענען אונ מען רעט זייער שטיל אז מען קען קוים הערין אזו דארף דר מענטש אויך בשעת שמונה עשרה זיין ער זאל זיין מלא פחד ויראה פר זיין ליבן נאמין ער זאל שטיל רעדין דם איז דער עיקר פון תפלת בלחש · עס איז פר האנדן פיל מענטשן אפי׳ ערליכע מענטשן מיינען זייא אז מען זאגט נאר אפ שמונה עשרה שטיל איז מען שוין יוצא זייא מיינען אז דאס וואס מידארף דאוונען שטיל איז נאר אז מען הט גיהייסן שטיל דאוונען אן אטעם אזו וויא די מצוה פון פרה אדומה הט קיין טעם נישט :

אחינו בני ישראל די זאך איז נישט אזו דר עיקר טעם איז כדי מען זאל זיין מלא פחד ויראה פול מיט שרעקין פאר דעם באשעפר וס ער איז מלא כל הארץ כבודו די הייליגי גמרא זאגט אז דר וס דאוונט הויך איז איין חצוף וויא קען מען שוין זיין איין גרעסרר חצוף וויא מען דארף צוא האבן פחד אונ יראה אז מען קען עפענען דם מויל מיט גישרייא :

מיר ווילין דא לבסוף שרייבין מיר דאס גאנצי ענין פון די תפלות וואס דיא אנשי כנסת הגדולה האבין אונז מתקן גיוועזין צום ערשטין צו זאגין פסוקי דזמרה דער נאך קריאת שמע דער נאך שמונה עשרה · אונ עס איז פאר האנדין פיל מענטשען לאבין זייא אוים חסידים ואנשי מעשה וואס זייא זאגן פסוקי דזמרה מיט גרוים רעש אונ מיט התלהבות אן שיעור זייא זאגין מיט אלע כוחות פסוקי דזמרה בפרט די ברכות פון יוצר אור אונ אהבה רבה ווערט גיזאגט מיט מסירת נפש · זייא פרעגין וואס איז בייא דעם מער גישרייא וויא בייא דער שמונה עשרה דאס איז מוסכם אז שמונה עשרה מוז מען נאר שטיל דאוונע זעהן מיר אז דר עיקר איז נאר צו דאוונען שטיל :

אחינו בני ישראל איר זאלט ניט הערן אזעלכי ווערטער ווייל דם איז דברי הבל · יעדר מענטש ווייסט אז דר עיקר פון קריאת שמע איז מסירת נפש אונ אהבה מען זאל ליב האבן זיין ליבן נאמן עד כלות הנפש ביז דם נפש לאזט זיך אוס אזו ווי דר פסוק זאגט ואהבת את יי אלהיך בכל נפשך די זאלסט ליב האבן דיין גאט ב"ה מיט דיין גאנצן לעבן אפילו מען זאל דיך וועלן הרגנן דארף מען זיך לאזן פר זיין ליבין נאמן מקדש צו זיין אזו וויא די הייליגע גמרא זאגט בכל נפשך אפילו נוטל את נפשך מיט דיין לעבן אפילו מען וויל דיר דם לעבן נעמין זאלסטו לאזין דאס לעבן נעמן אונ באמת צו קומן צו אזו איין אהבה מוז מען צום ערשטן נתעורר ווערין מיט אגרוס התלהבות אז דם הארץ זאל ברענן צו זיין ליבן נאמן איבר דעם הט מען צום ערשטן מתקן גיוועזן די פסוקי דזמרה וואס דוד המלך ע"ה האט גזאגט ברוח הקודש שירות ותשבחות אז אלי ברואים פון עולמות מלאכים שרפים חיות ואופני הקודש אלי זאגן שירות ותשבחות פר השי"ת וס ער איז גרוס אן שיעור אונ אן ערך אונ ער הט אוס דר ווייילט צו הערן שירות ותשבחות פון אמענש וס ער איז גבורן פון איין אשה פון אטפה סרוחה אזו ווי מיר זאגן אין ישתבח אל ההודאות אדון הנפלאות בורא כל הנשמות רבון כל המעשים הבוחר בשירי זמרה יעדר מענש וס ער איז זיך מיישב אין די פאר ווערטר וס ער זאגט דר קען אן גצונדן ווערן ער זאל ברענן ווי פייער צום בשעפר אונ ער זאל האבן גרוס אהבה צו זיין ליבן נאמן אונ אז ער זאגט ק"ש ואהבת את יי אלהיך זאל ער באמת ליב האבן דערמאלט דעם בורא יתברך אונ ער זאל באמת זיך וועלן מוסר נפש זיין מקדש צו זיין זיין הייליגן נאמן · מיר קענן אלי גוט פרשטיין אז דר מענש וס זאגט ואהבת את יי אלהיך דיא זאלסט ליב האבן דיין גאט ב"ה אונ ער הט זיך נאך קיין מאל ניט גיווינט ער זאל באמת האבן אהבה דר מענש זאגט קריאת שמע בשקר ער זאגט ואהבת אונ ער הט נאך קיין מאל ניט ליב גהאט · דר המון עם מיינט אז דר מענש וס טוט אלדינג אזו ווי עס שטייט אין שלחן ערוך דאס הייסט שוין אהבה ויראה · ניין מען מוז זיך גיוויינן ליב צו האבן דעם בשעפר אזו ווי מען הט ליב קינדר אדר איין אוהב נאמן קינדר אדר אגוטן פריינד ט מען גווים ליב מיט אפייערדיגן ברען אז דם גאנצי הארץ איז פיל פון ליבשאפט אזו דארף צו זיין די אהבה פון השי"ת אז דם הארץ זאל ברענין פר אהבה ווי דר פסוק שרייבט ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך דיא זאלסט ליב האבן דיין גאט ברוך הוא מיט דיין גאנצין הארץ :

נאך ק"ש אז מען הט שוין מקיים גוועזן די מצות עשה פון ואהבת דארף מען ווידר צו דאווינען שמונה עשרה בלחש אונ מען זאל האבן גרוס יראה מען זאל זיך אין דר מחשבה פארשטעלן ווען מען זאל שטיין פר אמלך בשר ודם וואלט איך גווים גהאט גרוס פחד אז עס וואלט גוועזן אונמעגליך צו רעדן צוא אים מכל שכן פר דעם מלך מלכי המלכים הקב"ה דארף מען בוודאי צו האבן גרוס פחד ויראה דר הייליגר בשעפר וס ער הט אונז אוס דר ווייילט פר איין עם סגולה · השי"ת זאל אונז העלפען מיר זאלן אים דינען מיט גרוס אהבה אונ מיט גרוס פחד אונ מיר זאלן זיין באהעפט אן זיין ליבין נאמן אמן :

תם ונשלם